

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

М. О. Вакуленко
О. В. Вакуленко

СЛОВНИК ФІЗИЧНИХ ТЕРМІНІВ-СИНОНІМІВ

Близько 5000 синонімічних рядів

УДК 811.161.2'373.421'374:53
В14

Рецензенти:

чл.-кор. НАН України, д-р фіз.-мат. наук В. А. Жовтянський
(Інститут газу НАН України),
чл.-кор. НАН України, д-р філол. наук, проф. А. П. Загнітко
(Донецький національний університет імені Василя Стуса),
д-р фіз.-мат. наук, проф. С. В. Кондратенко
(Київський національний університет імені Тараса Шевченка),
д-р філол. наук, проф. І. М. Кочан
(Львівський національний університет імені Івана Франка)

*Рекомендовано до друку вченою радою фізичного факультету
(протокол № 10 від 18 квітня 2016 року)*

*Ухвалено науково-методичною радою
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 1-16/17 н. р. від 10 жовтня 2016 року)*

*Рекомендовано до друку Словниковою комісією
Міністерства освіти і науки України
(протокол № 4 від 18 травня 2017 року)*

Вакуленко М. О.

В14 Словник фізичних термінів-синонімів : близько 5000 синонімічних рядів / М. О. Вакуленко, О. В. Вакуленко. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2017. – 191 с.

ISBN 978-966-439-861-6

Наведено, упорядковано й уточнено терміни-синоніми в галузі фізики та суміжних наук, уживані в писемному та усному фаховому спілкуванні від початку ХХ ст. до цього часу. Словник містить близько 5000 рядів фізичних синонімів.

Для студентів і викладачів природничих факультетів вищих навчальних закладів, мовознавців, фахівців у галузі фізики та термінології.

УДК 811.161.2'373.421'374:53

ISBN 978-966-439-861-6

© Вакуленко М. О., Вакуленко О. В., 2017
© Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ВПЦ "Київський університет", 2017

Передмова

У науковій термінології явище синонімії набуває з кожним днем усе більшого визнання, і фізична термінолексика не є винятком. Синонімія взагалі є одним із проявів системних властивостей мови, оскільки відображає семантичні кореляції між різними мовними одиницями, зумовлені взаємодією їх лексичного та граматичного аспектів. Як відомо, у термінології синоніми виконують такі функції: 1) уточнюють і розмежовують поняття; 2) урізноманітнюють і збагачують наукову мову; 3) утворюють складені похідні терміни; 4) створюють перспективний лексичний запас; 5) тлумачать незрозумілий термін; 6) структурують терміносистему.

Цей словник спрямований на те, щоб уточнити, упорядкувати і навести вживані у писемному й усному фаховому спілкуванні терміни-синоніми в галузі фізики та суміжних наук з урахуванням термінів "золотої доби" української термінології (перша третина ХХ ст.), і містить близько 5000 рядів фізичних синонімів.

Оскільки фізика тяжіє до точного означення понять, то будова словника дещо відрізняється від традиційної. Синонімічні ряди побудовано за алфавітно-гніздовим принципом, виходячи з єдиного спільного поняття, яке виражають наведені синоніми. У випадку відносної синонімії терміни контекстно уточнюються аналітичним методом. Тому якщо такий ряд складають багатозначні терміни або не власне терміни, а термінологічні слова, домінантою (вона стоїть на першому місці) є лексема, що має найвужче значення серед тих одиниць, які найповніше відповідають вимогам вдалого терміна: 1) точність; 2) суттєвість (охоплення важливих ознак поняття, відсутність хибних семантичних асоціацій); 3) зрозумілість; 4) гнучкість (здатність легко творити похідні слова); 5) доброзвучність; 6) системність (відображення в назві належності до певного класу понять); 7) органічність (відповідність нормам правопису і тенденціям розвитку мови); 8) сполучуваність (здатність поєднуватися в термінологічні словосполучення); 9) однозначність (на противагу багатозначності); 10) номінативність (на противагу описовості); 11) стислість. Лівіше від знака "/+/" подано синоніми, які також рекомендуються до використання: це одиниці, які активно вживають у науковій і навчальній літературі та усному науковому мовленні (включаючи нормативний науковий жаргон), а також терміни, які точно відображають зміст поняття або є вдалими словотвірним варіантом. Усі гніздові синоніми відсилаються до домінанти (у межах одного гнізда відсилань немає). Правіше від знака "/+/" подано терміни, що на сьогодні не є актуальними: це перспективний запас, який у майбутньому може знадобитися, щоб утворити термін для опису якогось нововідкритого явища, подібного до вже відомого. Це терміни, які з різних причин вийшли з ужитку, а також новотвори, які не мають переваг у точності позначення поняття, доброзвучності та гнучкості перед уже наявними термінами. Ці допоміжні (запасні) терміни наведено тільки для реєстрових (заголовних) слів, або вокабул.

Словник містить лише повні (абсолютні) синоніми, які не перебувають у родових відношеннях. Наприклад, термін *сочка* (< сочевиця), окрім хибної асоціації із соком, за своєю семантикою означає лінзу лише двоопуклої форми, а отже, є гіпонімом до терміна *лінза*. Тому його можна подати лише як запасний термін до "двоопукла лінза".

У словнику проведено розмежування тонких відтінків значень дієслів із суфіксами *~а~ / ~я~* та *~ува~ / ~юва~* (їх традиційно вважають писемними варіантами, що суперечить загальномовній тенденції виражати різні значення різними формами), а також відповідних віддієслівних іменників на *~ння*. У сучасному мовленні постає тенденція описувати одноразову недоконану дію дієсловами з суфіксами *~а~* (*~я~*): *виготовляти, відзначати, відхиляти, розділяти, розтягати* і т. п. (у цьому словнику разова дія позначається знаком *РД*), а складна, повторювана дія – дієсловами з суфіксами *~ува~*, *~юва~*: *виготовлювати, відзначувати, відхилювати, розділювати, розтягувати* тощо (повторювана дія позначається літерами *ПД*). У межах недоконаного виду дієслова – оскільки незакінченість дії передбачає її тривалість – ці якості поєднуються за ознакою тривалості. Подібних властивостей набувають і відповідні віддієслівні іменники, де ознака виду трансформується в якість дії. Іменник, утворений від дієслова першого типу, означає тривалу дію, а від другого – повторювану (разуразну) тривалу, або просто повторювану дію. Отже, про тривалість дії свідчать іменникові морфи *~ання, ~яння*: *виготовляння, відзначання, відхиляння, розділяння, розтягання* тощо (у цьому словнику тривала дія позначається знаком *ТД*), а про її повторюваність – фіналі *~ування, ~ювання*: *виготовлювання, відзначування, відхилювання, розділювання, розтягування*. Якщо вихідне дієслово не розділяється за ознаками разовості/повторюваності, то відповідний віддієслівний іменник означає і тривалу, і повторювану дії (позначається літерами *ТПД*).

З іншого боку, доконаний вид поєднує якості короткочасності та разовості. Короткочасність дії характерна насамперед для доконаних дієслів із суфіксом "*-ну-*": *грюкнути, крикнути*, а разовість зумовлена тим, що доконаність передбачає завершеність, яка є разовою якістю. У відповідних іменниках короткочасну або разову дію відображає морф *~ення*: *виготовлення, відхилення, відзначення, звернення, зіткнення, розділення*. При цьому якість короткочасності протиставляється тривалості, яку "успадковують" віддієслівні іменники, утворені від недоконаної форми першого типу, а якість разовості протиставляється повторюваності, яку мають іменники, утворені від дієслів другого типу.

Коли йдеться про узагальнений опис якогось процесу, який включає в себе дії різної тривалості, то вживають зазвичай безафіксну форму (якщо така існує): *відхил* – це сукупність, узагальнення, наслідок чи передбачення різноманітних дій. Дії можуть мати різну якість: короткочасна або разова дія {*КРД*}, тривала дія {*ТД*}, повторювана дія {*ПД*}, тривала або повторювана дія {*ТПД*}. Якщо безафіксної форми не існує або вона набула в мові іншого значення, у цьому значенні зазвичай уживається форма, що описує просту дію (*КРД* або *ТД*): *розділення, доведення*. Іноді на позначення явища вживають форму, яка описує повторювану дію: *випромінювання*. Це трапляється тоді, коли фізичний процес складається з багатьох елементарних подій (актів), наприклад, висилання великої кількості квантів світла. Термін "випромінювання" доречний тоді, коли йдеться про одиничний акт, як-от випромінювання (разове) однієї альфа-частинки. У цьому словнику віддієслівні іменники в такому узагальненому значенні мають позначку *Я* – явище (яке включає в себе також і процес). Якщо позначка біля віддієслівного іменника відсутня, це означає, що йдеться про явище.

Важливо розрізняти значення паронімічних відприкметникових дієслів, які відображають різну актантність: *полегшати* [самочинна дія; неперехідне] (< легшати) і *полегшити* [вимушена дія; перехідне], *потоншати* [самочинна дія; неперехідне]

(< тоншати) і *потоншити* [вимушена дія; перехідне], *поширишати* [самочинна дія; неперехідне] (< ширшати) і *поширити* [вимушена дія; перехідне]. В українській мові вторинна імперфективація розвинулася тільки для другої групи дієслів. Тому відповідні віддієслівні іменники мають різні парадигми, які слід чітко розмежовувати: *більшання* {Я/ТПД} – *побільшання* {КРД}, але *збільшення* {Я/КРД} – *збільшування* {ТПД}; *вужчання* {Я/ТПД} – *повужчання* {КРД}, але *звуження* {Я/КРД} – *звужування* {ТПД}; *легшання* {Я/ТПД} – *полегшання* {КРД}, але *полегшення* {Я/КРД} – *полегшування* {ТПД}; *меншання* {Я/ТПД} – *поменшання* {КРД}, але *зменшення* {Я/КРД} – *зменшування* {ТПД}; *тоншання* {Я/ТПД} – *потоншання* {КРД}, але *потоншення* {Я/КРД} – *потоншування* {ТПД}.

Дієслова, утворені додаванням іншомовного префікса до запозиченої основи, здебільшого трактуємо як двовидові: *дезінтегрувати*, *демонтувати*, *деформувати*, *дешифрувати*, *реконструювати*, *сенсibilізувати*, *трансформувати*. Відповідно скорочується й парадигма утворених від них іменників: *трансформація* {Я/КРД} – *трансформування* {ТПД}.

Класифікацію дієслів і віддієслівних іменників подано тільки в заголовних словах. У випадку багатозначності номер значення слова ставиться тільки для вихідної форми (явище для віддієслівного іменника і разова дія для дієслова).

Проведено унормування й уточнення синонімічних рядів. Наприклад, термін *вічко* раніше вживався як синонім до термінів "діафрагма" і "об'єктив". Але діафрагма – це аналог зіниці ока, і тому об'єктив перебуває з діафрагмою в тих самих відношеннях, що й око із зіницею. Отже, *вічко* – це синонім до терміна "об'єктив".

Авторські новотвори мають позначку "(*)".

Зауважимо, що у гніздах – порівняно з реєстровими словами – часто з'являються додаткові синоніми внаслідок нейтралізації відмінних сем у словосполученнях: *коефіцієнт діелектричних втрат*, *тангенс кута діелектричних втрат*; *коефіцієнт контрастності*, *гама-фактор*, *-а*, *коефіцієнт розрізнення*, *фактор контрастності*; *показник критичний*, *індекс критичний*.

Скальковані nereкомендовані терміни, які мають певну практику вживання, наведені з відповідною позначкою після знака "/+/" . Синоніми, які є застарілими або невдалими термінами, подані перекресленим шрифтом: ~~вага атомна~~, ~~грам молекула~~, ~~грам перводріб~~, ~~оба~~, ~~датчик~~, ~~-а~~, ~~анаморфізм~~, ~~-у~~, ~~грам калорія~~, ~~калорія мала~~, ~~мю-мезон~~, ~~-а~~, ~~колючдан~~, ~~-у~~, ~~циндра~~, ~~марганець~~, ~~радіоаматор~~, ~~промінь рухомий~~, ~~сімейство~~, ~~екретар учений~~.

Прикметники наведено тільки в словосполученнях з іменниками.

У словнику відсутні терміни, що не мають синонімів: *вода*, *маса*, *протон*, *світло* і т. п., а також терміни, які не узгоджуються з лексичними та граматичними нормами сучасної літературної української мови: *накачка*, *біжучий* (*бігучий*), *несучий*, *розсіюючий* тощо. Автори не підтримують таких невмотивованих новотворів, як *гопчик* ('пульс'), *підіймальний електричний дрототяг* ('ліфт'), *послід* ('результат'), *виознака* ('означення'), *утямок* ('поняття').

У словнику немає передтермінів (тлумачних і описових приєменникових конструкцій): *температура за шкалою Кельвіна*, *регулятор зі зворотним зв'язком*, *густина струму на аноді*, *відсутність симетрії*, *атом у міжвузловині*, *у стані спокою*, *вза-*

сходіть на малих відстанях, розрядник для захисту від атмосферних перенапруг, в однаковій фазі, склад за вагою, ядерний реактор на важкій воді, з високим вмістом вуглецю, придатний для роботи на великих висотах, отвір для впуску, лампа розжарювання з вугільною ниткою, крива залежності деформації від напруження, утворення поперечних зв'язків між макромолекулами, рідина без тертя, інтервал між зонами, травлення в кислоті, гігrometer за точкою роси, стійкість проти коронування, дислокація зі східцями, орбіта навколо Місяця, прилад для побудови кривих тощо.

Звертаємо увагу читачів на те, що в синонімічних рядах відсутні пароніми та хибні синоніми. Наприклад, прикметники *диференційний* (похідний від *різниці*, "диференції") і *диференціальний* (похідний від *диференціала*), *потенційний* (похідний від *потенції*, можливий) і *потенціальний* (похідний від *потенціалу*) перебувають у паронімічних відношеннях і не є синонімами. Терміни *вологонепроникливість* і *дальність дії* (пароніми до *вологонепроникність* і *далекість дії*) не є вмотивованими: перший походить від прикметника *проникливий*, який означає активну ознаку, а не пасивну, притаманну поняттю вологонепроникності; другий є калькою з російської, де відприкметниковий іменник від "далёкий" не утворюється, хоча йдеться саме про *далекість*, а не порівняння з ближніми відстанями ("ближність" – "дальність").

Наведемо декілька прикладів інших пар термінів, які не є повними синонімами.

Алотропія – поліморфізм. Перший стосується тільки простих речовин незалежно від їхнього агрегатного стану, другий – тільки твердого стану незалежно від того, проста це речовина чи складна. Отже, ці терміни є синонімами лише для простих твердих речовин (кристалічна сірка, фосфор, залізо і т. ін.).

Ангармонійність – негармонійність, аперіодичність – неперіодичність, асиметричність – несиметричність. Префікс "а(н)-" означає регулярність, зумисність, а частка "не-" – випадкове порушення норми. Таким чином, **ангармонійність, аперіодичність, асиметричність** означають заплановану, зумисну відсутність відповідної якості, у той час як **негармонійність, неперіодичність, несиметричність** характеризують небажане порушення потрібної якості.

Багатократний – багаторазовий (стосовно дифракції, модуляції тощо). Дифракція відбувається на багатьох перешкодах (не по черзі), і її описує багатократний (але не багаторазовий) інтеграл. З іншого боку, при багатократній модуляції один носій використовують для декількох повідомлень, а тому в цьому випадку синонімія є.

Вилучення – видалення. Перший іменник стосується тільки окремих одиниць, елементів чи частинок: *вилучення гравця з поля, вилучення банкноти з обігу, вилучення вуглецю*. Антонім – *залучення*. Другий іменник стосується і речовини, і окремих одиниць, елементів чи частинок: *видалення газу, видалення вуглецю*.

Між простими і похідними від них складеними термінами синонімічні відношення виникають не завжди. Якщо від іменника походить означальна частина складеного терміна, то такі пари здебільшого не є синонімами: *байпас – клапан байпасний; галоїд* (сіль галоїдної кислоти) – *сполука галоїдна; кондуктометрия* (сукупність електрохімічних методів аналізу, заснованих на вимінюванні електропровідності розчинів) – *аналіз кондуктометричний* (аналіз, заснований на вимірюванні концентрації речовини чи хімічного складу середовища в міжелектродному проміжку); *метал-діелектриканіпровідник* – *МДН-структура*. Якщо ж подібні ряди термінів виникають унаслідок

док перекладу, вихідним може бути прикметник, від якого утворюється окремий іменник: англ. *abrasive material* → *abrasive*, укр. *абразивний матеріал* → *абразив*; англ. *contravariant quantity* → *contravariant*, укр. *контраваріантна величина* → *контраваріант*; англ. *twin crystal* → *twin*, укр. *двійниковий кристал* → *двійник*; англ. *display terminal* → *display*, укр. *дисплейний термінал* → *дисплей*. Такі терміни є повними синонімами, оскільки мають тотожні значення.

У словнику застосовано такі скорочення: *ак.* – акустичний; *біол.* – біологічний; *буд.* – будівельний; *вимуш.* – вимушений; *геол.* – геологічний; *ел.* – електричний; *елн.* – електроніка; *ел. ч.* – фізика елементарних частинок; *заст.* – застарілий; *зб.* – збірне значення; *кв. мех.* – квантова механіка, квантовомеханічний; *крист.* – кристалографічний; *кфт* – кіно- та фототехнічний; *мат.* – математичний; *мет.* – металургійний; *метео* – метеорологічний; *мол. фіз.* – молекулярна фізика; *мор.* – морський; *обч.* – обчислювальний; *опт.* – оптичний; *рлк.* – радіолокаційний; *самоч.* – самочинний; *стат.* – статистичний; *тв. т.* – тверде тіло, твердотільний; *термод.* – термодинамічний; *техн.* – технічний; *тлв.* – телевізійний; *тлф.* – телефонія, телефонний; *фіз. хім.* – фізична хімія; *фото* – фотографічний; *хім.* – хімічний; *яд. фіз.* – ядерна фізика.

У круглих дужках подано слова, які доповнюють, уточнюють, поглиблюють значення й є продовженням думки; у фігурних зазначено класифікацію дії віддієслівних іменників і дієслів; у квадратних – коментар, класифікацію, виокремлення значення, обмеження: *банчування {Я/ТПД}* – *збанчування {КРД}* (*зарядів*) [*яд. фіз.*].

А

аберація 1 [опт.] /+/ спотворення {Я/КРД} – спотворювання {ТПД}

- а. геометрична, дисторсія (оптичних приладів) /+/ скривлення {Я/КРД} – скривляння {ТД} – скривлювання {ПД}
- а. куляста, а. сферична /+/ а. сферійна
- а. хроматична (лінзи) /+/ а. барвена

аберація 2 [хвиль, променів] /+/ збóчення {Я/КРД} – збóчування {ТПД}

- а. гравітаційна /+/ а. тяжіннєва

абётка – *див.* алфавіт, -у

абразів, -у, матеріал абразивний /+/ речовиння абразивне (*)

абразія, стирання {Я/ТПД} – абразія, стертя {КРД} [геол.]

абсолютність 1, -ості, безумовність, -ості /+/ безвідносність, -ості

абсолютність 2, -ості, цілковитість, -ості /+/ доконаність, -ості

абсорбат, -у, речовина́ абсорбована

абсорбент, -а – *див.* матеріал поглинальний

абсорбер, -а – *див.* поглинач 2, -а

абсорбовність, -ості, поглинність, -ості

- а. газу, п. газу
- а. рідини, п. рідини, вбирність рідини

абсорбувати, поглинати

- а. газ, п. газ
- а. рідину, п. рідину, вбирати рідину

абсорбціометр, -а, поглиномір, -а (*)

абсорбція, поглинання 2 {Я} – абсорбція, поглинення {КРД} – абсорбування, поглинання {ТПД}

- а. газу, п. газу
- абсорбція рідини, поглинання рідини, вбирання рідини {Я} – абсорбція рідини, поглинення рідини, ввбирання рідини {КРД} – абсорбування рідини,

поглинання рідини, вбирання рідини {ТПД}

абстрактність, -ості /+/ відволіклість, -ості, умоглядність, -ості, умозірність, -ості

абсциса, x-координата, x-сурядна, -ої, поземина, приземна, -ої [мат.] /+/ підрядна, -ої (*)

аварія /+/ пола́м, -у, лихота, лиховина

авіагоризонт, -у – *див.* гірообрій, -ю

авіаобрій, -ю – *див.* гірообрій, -ю

авомётр, -а, ампервольтомётр, -а
авомётр багатощкальний, авомётр багатограничний, ампервольтомётр багатощкальний, ампервольтомётр багатограничний

автоблокування – *див.* блокування автомобі́чне

автогезія, злипання

автоемісія – *див.* емісія автоелектронна

автоіонізація – *див.* іонізація польова́

автоката́ліз, -у, самоката́ліз, -у

автокоагуляція, самокоагуляція {Я/КРД} – автокоагулювання, самокоагулювання {ТПД} /+/ самозвурдження, самозсідання {Я/КРД} – самозвурджування, самозсідання {ТПД}

автокоалесценція, самокоалесценція, самозлиття {Я/КРД} – автокоалесценція, самокоалесценція, самозливання {ТПД}

автоколивання, -нь, *мн.*, самоколивання, -нь, *мн.*, коливання самозбуджувані

автокомпенсація (зміни рівня вхідного сигналу) – *див.* самокомпенсація

автоліз, -у, саморозклад, -у

автомодельність, -ості, самоподібність, -ості,
самовзірцевість, -ості (*)

автономність, -ості, самостійність, -ості
/+/ самокерівність, -ості, самоврядність,
-ості (*)

автопуск, -у – *див.* самопуск, -у

авторадіографія, радіоавтографія

автохромність, -ості, самобарвність, -ості

агент, -а

а. адсорбувальний – *див.* адсорбент, -а

а. гальмувальний, агент-гальмувач,
род. агента-гальмувача [хім.] –
див. інгібітор, -а

а. диспергувальний – *див.* диспер-
гатор, -а

а. комплексоутворювальний [хім.] –
див. комплексоутворювач, -а

а. охолоджувальний – *див.* холодо-
носій, -я

а. піновидалювальний, а. піновилучальний
– *див.* піновидалювач, -а

а. протиспінювальний – *див.*
протиспінювач, -а

агітатор, -а, збурювач, -а [техн.]

аглютинація, склеювання {Я/ТПД} – аглю-
тинація, склеєння {КРД} /+/- грудкування

агрегат, -у

а. вольтододавальний, а. бустерний

а. зарядний – *див.* пристрій зарядний

а. компресорний, а. нагнітальний
[техн.] – *див.* компресор, -а

агрофізика, фізика агрономічна

адаптація {Я/КРД} – адаптування {ТПД}
/+/- достосова {Я} – достосування {КРД} –
достосовування {ТПД}

адаптер 1, -а – *див.* пристрій перехідний

адаптер 2, -а – *див.* звукознімач, -а

адатом, -а, атом адсорбований,
атом налиплий

адвекція, донесення

адгезатор, -а, генератор заряджених
тороїдів адиабатичний /+/- витворник
заряджених тороїдів адиабатичний,
генератор заряджених тороїдів помалій (*),
витворник заряджених тороїдів помалій (*)

адгезія, прилипання {Я/ТПД} – адгезія,
прилипнення {КРД}

адекватність, -ості [підходу] –
див. відповідність, -ості

аденд, -у [хім.] – *див.* ліганд, -у

адитивність, -ості, додавальність,
-ості [мат.]

адиабата, ізоентропа [термод.]
/+/- неперехідка (*), теплосталиця (*)

адиабатичність, -ості /+/- помалість, -ості (*)

адіатермічність, -ості, теплотривалість, -ості

адіон, -а, іон адсорбований, іон налиплий

адмітанс, -у [ел.] – *див.* провідність повна

адрон, -а [яд. фіз.] /+/- силовик, -а

адсорбент, -а, адсорбувач, -а,
агент адсорбувальний, налипач, -а

адсорбат, -у, адсорбтив, -у,
речовина адсорбована /+/- налипень, -пню (*)

адсорбція {Я/КРД} – адсорбування {ТПД}
/+/- налипання, приставання {Я/ТПД} –
налипнення, пристання {КРД}

аерація, наповітрявання {Я} – нааерування,
наповітрення {КРД} – аерування,
наповітрявання {ТД} – нааерування,
наповітрявання {ПД}

аероакустика, повітроакустика
/+/- аерозвучність, -ості (*),
повітрозвучність, -ості (*)

аерогідродинаміка /+/- повітрогідродинаміка

аерогідромеханіка /+/- повітрогідромеханіка

аерограф, -а /+/- повітрописець, -сця (*),
повітрограф, -а (*), аерописець, -сця (*)

аеродина́міка

аеродина́міка /+/- аеросилору́х, -у (*),
повітросилору́х, -у (*)

аерозо́ль, -ю /+/- повітрозáвис, -у

аероло́гія, фі́зика вільно́ї атмосфе́ри

аеромеха́ніка /+/- повітромеха́ніка

аерона́втика, повітропла́вання

аероста́тика, аероне́рух, -у (*),
/+/- повітроста́тика, повітронеру́х, -у (*)

аероста́т, -а, повітропла́в, -а

азеотропі́чність, -ості́, азеотропі́йність,
-ості́ (*), пароріди́новість, -ості́ (*)

а́зимут, -а

а́. істинний, а́. астроно́мічний,
а́. географі́чний, а́. геодезі́чний,
а́. геодезі́йний (*) /+/- а́. зорезна́вчий

азото́мір, -а, азото́метр, -а, нітро́метр, -а

азотува́ння, нітрува́ння

акла́йн, -а – *див.* еква́тор магні́тний

ако́м, -а – *див.* ом акусти́чний

акомода́ція, пристосо́ва {Я} – акомода́ція,
пристосува́ння {КРД} – акомодува́ння,
пристосовува́ння {ПД}

акор́д, -у, співзвуч́ця [ак.]

акселеро́метр, -а, прискоро́мір, -а (*),
пришвидомі́р, -а (*)

аксіально́симетри́чність, -ості́ –

див. осесиметри́чність, -ості́

аксіо́ма /+/- по́клад, -у, засно́ва

аксо́їд, -а, ові́сник, -а (*)

акт, -у

а. іоніза́ції, подія́ іоніза́ційна

актива́ція 1 {Я} – за́ктивува́ння {КРД} –
активува́ння {ТД} – за́ктивовува́ння {ПД}
/+/- удія́льнення {Я/КРД} – удія́льнюва́ння
{ТД}

актива́ція 2, розру́хування {Я} –
за́ктивува́ння, розруха́ння {КРД} –
активува́ння, розрухува́ння {ТД} –
за́ктивовува́ння, розрухува́ння {ПД} [мех.]

активіза́ція, насна́ження {Я} –
за́ктивізува́ння, насна́ження {КРД} –
активізува́ння, насна́жува́ння {ТД} –
за́ктивізо́вува́ння, насна́жува́ння {ПД}

актино́їд, -у, актині́д, -у [хім.]

аккумулято́р, -а, бата́рея аккумулято́рна [ел.]
/+/- напру́жник, -а (*), нагрома́дник, -а (*),
бата́рея напру́жна
а. портативний, а. переносний

аккумуля́ція – *див.* нако́пичення

аку́стика /+/- зву́чність, -ості́
а. архіте́ктурна, а. примі́щень

акце́птор 1, -а, до́мішка акце́пторна [тв. т.]
/+/- прийма́ч 1, -а

акце́птор 2, -а [фіз. хі́м.] /+/- прийма́ч 2, -а
а. прото́на – *див.* осно́ва 3

акце́сія, приєдна́ння 2 {Я/КРД} – акце́сія,
приєднува́ння {ТД}

а́лгебра [мат.]

а. спіно́рна, а. Клі́ффорда

аліда́да, наці́льниця /+/- спря́мівниця,
ко́лесо по́земе

алкало́їд, -у [хі́м.] /+/- лугіве́ць, -вцю́

алотро́пія /+/- різно́видь, -і (*)

алсіфе́р, -у, сенда́ст, -у

алфа́віт, -у, абетка́

алюві́й, -ю, наму́л, -у [геол.] /+/- мула́вина

альбе́до, коефіціє́нт розсія́ного відбива́ння,
відбівні́сть, -ості́, відсві́тність, -ості́,
відсві́нність, -ості́ (*), віддзерка́лювальні́сть,
-ості́, відблиско́вість, -ості́

альтерна́ція, знакозмі́на {Я} –
зальтернува́ння, знакозмі́нення {КРД} –

альтернування, знакозмінювання {ТД} –
зальтернування, знакозмінювання {ПД}

альтіметр, -а – *див.* висотомір, -а

альфатрон, -а – *див.* манометр іонізаційний
радіоактивний

амальгама, живосріблина

амбіполярність, -ості, обопільність, -ості
/+/ рівнопільність, -ості

аміак, -у, амоніак, -у [хім.]

амортизатор, -а, тамувач 2, -а (*) [техн.]
/+/ згашувач, -а (*), пом'якшувач, -а,
гасій, -я (*)

а. телескопічний, а. розсувний

амортизація, тамування 3 {Я} – амортизування,
втамування {КРД} – амортизування,
тамування {ТД} – амортизування,
втамування {ПД} [техн.] /+/- гашення {Я/ТД}
– згашення {КРД} – згашування {ПД}

аморфність, -ості /+/- безфоремність, -ості

ампер, -а [ел.]

ампер-секунда – *див.* кулон, -а, Кл
вольт-ампер реактивний, вар, -а
/+/- вольт-ампер віддійний

амперметр, -а, вимірювач струму [ел.]
/+/- вимірювач току

а. багатощкальний, а. багатограничний

амплідін, -а, підпотужнювач, -а (*),
підсилювач електричної потужності,
підсилювач електромашинний [ел.]

амплітуда /+/- піврозмах, -у, піввеличінь, -і
а. повна, а. подвійна, а. подвоєна
(коливань) – *див.* розмах, -у,
а. шумів, а. шумового сигналу,
а. шумового визначу (*)

амфійон, -а, іон амфотерний, іон біполярний
/+/- іон двоїльний

амфотерність, -ості /+/- двоїльність, -ості

аналогія (з чим), подібність, -ості (до чого)

аналіз, -у /+/- достеж, -у (*), розбір, -ору
а. ваговий, а. гравіметричний
а. векторний /+/- а. напрямцевий (*),
а. дискримінантний, а. розрізняльний (*),
а. вирізняльний (*)
а. дисперсійний /+/- а. розпорошевий (*)
а. колориметричний, а. колориме-
тричний /+/- а. барвомірний
а. мас-спектральний –
див. мас-спектроскопія
а. рентгеноспектральний,
а. спектральний рентгенівський
а. спектральний, а. гармонічний,
а. частотний, а. Фур'є, Фур'є-аналіз,
-у /+/- а. поколивний (*), а. коливневий (*)
а. структурний дифракційний,
а. дифракційний /+/- а. структурний
огиновий, а. збудовний огиновий,
а. огиновий
а. структурний рентгенівський,
а. рентгеноструктурний
а. фотометричний /+/- а. фотометричний,
а. світломірний (*)
а. хроматографічний /+/- а. барвописальний

аналізатор, -а /+/- достежник, -а
а. амплітудний, а. амплітуд
/+/- а. розмаховий, а. піврозмахів (*),
а. гармонічний, а. гармонік, а. Фур'є
/+/- а. поколивний (*)
а. спектру, спектроаналізатор, -а
/+/- коливнеаналізатор,
-а (*), коливнедостежник, -а (*)

анаморфот, -а, перетворень, -рня (*)

анаполь, -я, диполь тороїдний,
двополь тороїдний (*)

анастигмат, -а [опт.] /+/- безрозмівець,
-вця (*), безрозмівень, -вня (*),
безрозмівник, -а (*)
а. несиметричний, а. неспівомірний (*)
/+/- а. неспіввіддільний (*),
а. несиметричний (*)

анастрофія /+/- розвороть, -і (*)

ангідрід, -у, безводніак, -у [хім.]

анемометр

анемометр, -а, вітромір, -а

анізотропія, різнозворót, -у /+/- нерівнозворót, -у
а. двовісна, р. двовісний
а. поглинання, р. поглинання (*) –
див. поліхроїзм, -у

áнкер, -а, якорéць, род. якірця [техн.]

анкерувáти, якірцóвати {РД} –
заанкерóвувати, заякірцóвувати {ПД} [техн.]

анóд, -а, електрóд додáтний, електрóд пози-
тивний (хімічного джерела струму)
анóд прискорювальний,
анóд пришвидшувальний,
електрóд прискорювальний,
електрóд пришвидшувальний

аномáлія /+/- незвичай, -ю (*),
неправність, -ості (*)

а. структури, а. структурна,
а. структурова /+/- а. збудови,
а. збудовна

ансамбль, -ю [термод.] /+/- збірнóта

антéна [рад.] /+/- щóглиця
а. багатомóдова /+/- а. багатопóдкова (*)
а. біконічна, а. двокóнусна
/+/- а. двостіжкова, а. двовістрякова,
а. двошпичаста
а. внутрішня, а. кімнатна
а. всенапрямлена, а. ненапрямлена,
а. всенапрямленого випромінювання,
а. ненапрямленого випромінювання
а. діелектрична, а. непровідна
а. колінеарна, а. співнапрямна (*)
/+/- а. сунапрямна (*)
а. напрямлена, а. променéва,
а. напрямленого випромінювання
а. параболічна /+/- а. дужнична (*)
а. прийомопередавальна, а. прий-
мально-передавальна, а. дуплексна
а. рамкова, а. петльова
а. ромбічна /+/- а. скіснична
а. симетрична, а. співпóмрна (*)
/+/- а. симетрійна, а. співвідлéгла (*)
а. широкосмужна, а. діапазóнна,
а. засяжна /+/- а. пасмужна, а. охопна (*)

антидóт, -у – див. протиотрута

антикаталізатор, -а [хім.] – див. інгібітор, -а

антипóд, -у [мол. фіз.] – див. ізомér дзеркальний

антирезонáнс, -у, резонáнс паралельний
/+/- резонáнс субіжний, резонáнс рівнобіжний

антисимéтрія, протиспівпóмр, -у (*)

антиспінювання – див. протиспінювання

антиспінювач, -а – див. протиспінювач, -а

антитіла, -тіл, мн., протитіла, -тіл, мн. [біол.]

антиферромагнетізм, -у

а. некомпенсований –
див. феримагнетізм, -у

апарáт, -а

а. дистиляційний, а. дистиляційний,

а. перекраплювальний [фіз. хім.] –

див. дистилятор, -а

а. кінознімальний [кфт.] –

див. кінокамера

а. кінопроекційний [кфт.] –

див. кінопроектор, -а

а. реакційний – див. реактор, -а

а. телефонний – див. телефон, -а

а. теплообмінний – див. теплообмінник, -а

а. фотографічний [кфт.] –

див. фотоапарат, -а

апарáтура, приладдя, засоби апаратні

апертóра, рóзкрив, -у (*) [опт.]

а. об'єктива, р. об'єктива (*),

а. вічка, р. вічка (*)

апліка́та, згін, -óну, приставна́, -о́ї [мат.]

апоа́стрій, -я, відзі́р, -óра, відзóринь, -еня (*),

відзóринь, -ені (*) [астр.]

апогéй, -я, відзéм, -а (*), відзéмець, -мця (*),

відзéмень, -мня (*), відзéмлець, -мця (*),

то́чка відзéмна [астр.]

апогéлій, -я, афе́лій, -я, відсо́нець, -нця (*),

то́чка відсо́нячна [астр.] /+/- відсо́нь, -я (*),

відсо́н, -а (*)

апохромат, -а, вибарвень, -вня (*)
 апоцентр, -а [астр.] /+/ відосеред, -а (*)
 апіорно, позадосвідно, наперед, *невідм.*
 апіорність, -ості, позадосвідність, -ості,
 напередність, -ості (*)
 апроксимація, наближення 2 {Я/КРД} –
 апроксимування, наближення {ТД} –
 апроксимування, наближування {ПД}
 аргумент 1, -у – *див.* доказ, -у
 аргумент 2, -а, незалежень, -жня (*),
 незалежник, -а, змінна незалежна [мат.]
 ареал, -у /+/ область 2, -і
 ареометр, -а /+/ вовчок, -чка
 аретир, -а, затрим, -а, затримник, -а
 арифмометр, -а, машина підсумовувальна,
 підсумовувач, -а (*)
 аркограф, -а /+/ дугорис, -а, лукорис, -а
 аромат, -у, запах, -у [ел. ч.]
 асиміляція, уподібнення {Я/КРД} –
 асимілювання, уподібнювання {ППД} (якостей)
 асимптота /+/ прями́вка (*), межівка (*)
 асимптотика /+/ прямування
 асистент, -а, помічник, -а
 асоціативність, -ості, сполучальність, -ості,
 асоціативність, -ості [мат.]
 асоціація 1, об'єднання {Я} – проасоці-
 ювання, об'єднання {КРД} – асоціювання,
 об'єднування {ТД} – проасоціювання,
 об'єднування {ПД}
 асоціація 2, з'єднання {Я} – проасоціювання,
 з'єднання {КРД} – асоціювання,
 з'єднування {ТД} – проасоціювання,
 з'єднування {ПД} [мол. фіз.]
 аспірація, надимання
 астатичність, -ості, астатизм, -у, принуленість,
 -ості (*), безвідхильність, -ості (*)

астеризм, -у, зірчастість, -ості (*) [опт.]
 астериск, -а, зірочка [обч.]
 астероїд, -а, зорянець, -нця (*) [астр.]
 /+/ зірчан, -а (*), зірчак, -а (*), зорян, -а (*)
 астигматизм, -у [опт.] /+/ різмив, -у,
 хрещатість, -ості (*)
 астробалістика, астрополітність, -ості (*)
 астрознімок, -мка, астрофотографія
 астроїда, зірчанка (*) [мат.]
 /+/ зірчаниця (*), зірковиця (*)
 астрометрія /+/ астроміряння, зореметрія,
 зореміряння
 астронавігація, навігація астрономічна,
 навігація зоряна /+/ зоренавігація
 астрономія /+/ зорезнавство
 астрофотометр, -а, астросвітломір, -а
 асцитрон, -а, спектрометр магнітний,
 спектромір магнітний [опт.] /+/ коливнемір
 магнітний (*)
 атенюатор 1, -а, ослаблювач 1, -а [техн.]
 а. настроюваний, а. регульовний,
 а. наладний, а. налаштовний,
 о. настроюваний, о. регульовний,
 о. наладний, о. налаштовний
 атенюатор 2, -а [кфт.] –
див. розчин ослаблювальний
 атестат, -а, посвідка
 атмометр, -а, випаромір, -а
 атмосфера, середовище газове
 а. земна, а. Землі /+/ колоземиця
атом, -а
 а. адсорбований, а. наліплий – *див.*
 адатом, -а
 а. ділимий, а. розщепний /+/ а. подільний
 атом-замішувач, *род.* атома-замішувача,
 а. замішувальний, а. замішальний
 а. надлишковий, дефект упакування
 типу впровадження, дефект типу

багатобарвість

Френкеля, дефект упакування кристалічної решітки типу впровадження, дефект упакування кристалічної ґратки типу впровадження /+/ вада типу Френкеля, вада упакування типу впровадження, вада упакування кристалічної решітки типу впровадження, вада упакування кристалічної ґратки типу впровадження
а. упровадження, а. упроваджений, а. міжвузельний, а. міжвузлівний (*), а. міжвузловинний, дефект упровадження точковий /+/ а. середвузельний, а. середвузлівний (*)

атоми високоїонізовані – див. іони багатозарядні
атоми мічені – див. індикатори ізотопні

атрактор, -а /+/ тяж, -а (*), стяж, -а (*)
аудіометр, -а – див. фонометр, -а
ауксанометр, -а, приростомір, -а
афелій, -я [астр.] – див. апогелій, -я
афінність, -ості, спорідненість 2, -ості [мат.]
ахромат, -а [опт.] /+/ знебарвень, -вня (*)
ахроматизм, -у [опт.] /+/ знебарвність, -ості (*)

багатобарвість, -ості (*) – див. поліхроматичність, -ості
багатовалентність, -ості [хім.] /+/ багатовартісність, -ості
багатогранник, -а, поліедр, -а [мат.]
багатогранність, -ості [мат.] – див. поліедричність, -ості
багатоджерельність, -ості – див. полігенність, -ості
багатоколіш, -а (*) [техн.] – див. поліспасть, -а
багатокутник, -а, полігон, -а, багатокут, -а [мат.]
багатофоремність, -ості – див. полімерфність, -ості
база, основа 1 /+/ селітва, підстава б. відліку, основа відліку
базис 1, -у /+/ основ 1, -у (*), залога 1 б. стереоскопічний – див. стереобазис, -у
базис 2, -у [мат.] – див. основа 2
базуватися – див. засновуватися
бакаї, -я [геол.] – див. яма 2
бакеліт, -у, смола резольна

Б

бал, -а б. за Бофортом нульовий [мор.] – див. штиль, -ю
балансир, -а /+/ рівноважник, -а (*), коромисло
балансування, рівноваження {Я/ТД} – збалансування, зрівноваження {КРД} – збалансовування, зрівноважування {ПД} [техн.]
балансувати, рівноважити {РД} – збалансовувати, зрівноважувати {ПД} [техн.]
баласт, -у /+/ савур, -у
балістика, політність, -ості (*)
балмус, -у – див. рідина густа
банк, -у б. даних, б. інформаційний б. пам'яті, система запам'ятовувачів, система запам'ятовувальних пристроїв /+/ уклад запам'ятовувачів, уклад запам'ятовувальних пристроїв, улад запам'ятовувачів, улад запам'ятовувальних пристроїв
банта [буд.] – див. ферма
бантіна [буд.] – див. ферма
банчер, -а [яд. фіз.] /+/ групувач, -а

банчування {Я/ТПД} – збанчування {КРД} (зарядів) [яд. фіз.] /+/ групування, громадження {Я/ТД} – згрупування, згромадження {КРД} – згруповування, згромаджування {ПД}

ба́ня – *див.* кúпол, -а

бараба́н, -а [техн.]

б. відліковий – *див.* лімб, -а

ба́рвень, -вню – *див.* пігмент, -у

барвина – *див.* пігмент, -у

барвник, -а́, забарвлювач, -а,
речовина забарвлювальна

б. дифундувальний, забарвлювач
дифундувальний /+/ б. розпоши-
рювальний, б. проникальний,
забарвлювач розпоширювальний,
забарвлювач проникальний
б. сенсibiliзувальний, сенсibiliза́тор, -а,
учутливлювач, -а (*),
б. учутливлювальний (*)

барво́мір, -а (*) – *див.* хромото́метр, -а

барво́міряння (*) – *див.* хромото́метрія

баре́тер, -а, стабілітрон газорозрядний,
стабілізатор стру́му газорозрядний,
устійнювач стру́му газорозрядний,
стабілітрон жевріюного розряду,
стабілітрон жеврію (*), стабілітрон
тліючого розряду /+/ стабілізатор то́ку
газорозрядний, устійнювач то́ку
газорозрядний, стабілітрон жевреню (*)

бар'е́р, -а

б. колекторний, область колекторного
переходу, зона колекторного переходу,
шар колектора межовий [елн.]

барі́метр, -а, тягаро́мір, -а (*)

баріо́н, -а [яд. фіз.] /+/ вагові́к, -а́ (*)

баріо́ній, -ю, квазіядро́ [яд. фіз.] /+/ майжеядро́

баро́граф, -а, баро́метр-самопи́сець,
род. баро́метра-самопи́сця,
баро́метр самопи́сний, баро́метр самопи́сальний

бароста́т, -а, регуля́тор барометри́чний
/+/ регуля́тор барометри́йний (*)

баротермо́метр, -а – *див.* термобаро́метр, -а

ба́рстер, -а, вибуха́ч, -а́ (*) [астр.]

басе́йн, -у [геол.] – *див.* водозбі́р, -ору́

батаре́я [ел.]

б. акумуля́торна – *див.* акумуля́тор, -а
б. біологі́чна – *див.* біобатаре́я

батиска́ф, -а, глиби́нник, -а (*)

ба́чити

б. в уяві (що), б. в думці (що) –
див. уявля́ти (що)

беватро́н, -а, синхро́трон, -а [яд. фіз.]

безва́гість, -ості – *див.* неваго́мість, -ості

безва́жність, -ості – *див.* неваго́мість, -ості

безві́дхильність, -ості (*) –
див. аста́тичність, -ості

безводня́к, -у́ [хім.] – *див.* ангідри́д, -у

безколі́рність, -ості, безба́рвність, -ості

бе́злад, -у – *див.* ха́ос, -у

безла́дність, -ості, невпорядко́ваність, -ості

бе́зліч, -і [мат.] – *див.* множи́на нескінче́нна

безме́жище – *див.* про́стір безме́жний

бе́змір, -у – *див.* про́стір безме́жний

безосе́рдність, -ості, безосереднико́вість, -ості

безпомилко́вість, -ості /+/ безпомі́льність, -ості

безструкту́рність, -ості /+/ беззбудовні́сть,
-ості (*), беззбудові́сть, -ості (*)

безсумні́вність, -ості, безперече́ність, -ості,
напевні́сть, -ості

бетатро́н, -а, прискоро́рювач електро́нів
індукці́йний, прискоро́рювач електро́нів
циклі́чний нерезона́нний, прискоро́рювач
електро́нів навертовий нерезона́нний (*),
прискоро́рювач електро́нів колобі́жний

нерезонансний, пришвидшувач електронів циклічний нерезонансний (*), пришвидшувач електронів індукційний нерезонансний (*), пришвидшувач електронів навертовий нерезонансний (*), пришвидшувач електронів колобіжний нерезонансний (*) [яд. фіз.]
 /+/- прискорювач електронів наводовий нерезонансний, пришвидшувач електронів наводовий нерезонансний (*)

биття́, -і́в, мн.

б. звуку, брижі звукові, миготіння звуковé, мигтіння звуковé [ак.]

біжність, -ості (*) – *див.* фугативність, -ості

бікарбонат, -у, двовуглян, -у, гідрокарбонат, -у, карбонат кислий, вуглян кислий, сіль вуглекисна кислота [хім.]

біквадрат, -а [мат.] – *див.* стéпень четвéртий

бікомпактифікація, розширення бікомпактне {Я/КРД} – бікомпактифікування, розширення бікомпактне {ТД} – бікомпактифікування, розширювання бікомпактне {ПД}

біогліна [геол.] – *див.* каолін, -у

більшання {Я/ТПД} – побільшання {КРД} [самочинно]

більшати, ставати більшим, робитися більшим

бінауральність, -ості, двовушність, -ості

бінейтрон, -а, динейтрон, -а [яд. фіз.]

бінокль, -я [опт.] /+/- двогляд, -а

біном, -а, двочлен, -а [мат.]

біоакустика /+/- біозвучність, -ості

біобатарéя, батарéя біологічна

біогаз, -у, газ біохімічний

біодатник, -а (*), датник біосенсорний (*)

біоелектрика /+/- біозарядність, -ості

біозахист, -у, захист біологічний {Я} – біозахищення, захищення біологічне {КРД} – біо захищення, захищення біологічне {ТПД}

біокаталіз, -у, каталіз біологічний

біокаталізатор, -а, каталізатор біохімічно активний, речовина біологічно активна

біоконверсія /+/- біоперетвір, -ору {Я} – біоперетворення {КРД} – біоперетворювання {ТПД}

біологія

б. молекулярна, б. фізико-хімічна

біопаливо, паливо біогенне

біополімер, -у, полімер біологічний /+/- біобагатосклад, -у (*), біобагатоскладень, -дно (*), біобагатоскладець, -дцю (*)

біопотенціал, -у, потенціал біоелектричний /+/- біопотуг, -у (*), потуг біоелектричний (*)

біосинтез, -у, живоутвір, -ору {Я} – біосинтез, -у, живоутворення {КРД} – біосинтезування, живоутворювання {ТПД}

біосфера /+/- навкілля живе (*)

біполярність, -ості /+/- двополярність, -ості

бірюза, туркус, -у [геол.]

бісектриса, півкутниця (*) [мат.] /+/- дводільна, -ої (*), двосічна, -ої, двосічня, -і, середкутня, півкутка (*), рівнокутниця (*), рівнокутка (*)

бісульфат, -у, гідросульфат, -у, гідросірчан, -у, сіль сірчаноокисна кислота, воднесульфат, -у, воднесірчан, -у [хім.]

бит, -а [обч.]

б. інформації, б. інформаційний /+/- б. звідоми, б. відомості, б. звідомний, б. відомнісний

біфіляр, -а, двонітник, -а

біфуркація, роздво́я (*) /+/
роздві́йка (*), розто́ка

біхрома́т, -у, сі́ль двохро́мової кислоти́,
дихрома́т, -у [хім.]

бічні́ця, пове́рхня боко́ва

близко́дія, взаємо́дія бли́зька /+/
коро́ткодія

блища́ти, яри́ти /+/
лища́ти

блиск, -у

б. залі́зний [геол.] – див. гемати́т, -у

б. моли́бдено́вий [геол.] –

див. моли́бдені́т, -у

б. сви́нцеві́й [геол.] – див. галені́т, -у

блискави́ця – див. зі́рниця

блискави́чник, -а, блискавко́відві́д, -о́да,
блискавко́вловлю́вач, -а, диверто́р,
-а, розря́дник грозо́захисний,
розря́дник грозови́й

бліска́вка, розря́д грозови́й /+/
ліска́вка, грі́мниця

блискавко́захист, -у, грозо́захист, -у

бліска́ння, блі́скіт, -оту, блискоті́ння

блок 1, -а

б. заря́дний – див. при́стрій заря́дний

б. дифере́нціо́вальний –

див. при́стрій дифере́нціо́вальний

б. корекці́, б. попра́вки,

при́стрій коректу́вальний,

при́стрій корегу́вальний [обч.]

б. розго́ртки [тлв.] –

див. сві́п-генера́тор, -а

блок 2, -а [техн.] – див. мо́дуль 3, -я

блок 3, -а, се́кція [буд.] /+/
діле́ниця

блокува́ння

б. автома́тичне, автоблокува́ння,
самоблокува́ння

блокува́ч, -а (*) [ел.] –

див. генера́тор блокува́льний

блукáння, мандрува́ння (частинки)

бобі́на (кіноапа́рата, магнітофо́на) –
див. ко́тушка 2

бозо́н, -а, бозе́-части́нка

боло́метр, -а /+/
теплоприйма́ч, -а́,
випро́мінемі́р, -а

бор, -у [мор.] – див. хви́ля припли́вна

борозна́ [на пове́рхні матеріалу]
/+/
рі́вчачо́к, -чка, ви́жолобок, -бка

бо́рошно

б. гірське́ [геол.] – див. діатомі́т, -у

бра́к, -у – див. нестáча

бра́ти

б. в ду́жкі, ста́вити в ду́жкі, замика́ти в
ду́жки, одужко́вувати (*) [мат.]

б. інте́грал (ві́д чо́го) [мат.] –

див. інте́грувати́ (що)

б. пеле́нг – див. пеленгува́ти

б. похі́дну́ [мат.] – див. дифере́нціо́вати

брахістохро́на [мат.] /+/
промі́тка (*), по́квіпка (*), юрли́виця (*), хутко́спуст, -у (*)

бра́чки, род. брачо́к, мн. [техн.] –
див. щипці́, род. щипці́в, мн.

брижі́, -і́в, мн. /+/
баранці́, -і́в, мн.

брижі́ звуко́ві [ак.] – див. биття́ зву́ку

бри́зкання 1, шпува́ння {Я/ТПД} –
бри́знення, шпува́ння {КРД}

(ві́тром крапель)

бри́зкання 2, порі́скання, пі́рскання
{Я/ТПД} – бри́знення, порі́скання,
пі́рскання {КРД} (струме́ня рі́дини)

бри́зкання 3, чви́ркання {Я/ТПД} –
бри́знення, чви́ркнення {КРД}

(з характерним зву́ком)

бри́дер, -а [яд. фіз.] –

див. реакто́р-розмно́жувач,

род. реакто́ра-розмно́жувача

бро́діння [хім.] /+/
мусува́ння, шумува́ння

бро́нза [мет.] /+/
гнідо́міди́ця, спі́ж, -у

будова

будова

б. атомного ядра, структура атомного ядра /+/- збудова атомного ядра

бугель, -я [ел.] – див. струмознімач, -а

буква – див. літера

букса [техн.] /+/- осяниця

булат, -у, сталь загартована, дулевина, харалуж, -і [мет.]

бункер, -а, кіш, род. коша [техн.]

буревій, -ю [метео] – див. ураган, -у

бурун, -а, вал, -у, хвиля навальна [мор.]

бурштін, -у [геол.] – див. янтар, -ю

буря /+/- шаркан, -у

б. снігова [метео] /+/- шквіря

бусоль, -і

б. схилення – див. деклінометр, -а

бустер, -а, прискорювач попередній, пришвидшувач попередній, підгнітник, -а (*), насос проміжний, нагнітень проміжний (*), гнітільник проміжний (*), насмок проміжний (*), насос бустерний, нагнітень бустерний (*), гнітільник бустерний (*), насмок бустерний (*) [яд. фіз.]

/+/- прискорювач бустерний, пришвидшувач бустерний, нагнітниця проміжна (*), смочка проміжна, помпа проміжна, нагнітниця бустерна (*), смочка бустерна, помпа бустерна, підпошвидник, -а (*), підприскорник, -а (*), підприскорювач, -а (*), прискорець (*), підпорскувач, -а (*)

бути

б. причиною (чого) – див. спричиняти (що)

буфер, -а

б. обміну, пам'ять буферна, пристрій запам'ятовувальний буферний, пристрій пам'ятювий буферний [обч.]

В

вага

в. статистична, кратність стану

вагар, -я – див. тягар, -я

ваги, род. ваг, мн. /+/- вагівня, вагівниця

в. гідростатичні, в. водонерушні
в. струмові, в. електричні, ампер-ваги, род. ампер-ваг, в. Ампера, ампер-ваги Кельвіна

в. шалькові – див. терези, -ів, мн.

важіль, -еля, підойма, підвага, вирло [техн.]

/+/- підважна

важіль рівноплечий, підойма рівноплеча, підвага рівноплеча, вирло рівноплече /+/- важіль однакоплечий, важіль рівнораменний, важіль однакораменний, підойма однакоплеча, підвага однакоплеча, вирло однакоплече, підойма рівнораменна, підвага рівнораменна, вирло рівнораменне, підойма

однакораменна, підвага однакораменна, вирло однакораменне

важок 2, -жка [техн.] – див. гір'я

важки 1, -ів, мн. – див. різновага

важчати, ставати важчим, робітися важчим

вакансіон, -а /+/- вільник, -а (*)

вакансія, вільниця (*), дефект упакування типу відіймання, дефект типу Шоттки [тв. т.] /+/- вільня (*), незайнятість, -ості, вада упакування типу відіймання, вада типу Шоттки

вакуум 1, -у /+/- порожня

вакуум 2, -у, розрідження 2

в. високий, в. чистий, р. високе [10⁻¹–10⁻⁵ Па]

в. попередній, р. попередне – див. форвакуум, -у

вакуумметр, -а, вакуум-манометр, -а,
манометр вакуумний

вакуумметр манометричний –
див. мановакуумметр, -а

вакуування, створення вакууму, відгніт
газу {Я} – звакуування, створення
вакууму, відгнічення газу {КРД} – вакуу-
вання, створювання вакууму, відгнітання
газу {ТД} – вакуування, створювання
вакууму, відгнічування газу {ПД} /+/
відгін газу, відпруд газу, відпомпування
газу {Я} – відгонення газу, відпрудження
газу, відпомпування газу {КРД} – відганяння
газу, відпруджування газу, відпомповування
газу {ТПД}

вал 1, -а [техн.]

в. трансмісії, перейма, переймач, -а
в. торсійний, в. скручувальний
/+/
в. скрутниковий (*)

вал 2, -у [мор.] – див. бурун, -а

валентність, -ості [хім.] /+/
вартісність, -ості

валець, *род.* вальця [мат.] – *див.* циліндр, -а

валка (хвиль) – *див.* цуг, -у

вальник, -а (*) [техн.] – *див.* підшипник, -а

ванна [посудина] /+/
кушільниця

вантаж, -у

в. зрівноважувальний – *див.* противага

вантажопідйомність, -ості, вантажопідій-
мальність, -ості

вапно

в. гашене /+/
попільнуха, попільнуха

вапняк, -у [геол.] – *див.* кальцит, -у

вапнянець, -нцю [геол.] – *див.* кальцит, -у

вапоризатор, -а, випарник, -а

вар, -а [ел.] – *див.* вольт-ампер реактивний

варіант, -а, відміна /+/
видозмін, -а (*)

варікап, -а, варактор, -а, діод змінноємнісний (*)
[ел.] /+/
діод варіємнісний, змієм, -а (*)

варіконд, -а, конденсатор зміннонапруговий (*)
[ел.] /+/
конденсатор варінапруговий,
зміконд, -а (*), конденсатор напругозалежний

варіоб'єктив, -а [опт.] – *див.* трансфокатор, -а

варіометр, -а, котушка змінної індуктив-
ності [ел.] /+/
котушка змінної навідності (*),
мітниця змінної індуктивності, мітниця
змінної навідності (*)

варістор, -а [ел.] /+/
зміноопір, -ора (*),
опорець, -рця (*)

варметр, -а, вимірювач реактивної
потужності [ел.] /+/
вимірювач віддійної
потужності

ватерлінія, водокрес, -а

ватерпас, -а, рівень, -вня 2 [техн.]
/+/
поземця, середвага

ватметр, -а, вимірювач електричної
потужності, вимірювач потужності [ел.]
ватметр максимальний –
див. показувач максимуму навантаження

вбірність, -ості (рідини) –
див. абсорбовність, -ості

ввід, -ода [техн.]

в. конденсаторний, китиця 1, куц, -а

ввімкнення {Я/КРД} – вмикання {ТПД}

вводити

в. в рух – *див.* надавати руху
в. поправку (куди) [про покази,
траєкторію] – *див.* коректувати (що)

вдувати, вдмхувати

вєбер, -а, Вб, вольт-секунда [ел.]

веберметр, -а [ел.] – *див.* флюксметр, -а

вектор 1, -а, відрізок напрямлений [мат.]
/+/
напрямець, -мця (*)

в. аксіальний, в. осьовий, в. вісьовий,
псевдовектор, -а /+/
нібивектор, -а

вектор

вектор 2, -а, величина векторна, величина напрямлена /+/ напрямець, -мця (*)
в. густини потоку енергії хвилі,
в. Умова /+/ в. густини потоку снаги хвилі
в. результативний, в. вислідовий –
див. сума векторна
в. стану, амплітуда стану
в-ри кульові, функції кульові векторні

величина

в. векторна, в. напрямлена –
див. вектор 2, -а
в. відносної дисперсії обернена,
число Аббе [опт.]
в. дисперсності –
див. ступінь дисперсності
в. задана, в. початкова /+/ в. вихідна
в. змінна – *див.* змінна
в. коваріантна [мат.] – *див.* коваріант, -а
в. комплексна [мат.] /+/ в. складена
в. контраваріантна [мат.] –
див. контраваріант, -а
в. контрольовна /+/ в. наглядова
в. спостережувана, в. вимірювана,
в. фізична – *див.* спостережувана, -ої
в. стала, в. незмінна – *див.* стала, -ої
в. струму, в. електричного струму,
сила струму, сила електричного струму
/+/ в. току, в. електричного току,
сила току, сила електричного току
в. уявна /+/ в. несута, в. сповидна,
в. гадана, в. помислива
в. фотометрична редукована,
в. фотометрична зведена,
в. фотометрична ефективна
/+/ в. фотометрична зведена,
в. фотометрична наслідна (*),
в. фотометрична на впливна (*),
в. фотометрична учинна (*),
в. фотометрична наслідна (*),
в. фотометрична на впливна (*),
в. фотометрична учинна (*),
в. світломірна зведена, в. світломірна
наслідна (*),
в. світломірна на впливна (*),
в. світломірна учинна (*)
в. шукана, в. вимагана

вентилятор, -а, вітрячок, -чка /+/ вітровик,
-а, провітрювач, -а

вентиль, -я /+/ кюбра

в. мембранний, клапан мембранний
/+/ в. напінковий (*),
клапан напінковий (*)
в. ртутний [ел.] – *див.* ігнітрон, -а

вернівода – *див.* вир, -у

верньєр, -а – *див.* ноніус, -а

вертання

в. металу – *див.* відпочінок металу

вертикаль, -і, лінія вертикальна /+/ прямо-
висниця (*), простовисниця (*), прямовис,
-у, простовис, -у, відзем, -у, дозем, -у, лінія
прямовисна, лінія простовисна, лінія відзема,
лінія дозема, відземиця (*), доземиця (*)

вертикально /+/ прямовисно, простовисно

верхівка, вершок, -шка, маківка 1

вершина 1, маківка 2, верховина, верхів'я,
грунь, -я, проріч, -ола [геол.] /+/ вершава,
верхівля

вершина 2 [на графіку] – *див.* пік, -а

веселка [метео] – *див.* райдуга

взаємовідношення, супостава

взаємодифузія, дифузія взаємна, дифузія
обмінна /+/ взаєморозпошир, -у (*),
взаємопроник, -у (*), розпошир взаємний (*),
проник взаємний (*), розпошир обмінний (*),
проник обмінний (*)

взаємодія /+/ взаємочин 1, -у

в. антагоністична, в. супротивна,
в. суперечна

в. близька – *див.* близькодія

в. вібронна, в. електронно-коливальна

в. гравітаційна /+/ в. тяжіннєва

в. далека – *див.* далекодія 1

в. електростатична, в. кулонівська

в. РККІ-обмінна, в. Рудермана –
Кіттеля – Касуя – Іосіди

взаємоємність, -ості (*), ємність взаємна

взаємозамінюваність, -ості,

взаємозамінність, -ості

взаємозв'язок, -зку́, зв'язок взаємний
 взаємоіндуктивність, -ості –
див. коефіцієнт самоіндукції
 взаємоіндукція, індукція взаємна
 /+/- взаємонавід, -оду (*), навід взаємний (*)
 взаємоспéктр, -у – *див.* спектр взаємний
 взірець 1, -рця́, зразок 1, -зка́, еталон 1, -а
 взірець 2, -рця́, зразок 4, -зка́, приклад, -у,
 еталон 2, -у
 взірець 3, -рця́ [одиночний предмет] –
див. зразок 2, -зка
 взірець 4, -рця́ – *див.* зразок 3, -зка
 взірець 5, -рця́ [техн.] – *див.* прототип, -у
 вибарвень, -вня (*) – *див.* апохромат, -а
 вибивання {Я/ТПД} – вибиття́ {КРД}
 вибуха́ч, -а́ (*) [астр.] – *див.* ба́рстер, -а
 ви́вар, -у [хім.] – *див.* екстра́кт, -у
 ви́ведення, отримання 2, одержання 2
 {Я/КРД} – виводження, отримування,
 одержування {ТПД} (рівняння, формули)
 виверго́вість, -ості (*) –
див. еруптивність, -ості
 ви́від, -ода, електрoд 2, -а
 (електричного прилада чи елемента)
 в. від'ёмний, е. від'ёмний, в. мінусoвий,
 е. мінусoвий, в. негативний,
 е. негативний
 в. додaтний, е. додaтний, в. плюсовий,
 е. плюсовий, в. позитивний,
 е. позитивний
 в. ку́льковий, е. кульовий, е. кулястий,
 е. сферичний /+/- е. сферийний
 ви́вчення (явища) – *див.* дослідження
 ви́гляд, -у [мат.] – *див.* прое́кція
 ви́гніт, -у {Я} – ви́гнічення {КРД} –
 вигнітання {ТД} – вигнічування {ПД}
 /+/- вигін, -ону, випомпування {Я} –

ви́гонення, ви́помпування {КРД} –
 виго́нювання, ви́помпо́вування {ТПД}
 вигоря́ння (вибухової речовини) –
див. дефлагра́ція
 ви́готовлення {Я/КРД} –
 виготовля́ння {ТД} – виготoвлювання {ПД}
 виготовля́ти {РД} – виготoвлювати {ПД}
 ви́давлення {Я/КРД} – ви́давлювання {ТПД}
 ви́давлення лу́нки, зім'яття́ {Я/КРД} –
 ви́давлювання лу́нки, змінання́ {ТПД}
 [випроба]
 ви́далення {Я/КРД} – ви́даля́ння {ТПД}
 в. води́ – *див.* знево́дження 1
 в. воло́ги – *див.* су́шка
 в. вуглецю́ – *див.* декарбоніза́ція
 в. газу́ – *див.* дегаза́ція
 в. деталі́ – *див.* ви́лучення деталі́
 в. пи́лу – *див.* знепилення́
 в. ша́ру металу́ – *див.* зняття́ ша́ру металу́
 ви́даля́ти 1
 в. воду́ – *див.* знево́джувати 1
 в. ізоля́цію, знімати́ ізоля́цію [ел.]
 ви́дання – *див.* публіка́ція
 ви́да́тність, -ості – *див.* продуктивність, -ості
 ви́да́ток, -тку [результат] – *див.* проду́кт 2, -у
 ви́димість, -ості /+/- ви́дність, -ості,
 озoрість, -ості
 ви́діл, -у – *див.* категoрія
 ви́ділення 1, ви́окремлення {Я/КРД} –
 ви́діля́ння, вио́кремлювання {ТПД}
 ви́ділення 2, концентра́ція 4 {Я} –
 ви́ділення, сконцентрува́ння {КРД} –
 ви́діля́ння, концентрува́ння {ТД} –
 ви́діля́ння, сконцентровува́ння {ПД}
 (корисних компонентів)
 ви́ділення 3 (з розчину) – *див.* осaдження 2
 ви́діля́ння (коливань) – *див.* детектува́ння
 ви́діля́ти 1, вио́кремлювати

ВИДІЛЯТИ

виділя́ти 2, концентрува́ти 2 {РД} –
виділя́ти, сконцентровува́ти {ПД}

виділя́ч, -а (коливань) – *див.* детектор 2, -а

виднокі́л, -о́лу – *див.* обрій відимий

видноко́ло – *див.* обрій відимий

виднокра́й, -ю – *див.* обрій відимий

відо́вженість, -ості, продовгува́тість, -ості,
довга́стість, -ості [постійна форма]

відо́вження, розши́рення лінійне,
розши́рення однови́мірне, розширення
однося́жне {Я/КРД} – видовжування,
розширя́ння лінійне, розширя́ння
однови́мірне, розширя́ння однося́жне
{ТД} – видовжування, розширювання
лінійне, розширювання однови́мірне,
розширювання однося́жне {ПД}

видозмі́на

в. алотропі́чна /+/ різновиддя (*)

відолино́к, -нка [геол.] – *див.* лощина

видошукáч, -а́, пристосува́ння візі́рне
/+/ пристосува́ння прозі́рне

візна́к, -у (*) – *див.* сигнал, -у

візна́ченість, -ості – *див.* детермінізм, -у

візна́чення 1 {Я/КРД} – визнача́ння {ТД} –
визнача́вання {ПД}

в. то́чне – *див.* вимірювання то́чне

візна́чинь, -ені (*) – *див.* характеристика

визначни́к, -а́, детерміна́нт, -а [мат.]

віки́д, -у (відпрацьованих газів у двигуні)
[техн.] – *див.* випуск, -у

вікля́д, -у (науки) – *див.* курс 2, -у

виклика́ч, -а́ (*) –

див. пристрій виклика́льний

виключа́ти, вилуча́ти {РД} – виключа́ти,
вилучува́ти {ПД} (змінну)

вікори́стання (відходів) – *див.* утиліза́ція

вілка́ 1 [ел.] /+/ видельце, виделко,
ріжки, -ок, *мн.*, рога́чик, -а

вілка́ 2, чаплі́я [техн.] /+/ видельце,
виделко, ріжки, -ок, *мн.*, рога́чик, -а

вілуче́ння {Я/КРД} – вилуча́ння {ТД} –
вилучува́ння {ПД}

в. вуглецю – *див.* декарбоніза́ція
вилуче́ння дета́лі, ви́далення дета́лі
{Я/КРД} – вилуча́ння дета́лі,
ви́даля́ння дета́лі {ТД} – вилучува́ння
дета́лі, ви́даля́ння дета́лі {ПД}

вілучка́ [хім.] – *див.* фракція

вима́гане, -ого – *див.* шу́кане, -ого

вими́кач, -а́ [техн.]

в. відцентро́вий, в. відбі́жний,

в. відосередко́вий /+/ в. відосередні́й

в. переки́дний, переми́кач двопозиці́йний

вімі́рність, -ості [мат.] –

див. раціона́льність, -ості

вими́рювання {Я/ПД} – вимі́рення {КРД} –
вими́ряння {ТД}

в. гру́бе, в. прибли́зне

в. контро́льне /+/ в. зві́рне

в. ку́тів – *див.* гоніомет́рія

в. мали́х інтерва́лів ча́су,

в. швидкопли́нних процесі́в

в. опти́чної густи́ни –

див. денситомет́рія

в. пара́метрів траєкто́рії,

в. сумі́рників траєкто́рії,

вими́рювання траєкто́рні

вими́рювання то́чне,

визначення то́чне {Я} – вимі́рення то́чне,

визначення то́чне {КРД} – вими́ряння

то́чне, визнача́ння то́чне {ТД} –

вими́рювання то́чне, визначува́ння

то́чне {ПД} (характеристик чи власти-
востей засобів вими́рюваня)

вими́рювання ча́су, засі́кання ча́су,

хронометра́ж, -у, часоми́ряння,

відлі́к ча́су, хронометрува́ння {Я} –

вимі́рення ча́су, засі́чення ча́су,

хронометра́ж, -у, часоми́ряння,

<p>відлічення часу, хронометрування {КРД} – вимірювання часу, засікання часу, хронометраж, -у, часоміряння, відлічування часу, хронометрування {ТПД}</p> <p>в. колірні, колориметрія /+/- барвоміряння (*)</p> <p>в. неруйнувальні квантові, в. незбурювальні квантові</p> <p>вимірювач, -а, прилад вимірювальний</p> <p>в. високої точності, в. високого класу точності, прилад вимірювальний високої точності, прилад вимірювальний високого класу точності</p> <p>в. відносного рівня шумів – див. психофотометр, -а</p> <p>в. відношень – див. логометр, -а</p> <p>в. електричної потужності, в. потужності [ел.] – див. ватметр, -а</p> <p>в. загасання, декреметр, -а</p> <p>в. кривизни – див. курвіметр, -а</p> <p>в. магнітної індукції – див. магнітометр, -а</p> <p>в. повного опору, в. півних опорів, в. складеного опору, в. складених опорів, в. імпедансу [ел.] /+/- в. опорню (*)</p> <p>в. потоку [ел.] – див. флюксометр, -а</p> <p>в. реактивної потужності [ел.] – див. варметр, -а</p> <p>в. рівня шуму [техн.] – див. шумомір, -а</p> <p>в. струму [ел.] – див. амперметр, -а</p> <p>в. цифровий, в. числівний (*), прилад вимірювальний цифровий, прилад вимірювальний числівний (*)</p> <p>в. швидкості лічби, інтенсиметр, -а</p> <p>в. швидкості течії – див. гідрометр, -а</p> <p>в. яскравості – див. яскравомір, -а</p> <p>виміряти, визначати {РД} – вимірювати, визначувати {ЛД} (характеристики, параметри)</p> <p>виміряч, -а [ел.] – див. тєстер, -а</p> <p>винево́дження 1 – див. знево́дження 1</p> <p>винево́дження 2 – див. знево́дження 3</p> <p>винево́джувати – див. знево́джувати 1</p>	<p>винево́джуватися – див. знево́джуватися</p> <p>вінець, -нцю [хім.] – див. етанол, -у</p> <p>виника́ти, поставати</p> <p>віникнення, постання {Я/КРД} – виникання, поставання {ТПД}</p> <p>в. завихреності потоку – див. вихороутвір, -ору</p> <p>виокремлення – див. виділення 1</p> <p>виокремлювати – див. виділяти 1</p> <p>випада́ння {Я/ТПД} – віпаде́ння {КРД}</p> <p>випада́ння осаду, осадоутвір, -ору, осіда́ння {Я} – віпаде́ння осаду, осадоутворення, осіда́ння {КРД} – випада́ння осаду, осадоутворювання, осіда́ння {ТПД}</p> <p><i>випада́ти</i></p> <p>в. в осад, виділятися в осад, утворювати осад, осідати</p> <p>випади́ння (собачки в стопорному механізмі) [техн.] – див. вискакування</p> <p>випадко́вісність, -ості (*) – див. стохастичність, -ості</p> <p>віпа́л, -у {Я} – віпа́лення {КРД} – випа́лювання {ТПД} [мет.]</p> <p>в. агломерувальний, в. спікальний</p> <p>випа́рник, -а – див. вапоризатор, -а</p> <p>випа́рність, -ості /+/- випа́рливість, -ості</p> <p>випаро́вувач, -а, евапоратор, -а</p> <p>випаро́вування {Я/ТПД} – віпарування {КРД}</p> <p>в. термовакуумне – див. напілення вакуумне</p> <p>випаромі́р, -а – див. атмометр, -а</p> <p>випере́джувач, -а (*) [мат.] – див. оператор випередження</p> <p>випере́дник, -а (*) [мат.] – див. оператор випередження</p> <p>виплива́ти, сплива́ти, виринати (на поверхню)</p>
--	--

випорожняти

випорожняти – *див.* опорожняти
випрацювання (теорії) – *див.* розробка 2
випрацьовувати (теорію) – *див.* розробляти
випроба, випробування {Я} –
випробування {КРД} –
випробовування {ТПД}
випроба на зсув, випробування на зсув,
випроба на сколювання, випроба на
зріз, випробування на сколювання,
випробування на зріз
випроба на надійність, випробування на
надійність, перевірка надійності {Я} –
випробування на надійність,
перевірення надійності {КРД} –
випробовування на надійність,
перевіряння надійності {ТД} –
випробовування на надійність, пере-
вірювання надійності {ПД}
випроба на пробій, випробування на
пробій, випроба високою напругою,
випробування високою напругою,
випроба на електричну тривкість,
випроба на електричну міцність,
випробування на електричну
тривкість, випробування на електричну
міцність, визначення електричної
тривкості, визначення електричної
міцності {Я} – випробування на пробій,
випробування високою напругою,
випробування на електричну тривкість,
випробування на електричну міцність,
визначення електричної тривкості,
визначення електричної міцності
{КРД} – випробовування на пробій,
випробовування високою напругою,
випробовування на електричну
тривкість, випробовування на електричну
міцність, визначання електричної
тривкості, визначання електричної
міцності {ТД} – випробовування високою
напругою, випробовування на електричну
тривкість, випробовування на електричну
міцність, визначування електричної
тривкості, визначування електричної
міцності {ПД}

випроба на твердість дряпанням,
випробування на твердість дряпанням,
визначення твердості дряпанням,
визначення твердості за Моосом {Я} –
випробування на твердість дряпанням,
визначення твердості дряпанням,
визначення твердості за Моосом {КРД} –
випробовування на твердість
дряпанням, визначання твердості
дряпанням, визначання твердості
за Моосом {ТД} – випробовування
на твердість дряпанням, визначування
твердості дряпанням, визначування
твердості за Моосом {ПД}
випроба на твердість за Віккерсом,
випробування на твердість
за Віккерсом, визначення твердості
за Віккерсом {Я} – випробування
на твердість за Віккерсом, визначення
твердості за Віккерсом {КРД} –
випробовування на твердість
за Віккерсом, визначання твердості
за Віккерсом {ТД} – випробовування на
твердість за Віккерсом, визначування
твердості за Віккерсом {ПД}
випроба повір'яльна, випробування
повір'яльне – *див.* повірка
випроба ударна, випроба на удар,
випробування ударне, випробування
на удар

випромінник, -а – *див.* радіатор, -а

випромінювальність, -ості, спроможність
випромінювальна, спроможність променю-
вальна, спроможність висилальна,
спроможність емісійна +/- спроможність
променетворна

випромінювання 1, висилання 1 {Я/ТПД} –
випроміннення, вислання {КРД}

випромінювання багатомодове
/+/ випромінювання багатоповидове (*)
випромінювання вторинне, висилання
вторинне – *див.* перевипромінювання
випромінювання зворотне,
випромінювання зустрічне (антени) [рад.]

випромінювання вимушене,
випромінювання силуване,
випромінювання індуковане,
висилання вимушене, висилання
індуковане /+/- випромінювання
наведене, висилання наведене
випромінювання власне,
випромінювання паразитне
(радіоприймача) [рад.]
випромінювання жорсткє,
випромінювання проникальне
випромінювання звуку,
звуківипромінювання
випромінювання згінове,
випромінювання магнітнодрейфове
випромінювання зустрічне –
див. противипромінювання
випромінювання інтенсивне,
випромінювання сильне
випромінювання коронне –
див. світіння коронне
випромінювання резонансне –
див. люмінесценція резонансна
випромінювання рекомбінаційне –
див. люмінесценція рекомбінаційна
випромінювання світла, висилання
світла, світлування {Я/ТТД} –
випромінєння світла, вислання світла,
світлування {КРД}

випромінювання 2, проміння
бєта-випромінювання, бєта-проміння
в. анодне, п. анодне, п. каналове
в. інфрачервоне /+/- в. підчервоне
в. межовє, п. межовє
в. рентгенівське, п. рентгенівське

випромінювання 3, радіація
в. відхідне, р. відхідна
в. космічне, р. космічна
в. розсіяне, в. дифузне, р. розсіяна,
р. дифузна /+/- в. розпоширене (*),
р. розпоширена (*)
в. сонячне, р. сонячна

випромінювати, висилати 1

випромінювач, -а

в. вибірковий, в. відбиральний,
в. добиральний, в. селективний
в. всенапрямлений, в. ненапрямлений
в. повний, в. ідеальний, в. Планка –
див. тіло цілковито чорне

випромінь, -ені [яд. фіз.] – *див.* еманация

випрямляти, випростувати {РД} –
випрямлювати, випростувати {ПД}

випрямляч, -а, пристрій випрямляльний [ел.]

в. двопівперіодовий
/+/- в. двопівнаворотовий
в. зарядний – *див.* пристрій зарядний
в. кенотронний, в. газотронний,
в. газонаповнений, в. електроваку-
умний [ел.] – *див.* кенотрон, -а
в. містковий, в. мостовий
в. ртутний – *див.* ігнітрон, -а

випуск, -у, викид, -у, вихлоп, -у, вихлип, -у
{Я} – випущєння, викиненєння, вихлопненєння,
вихлипенєння {КРД} – випусканєння, викиданєння,
вихлопування, вихлипування {ТТД}
(відпрацьованих газів у двигуні) [техн.]

вир, -у, водокрут, -у, верніввода, нурт, -у,
кручія (у воді)

виразність, -ості (звука) [ак.] –
див. чіткість 1, -ості

виринати (на поверхню) – *див.* впливати

виріб, -обу [виготовлений] – *див.* продукт 1, -у

вирізнєність, -ості [астр.] –
див. пекулярність, -ості

вирізнєння – *див.* диференціяція

вирізняч

вирізняч 1, -а (*) – *див.* диференціатор, -а
вирізняч 2, -а (*) [мат.] – *див.* дискримінант, -а
вірлиця [техн.] – *див.* турбіна
вирлодетандер, -а [техн.] –
див. турбодетандер, -а
виробляти {РД} – вироблювати {ПД}
в. імпульси – *див.* генерувати імпульси
виробник, -а, виготовляч, -а, виготовлювач, -а
вироджуватися – *див.* дегенерувати
вісвітень, -тня (*) – *див.* сцинтилятор, -а
висилання 1 – *див.* випромінювання 1
висилання 2 (частинок) – *див.* емісія
висилати 1 – *див.* випромінювати
висилати 2 (частинки) – *див.* емітувати
вискакування, випадіння {Я} – віскочення,
випадення {КРД} – вискакування,
випадання {ППД} (собачки в стопорному
механізмі) [техн.]
віслід, -у – *див.* результат, -у
віслідень, -дня (*) – *див.* сума векторна
вислідова, -ої [мат.] – *див.* результівна
висноувати, робити висновок
висок, -ска [техн.] /+/- повіс, -а, прямовіс, -а,
прямовіс, -а
високочастотник, -а [елн.] – *див.* клістрон, -а
висота
в. напору, тиск гідростатичний, тиск
водонерушний /+/- ~~напір~~, -ору (в одини-
цях висоти водяного стовпа)
в. тону, в. звука
висотомір, -а, альтиметр, -а
в. радіолокаційний –
див. радіовисотомір, -а
висушувач, -а, ексикатор, -а
/+/- висушник, -а (*), сушник, -а

вітік, -оку (транзистора) [елн.] –
див. джерело 2

витрата 1

в. холоду (холодильного обладнання)
[техн.] – *див.* навантаження теплове

витрата 2, знос 2, -у {Я} – витрачення,
зношення {КРД} – витрачання, зношу-
вання {ТД} – витрачування, зношування
{ПД} (витрачуваннях деталей) [техн.]
в. анода, з. анода

витратомір, -а

в. Вентурі, трубка Вентурі

вітримка, час експонування,
час наświetлювання (*) [фото]

вітяжка [хім.] – *див.* екстракт, -у

віхід, -оду

в. диференційний, в. різничий (*),
в. симетричний, в. співпомірний (*)
/+/ в. симетрійний, в. співвідлеглий (*)
в. за струмом –
див. коефіцієнт використання струму
в. катодний – *див.* навантаження катодне

віхлип, -у (відпрацьованих газів у двигуні)
[техн.] – *див.* випуск, -у

віхлоп, -у (відпрацьованих газів у двигуні)
[техн.] – *див.* випуск, -у

виходити

в. з ладу [техн.] – *див.* ламатися

віхор, -а, ротор, -а (векторного поля) [мат.]

вихороутвір, -ору, виникнення завихреності
потoku, постання завихреності потоку {Я} –
вихороутворення, виникнення завихреності
потoku {КРД} – вихороутворювання,
виникання завихреності потоку,
поставання завихреності потоку {ППД}

вицвітання [техн.] – *див.* ефлоресценція

віщати, ставати вищим, робітися вищим

віщерб, -а [техн.] – *див.* зазублина

віщерблення [техн.] – *див.* зазублення

виява – *див.* фено́мен 1, -а

виявлення 1 {Я/КРД} – виявля́ння {ТПД}
в. візуа́льне – *див.* візуаліза́ція

виявлення 2, відшука́ння {Я/КРД} –
виявля́ння, відшукува́ння {ТПД}
виявлення несправностей,
відшука́ння несправностей,
контроль діагностичний {Я} –
виявлення несправностей,
відшука́ння несправностей,
проконтролюва́ння діагностичне
{КРД} – виявля́ння несправностей,
відшукува́ння несправностей,
контролюва́ння діагностичне {ТД} –
виявля́ння несправностей,
відшукува́ння несправностей, проконт-
ролюва́ння діагностичне {ПД}
/+/ нагляд діагностичний {Я} –
нагля́нення діагностичне {КРД} –
нагляда́ння діагностичне {ТПД}

виявлення 3, місцевізна́чення {Я/КРД} –
виявля́ння, місцевізна́чення {ТД} –
виявля́ння, місцевізна́чування (цілі)
{ПД} [рлж.]

виявля́ти 1, відшукува́ти

виявля́ти 2, місцевізна́чати {РД} –
виявля́ти, місцевізна́чувати {ПД} (ціль) [рлж.]

виявля́ч, -а́ (частинок, випромінюва́ння) –
див. детектор 1, -а

виявни́к, -а́ (речовини, хвиль) –
див. індика́тор 2, -а

виявни́сть, -ості – *див.* феноменологі́чність, -ості

виярок, -рка [геол.] – *див.* ло́щина

вібра́тор, -а /+/- движни́к, -а́ (*),
движень, -жня (*), треме́нь, -мня (*),
треме́ць, -мця (*), двигі́тник, -а (*),
движбо́вік, -а́ (*), дви́жець, -жця (*)
в. симетри́чний, в. співпо́мірний (*) –
див. диполь 1, -я

вібра́ція /+/- дви́жання 3, дви́гті́ння,
дви́жба́, тремті́ння 3, тіпа́ння

вібро́граф, -а /+/- дви́жбопісець, -сця,
тремопісець, -сця

вібро́н, -а /+/- дви́ж, -а (*), дви́г, -а (*)

вібрува́ти {РД} – звібру́увати {ПД}
/+/- дви́жати (*), дви́гтіти, тремтіти, брeніти

відбива́ння {Я/ТПД} – відбиття́ {КРД} (хвиль)
в. багатократне, в. багаторазове
в. дифу́зне, в. розсі́яне
/+/ в. розпоши́рене (*)
в. сві́тла вибірко́ве,
в. сві́тла селективне
в. хвиль, луна 1

відбива́ч, -а́, рефле́ктор 1, -а

відбивни́сть, -ості – *див.* альбе́до

відбира́льність, -ості, добира́льність, -ості,
вибірко́вість, -ості, селективни́сть, -ості
(прийма́ча) [рад.]

відбира́льність за сусі́днім кана́лом,
добира́льність за сусі́днім кана́лом,
вибірко́вість за сусі́днім кана́лом

відбира́ти [тепло] – *див.* відніма́ти

відбі́тка – *див.* ре́пліка

відбі́р 1, -ору, добі́р, -ору, -ору, вибі́р, -ору,
селекція́ {Я} – відібра́ння, добрання́,
вибра́ння, селекція́ {КРД} – відбира́ння,
добира́ння, вибира́ння, селекція́ {ТПД}
(сигналу) [рад.]

відбі́р 2, -ору, пере́ймання {Я} – відібра́ння,
пере́йняття {КРД} – відбира́ння,
пере́ймання {ТПД} (тепла)

відблиско́вість, -ості – *див.* альбе́до

відві́д, -о́ду {Я} – відве́дення {КРД} –
відво́дження {ТПД}
в. стру́му – *див.* струмові́дві́д, -о́ду

відгін {Я} – відігна́ння {КРД} – відгана́ння
{ТПД}
в. газу – *див.* дегаза́ція

відгні́т, -у {Я} – відгні́чення {КРД} –
відгні́тання {ТД} – відгні́чування {ПД}
/+/- відгін, -ону, відпру́д, -у, відпомпува́ння

віддача

{Я} – відг'онення, відпрудження, відпомпування {КРД} – відганяння, відпруджування, відпомповування {ТПД} в. газу – *див.* вакуумування

віддача {Я} – віддання {КРД} – віддавання {ТПД}

віддача полум'я, удар полум'я зворотний, займання зворотне, завогнення зворотне {Я} – віддання полум'я, ударення полум'я зворотне, займання зворотне, завогнення зворотне {КРД} – віддавання полум'я, ударяння полум'я зворотне, займання зворотне, завогнювання зворотне {ТПД}

віддзеркалення {Я/КРД} – віддзеркалювання {ТПД}

T-віддзеркалення – *див.* обернення часу

віддзеркалювальність, -ості – *див.* альбедо

відділення, відділок, -лка [частина]

відділяч, -а – *див.* діалізатор, -а

віддія [відгук] – *див.* реакція 3

відеосигнал, -у, відеовізнак, -у (*), сигнал зображення, візнак зображення (*)

відеотермінал, -а – *див.* дисплій, -я

від'єднання, відключення {Я/КРД} –

від'єднування, відключання {ТПД} [ел.]

відзём, -а (*) [астр.] – *див.* апоге́й, -я

відзёмець, -мця (*) [астр.] – *див.* апоге́й, -я

відзёмень, -мня (*) [астр.] – *див.* апоге́й, -я

відзёмина [мат.] – *див.* ордината

відзёмлець, -мця (*) [астр.] – *див.* апоге́й, -я

відзёмна, -ої [мат.] – *див.* ордината

відзір, -ора [астр.] – *див.* апоа́стрій, -я

відзо́ринь, -еня (*) [астр.] – *див.* апоа́стрій, -я

відзо́ринь, -ені (*) [астр.] – *див.* апоа́стрій, -я

відігрів, -у – *див.* рекалесценція

відкидання, знулення {Я} – відкинення, знулення {КРД} – відкидання, знулювання {ТПД} [мат.] /+/- режекція

відкида́ти, опуска́ти (члени ряду) [мат.]

відкладатися, утворювати нашарування

відключа́ти

в. живлення, в. напру́гу, знестру́млювати, в. струм [ел.] /+/- знеточувати, в. тік в. контакти, розмикати контакти [ел.] /+/- в. стики, розмикати стики

відключення {Я/КРД} – відключання {ТПД}

відключення живлення, відключення напру́ги, знестру́млення, відключення струму {Я/КРД} – відключання живлення, відключання напру́ги, знестру́млювання, відключання струму {ТПД} [ел.] /+/- знеточення, відключення току {Я/КРД} – знеточування, відключання току {ТПД}

відліга [метео] /+/- відталь, -і, ро́зтань, -і, ро́зталь, -і, тань, -і

відлік, -у {Я} – відлічення {КРД} – відлічування {ТПД}

в. зоряний, в. зірко́вий, в. сидеричний в. Сонцевий, в. синодичний в. часу – *див.* вимірювання часу

відлу́нник, -а [техн.] – *див.* луноло́т, -а

відміна – *див.* ва́ріант, -а

відміча́ти – *див.* познача́ти

відмо́ва, неспрацюва́ння {Я} – відмо́влення, неспрацюва́ння {КРД} – відмовля́ння, неспрацю́вання {ТПД} (механізму) [техн.] в. потенці́йна, в. можли́ва, н. потенці́йне, н. можли́ве

відніма́ти, відбира́ти (тепло)

відно́ва – *див.* регенера́ція

відно́влювати, розкі́снювати, відокі́снювати [хім.]

відно́влюватися – *див.* регенерува́ти

відно́влювач, -а – *див.* регенера́тор, -а

відношення

в. магнітомеханічне, в. гіромагнітне

відображення 1, відтворення відиме
{Я/КРД} – відображення, відтворювання
відиме {ТД} – відображування,
відтворювання відиме {ПД}
відображення візуальне,
відображення зорове (інформації)
/+/- відображення візійне (*)

відображення 2 {Я/КРД} – відображення
{ТД} – відображування {ПД} [мат.]
в. гомоморфне – див. гомоморфізм, -у

відображення 3 {Я/КРД} – відображення
{ТД} – відображування {ПД}
в. в уяві, в. в думці – див. уявлення 2

відображувач, -а (*) – див. дисплей, -я

відосередниця – див. центрифуга

відосереднювати – див. центрифугувати

відпал, -у, відпуск, -у, відпуст, -у, розгарт, -у (*)
{Я} – відпалення, відпущення,
розгартування (*) {КРД} – відпалювання,
відпускання, розгартування (*)
{ТПД} [мет.]

відпал дифузійний, відпал гомогенізувальний, відпуск дифузійний, відпуск гомогенізувальний, відпуст дифузійний, відпуст гомогенізувальний, розгарт дифузійний (*), розгарт гомогенізувальний (*) /+/- відпал розпоширний (*), відпал проникний (*), відпал зодноріднювальний (*), відпуск розпоширний (*), відпуск проникний (*), відпуск зодноріднювальний (*), відпуст розпоширний (*), відпуст проникний (*), відпуст зодноріднювальний (*), розгарт розпоширний (*), розгарт проникний (*), розгарт зодноріднювальний (*)

відпірність, -ості (екстремальним чинникам) – див. тривкість 1, -ості

відповідати (чому) – див. узгоджуватися (з чим)

відповідність, -ості, адекватність, -ості (підходу)

відпочінок, -нку {Я} – відпочинення
{КРД} – відпочивання {ТПД}
в. металу, вертання металу

відпрацювання {Я/КРД} –
відпрацьовування {ТПД} (апаратури)

відпускання {Я/ТПД} – відпущення
{КРД} (реле)

відрізок, -зка, відтінок, -нка
відрізок напрямлений [мат.] –
див. вектор 1, -а

відсвінність, -ості (*) – див. альбедо

відсвітність, -ості – див. альбедо

відскік, -оку, -оку – див. рикошет, -у

відсонець, -нця (*) [астр.] – див. апогелій, -я

відсоток, -тка, процент, -а

відставання {Я/ТПД} – відстання {КРД}
в. фази – див. припізнення за фазою

відстань 1, -і

в. гіперфокальна, в. гіперфокусна,
в. надфокальна, в. надфокусна [опт.]
/+/- в. надогнищева
в. прицільна, сумірник прицільний,
сумірник удару, параметр прицільний,
параметр удару
в. прямої видимості, в. прямого зору
в. фокусна, в. фокальна, зажестінь, -і [опт.]

відстань 2, -і – див. проміжок 1, -жку

відступ 1, -у, відхід 2, -о́ду {Я} –
відступлення, відхід, -о́ду {КРД} –
відступання, відходження {ТПД}
(від правил)

відступ 2, -у – див. регрес, -у

відтвір, -ору, репродукування {Я} –
відтворення, репродукування {КРД} –
відтворювання, репродукування {ТПД}
(ядерного палива)

відтворення

відтворення 1 {Я/КРД} – відтворювання {ТПД}
в. видиме – *див.* відображення 1
відтворення звуку, звуковідтворення
{Я/КРД} – відтворювання звуку,
звуковідтворювання {ТПД}
відтворення звучання, передача
звучання {Я} – відтворення звучання,
передання звучання {КРД} –
відтворювання звучання,
передавання звучання {ТПД}

відтворення 2, реконструкція {Я/КРД} –
відтворювання, реконструювання {ТПД}
(образу, уявлення)

відтворювати 1, передавати
(звучання, зображення)

відтворювати 2, репродукувати
(ядерне паливо)

відтворювати 3, реконструювати
(образ, уявлення)

відтінок, -нку /+ / прітінок, -нку
в. кольору, в. барви, в. колірний
/+ / в. барвовий

відхил, -у, девіація {Я} – відхилення,
девіація {КРД} – відхилення, девіація {ТД} –
відхилювання, девіація {ПД} /+ / збóча {Я} –
збóчення {КРД} – збóчування {ТПД}

в. квадратичний, в. квадратовий,
в. стандартний

в. постійний, в. систематичний
/+ / в. разпоразний, в. разуразний

відхил частоти, відхід частоти
(від номінальної), сповзання частоти,
девіація частоти {Я} – відхилення частоти,
відходження частоти (від номінальної),
сповзання частоти, девіація частоти
{КРД} – відхилення частоти,
відходження частоти (від номінальної),
сповзання частоти, девіація частоти
{ТД} – відхилювання частоти,
відходження частоти (від номінальної),
сповзання частоти, девіація частоти {ПД}

відхиломір, -а – *див.* девіометр, -а

відхиліяти {РД} – відхилювати {ПД}
(потік, струмінь)

відхиліч 1, -а [техн.] – *див.* стінка відбивальна

відхиліч 2, -а (для газів у котлі) [техн.] –
див. перегорódка спрямувальна

відхиліч 3, -а [техн.] – *див.* лопáтка поворотна

відхильник 1, -а [техн.] – *див.* девіатор 1, -а

відхильник 2, -а [мат.] – *див.* девіатор 2, -а

відхід 1, -оду {Я/КРД} – відходження
{ТПД} (параметра)

в. частоти (від номінальної) –
див. відхил частоти

відхід 2, -óду (від правил) – *див.* відступ, -у

відшукання – *див.* виявлення 2

відшóкувати – *див.* виявляти 1

відшóмлення, шумопригнічення,
шумотамування, шумозниження,
шумопритлúмлення, пригнічення шумів,
тамування шумів, притлúмлення шумів,
пригнічення шуму, тамування шуму,
притлúмлення шуму, завадопригнічення,
завадотамування, завадопритлúмлення,
пригнічення завад, тамування завад,
притлúмлення завад, захист від завад,
пригнічення шумових завад, тамування
шумових завад, притлúмлення шумових
завад, захист від шумових завад {Я} –
відшóмлення, шумопригнічення,
шумовтамування, шумозниження,
шумопритлúмлення, пригнічення шумів,
утамування шумів, притлúмлення шумів,
пригнічення шуму, утамування шуму,
притлúмлення шуму, завадопригнічення,
завадовтамування, завадопритлúмлення,
пригнічення завад, утамування завад,
притлúмлення завад, захищення від завад,
пригнічення шумових завад, утамування
шумових завад, притлúмлення шумових
завад, захищення від шумових завад {КРД} –
відшóмлювання, шумопригнічування,

шумовтамовування, шумозніжування,
шумопритлумлювання, пригнічування
шумів, утамовування шумів, притлумлювання
шумів, пригнічування шуму, утамовування
шуму, притлумлювання шуму,
завадопригнічування, завадоштамовування,
завадопритлумлювання, пригнічування
завад, утамовування завад, притлумлювання
завад, захищення від завад, пригнічування
шумових завад, утамовування шумових
завад, притлумлювання шумових завад,
захищення від шумових завад {ТПД} [рад.]

відшумлювач, -а, шумопригнічувач, -а,
відшумник, -а, шумотамувач, -а,
шумознижувач, -а, шумопритлумлювач, -а,
пригнічувач шумів, тамувач шумів,
знижувач шумів, притлумлювач шумів,
пригнічувач шуму, тамувач шуму,
знижувач шуму, притлумлювач шуму,
завадопригнічувач, -а, завадотамувач, -а,
завадопритлумлювач, -а, пригнічувач завад,
тамувач завад, притлумлювач завад [рад.]

відщеплення {Я/КРД} – відщеплення {ТД} –
відщеплювання {ПД}

в. води – див. зневодження 2
в. водню [хім.] – див. зневоднення
в. галогеніду, в. галоїду, в. галіду –
див. дегалогенізація

відщепляти {РД} – відщеплювати {ПД}
в. водень [хім.] – див. зневоднювати
в. воду – див. зневоджувати 2

візір, -а /+/-/ прозір, -ора
в. дзеркальний безпаралаксний,
в. дзеркальний

візурувати {РД} – звізурувати {ПД}
/+/-/ прозорувати (*)

візуалізація, зорення, виявлення візуальне,
виявлення зорове {Я} – звізуалізування,
зорення, виявлення візуальне, виявлення
зорове {КРД} – візуалізування, зоріння,
виявлення візуальне, виявлення зорове
{ТД} – звізуалізування, зоріння, виявлення
візуальне, виявлення зорове {ПД}

/+/-/ виявлення візійне (*) {Я/КРД} –
виявлення візійне (*) {ТПД}

вільниця (*) [тв. т.] – див. вакансія
вільність, -ості, свобода [мех.]

вінець 1, -нця [астр.] – див. корона

вінець 2, -нця [ел.] – див. розряд коронний

вінцепісець, -сця (*) [ел.] –
див. коронограф, -а

вінцестійкість, -ості (діелектрика) [ел.] –
див. короностійкість, -ості

вінцювання [ел.] – див. розряд коронний

віріал, -у /+/-/ переснага (*)

вірогідність, -ості (даних) –
див. достовірність, -ості

віртуальність, -ості /+/-/ несутність, -ості

вісімка – див. октєт, -у

віскозіметр, -а – див. в'язкомір, -а

вістлер, -а, свистівка [рад.]

вістря /+/-/ гостря, шпичка, шпичак, -а,
шпиньок, -нька

вісь, род. осі

в. абсцис, в. х, в. поземин
/+/-/ в. підрядна, в. приземна, раменна, -ої,
в. підрядних (*)
в. аплікат, в. з, в. згонова (*)
/+/-/ в. приставна, стояча, -ої
в. візирна – див. лінія візирна
в. зору – див. лінія зору
в. ізотропії, в. рівнозвороту,
в. оптична /+/-/ в. Z, в. однаковзвороту
в. легкого намагнічення,
напрямок легкого намагнічення
в. ординат, в. у, в. відземин,
в. відземна, в. відземних
/+/-/ в. надрядна (*), хрестова, -ої,
в. надрядних (*), в. рядних (*)
в. симетрії, в. співміру (*)
в. центральна /+/-/ в. осередкова,
в. осередня

вітер, -тру

в. акустичний, в. звуковий –
див. течії акустичні

вітка [мат.] – див. гілка

вітрифікація, склування {Я} –
звітрифікування, зісклування {КРД} –
вітрифікування, склування {ТД} –
звітрифіковування, склування {ПД}

вітріоль, -і [хім.] – див. купорос мідний

вітровказ, -а [метео] – див. флюгер, -а

вітромір, -а – див. анемометр, -а

вітрячок, -чка – див. вентилятор, -а

віхола [метео] – див. хуртовина

віціналь, -і [мат.] /+/- поблизка (*)

вічко – див. об'єктив, -а

вічнорух, -у – див. перпетуум мобіле

вказівник, -а – див. покажчик, -а

включення, інклюдія, залука (*) {Я} –
включення, інклюдія, залучення {КРД} –
включання, інклюдія, залучання {ТД} –
включання, інклюдія, залучування {ПД}

власновільність, -ості – див. самовільність 1,
-ості

властивість, -ості – див. ознака 1

влóвлювання {Я/ТПД} – влóвлення {КРД}
в. пілу – див. пиловлóвлювання

влúчення, поцілення {Я/КРД} – влúчання,
поціляння {ТД} – влúчання, поцілювання
{ПД} (в ціль)

вміст 1, -у

в. ваговий, частина вагова
в. відсотковий, склад відсотковий,
в. процентний, склад процентний
в. вологі – див. вологість 1, -ості
в. хлору – див. хлорність, -ості

вміст 2, -у – див. концентрація 2

вно́сити

в. поправку (куди) [про покази,
траскторію] – див. коректувати (що)

вну́трішність, -ості, ну́трощі, -ів, *мн.*
(прилада) /+/- усерединність, -ості

вовчо́к, -чка [тлв.] –
див. переворот багатократний

во́гкість, -ості – див. вологість 2, -ості

вогнено́сець, -ся – див. пірофор, -а

вогнетрив, -у, матеріал вогнетривкий,
матеріал вогнестійкий,
матеріал вогневідпирний
в. динасовий, динас, -у

вогнетривкість, -ості, вогнестійкість, -ості,
вогневідпирність, -ості

вода́

в. жорстка, в. тверда
в. царська, суміш царська

воднео́кис, -у [хім.] – див. гідроо́кис, -у

воднесі́рчан, -у [хім.] – див. бісульфат, -у

воднесульфат, -у [хім.] – див. бісульфат, -у

воднесульфит, -у [хім.] – див. гідросульфит, -у

воднехлорид, -у [хім.] – див. гідрохлорид, -у

водноста́йнювати – див. уніфікувати

водняк, -у – див. гідрид, -у

водоаку́стика – див. гідроаку́стика

водові́рлиця – див. гідротурбіна

водовідштовхувальність, -ості,
гідрофобність, -ості

водогель, -ю – див. гідрогель, -ю

водоенергетика – див. гідроенергетика

водозбі́р, -ору, басейн, -у, сто́чище 1 [геол.]
/+/- сто́чисько 1, сто́ковище 1, сто́ковисько 1

водозвучність, -ості – див. гідроаку́стика

водозна́вство – *див.* гідроло́гія

водоконде́са́т, -у, воло́га конденса́ційна,
водоскра́плінь, -ені (*)
/+/ воло́га скрапле́нева (*)

водокре́с, -у – *див.* ватерлі́нія

водокру́т, -у – *див.* вир, -у

водометео́р, -а – *див.* гідрометео́р, -а

водометеороло́гія – *див.* гідрометеороло́гія

водомеха́ніка – *див.* гідромеха́ніка

водоне́рух, -у – *див.* гідроста́тика

водотурбі́на – *див.* гідротурбі́на

водоці́льність, -ості –
див. непромока́льність, -ості

водя́к, -у́ – *див.* гідра́т, -у

воло́га /+/ ві́льга, ві́льгота, во́гкота
в. конденса́ційна – *див.* водоконде́са́т, -у

воло́гість 1, -ості, вмі́ст воло́ги [кількісна
характеристика] /+/ ві́льгість, -ості

воло́гість 2, -ості, во́гкість, -ості,
си́равість, -ості [якісна характеристика,
наявність вологи] /+/ ві́льгість, -ості

воло́гоє́мність, -ості –
див. гігроскопі́чність, -ості

воло́гомі́р, -а – *див.* гігроме́тр, -а

воло́гопоглина́льність, -ості –
див. гігроскопі́чність, -ості

воло́гопоглина́ч, -а́, поглина́ч воло́ги

воло́житися, во́гкнути {РД} –
зволо́жуватися, во́гкнути {ПД}

волоке́нце – *див.* фібри́ла

воло́кни́на [біол.] – *див.* фі́бра 1

воло́кни́ця (*) [техн.] – *див.* фі́бра 2

воло́кно́

в. біко́мпонентне, в. двоко́мпонентне
/+/ в. двоскладни́кове

воло́сові́на – *див.* трі́щина воло́сна

воло́чі́ння, протя́гування {Я} – прово́ло́чення,
протя́гнення {КРД} – воло́чі́ння,
протя́гання {ТД} – прово́лочування,
протя́гування {ПД} [мет.]

волю́метр, -а, волю́меноме́тр, -а, обсяго́мір, -а

во́льт, -а, В [ел.]
во́льт-секунда – *див.* вебе́р, -а, Вб

во́льтме́тр, -а [ел.] /+/ напру́гомі́р, -а
в. амплі́тудний, в. пі́ковий
/+/ в. ро́змаховий
в. багатошка́льний, в. багаторани́чний

во́сьмикуті́ник, -а, во́сьмикут, -а, октаго́н, -а [мат.]

во́сьми́на – *див.* окта́нт, -а

во́хра

в. черво́на, че́рвінь, -ені, черле́ниця,
черво́ниця /+/ черво́нячка

впа́ювання {Я/ТПД} – впая́ння {КРД} [техн.]

впла́влення {Я/КРД} – впла́вля́ння {ТД} –
впла́влюва́ння {ПД} [техн.]

вплив, -у, ді́я 2 {Я} – впли́нення, поді́яння
{КРД} – вплива́ння, ді́яння {ТПД}
в. опосередко́ваний, в. непря́мий

впра́вля́ння – *див.* пра́ктика 2

впра́вля́ти

в. в рух – *див.* надава́ти ру́ху

впрова́джувати

в. в рух – *див.* надава́ти ру́ху

всеохо́пність, -ості – *див.* тота́льність, -ості

Все́світ, -у, макроко́см, -у
В. розду́вний, В. інфля́ційний

всмо́ктування {Я/ТПД} – всмо́кта́ння
{КРД} /+/ всиса́ння, всотува́ння {Я/ТПД} –
всиса́ння, всота́ння {КРД}

вста́вка

в. запобі́жна плавка́ [ел.] –
див. еле́мент плавкі́й

ВСТАНОВЛЮВАТИ

в. з'єднувальна [ел.] –
див. перемичка

встановлювати 1, монтувати 2 {РД} –
встановлювати, змонтовувати {ПД}
(приладдя) [техн.]

встановлювати 2, налагоджувати (зв'язок)

встановлювати 3, з'ясовувати (істину)

втрата 1 {Я} – втрачення {КРД} –
втрачання {ПД}

в. води – див. зневодження 3
в. стійкості – див. порушення стійкості
втрата в обмотці, втрата в міді
(трансформатора) /+/- втрата в навітці,
втрата в обвитці, втрата в навої
втрата в осерді, втрата в осереднику,
втрата в магнітній системі, втрата
в сталі (трансформатора) /+/- втрата
в осердку, втрата в магнітному укладі,
втрата в магнітному уладі
втрата в реостаті, втрата в опірнику,
втрата активної потужності
/+/- втрата в опірниці
втрата випромінювальні,
втрата радіаційні /+/- втрата промінневі
втрата власні, втрата внутрішні

втрата 2 – див. шкода

втрачати

в. воду – див. зневоджуватися

вуалювання, серпанкування [фото]
/+/- потемнювання

вуаль, -і, серпанок, -нку [фото] /+/- потемнення

вуглевідець, -дцю [хім.] – див. карбогідрат, -у

вуглекісень, -сню [хім.] – див. карбоксил, -у

вуглецювання 1 – див. карбонізація 1

вуглецювання 2 – див. карбонізація 2

вугляк, -у [хім.] – див. карбід, -у

вуглян, -у [хім.] – див. карбонат, -у

вужчання {Я/ПД} –
повужчання {КРД} [самочинно]

вужчати, ставати вужчим, робитися вужчим

вузол, -зла 1 [техн.]

в. кріплення – див. пристрій кріпильний

вузол 2, -зла [техн.] – див. модуль 3, -я

вузол 3, -зла [точка]

в. гілкування, в. розгалуження
(в ланцюгах полімерів) –
див. точка гілкування

вушко [техн.]

в. анода, отвір анода [для підвішування]

вчєння

в. термінне – див. термінознавство

в'язкість 1, -ості, в'язкість динамічна,
тертя внутрішнє

в. аномальна, в. неньютонівська
в. магнітна, післядія магнітна
в. об'ємна, в. друга
в. турбулентна /+/- в. бурхливісна (*),
в. бурханкова (*)
в. характеристична /+/- в. властива,
в. питомова (*), в. прикметова

в'язкість 2, -ості, коефіцієнт в'язкості
/+/- сучинник в'язкості

в. кінематична, коефіцієнт кінема-
тичної в'язкості /+/- в. рухописна (*),
в. зрушнєва (*), коефіцієнт рухописної
в'язкості (*), коефіцієнт зрушнєвої
в'язкості (*)

в'язкомір, -а, віскозіметр, -а

в'язкомір капілярний, віскозіметр
капілярний /+/- в'язкомір волосничний,
віскозіметр волосничний, в'язкомір
пажилковий, віскозіметр пажилковий

в'язкоплинність, -ості, тягучість, -ості
/+/- в'язкопливність, -ості, в'язкотєчивність,
-ості, в'язкотєкучість, -ості,
тяглистість, -ості

Г

габарит, -у, об'єкт, -у /+/- обрисень (*), -сню, розмірень (*), -рню

габітус, -у [крисл.] –

див. форма кристалізації характерна

газ, -у

- г. біохімічний – *див.* біогаз, -у
- г. рудниковий, суміш метано-повітряна
- г. скраплений (*), г. зріджений,
- г. сконденсований /+/- г. стечений
- г. скрапливий (*), г. конденсовний
- г. чадний – *див.* окис вуглецю
- г. електровід'ємний, г. електронегативний
- г. інертний, г. шляхетний, г. благородний,
- г. рідкісний

газгольдер, -а [техн.] –

див. резервуар газовий

газер, -а – *див.* гама-лазер, -а

газоаналізатор, -а /+/- газодостежник, -а

газогенератор, -а [техн.] /+/- газовитворник, -а

- г. ацетиленовий,
- генератор ацетиленовий

газометр, -а, газомір, -а

газонепроникність, -ості, газощільність, -ості

газопоглинач, -а, гетер, -а

газотрон, -а [ел.] – *див.* кенотрон, -а

гак, -а, очіпа 2, куляс, -а

галеніт, -у, блиск свинцевий [геол.]

галоген, -у [хім.] /+/- хлоровець, -івцю

галогенід, -у, галоїд, -у, галід, -у [хім.]

галтель, -і, *ор.* -лю, жолобник, -а, закруглення

галуження, гілкування

гальванометр, -а [ел.]

- г. дзеркальний, г. шлейфовий
- г. балістичний – *див.* міліфлюксометр, -а

гальваностегія, гальванопокриття {Я/КРД} – гальваностегія, гальванопокривання {ПД}

гальванотаксис, -у, гальванорух, -у

гальванотипія, гальваностереотипія

гальман, -у, шпат цинковий [геол.] /+/- скалинець цинковий, скалець цинковий

гальмувати (реакцію) [хім.] – *див.* інгібувати

гамаграфія – *див.* радіографія

гамарня [мет.] – *див.* ливарня

гамарство – *див.* металургія

гамівник, -а – *див.* заспокоювач, -а

гамільтоніан, -а [кв. мех.] –

див. оператор Гамільтона

гамування, заспокоєння {Я} – угамування,

заспокоєння {КРД} – гамування,

заспокоювання {ТД} – угамовування,

заспокоювання {ПД} (коливань)

гамула (вулканічна) [геол.] – *див.* лава

гармата

- г. плазмова – *див.* інжектор плазми

гармонійність, -ості /+/- зладність, -ості (*)

гармоніка, обертон, -у, складова синусоїдна,

складова синусоїдальна, складова гармонічна,

коливання парціальне, коливання складо-

винне (*), коливання частинне /+/- поколив,

-у (*), складова коловічна (*), складова

поколивна (*), коливання парційне (*),

коливання пороздільне (*)

- г. основна – *див.* тон основний

гасіння 1 {Я/ТД} – загашення {КРД} –

загашування {ПД} (полум'я)

гасіння 2 {Я/ТД} – згашення {КРД} –

згашування {ПД} (люмінесценції)

гасіння 3, тамування 2, демпфування

{Я/ТД} – загашення, втамування, здемп-

фування {КРД} – загашування, втамовування, демпфювання {ПД} (коливачь)

гачь, -і, гагачь, запруда /+/ гагачь, перегагачь, тама гаусметр, -а – *див.* магнітометр, -а

гвинт, -а /+/ закруток, -тка

г. динамічний – *див.* динама

г. затискальний, г. затягувальний, шомпол, -а [техн.]

гексагон, -а [мат.] – *див.* шестикутник, -а

гексаедр, -а, шестигранник, -а [мат.]

гектограф, -а /+/ відбитник, -а

гелеподібність, -ості – *див.* драглистість, -ості

гелеутвір, -ору – *див.* драглювання

гелікоід, -а, закрутень, -тня

гелікоідність, -ості, гелікоідальність, -ості, закрутність, -ості (*) /+/ звивність, -ості, змістність, -ості (*)

геліограф, -а /+/ сонцепісець, -сця

геліографія /+/ сонцеписання

гематит, -у, червоняк, -у (*), залізняк червоний, блиск залізний, руда залізна червона [геол.]

геміедрія, півгранья (*)

генератор 1, -а [ел.] /+/ витворник 1, -а

двигун-генератор, *род.* двигуна-генератора – *див.* умформер, -а

г. багатомодовий /+/ г. багатоповидовий (*)

г. блокувальний, блок-генератор, -а, блокувач, -а (*) /+/ блокінг-генератор, -а, блокінг-витворник, -а

г. ван-де-Граафа,

г. ван-де-Граафа електростатичний

г. випробувальний, г. тестовий,

г. контрольний /+/ г. наглядовий

г. звуковий, ЗГ, г. звукової частоти,

г. звукових коливачь,

г. тональної частоти, г. акустичний

г. заряджених тороїдів адіабатичний – *див.* адгезатор, -а

г. імпульсів, г. імпульсний, імпульс-генератор, -а, датник часової діаграми послідовності імпульсів (*)

/+/ датник часового числорису

послідовності імпульсів (*),

датник часової діаграми послідовності

порухів (*), імпульс-витворник, -а,

порух-генератор, -а, порух-витворник, -а,

датник часового числорису

послідовності імпульсів,

датник часового числорису

послідовності порухів (*)

г. імпульсів істинного часу,

годинник істинного часу

/+/ г. порухів істинного часу

г. кварцовий, осцилятор п'єзоелектричний,

коливник п'єзоелектричний

/+/ г. кремінковий, г. креміннічний,

осцилятор стискоелектричний,

коливник стискоелектричний,

коливачь кварцовий (*),

коливачь кварцовий (*),

коливачь кварцовий (*),

коливачь кремінковий (*),

коливачь кремінковий (*),

коливачь кремінковий (*),

коливачь креміннічний (*),

коливачь креміннічний (*),

г. однофазний, г. однофазного струму

/+/ г. однофазного току

г. оптичний, г. квантовий оптичний –

див. лазер, -а

г. поперечного поля, підсилювач

поперечного поля електромашинний,

метадин, -а

г. релаксаційний, г. релаксаційних коливачь

г. рядкової розгортки, г. горизонтальної

розгортки, г. поземної розгортки

г. стандартних сигналів, ГСС,

г. стандартних визначків (*), ГСВ

/+/ г. усталених сигналів, ГУС,

г. усталених визначків (*), ГУВ

г. тактовий, синхрогенератор, -а,

г. синхронізувальний, г. опорних

імпульсів, г. головних імпульсів,

г. тактових імпульсів, г. синхроімпульсів,

г. співімпульсів, г. синхронізувальних імпульсів, г. співчасновальних імпульсів /+/ г. часоузгоджувальних імпульсів, г. водночасновальних імпульсів, синхровитворник, -а	геодезія /+/ землеміряння
г. уніполярний, г. однополярний	геодинаміка /+/ землерух, -у
г. функцій, перетворювач функційний (*)	геоелектрика, електрика земна
<i>НВЧ</i> -генератор, -а [елн.] –	/+/ геозарядність, -ості, зарядність земна
<i>див.</i> карциноотрон, -а	геомагнетизм, -у, магнетизм земний
свіп-генератор, -а, розгортач, -а (*),	геоморфологія, землеморфологія
г. розгортки, блок розгортки [тлв.]	геопотенціал, -у, потенціал Землі
/+/ свіп-витворник, -а	/+/ геопотуг, -у (*), землепотуг, -у (*),
генератор 2, -а [техн.] /+/ витворник 2, -а	потуг Землі (*)
г. ацетиленовий –	геофон, -а /+/ землеслухавець, -вця
<i>див.</i> газогенератор ацетиленовий	геохронологія /+/ землехронологія,
генератор 3, -а [мат.] /+/ витворник 3, -а	геочасовість, -ості, землечасовість, -ості
г. групи, оператор інфінітезимальний,	геоцентричність, -ості, геоцентровість, -ості
оператор надмалого, оператор нескінченно малого	/+/ землеосередковість, -ості,
генератор 4, -а, програма генерувальна	землеосередість, -ості (*)
[обч.] /+/ витворник 4, -а, програма	гептаєдр, -а, семигранник, -а [мат.]
витворювальна	герцметр, -а – <i>див.</i> частотомір, -а
г. знаків, знакогенератор, -а, г.	гетер, -а – <i>див.</i> газопоглинач, -а
символів, г. знаменів (*)	гетерогенність, -ості, різностайність, -ості (*)
/+/ знаковитворник, -а	/+/ різнорідність, -ості,
генератриса, функція витворювальна [мат.]	різновидість, -ості
/+/ витворниця	гетерополімер, -у, різнополімер, -у [хім.]
генерація {Я} – згенерування {КРД} –	/+/ різнобагатосклад, -у (*)
генерування {ТД} – згенерування {ПД}	гетерополярність, -ості, різнополярність, -ості
/+/ витвір, -ору {Я} – витворення {КРД} –	/+/ різнопільність, -ості
витворяння {ТД} – витворювання {ПД}	гетерохромність, -ості, різнобарвність, -ості
г. багатомодова	гетерохронія /+/ різночасовість, -ості
/+/ г. багатоповидова (*)	гетероциклічність, -ості /+/ різнокільність,
г. звуку термічна, г. звуку теплова	-ості (*), різнокільність, -ості (*)
генерувати {РД} – згенерувати {ПД}	гір'я, важок 2, -жка [техн.] /+/ важка,
/+/ витворювати	тяжок, -жка
генерувати імпульси, виробляти	гібрид, -у /+/ суржа, тума
імпульси {РД} – згенерувати	гігант, -а /+/ велетень, -тня, велет, -а
імпульси, вироблювати імпульси {ПД}	гірограф, -а /+/ вологописець, -сця
геоакустика /+/ геозвучність, -ості,	
землеакустика, землезвучність, -ості	
геодезична, -ої, геодезійна, -ої (*)	

гігрометр

гігрометр, -а, вологомір, -а

г. конденсаційний, в. конденсаційний,
г. скрапленевий (*), в. скрапленевий (*)

гігроскопічність, -ості,
вологопоглинальність, -ості,
вологоємність, -ості
/+/ гігроскопійність, -ості (*),
вологовбиральність, -ості,
водовтягальність, -ості

гідравліка /+/ водотіс, -у (*)

гідрат, -у, водяк, -у [хім.]
г. окису – *див.* гідроокис, -у

гідратувати, наводжувати 1,
насичувати водою {РД} – нагідратовувати,
наводжувати, насичувати водою {ПД}

гідрід, -у, водняк, -у, сполука воднева [хім.]

гідроаеромеханіка, механіка рідин і газів

гідроакустика, гідрозвучність, -ості,
водакустика, водозвучність, -ості

гідровірлиця – *див.* гідротурбіна

гідрогель, -ю, водогель, -ю
/+/ вододрагли, -ів

гідрогенізувати, гідрувати, наводнювати,
насичувати воднем {РД} –
нагідрогенізувати, нагідровувати,
наводнювати, насичувати воднем {ПД}

гідродинаміка /+/ вододинаміка
г. магнітна – *див.* магнітогідродинаміка

гідроелектростанція, ГЕС
/+/ водоелектростанція, ВЕС,
гідроелектростація, ГЕС,
водоелектростація, ВЕС

гідроенергетика, водоенергетика

гідроенергія, енергія гідралічна
/+/ водоенергія, енергія водотісова,
водоснага, гідроснага, снага водотісова

гідрозвучність, -ості – *див.* гідроакустика

гідрокарбонат, -у [хім.] – *див.* бікарбонат, -у

гідроксид, -у [хім.] – *див.* гідроокис, -у

гідроксид, -у, група гідроксильна [хім.]

гідроліз, -у /+/ водорозклад, -у

гідрологія, гідрознавство, водознавство

гідрометеор, -а, водометеор, -а

гідрометеорологія /+/ водометеорологія,
гідропогодище, -у, водопогодище, -у

гігрометр, -а, вимірювач швидкості течії

гідромеханіка, водомеханіка

гідроокис, -у, воднеокис, -у, гідроокисень,
-сню, воднеокисень, -сню, гідроксид, -у,
гідрат окису [хім.] /+/ гідрокисняк, -у,
гідрокиснід, -у, водяк окису

гідросистема, система гідралічна
/+/ гідроуклад, -у (*), уклад гідралічний (*), уклад водотісний (*), система водотісна

гідросірчан, -у [хім.] – *див.* бісульфат, -у

гідросульфат, -у [хім.] – *див.* бісульфат, -у

гідростатика, водонерух, -у

гідросульфат, -у, воднесульфат, -у,
сіль сірчистоокисна кісла [хім.]

гідротурбіна, турбіна гідралічна,
водовирлиця, гідровирлиця, водотурбіна,
вирлиця гідралічна /+/ турбіна водотісна,
вирлиця водотісна

гідрофобність, -ості –
див. водовідштовхувальність, -ості

гідрофон, -а, приймач гідроакустичний
/+/ водослухавець, -вця,
приймач водослуховий

гідрохлорид, -у, хлоргідрат, -у,
сіль хлористоводнева, воднехлорид, -у
[хім.] /+/ хлорводяк, -у

гідрувати – *див.* гідрогенізувати

гілка 1, вітка 1 [ел.]

г. кола, в. кола
г. неробоча, г. ненавантажена,
в. неробоча, в. ненавантажена

гілка 2, вітка 2 [мат.]

г. кривої, в. кривої

гілкування – *див.* галуження

гіпербалістика, гіперполітність, -ості (*),
надполітність, -ості (*)

гіпербола [мат.] /+/ оберненка (*),
відійманка (*)

гіперболоїд, -а [мат.] /+/ оберненик, -а (*),
відійманець, -нця (*), відійманик, -а (*)

гіперон, -а [сл. ч.] /+/ важень, -жня (*),
важець, -жця (*)

гіперсенсibilізація, надучутливлення
{Я/КРД} – гіперсенсibilізування,
надучутливлення {ТПД}

гіперсорбція {Я/КРД} – гіперсорбування
{ТПД} /+/ наприставання (*),
надприставання (*), гіперприставання,
гіперналіпання {Я/ТПД} – напристання (*),
надпристання (*), гіперпристання,
гіперналіпнення {КРД}

гіпоосередок, -дку (землетрусу) –
див. осередок, -дку

гіпoтeза, припуск, -у /+/ покладка (*),
здогад, -у, домисел, -слу

гіпотенуза, косіна, схилія (*) [мат.]
/+/ протипрямка

гіпотетичність, -ості, припускарність, -ості
/+/ покладність, -ості (*), здогадність, -ості

гіпоцентр, -у (землетрусу) –
див. осередок, -дку

гіпоциклоїда, підкільниця (*) [мат.]

гірообрій, -ю, авіаобрій, -ю, гірогоризонт, -у,
авіагоризонт, -у

гіроскоп, -а /+/ крутенець, -нця (*)

гіростабілізатор, -а, гіроустійнювач, -а
гіростабілізатор лазерний,
гіростабілізатор фотонний,

гіроустійнювач лазерний,
гіроустійнювач фотонний

гіростабілізація, гіроустійнення {Я/КРД} –
гіростабілізування, гіроустійнювання
{ТПД}

гіростабілізованість, -ості, гіроустійненість,
-ості, стабілізованість гіроскопічна,
устійненість гіроскопічна

гіростатичність, -ості, гіронерушність, -ості

гіротропія /+/ повертальність, -ості,
різнонапрямноість, -ості

гірочастота, частота ларморова
/+/ навкілка (*), навколіця (*),
кружлянка (*), кружляниця (*), обкружка (*)

гістерезис, -у /+/ припізнення, відставання
г. фази – *див.* припізнення за фазою

гістограма, діаграма стовпчикова,
ступінчатка (*) /+/ ступінниця (*),
числорис стовпчиковий

глибина 1

г. модуляції, коефіцієнт модуляції,
множень модуляції (*)

/+/ сучинник модуляції

г. поверхневого шару,

товщина поверхневого шару,

г. скін-шару, товщина скін-шару,

г. проникнення поля

г. різкості,

г. зображуваного простору

глибинник, -а (*) – *див.* батискаф, -а

глибиномір, -а, рейка водомірна,
футшток, -а [техн.]

глибінь, -і, глибочінь, -і, глибина 2, глиб, -у

глибшання {Я/ТПД} – поглибшання {КРД}
[самочинно]

глибшати, ставати глибшим,
робитися глибшим

глинопал, -у (*) [техн.] – *див.* шамот, -у

глушіння

глушіння {Я/ТД} – заглушення {КРД} –
зглушування {ПД} [рад.]

глюбoл, -а, глюoбoній, -ю [ел. ч.]

глюoн, -а [ел. ч.] /+/ глeйник, -а (*)

гнiтильник, -а (*) [техн.] – див. насoс, -а

гoдiнник, -а

г. iстинного часу –

див. генератор iмпульсiв iстинного часу

гoдoграф, -у /+/ шляхoпис, -у (*)

гoйдання, коливання [величини]

/+/ колихання

гoлiвка [техн.]

г. електроконтактна, г. вимiрювальна
контактна – див. датник контактний (*)

г. пружинна вимiрювальна –

див. мiкроатор, -а

г. пружинно-оптична вимiрювальна

[опт.] – див. оптикатор, -а

гoлогрaма /+/ обсяга (*), трисяга (*),

трисяг, -а (*), об'ємка (*), трисяжниця (*)

г. багатохвильна,

г. багатокoлiрна

/+/ г. багатобарвна

г. двопроменeва,

г. Лeйтa

г. цифрoвa,

г. машинна,

г. числiвна (*),

г. числовa

гoлогрaфiя /+/ обсяження (*), трисяження (*)

г. цифрoвa,

г. машинна,

г. числiвна (*),

г. числовa

гoлоедричність, -oстi,

повногранність, -oстi

/+/ спoвнiсть, -oстi (*),

гoлоедрийнiсть, -oстi (*),

цiлооснoвнiсть, -oстi

гoмoгeнiзувaти, однорiднити (*) {РД} –

згoмoгeнiзувaти, зoднорiднювaти {ПД}

гoмoгeннiсть, -oстi, однорiднiсть, -oстi
/+/ oднoцiльнiсть, -oстi, oднoтнiсть, -oстi

гoмoлoгiчнiсть, -oстi

/+/ oднoвiднoснiсть, -oстi (*)

гoмoлoгiя /+/ oднoвiднoшення (*)

гoмoмopфiзм, -у, вiдoбpаження гoмoмopфне

[мат.] /+/ рiвнoвид, -у, oднaкoвiд, -у (*),

вiдoбpаження рiвнoвидe,

вiдoбpаження oднaкoвидe (*)

гoмoтeтiя /+/ рiвнoклaд, -у, рiвнoстaвa,

oднaкoклaд, -у, oднaкoстaвa, рiвнoрoзмиcт, -у,

oднaкoрoзмиcт, -у

гoмoцeнтpичнiсть, -oстi [мат.] –

див. кoнцeнтpичнiсть, -oстi

гoмoцeнтpoвiсть, -oстi [мат.] –

див. кoнцeнтpичнiсть, -oстi

гoнioмeтp, -а, кyтoмiр, -а

гoнioмeтpия, вимiрювaння кyтiв

гoризoнт, -у [навкiл] – див. oбpий, -ю

гoризoнтaль, -i, пoзeм, -у,

лiнiя гoризoнтaльнa, лiнiя пoзeмa

гopиння {Я/ТД} – згopиння {КРД} –

згopяння {ПД} [самoч.]

гoстрoкyтник, -а, гoстрoкyт, -а,

oксигoн, -а [мат.]

гoфpoвaнiсть, -oстi /+/ бpижoвaнiсть, -oстi,

хвильястiсть, -oстi, гopбaстiсть, -oстi

гoфpoвaти {РД} – згoфpoвyвaти {ПД}

/+/ бpижyвaти, рoбити склaдки,

нaдaвaти хвильястoстi,

нaдaвaти гopбaстoстi

гpавий, -ю, pинь, -i [техн.]

гpавимeтp, -а, тяжiннeмiр, -а

гpавимeтpия 1, зoндyвaння гpавiтaцiйнe

{Я/ТД} – гpавимeтpия,

пpoзoндyвaння гpавiтaцiйнe {КРД} –

гpавимeтpия, пpoзoндoвyвaння

гpавiтaцiйнe {ПД} [гeол.]

/+/- зондування тяжінніве {Я/ТД} –
 прозондування тяжінніве {КРД} –
 прозондовування тяжінніве {ПД}

гравіметрія 2, аналіз ваговий [хім.]
 +/- достеж ваговий (*)

гравітація – див. тяжіння

гравітон, -а +/- тяжник, -а (*)

градан, -а, грін, -а

градація +/- ступнювання

градієнт, -а [мат.] +/- похідник, -а (*),
 грядень, -дня (*)

г. вертикальний +/- г. відземий,
 г. доземий
 г. гідравлічний – див. ухил гідравлічний
 г. густини (середовища) +/- г. зосередди
 г. густоти, г. концентрації (частинок)
 +/- г. зосередди
 г. потенціалу, г. електричного потенціалу –
 див. напруженість електричного поля
 г. температури, г. температурний
 +/- г. теплини, г. теплиновий,
 г. теплорівня (*), г. теплорівневий (*)
 г. тиску, г. баричний

градус, -а +/- ступінь, -еня
 г. Кельвіна, кельвін, -а, К

градувати, поділкувати,
 наносити поділки {РД} –
 проградувати, проподілкувати,
 наносити поділки {ПД} +/- ступнювати
 {РД} – проступнювати {ПД}

гразер, -а – див. гама-лазер, -а

граматика

г. валентностей, слот-граматика
 +/- г. вартіностей

границя

г. втоми, г. витривалості
 г. міцності матеріалу,
 опір матеріалу тимчасовий
 г. пластичності +/- г. угнітливості
 г. повзності (*), г. повзучості

г. пропорційності, г. домірності
 +/- г. рівнозмірності, г. рівнократності

гранула, зерніна 2, зерня 2

грануломір, -а, зернистомір, -а

грануляція, зернування

гранульованість, -ості, зернованість, -ості

грань 1, -і

г. кристала, площина кристала
 г. кристала основна,
 г. кристала базисна

грань 2, -і [лінія розділу] – див. межа 1

гратка – див. решітка

граф, -а – див. діаграма 3

графік, -а [мат.] +/- нарисок, -ска

графіка

г. комп'ютерна, г. машинна
 г. символна, псевдографіка
 +/- г. знаменна, г. познакова,
 письмо символне, письмо знаменне,
 письмо познакове, псевдописьмо,
 нібиграфіка, нібиписьмо

графіт, -у +/- креслень, -ю, писень, -сно

графітизація, утворення графіту,
 утвір графіту {Я} – зграфітизування,
 утворення графіту {КРД} – графітизування,
 утворювання графіту {ТД} –
 зграфітизування,
 утворювання графіту {ПД}

графобудувач, -а – див. плотер, -а

грін, -а – див. градан, -а

грозозахист, -у – див. блискавкозахист, -у

грубизна – див. товщина

грунти, -ів, мн., земля 1

грунтівка, підоснова 3, покриття ґрунтове
 [покриття]

грунтуватися – див. засновуватися

грунь, -я [геол.] – див. вершина 1

група

група 1

г. алюмінію, гліんники [хім.]
г. гідроксилна [хім.] – див. гідроксил, -у
г. контактна, набір контактів,
ряд контактовий, комплект контактів
(реле або перемикача) [ел.]
г. напівпровідникових приладів,
г. параметрична

група 2 [мат.]

г. комутативна, г. абелева
г. Пуанкаре, г. Лоренца неоднорідна
г. ренормалізаційна, ренормгрупа

група 3, блок, -у (даних, чисел)

губчастість, -ості – див. пористість, -ості

губчатість, -ості – див. пористість, -ості

густина 1, маса питома, маса одиниці об'єму

г. об'ємна, г. позірна
(сипких або пористих матеріалів)

густина 2

г. випромінювання (чорного тіла) –
див. світність енергетична інтегральна
г. заряду, г. заряду об'ємна, г. заряду
просторова, г. електричного заряду,
г. електричного заряду об'ємна,
г. електричного заряду просторова
г. дифузійного струму, г. струму дифузії /+/
г. розпоширеного струму (*),
г. струму розпоширу (*),

г. пронікового струму,
г. струму проніку, г. току дифузії,
г. пронікового току, г. току проніку
г. енергії електромагнітного поля
/+/
г. снаги електромагнітного поля
г. енергії лазерного випромінювання
/+/
г. снаги лазерного випромінювання
г. звукової енергії, г. акустичної енергії
/+/
г. звукової снаги, г. акустичної снаги
г. опромінення,
інтенсивність опромінення
г. оптична, товщина оптична
г. оптична дифузона /+/
г. оптична розпоширена (*), г. оптична пронікна (*),
г. оптична розсіяна
г. спектральна, інтенсивність спектральна
г. струму, г. електричного струму
/+/
г. току, г. електричного току

густиномір, -а, денсіметр, -а

густішати, ставати густішим,
робитися густішим

густина 1 – див. концентрація 1

густина 2, щільність, -ості (станів)
г. станів, щ. станів, г. енергетичних
станів, щ. енергетичних станів

густиномір, -а – див. консістомір, -а

гучник, -а – див. діафін, -а

гучниця – див. сирена

давати

д. означення, д. дефініцію –
див. означувати

дайнакін, -а, електромір конденсаторний
динамічний, електромір конденсаторний
динамічний /+/
електромір конденсаторний
силоруховий, електромір конденсаторний
силоруховий

даламбертіан, -а [мат.] –
див. оператор Даламбера

далекозв'язок, -зку – див. зв'язок далекій

далекість, -ості, сяжність, -ості (дії)
д. виявлення, с. виявлення,
д. дії, с. дії (навігаційної станції) –
див. далекосяжність, -ості

далекодія 1, взаємодія далека

Д

далекоміряння – *див.* телеметрія

далекосяжність, -ості, далекодія 2,
далекість виявлення, сяжність виявлення,
далекість дії, сяжність дії (навігаційної станції)

далемір, -а, далекомір, -а
далемір електрооптичний,
далекомір електрооптичний,
далемір електросвітловий,
далекомір електросвітловий –
див. світлодалемір, -а

далечінь, -і, далеч, -і, далечина

даль, -і, далина

дані, -их, мн.

д. джерелові, д. початкові /+/ д. вихідні

дармохід, -о́ду [техн.] – *див.* хід дарёмний

датник, -а (*), перетворювач

вимірювальний первинний /+/ датчик, -а

д. біосенсорний – *див.* біодатник, -а (*)

д. динамометричний (*),

д. динамометрійний (*), месдоза,

д. силоміровий (*)

д. імпульсів, імпульс-датник, -а

/+/ д. порухів, д. контактний (*),

елемент чутливий,

голівка електроконтактна,

голівка вимірювальна контактна

/+/ творень чутливий (*), первень чутливий,

голівка електростатична,

голівка вимірювальна стична

д. магнітотуляційний –

див. ферозонд, -а

д. опору, д. опоровий, д. резистівний,

перетворювач вимірювальний опоровий,

перетворювач вимірювальний

резистівний

д. положення, д. позиційний

д. температури, д. температурний

/+/ теплодатник, -а (*), д. теплині,

д. теплорівня (*), д. теплинівий,

д. теплорівневий (*)

д. тензометричний (*),

д. тензометрійний (*) –

див. тензодатник, -а (*)

д. Холла – *див.* прилад напівпровід-
никовий гальваноманітний

д. цифровий, д. числівний (*)

д. часової діаграми послідовності

імпульсів (*) – *див.* генератор імпульсів

д. часу, таймер, -а

двадцятигранник, -а [мат.] – *див.* ікосаедр, -а

дванадцятигранник, -а [мат.] – *див.* додекаедр, -а

дванадцятикутник, -а, дванадцятикут, -а,

додекагон, -а [мат.]

двиговік, -а (*) – *див.* рушій, -я

двигун 1, -а, мотор, -а [техн.]

двигун-генератор, *род.* двигуна-

генератора – *див.* умформер, -а

д. головний, д. тяговий

двигун-компресор, *род.* двигуна-

компресора, двигун-нагнітач,

род. двигуна-нагнітача – *див.* компресор, -а

д. первинний – *див.* рушій, -я

д. пневматичний – *див.* пневмодвигун, -а

д. подвійного розширення,

компаунд-двигун, -а /+/ двигун-складняк,

род. двигуна-складняка (*)

д. ракетний гібридний

/+/ д. ракетний суржевий,

д. ракетний суржений

д. ракетний плазмовий, д. ракетний

електромагнітний /+/ д. ракетний

вогницевий (*)

д. ракетний стартовий, д. ракетний

бустерний

двигун-редуктор, *род.* двигуна-

редуктора, д. редукторний,

д. понижувальний, двигун-понижувач,

род. двигуна-понижувача

д. турборакетний /+/ д. вирлоракетний

двигун 2, -а – *див.* електродвигун, -а

дви́жання 1 (силових ліній) – *див.* флáter 2, -у

дви́жник, -а – *див.* рушій, -я

двійник, -а [крист.] – *див.* кристál двійниковий

д. проникнення, д. проростання

двійникування, двійникування кристáлів,

утворення двійників, утвір двійників {Я} –

ДВОВГНУТІСТЬ

здвійникування, здвійникування кристалів, утворення двійників {КРД} – двійникування, двійникування кристалів, утворювання двійників {ТД} – здвійниковування, здвійниковування кристалів, утворювання двійників {ПД} [крист.]

двовгну́тість, -ості, подвійногну́тість, -ості

двови́дість, -ості (*) [ел. ч.] – див. хіральність, -ості

двовугля́н, -у [хім.] – див. бікарбонат, -у

двову́шність, -ості – див. бінауральність, -ості

двогра́н, -а (*) [мат.] – див. кут двогранний

двоі́ння [тлв.] – див. зображення повторне

двои́тник, -а – див. біфіляр, -а

двоо́кис, -у, двоо́кисень, -сню, діоксид, -у [хім.] /+/ двоки́сняк, -у, двоки́снід, -у

двоопу́кність, -ості, двови́гнутість, -ості, подвійноопу́кність, -ості, двобічно-опу́кність, -ості /+/ двоі́стогорбува́тість, -ості

двопо́діл, -у – див. дихотомія

двопроменезала́м, -у, променезала́м подвійний {Я} – двопроменезала́млення, променезала́млення подвійне {КРД} – двопроменезала́млювання, променезала́млювання подвійне {ТПД}

д. у потоці, променезала́м подвійний у потоці, ефект Максвелла /+/ наслід Максвелла (*), на́вплив Максвелла (*), учи́н Максвелла (*)

двоскла́д, -у [хім.] – див. диме́р, -у

двофо́ре́мність, -ості – див. диморфність, -ості

двочле́н, -а [мат.] – див. біно́м, -а

дебаєгра́ма – див. рентгеногра́ма порошку

деблокува́ння – див. розблокува́ння

деблокува́ти – див. розблоку́вувати

девіа́тор 1, -а, відхи́льник 1, -а, пристосува́ння відхилюва́льне, пристосува́ння відхиля́льне [техн.]

девіа́тор 2, -а, відхи́льник 2, -а [мат.]

девіа́ція – див. відхил, -у

девіо́метр, -а, відхило́мір, -а

дев'яно́сто, дев'я́тдеся́т

дегаза́ція, відгі́н га́зу, ви́далення га́зу {Я} – дегаза́ція, відгі́нання га́зу, ви́далення га́зу {КРД}, – дегазува́ння, відганя́ння га́зу, ви́даляння га́зу {ТПД}

дегалогеніза́ція, відщепле́ння галогені́ду, відщепле́ння гало́їду, відщепле́ння галі́ду {Я/КРД} – дегалогенізува́ння, відщепля́ння галогені́ду, відщепля́ння гало́їду, відщепля́ння галі́ду {ТД} – дегалогенізува́ння, відщеплюва́ння галогені́ду, відщеплюва́ння гало́їду, відщеплюва́ння галі́ду {ПД} /+/ відщепле́ння хлорівцо́ {Я/КРД} – відщепля́ння хлорівцо́ {ТД} – відщеплюва́ння хлорівцо́ {ПД}

дегекса́ніза́тор, -а, коло́на гексанови́дгі́нна

дегене́рува́ти, занепа́дати, ви́роджува́тися

дегідрата́ція 1 – див. знево́дження 2

дегідрата́ція 2 – див. знево́дження 3

дегідратува́ти – див. знево́джувати 2

дегідрогеніза́ція [хім.] – див. знево́днення

дегідрогенізува́ти [хім.] – див. знево́днювати

дегідрува́ння [хім.] – див. знево́днення

дегідрува́ти [хім.] – див. знево́днювати

деграда́ція, погі́ршення, зни́ження {Я/КРД} – деградува́ння, погі́ршува́ння, знижува́ння {ТПД} (яко́стей)

деему́льса́ція, розшарува́ння ему́льсії, руйнува́ння ему́льсії, руйна́ція ему́льсії, дестабіліза́ція ему́льсії {Я} – деему́льса́ція, розшарува́ння ему́льсії, зруйнува́ння ему́льсії, дестабіліза́ція ему́льсії {КРД} – деему́льсува́ння, розшаро́вування ему́льсії, руйнува́ння ему́льсії, дестабілізува́ння ему́льсії {ТПД} /+/ знекра́плення (*),

знестійнення емульсії, розшарування краплі (*), руйнування краплі (*), руйнація краплі (*), дестабілізація краплі (*), знестійнення краплі (*), розшарування краплі (*), руйнування краплі (*), руйнація краплі (*), дестабілізація краплі (*), знестійнення краплі (*) {Я} – знекраплення (*), знестійнення емульсії, розшарування краплі (*), зруйнування краплі (*), дестабілізація краплі (*), знестійнення краплі (*), розшарування краплі (*), зруйнування краплі (*), дестабілізація краплі (*), знестійнення краплі (*) {КРД} – знекраплення (*), руйнування емульсії, знестійнювання емульсії, розшарування краплі (*), руйнування краплі (*), дестабілізування краплі (*), знестійнювання краплі (*), розшарування краплі (*), руйнування краплі (*), дестабілізування краплі (*), знестійнювання краплі (*) {ПД}

дезактиватор, -а, знедіяльнювач, -а, пасиватор 1, -а, засіб дезактивувальний, засіб пасивувальний [хім.]

дезактивувати 1, знедіяльнювати 1, знерухомлювати (*), знерушувати (*) [техн.]

дезактивувати 2, знедіяльнювати 2, пасивувати {РД} – дезактивувати, знедіяльнювати, пасивувати [хім.] {ПД}

дезінтеграція – *див.* розклад 1, -у

дезінфекція, знезараження {Я/КРД} – дезінфікування, знезараження {ТД} – дезінфікування, знезараження {ПД}

дейтрон, -а, дейтон, -а [яд. фіз.]
/+/ двієць, -йця (*)

дека – *див.* приставка магнітофонна

декагон, -а [мат.] – *див.* десятикутник, -а

декада +/- десятка

д. опорів [ел.] – *див.* комплект опорів

декаєдр, -а, десятигранник, -а [мат.]

декантатор, -а, зливник, -а [техн.]
/+/ відстійник, -а

декарбонізація, зневуглецювання, видалення вуглецю, вилучення вуглецю {Я} – декарбонізація, зневуглецювання, видалення вуглецю, вилучення вуглецю {КРД} – декарбонізування, зневуглецювання, видалення вуглецю, вилучення вуглецю {ТД} – декарбонізування, зневуглецювання, видалення вуглецю, вилучення вуглецю {ПД}

деклінометр, -а, декліна́тор, -а, бусоль схилення, компас схилення, схиломір, -а

декодер, -а, пристрій декодувальний

декомпресія, знетиснення (*) {Я/КРД} – декомпресія, знетиснювання (*) {ТД}

декомпресор, -а, знетискувач, -а (*) [техн.]

декремент, -а, декремент загасання, декремент загасання логарифмічний, декремент логарифмічний, загасень, -сня (*)
/+/ приріст від'ємний, спадень, -дня (*), спадень загасання (*), декремент степенічний (*), декремент числописний (*), декремент численевий (*), декремент загасання степенічний (*), декремент загасання числописний (*), декремент загасання численевий (*)

декреметр, -а – *див.* вимірювач загасання

декрепітація, розтріскування {Я/ТД} – декрепітація, розтріскання {КРД}

дельтоподібність, -ості, трикутуватість, -ості

дема́триця (*) – *див.* ма́триця декодувальна

демонтувати (конструкцію) [техн.] – *див.* розбирати

де́мпер, -а [елн.] – *див.* діод де́мпферний

де́мпфер, -а [елн.] – *див.* діод де́мпферний

демфування (коливань) – *див.* гасіння 3

денатурат, -у – *див.* спирт денатурований

дeнник, -а [астр.] – *див.* ефемеріда
 дeнница [астр.] – *див.* ефемеріда
 денсiметр, -а – *див.* густиномiр, -а
 денситометрiя, вимiрювання оптичної
 густини {Я/ПД} – денситометрiя,
 вимiрення оптичної густини {КРД} –
 денситометрiя, вимiряння оптичної
 густини {ТД}
 денудация 1, згладження {Я/КРД} –
 денудация 1, згладжування {Я/ТПД} [геол.]
 денудация 2, оголення {Я/КРД} –
 денудация 2, оголювання {Я/ТПД}
 деполяризация +/- знерозпiлля (*),
 знерозпiлення (*) {Я} – знерозпiлення (*)
 {КРД} – знерозпiлювання (*) {ТПД}
 депрeсія – *див.* понижeння тiску
 держак, -а [техн.] – *див.* рукiв'я
 десенсибилизатор, -а, знечутливлювач, -а (*)
 +/- знечiльнювач, -а (*)
 десенсибилизация, знечутливлення (*),
 зниження чутливостi {Я/КРД} –
 десенсибилювання, знечутливлювання (*),
 знижування чутливостi {ТПД}
 +/- знечiльнення (*) {Я/КРД} –
 знечiльнювання (*) {ТПД}
 десмотропiя, таутометрiя
 десольвация, знесолення {Я/КРД} –
 десольвация, знесолювання {ТПД}
 десорбция {Я/КРД} – десорбування {ТПД}
 д. полем, д. електричним полем,
 д. польова
 дестабилизация {Я/КРД} –
 дестабилiзування {ТПД}
 д. емульсiї – *див.* деемульсацiя
 дестильят, -у [фiз. хiм.] – *див.* дистильят, -у
 дестильятор, -а [фiз. хiм.] – *див.* дистильятор, -а
 дестильяция [фiз. хiм.] – *див.* дистильяция

деструкция, руйнування 2, руйнация 2 {Я} –
 деструкция, зруйнування {КРД} –
 деструкция, руйнування {ТПД}
 десятигранник, -а [мат.] – *див.* декаeдр, -а
 десятикiтник, -а, десятикiт, -а, декагон, -а [мат.]
 детандер, -а, розширювач, -а, розширяч, -а [техн.]
 детектор 1, -а, виявляч, -а
 (частинок, випромiнювання)
 д. дозиметричний, д. дозимiрний,
 д. дозиметричний (*), в. дозиметричний,
 в. дозимiрний, в. дозиметричний (*)
 +/- д. даткомiрний, в. даткомiрний
 д. координатний, д. позицiйночутливий,
 в. координатний, в. позицiйночутливий
 детектор 2, -а, видiляч, -а (коливань)
 д. битiв, в. битiв
 детектування, видiляння {Я/ТД} – здетекту-
 вання, видiлення {КРД} – здетектування,
 видiляння {ПД} (коливань)
 д. амплiтудне, д. амплiтудномодульованих
 коливань, в. амплiтудне,
 в. амплiтудномодульованих коливань
 +/- д. розмаховe, д. розмахомодульованих
 коливань, в. розмаховe,
 в. розмахомодульованих коливань
 детерминант, -а [мат.] – *див.* визначник, -а
 детермiнiзм, -у, визначенiсть, -остi,
 зумовленiсть, -остi
 дефект 1, -у +/- вада 2
 д. квантовий, поправка Рiдберга
 д. кристалiчної решiтки, д. кристалiчної
 гратки [тв. т.]
 д. упакування тiпу вiдймання,
 д. тiпу Шоттки [тв. т.] – *див.* вакансiя
 д. упакування тiпу впровадження,
 д. тiпу Френкеля, д. упакування
 кристалiчної решiтки тiпу впровадження,
 д. упакування кристалiчної гратки
 тiпу впровадження [тв. т.] –
див. атом надлишковий

дефект 2, -а, центр домішковий
(у напівпровідниках) [тв. т.]

/+/- осередок домішковий

д. упровадження точковий –

див. атом упровадження

дефектоскопія

д. магнітна, д. електромагнітна

дефібратор, -а, дефібрер, -а

дефіцит, -у – див. нестача

дефлаграція, вигоріння {Я} – здефлагування,
вигоріння {КРД} – дефлагування,
вигоріння {ТПД} – здефлагування,
вигоріння {ТПД} (вибухової речовини)

дефлегматор, -а, насадда фракціонувальна

/+/- насадда погонувальна (*)

дефлегмація, конденсація парціальна,
конденсація складовинна (*), конденсація
частинна, скраплення парціальне,
скраплення складовинне (*), скраплення
частинне {Я} – здефлегмування,
сконденсування парціальне, сконденсування
складовинне (*), сконденсування частинне,
скраплення парціальне, скраплення
складовинне (*), скраплення частинне {КРД} –
дефлегмування, конденсування парціальне,
конденсування складовинне (*),
конденсування частинне, скраплення
парціальне, скраплення складовинне (*),
скраплення частинне {ТД} – здефлегмування,
сконденсовування парціальне,
сконденсовування складовинне (*),
сконденсовування частинне, скраплення
парціальне, скраплення складовинне (*),
скраплення частинне {ПД} /+/- конденсація
парційна (*), конденсація пороздільна,
скраплення парційне (*), скраплення пороз-
дільне {Я} – сконденсування парційне (*),
сконденсування пороздільне, скраплення
парційне (*), скраплення пороздільне
{КРД} – конденсація парційне (*),
конденсування пороздільне, скраплення
парційне (*), скраплення пороздільне {ТД} –
сконденсовування парційне (*), сконденсовуван-

ня пороздільне, скраплення парційне (*),
скраплення пороздільне {ПД}

дефлєктор 1, -а [техн.] –

див. стінка відбивальна

дефлєктор 2, -а (для газів у котлі) [техн.] –

див. перегорodka спрямувальна

дефлєктор 3, -а [техн.] –

див. лопатка поворотна

дефокусування – див. розфокусування

деформація {Я/КРД} – деформування
{ТПД} /+/- знеправа {Я} – знеправлення
{КРД} – знеправління {ТД} –
знеправлювання {ПД}

д. знакозмінна, д. непружна багатократна,

д. пластична багатократна,

д. незворотлива багатократна,

д. залишкова багатократна

/+/- д. угнітлива багатократна

д. контактна, д. контактова –

див. сплющення

д. непружна, д. пластична,

д. незворотлива, д. залишкова

/+/- д. угнітлива

д. пружна, д. зворотлива

деформовність, -ості – див. пластичність, -ості

дешифрація – див. розшифрування

дешифрування – див. розшифрування

дешифрувати – див. розшифровувати

джгут, -а, скрутень, -тя [техн.]

/+/- скрутін, -тя, крутеник, -а,

верчик, -а, шекало

джерело 1, ключ, -а (води) /+/- живіць, -вця

джерело 2

дж. живлення запасне,

дж. живлення резервне

дж. напруги, дж. ерс [ел.]

дж. оптичного випромінювання,

дж. світла

дж. польового транзистора,

вітк польового транзистора,

область вітокова польового
транзистора [елн.]
дж. струму хімічне [ел.] –
див. елемент гальванічний

джереловище – див. область джерел

дзеркалість, -ості (*) [ел. ч.] –
див. хіральність, -ості

дзеркало

дз. довгофокусне /+/ дз. довгоогнищне
дз. параболічне /+/ дз. дужничне (*)
дз. Френеля циліндричне,
дз. Френеля вальцювате

дивергенція, розходження [мат.] /+/ розбіг, -у

дивертор, -а – див. блискавичник, -а

дивізор, -а, подільник 2, -а [мат.]

дилатометр, -а, розширомір, -а (*) [техн.]

дилатометрія /+/ розширомірювання (*)

диморфність, -ості, двофоремність, -ості

димер, -у, двосклад, -у [хім.]

динама, гвинт динамічний

динаміка /+/ силорух, -у (*)

д. ракет, ракетодинаміка

динамограф, -а, динамометр самописний,
силомір самописний, динамометр
самописальний, силомір самописальний
/+/ силописець, -сця (*)

динамометр, -а, силомір, -а [техн.]

д. гальмівний, д. поглинальний,
с. гальмівний, с. поглинальний
д. крутильний, с. крутильний –
див. торсіометр, -а
д. самописний, с. самописний –
див. динамограф, -а

динас, -у – див. вогнетрів динасовий

динейтрон, -а [яд. фіз.] – див. бінейтрон, -а

динод, -а, електрод помножувальний,
електрод вторинноемісійний,
катод вторинноелектронний [елн.]

диполь 1, -я, двополь 1, -я (*), вібратор
симетричний, вібратор співпомірний (*)
/+/ парник, -а (*), двопольник, -а (*), вібратор
симетрійний, вібратор співвідлеглий (*),
движник симетрійний (*), движник
співпомірний (*), движник співвідлеглий (*),
движень симетрійний (*), движень
співпомірний (*), движень співвідлеглий (*),
тремень симетрійний (*), тремень
співпомірний (*), тремень співвідлеглий (*),
тремець симетрійний (*), тремець
співпомірний (*), тремець співвідлеглий (*),
двигітник симетрійний (*), двигітник
співпомірний (*), двигітник співвідлеглий (*),
движбовик симетрійний (*), движбовик
співпомірний (*), движбовик співвідлеглий (*),
движець симетрійний (*), движець
співпомірний (*), движець співвідлеглий (*)

диполь пасивний, двополь пасивний (*),
директор, -а, напрямник, -а
диполь напрямляльний,
диполь напрямлювальний,
диполь спрямувальний,
двополь напрямляльний (*),
двополь напрямлювальний (*),
двополь спрямувальний (*)
диполь тороїдний, двополь
тороїдний (*) – див. анаполь, -я

диполь 2, -я, двополь 2, -я (*),

дуплет плоский [мол. фіз.]

/+/ дуплет плаский, дуплет плесковатий,
дуплет плескатиий, дуплет плискуватий

директор, -а – див. диполь пасивний

директорія /+/ напрямниця

директриса, напрямна, -ої,
керманія (*) [мат.]

дисбаланс, -у, порушення балансу,
розбаланс, -у

диск, -а, кружало

д. градуйований, д. поділкований,
к. градуйоване, к. поділковане
/+/ д. ступньований, к. ступньоване

д. дифракційний, к. дифракційне, д. Ейрі, к. Ейрі /+/- к. огинне (*), д. огинний (*)	продукт перепусту, витвір перепусту, погін, -ону
дискета /+/- круговина, кружилка (*), кружилниця (*)	дистилятор, -а, дестиллятор, -а, перекраплювач, -а, апарат дистиляційний, апарат дестиляційний, апарат перекраплювальний [фіз. хім.] /+/- перепускач, -а, апарат перегонювальний
дисклінація [тв. т.] /+/- розхилення (*), рознапрямлення (*)	дистиляція, дестилляція, перекраплення {Я/КРД} – продистилювання, продистилювання, перекраплення {Я/КРД} – дистилювання, дестилювання, перекраплювання {ТД} – продистильовування, продистильовування, перекраплювання {ПД} [фіз. хім.] /+/- перегінка, перепуст, -у {Я} – перегонення, перепущення {КРД} – переганення, перепускання {ТД} – перегонювання, перепускання {ПД}
дискретність, -ості, перервність, -ості, розривність, -ості	дисторсія [опт.] – див. аберація геометрична
дискримінант, -а, вирізняч 2, -а (*) [мат.]	дистрибутивність, -ості [мат.] – див. розподільність, -ості
дискримінатор, -а, розрізняч, -а (*) [техн.]	диференціал, -а /+/- різничник, -а (*)
дискримінація, розрізнення {Я} – здискри- мінування, розрізнення {КРД} – дискримі- нування, розрізнення {ТД} – здискри- мування, розрізнювання {ПД} (сигналів)	диференціатор, -а, вирізняч 1, -а (*)
дислокація [тв. т.] /+/- розставка д. крайова, д. східчаста д. розтягнута, д. протяжна, д. розщеплена д. сидяча, д. Франка	диференціація, вирізнення {Я/КРД} – диференціація, вирізнення {ТД} – диференціація, вирізнювання {ПД}
дисонанс, -у, немилозвуччя (*) [ак.]	диференційовність, -ості [мат.] /+/- різничливість, -ості (*)
дисоціація {Я} – продисоціювання {КРД} – дисоціювання {ТД} – продисоційовування {ПД} /+/- розпад, -у, роз'єднання {Я/КРД} – розпадання, роз'єднування {ТД}	диференціювання, операція взяття похідної [мат.] /+/- різницювання, діянка взяття похідної (*)
д. фотохімічна, д. світлохімічна – див. фоторозпад, -у	диференціювати, брати похідну {РД} – продиференціювати, брати похідну {ПД} [мат.]
диспергатор, -а, агент диспергувальний	дифманометр, -а, манометр диференційний, манометр різничний (*)
дисплей, -я, відеотермінал, -а, відображувач, -а (*), термінал дисплейний, термінал відображувальний, пристрій відображення д. чорно-білий, д. монохромний /+/- д. однобарвний	дифрактограма /+/- огинограма (*) д. кристала, лауеграма, рентгенограма за Лауе, рентгенограма монокристала за Лауе
дистанція /+/- віддаль, -і	
дистен, -у [геол.] – див. кіаніт, -у	
дистилят, -у, дестиллят, -у, перекрап, -у [фіз. хім.] /+/- перегін, -ону, продукт перегінки, витвір перегінки,	

дифрактометр

дифрактометр, -а /+/- огиномір, -а (*)

дифрактометрія /+/- огиномірювання (*)

дифракція {Я} – здифрагування {КРД} –
дифрагування {ТД} – здифраговування
{ЛД} [опт.] /+/- огина (*)

дифузánt, -а [тв. т.] –

див. домішка легувальна

дифузія /+/- розпошир, -у (*), прóник, -у

д. багатократна, д. багаторазова

д. взаємна, д. обмінна –

див. взаємодифузія

д. газу, д. газова

д. зворотна, д. зсерєдини,

д. зсерєдини об'єму

д. катіонів, д. катіонна

д. подвійна, д. двократна

д. теплова, д. термічна –

див. термодифузія

дифузор 1, -а [ак.] – *див.* діафрагма 3

дифузор 2, -а [техн.]

д. карбюратора – *див.* жиклёр, -а

дихотомія, двоподіл, -у

дихроїзм, -у

д. коловий, д. циркулярний, ефект

Коттона /+/- наслід Коттона (*),

на вплив Коттона (*), учін Коттона (*)

дихромат, -у [хім.] – *див.* біхромат, -у

діагональ, -і [мат.] /+/- перекут, -а,

ускіс, -оса, перекутня, лучиріжок, -жка

діаграма 1 [графік] /+/- числорис, -а

д. векторна /+/- д. напрямцева (*)

д. індикаторна, д. виявнична

д. колірна /+/- д. барвена

д. мод, д. типів коливань

/+/- д. повидів (*)

д. спектр-світність, д. Герцшпрунга –

Расселла, д. Расселла – Герцшпрунга

д. стану, д. фазова, д. рівноваги

/+/- д. відмінна

д. стовпчикова – *див.* гістограма

діаграма 2, характеристика 2,

визначіння 2, -ені (*)

д. напрямленості, характеристика

напряженості, визначіння

напряженості (*) (антени)

діаграма 3, граф, -а /+/- крес, -а (*),

комплекс одновимірний

д-ми Фейнмана, графі Фейнмана

діазографія, діазотиція

діаліз, -у /+/- перетинкування (*)

діалізатор, -а, відділяч, -а

діамагнетик, -а, речовина діамагнітна

діаметр, -а /+/- прómір, -а, поперéчник, -а

діапазон, -у, зáсяг, -у /+/- пáсмуга 2,

охоп, -у (*)

д. високих частот,

д. декаметрових хвиль,

д. коротких хвиль,

з. високих частот,

з. декаметрових хвиль,

з. коротких хвиль (100–10 м) [рад.]

д. відеочастот,

з. відеочастот, смуга частот

відеосигналу, смуга частот

відеовізнаку (*)

д. дециметровий,

д. дециметрових хвиль,

з. дециметровий,

з. дециметрових хвиль [рад.]

д. динамічний,

з. динамічний

/+/- д. силоруховий (*),

з. силоруховий (*)

д. ефективний,

з. ефективний, ділянка ефективна
(частот) [рад.]

/+/- д. навпливний (*),

д. учинний (*),

з. навпливний (*),

з. учинний (*), ділянка навпливна (*),

ділянка учинна (*) (частот)

д. надвисоких частот (3–30 ГГц),

д. сантиметрових хвиль (10–1 см),

- з. надвисоких частот (3–30 ГГц),
з. сантиметрових хвиль (10–1 см) [рад.]
д. регулювання,
з. регулювання, межі регулювання

діапозитив, -а – *див.* слайд, -а

діапроєктор, -а, діаско́п, -а, слайдоско́п, -а,
слайд-проєктор, -а, проєктор діаскопічний

діапроєкція, проєкція діаскопічна
/+/ прокид діаскопічний, мет діаскопічний,
проклад діаскопічний

діатермічність, -ості, теплопрозорість, -ості

діатоміт, -у, земля діатомова,
земля інфузорна, кізельгур, -у, целіт, -у,
борошно гірське [геол.]

діаф́он, -а, гучнік, -а́

діафра́гма 1 [опт.]

д. поля зору, д. польова́

діафра́гма 2, сті́на жорсткості внутрішня,
зв'язок поперечний (балки коробчастого
перерізу) [буд.]

діафра́гма 3, дифу́зор 1, -а,
розсіювач 1, -а [ак.]

діафра́гма 4 [техн.]

д. дискова, д. кружальна, платівка

діе́др, -а [мат.] – *див.* кут двогранний

діеле́ктрик, -а, матеріал діелектри́чний
/+/ матеріал електронепровідний

д-ки моттівські, д-ки Мотта – Хаббарда

діеча́с, -у – *див.* епо́ха

ділення {Я/ПД} – поділення {КРД}
ділення навпіл, переполовинення {Я} –
поділення навпіл, переполовинення
{КРД} – ділення навпіл,
переполовинювання {ПД}
ділення ядра за́гаяне (*), ділення ядра
запі́знене, розщеплення ядра за́гаяне (*),
розщеплення ядра за́пізнене {Я} –
поділення ядра за́гаяне (*),
поділення ядра за́пізнене,
розщеплення ядра за́гаяне (*),

розщеплення ядра за́пізнене {КРД} –
ділення ядра за́гаяне (*),
ділення ядра за́пізнене,
розщеплення ядра за́гаяне (*),
розщеплення ядра за́пізнене {ПД} –
ділення ядра за́гаяне (*), ділення ядра
за́пізнене, розщеплення ядра
за́гаяне (*), розщеплення ядра
за́пізнене {ПД} [яд. фіз.]

ділімі́сть, -ості, розщепні́сть 2, -ості
[яд. фіз.] /+/ подільні́сть, -ості,
розщеплювані́сть 2, -ості,
розщепли́вість 2, -ості,
роздрі́бливість, -ості

діля́нка

д. ефекти́вна (частот) [рад.] –

див. діапазон ефективний

д. контактна – *див.* поверхня контактна

діо́д, -а [елн.] /+/ дво́як, -а́ (*), двійни́ця (*)

діо́д-випря́мляч, *род.* діо́да-випря́мляча,

діо́д випря́мля́льний /+/ дво́як-
випря́мляч (*),

род. дво́яка-випря́мляча,

дво́як випря́мля́льний (*)

д. світловопромі́нювальний –

див. світлодіо́д, -а

д. де́мпферний, де́мпфер, -а,

де́мпер, -а /+/ д. за́глушний,

д. тамува́льний, тамі́вник, -а́ (*),

д. змінно́смісний (*) – *див.* ва́рікап, -а

д. лави́нний, д. лавинно-пролі́тний, ЛПД

діо́д-пенто́д, *род.* діо́да-пенто́да

/+/ дво́як-пенто́д (*),

род. дво́яка-пенто́да (*),

двійни́ця-пенто́д (*),

род. двійни́ці-пенто́да (*)

д. подві́йний – *див.* дуодіо́д, -а

діо́д-тетро́д, *род.* діо́да-тетро́да

/+/ дво́як-тетро́д (*),

род. дво́яка-тетро́да (*),

двійни́ця-тетро́д (*),

род. двійни́ці-тетро́да (*)

діо́д-тріо́д, *род.* діо́да-тріо́да

/+/ діо́д-тро́як, *род.* діо́да-тро́яка,

дво́як-тріо́д (*), *род.* дво́яка-тріо́да (*),

діоксид

двійни́ця-тріо́д (*),
род. двійниці-тріода (*)

діоксид, -у [хім.] – див. двоо́кис, -у

діо́птер, -а [опт.] /+/- прозі́рник, -а

діо́птріа, одини́ця опти́чної змо́ги, одини́ця опти́чної сили [опт.] /+/- змо́жність, -ості (*)

діо́пенто́д, -а [елн.] – див. дуопенто́д, -а

діотетро́д, -а [елн.] – див. дуотетро́д, -а

діотріо́д, -а [елн.] – див. дуотріо́д, -а

ді́рка
д. прові́дності, ді́рка [тв. т.]

дірча́стість, -ості, діркува́тість, -ості

дія́ 1 {Я} – поді́яння {КРД} – ді́яння {ТПД}
д. арифме́тична, опера́ція арифме́тична
д. інде́нторна – див. інде́нтування
д. зали́шкова – див. пі́слядія
д. ка́пілярна
/+/- д. воло́снико́ва,
д. па́жилкова
д. коро́зійна, роз'і́дання коро́зійне

дія́ 2 – див. впли́в, -у

доба́
д. астроно́мічна,
д. зоря́на

доба́вка
д. ле́гува́льна, приса́дка
ле́гува́льна [мет.]
/+/- д. домі́шна (*), приса́дка домі́шна (*)
д. пороутво́рюва́льна –
див. пороутво́рювач, -а

добача́ння (*) (телеско́па) [опт.] –
див. сила́ проника́льна

добира́льність, -ості (прийма́ча) [рад.] –
див. ви́дбира́льність, -ості

добира́ти [техн.] – див. компле́тува́ти (шо)

добі́р, -ору, -ору́ (сигна́лу) [рад.] –
див. ви́дбі́р 1, -ору

доброзвучи́ність, -ості (терміна) –
див. милозвучи́ність, -ості

добува́ння {Я/ТПД} – добу́ття {КРД}
добува́ння ко́рєня,
ко́рєнюва́ння {Я/ТД} –
добу́ття ко́рєня, ско́рєнюва́ння {КРД} –
добува́ння ко́рєня, ско́рєнюва́ння
{ПД} [мат.]

до́буток, -тку [мат.]
д. іне́рції –
див. мо́мент іне́рції ви́дце́нтро́вий
д. скаля́рний /+/- д. число́вичний (*)
д. хроноло́гічний, д. часо́впоре́дко-
ваний (*), *t*-до́буток, -тку

довго́вічність, -ості, стро́к служби́,
ресу́рс, -у (прила́да)

довжи́на
д. ве́ктора, мо́дуль ве́ктора
/+/- д. на́пря́мця (*), мо́дуль на́пря́мця (*)
д. ви́льного пробі́гу,
д. ви́льного пробі́гу се́редня
д. дифу́зійна /+/- д. розпо́широва (*),
д. про́ника́ва (*)
д. еле́ментарна,
д. фундаме́нтальна
д. релакса́ції, д. релакса́ційна

до́вшання {Я/ТПД} – подо́вшання {КРД}
[самочи́нно]

до́вшати, става́ти до́вшим, робі́тися
до́вшим

додава́льність, -ості [мат.] –
див. ади́тивність, -ості

додава́ння, просумо́вування {Я/ТПД} –
дода́ння, просуму́вання {КРД} [мат.]
/+/- сукупне́ння

дода́нок, -нка, чле́н, -а (рівня́ння) [мат.]
д. ви́льний, ч. ви́льний

додекаго́н, -а [мат.] –
див. двана́дцятику́тник, -а

додека́едр, -а, двана́дцятигра́нник, -а [мат.]

доевтектичність, -ості
/+/ дотопленинність, -ості (*)

доза /+/ датка

д. H_e – див. експозиція енергетична
д. гранично допустима,
д. дозволена гранична
д. допустима, д. дозволена
д. допустима сукупна,
д. допустима сумарна,
д. дозволена сукупна,
д. дозволена сумарна
д. інтегральна /+/ д. сукупна,
д. сумарна

дозатор, -а, дозувач, -а, пристрій дозу-
вальний /+/ даткувач, -а (*),
пристрій даткувальний

доземень, -мня (*) [астр.] – див. перигей, -я

доземень, -мця (*) [астр.] – див. перигей, -я

доземлець, -мця (*) [астр.] – див. перигей, -я

дозиметр, -а, радіометр, -а, дозомір, -а,
радіомір, -а /+/ даткомір, -а

дозиметрія, дозомірювання /+/ даткомірювання

дозір, -ора (*) [астр.] – див. періастр, -а

дозірка [астр.] – див. протозор'я

дозованість, -ості /+/ даткованість, -ості

дозор'я [астр.] – див. протозор'я

дозування /+/ даткування

доказ, -у, аргумент 1, -у

долина

д. хвилі – див. западина хвилі

домен, -а /+/ ділянка

д. акустоелектричний,
д. звукоелектричний
д. магнітний /+/ ділянка намагніченості
д-ни феромагнітні /+/ ділянки
самовільної намагніченості,
ділянки власновільної намагніченості,
ділянки самочинної намагніченості,
ділянки Вайса, ділянки Вейса

домірність 1, -ості [мат.] –
див. пропорційність, -ості

домірність 2, -ості –
див. співрозмірність, -ості

домішка [тв. т.]

д. акцепторна – див. акцептор, -а
д. донорна – див. донор, -а
д. легувальна, дифузант, -а
/+/ проникач, -а (*)

домішкун, -а, домішон, -а

домкрат, -а /+/ лівар, -а

донор, -а [тв. т.] /+/ віддавач, -а
д. електронів, д. електронний

допуск, -у, допуст, -у

дорога

д. Сонця [астр.] – див. екліптика

досвід, -у

д. експлуатації, д. використання [техн.]

досвідність, -ості –
див. постеріорність, -ості

досередниця (*) [мат.] – див. медіана

дослідження, вивчення,
достеження, звідання {Я/КРД} –
досліджування, вивчання, достежування,
звідування {ТПД} (явища)

досоніць, -нця (*) [астр.] – див. перигелій, -я

доставка, достава, достачання {Я} –
доставлення, достачення {КРД} –
доставляння, достачання {ТПД} (енергії)

достовірність, -ості, достотність, -ості,
вірогідність, -ості (даних) /+/ вірутність, -ості

доточувати [техн.]

д. деталь – див. нарощувати деталь

дощомір, -а, опадомір, -а, пльовіометр, -а,
омбретр, -а, удометр, -а [метео]

дощопісець, -сця, опадопісець, -сця,
пльовіограф, -а, омброграф, -а [метео]

драглистіть

драглистіть, -ості, гелеподібність, -ості,
желеподібність, -ості,
драглеподібність, -ості
/+/ драглуватість, -ості

драглювання, желювання, гелеутвір, -ору
{Я} – здраглювання, зжелювання,
гелеутворення {КРД} – драглювання,
желювання, гелеутворювання {ТД} –
здраглювання, зжелювання,
гелеутворювання {ТПД}

драйвер 1, -а (зовнішнього пристрою),
програма взаємодії (з зовнішнім
пристроєм) [обч.] /+/- орудар, -я,
орудник, -а, проводір, -я,
керувач, -а, правник, -а

драйвер 2, -а – *див.* каскад передкінцевий
дренаж, -у – *див.* осушення

дріб, -обу [мат.]

д. неперервний, д. неперервний,
д. ланцюговий, д. ступанковий
/+/ д. чіпний (*), д. ретязевий
д. періодичний /+/- д. періодний,
д. наворотний

дрібнозернистість, -ості
/+/ дрібнозернястість, -ості,
дрібнозерність, -ості

дрозометр, -а, росомір, -а [метео]

дроселювати, м'яти пару {РД} –
здроселювати, змінати пару {ПД}
[техн.] /+/- хлапкувати (*)

дросель, -я [ел.]

д. струмообмежувальний,
котушка струмообмежувальна

/+/- мітниця струмообмежувальна,
д. токообмежувальний,
котушка токообмежувальна,
мітниця токообмежувальна

друкувач, -а (*) – *див.* пристрій друку

дуальність, -ості /+/- двоїстість, -ості

дублет 1, -а /+/- двійчак, -а 1, двоїна 2

дублет 2, -у [опт.] /+/- двійчак, -у 1, двоїна 2

дуга [ел.]

д. електрична, д. вольтова –
див. розряд дуговий

дулевина [мет.] – *див.* булат, -у

дуодіод, -а, діод подвійний [елн.]

дуопентод, -а, діопентод, -а,
пентод подвійний [елн.]

дуотетрод, -а, діотетрод, -а,
тетрод подвійний [елн.]

дуотріод, -а, діотріод, -а,
тріод подвійний [елн.] /+/- трояк подвійний

дуплет, -а [мол. фіз.]

д. плоский – *див.* диполь 2, -я

дуплина – *див.* каверна

дуплікатор, -а, копіювач, -а,
пристрій копіювальний,
механізм слідкувальний
копіювальний [обч.]

дурометр, -а [техн.] – *див.* твердомір, -а

дьюар, -а, посудина Дьюара

дюралюміній, -ю, дуралюмін, -у,
дюраль, -ю [мет.]

Е

ебуліоскопія, ебуліометрія /+/- википоміряння

ебуліоскоп, -а /+/- википляч, -а (*)

евакувати /+/- видаляти 2, евакувати

евапоратор, -а – *див.* випаровувач, -а

евфонічність, -ості (терміна) –
див. милозвучність, -ості

ежектор, -а /+/ смок, -а, розріджувач, -а,
струменесмок, -а (*)

ейдофóр, -а /+/ промє́тник, -а (*)

екватор, -а, середник, -а /+/ рівник, -а,
рівнолежник, -а
е. магнітний, акла́йн, -а,
середник магнітний

еквівалє́нт 1, -а [мех.]
/+/ рівнозначник, -а,
рівновартник, -а

еквівалє́нт 2, -у,
рівновартень, -тно (*) [хім.]

еквідиста́нтність, -ості –
див. рівновіда́леність, -ості

еквіфа́зність, -ості –
див. співфа́зність, -ості

екза́мен, -у, іспит, -у

екзосфе́ра, сфе́ра розсіяння /+/ верхови́ця (*)

еклі́метр, -а [геод.] /+/ нахиломі́р 1, -а

еклі́птика, пúтниця, доро́га Со́нця [астр.]

економа́йзер, -а, шадні́к, -а́ [техн.]

екра́н 1, -а [предмет] /+/ за́стувач, -а, заслі́н 1,
-она, засло́на 1, заста́ва 1
е. акусти́чний,
е. звукови́й, стіна́ акусти́чна,
стіна́ звукова́
е. звуковідбива́льний –
див. звуковідбива́ч, -а́
е. катодний, сі́тка катодна

екра́н 2, -у [захист] /+/ за́стува (*) , заслі́н 2,
-ону, засло́на 2, заста́ва 2

екранува́ння {Я/ТД} – зекранува́ння {КРД} –
зекрано́вування {ПД}/+/ засло́нення,
за́стування {Я/КРД} – засло́няння,
за́стування {ТД}

екранува́ння магні́тне,
захист магні́тний {Я} – зекранува́ння
магні́тне, захи́щення магні́тне {КРД} –
екранува́ння магні́тне,

захи́щення магні́тне {ТД} –
зекрано́вування магні́тне,
захи́щення магні́тне {ПД}

ексика́тор, -а – див. вису́шувач, -а

ексито́н, -а, па́ра електро́нно-ді́ркова
зв'язана, па́ра електро́нно-ді́ркова [тв. т.]
/+/ збуд, -а (*)

експози́ція, кі́лькість осві́тлення,
експози́ція сві́тлова́ [фото]
/+/ на́світ, -у (*), на́світлення
е. енергетична, кі́лькість опромі́нення,
до́за H_e /+/ е. снаго́ва

експлуата́ція {Я} – зексплуатува́ння {КРД} –
експлуатува́ння {ТД} – зексплуато́вування {ПД}
е. дослі́дна, е. про́бна
е. родо́вища, е. по́кладу [геол.] –
див. розро́бка 1

експоне́нта, пока́зниця, фу́нкція показ-
нико́ва, фу́нкція експоне́нційна [мат.]
/+/ учинка́ показнико́ва (*), учинні́сть
показнико́ва (*), учинка́ експоне́нційна (*),
учинні́сть експоне́нційна (*)

ексти́нкція

е. міжзо́ряна –

див. поглина́ння міжзо́ряне

екстра́кт, -у, ви́тяжка, ви́вар, -у [хім.]

екстрапо́ліяція, продо́вження зовні́шне {Я} –
проекстраполюва́ння, зекстраполюва́ння,
продо́вження зовні́шне {КРД} –
екстраполюва́ння, продо́вжування
зовні́шне {ТД} – проекстраполюва́ння,
зекстраполюва́ння, продо́вжування
зовні́шне {ПД} [мат.]

екстрема́льність, -ості /+/ екстремні́сть, -ості,
переса́дність, -ості

екстремум, -у [мат.] /+/ переса́д, -у

ексцє́нтрик, -а, мимові́сник, -а [техн.]
/+/ позаосере́д, -а, неосере́д, -а,
позасере́динник, -а, позаосере́дник, -а,
неосере́дник, -а, різноосере́дник, -а

ексцентриситѣт

ексцентриситѣт, -у, мимовісся (*) [мат.]
/+/ позаосереддя (*), позасерединня (*),
різноосереддя (*)

ексцентрічність, -ості, мимовісність, -ості
[техн.] /+/- ексцентрійність, -ості,
позаосередність, -ості, позасерединність, -ості,
позаосередковість, -ості, неосередковість, -ості,
різноосередність, -ості

еластичність, -ості /+/- гінкість, -ості,
вигіністість, -ості, угнітність, -ості,
пруживість, -ості, пружавість, -ості,
пружистість, -ості, спружистість, -ості

еле́ктрика /+/- зарядність, -ості
е. земна – *див.* геоеле́ктрика

електрівня – *див.* ста́нція електрична

електровід'ємність, -ості,
електронегативність, -ості

електро́д 1, -а

е. від'ємний, е. негативний
(хімічного джерела струму) [ел.] –
див. катод, -а

е. додатній, е. позитивний
(хімічного джерела струму) [ел.] –
див. анод, -а

е. збиральний [ел.] – *див.* колектор, -а

е. коронувальний,

е. вінцовальний – *див.* коротрон, -а

е. плавкий, е. витратний

е. по́довий, е. до́нний (електропечі)

е. помно́жувальний,

е. вторинноємісійний [елн.] –

див. дино́д, -а

е. сповільнювальний,

е. гальмувальний

електро́д 2, -а – див. вивід, -ода

електродвигу́н, -а́, двигу́н 2, -а́

е. автосинхронний, е. самоспівчасний (*), е.
самосинхронізовний, д. автосинхронний, д.
самоспівчасний (*),

д. самосинхронізовний

е. двоколекторний, д. двоколекторний
/+/ е. двоперелучниковий,

д. двоперелучниковий

е. двофазний, д. двофазний,

е. двофазного струму,

д. двофазного струму

/+/- е. двоколокутний (*),

д. двоколокутний (*),

е. двофазного току,

д. двофазного току

е. гістерезисний, д. гістерезисний

/+/- е. припізнавальний,

д. припізнавальний,

е. відставальний,

д. відставальний

електроёмність, -ості [ел.] –
див. ёмність 2, -ості

електрокристалізація, кристалізація елект-
рохімічна {Я} – електрокристалізація,
скристалізування електрохімічне {КРД} –
електрокристалізування, кристалізування
електрохімічне {ТД} – електрокристалізу-
вання, скристалізування
електрохімічне {ПД}

електро́ліз, -у /+/- електро́розклад, -у

електролізе́р, -а /+/- електро́розкла́дник, -а

електролі́т, -у

е. твердий – *див.* надпровідник іонний

е. фоновий, е. сторонній

електро́метр, -а, електро́мір, -а

електрометр капілярний,

електро́мір капілярний

/+/- електро́метр волоснічний,

електро́метр пажилковий,

електро́мір пажилковий,

електро́метр конденса́торний

динамічний,

електро́мір конденса́торний

динамічний – *див.* дайнако́н, -а

електро́н, -а

е. валентний /+/- е. ва́ртисний

е. межовий, е. крайовий

е. релятивістський
 /+/- е. відноснісний (*)

електронародження, електрогенерація
 {Я/КРД} – електронароджування,
 електрогенерування {ТПД}

електронейтральність, -ості
 /+/- зарядобайдужість, -ості (*),
 рівнозарядість, -ості (*),
 однакозарядість, -ості (*)

електроніка

е. квантова, радіофізика квантова
 е. цифрова, е. числівна (*), е. числова

електрообсмос, -у, електроендообсмос, -у

електропровідність, -ості –
 див. провідність, -ості

електрострікція, електророзтяг, -у {Я} –
 електрострікція, електророзтягнення
 {КРД} – електрострікція,
 електророзтягування {ТПД}
 /+/- зарядорозтяг, -у {Я} –
 зарядорозтягнення {КРД} –
 зарядорозтягування {ТПД}

електрофотолюмінесценція,
 фотоелектролюмінесценція
 /+/- електрофотосвіна, фотоелектросвіна

елемент 1, -а [деталь, частина]
 /+/- творень, -рня (*), первень, -вня
 е. гальванічний, пара гальванічна,
 джерело струму хімічне [ел.]
 /+/- джерело току хімічне
 е. діагональний [мат.]
 /+/- е. перекутний, е. ускісний
 е. звукопоглинальний –
 див. звукопоглинач, -а
 е. кадмієвий, е. кадмієвий Вестона [ел.]
 е. коаксіальний, е. співвісний
 е. конструкції, е. конструктивний
 [техн.] – див. модуль 3, -я
 е. контактний – див. частина контактна
 е. матричний /+/- е. матичний

е. пам'ятівий, е. пам'яті,
 е. запам'ятовувальний –
 див. комірка пам'яті
 е. плавкий, вставка запобіжна
 плавка [ел.]
 е. розв'язки – див. ланка розв'язувальна
 е. тепловий – див. термоелемент, -а
 е. фотогальванічний
 /+/- е. світлонапруговий
 е. чутливий –
 див. датник контактний (*)

елемент 2, -у [хім.] /+/- творень, -рню (*),
 первень, -вню
 е. легувальний /+/- е. домішковий
 е. трансурановий, е. заурановий

елерон, -а [техн.] /+/- крильце

еліксир, -у, настій, -ою [хім.]

елімінатор, -а [техн.]
 /+/- краплевловлювач, -а (*)

еліпс, -а [мат.] /+/- недокруг, -а (*)

еліпсоїд, -а [мат.]
 е. обертання /+/- підкуля (*)
 е. показників заламу, е. Френеля [опт.]

елонгація [астр.] /+/- відовга

емаль, -і /+/- склиця

еманація, випромінь, -ені [яд. фіз.]

емблема [символ] – див. ознака 3

емісія, висилання 2 {Я} – земітування,
 вислання {КРД} – емітування, висилання
 {ТД} – земітовування, висилання {ПД}
 (частинок)

е. автоелектронна, автоемісія,
 е. польова, е. холодна,
 е. електростатична,
 е. тунельна, самовисилання
 е. електронна, е. електронів,
 в. електронне, в. електронів
 е. йонно-йонна, е. йонна вторинна,
 в. йонно-йонне, в. вторинне
 е. фотоелектронна,
 в. фотоелектронне – див. фотоемісія

емітер

емітер, -а [елн.] /+/ висилáč, -á
емітува́ти, висилáти 2 {РД} – земітовувати,
висилáти {ЛД} (частинки)
ему́льсія /+/ краплянка (*), кра́піль, -елі (*)
енантио́мер, -у – *див.* ізомер оптичний
енантиоморфі́зм, -у /+/ дво́відість, -ості (*),
дзерка́лість, -ості (*)
ендовібра́тор, -а, резона́тор порожні́стий
/+/ ендодви́жник, -á (*), ендодви́жень, -жня (*),
ендотре́мень, -я (*), ендотре́мець, -мця (*),
ендодви́гтник, -а (*), ендодви́жбовік, -á (*),
ендодви́жець, -жця (*),
резона́тор порожня́вий
ендоге́нність, -ості /+/ вну́трішність, -ості
ендотермі́чність, -ості
/+/ тепловбира́льність, -ості
енергі́я /+/ снага́
е. а́томна, е. я́дерна
е. ві́льна, потенці́ал ізохо́рно-ізо́термі́чний,
е. Гельмго́льца, е. Гельмго́льца ві́льна,
потенці́ал Гельмго́льца
ізохо́рно-ізо́термі́чний,
потенці́ал Гельмго́льца [термод.]
е. Гі́ббса, потенці́ал Гі́ббса
термодинамі́чний, потенці́ал
ізоба́рно-ізо́термі́чний, ентальпі́я ві́льна
[термод.] /+/ потенці́ал Гі́ббса
теплору́ховий (*), потенці́ал Гі́ббса
теплоладо́вий (*)
е. гідравлі́чна – *див.* гідроенергі́я
е. кінети́чна, е. ру́ху, е. ру́хова
е. нульова́, е. нульові́х коливáнь
е. первинна́, е. перві́сна
(для даного процесу)
е. поро́гова, е. межо́ва
е. фанто́мна, е. примáрна
е. Фермі́ межо́ва, е. Фермі́,
е. межо́ва фермі́ївська, рівень Фермі́,
рівень Фермі́ енергетичний
енергока́бель, -я, ка́бель живи́льний [ел.]
/+/ снагока́бель, -я (*)

енергооща́дність, -ості /+/ снагооща́дність, -ості
ензі́м, -а [біол.] – *див.* ферме́нт, -а
енстрофі́я /+/ наvertsáльність, -ості (*),
на́воротність, -ості (*), на́вороть, -і (*)
ентальпі́я, тепловмі́ст, -у [термод.]
/+/ теплівні́сть, -ості (*), теплови́ця (*)
ентропі́я /+/ безла́дниця (*), імові́рниця (*),
ваго́вість, -ості (*), мі́ра різномані́тності,
мі́ра відмі́н
е. від’е́мна, е. негати́вна –
див. негентро́пія
епідіаско́п, -а, епідіапрое́ктор, -а
епіско́п, -а, епіпрое́ктор, -а,
прое́ктор епіско́пичний
епіце́нтр, -у (землетрусу)
/+/ надосередок, -дку
епіци́кл, -у /+/ надко́ло (*)
епіцикло́їда, накі́льниця (*),
надкі́льниця (*) [мат.]
епо́ха, діча́с, -у
епю́ра /+/ пла́сківка (*)
ергоді́чність, -ості
/+/перезале́жність, -ості (*),
переусере́дність, -ості (*)
ергосфе́ра /+/ неста́лиця (*), неста́ль (*), -і
ерупти́вність, -ості, ерупці́йність, -ості,
виверго́вість, -ості (*)
есе́нція 1 [хім.] /+/ есво́ 3, іста́ 2, ість, *род.* істі
есе́нція 2 – *див.* су́тність, -ості
етано́л, -у, вінець, -нцю [хім.]
ефе́кт, -у /+/ на́слід, -у (*), на́вплив, -у (*),
учин, -у (*)
дросель-ефе́кт, -у, е. Джо́уля – То́мсона
/+/ дросель-на́слід, -у (*),
дросель-учин, -у (*)
е. гальванотермомагні́тний,
е. термогальваномагні́тний,
е. Нернста – Етті́нгсха́узуна

е. гальванотермомагнітний поздовжний,
 е. термогальваномагнітний поздовжний,
 е. Нернста
 е. Дембера – *див.* кристал-фотоефект, -у
 е. Допплера,
 е. доплерівський
 е. Дорна – *див.* потенціал седиментаційний
 е. дробовий, шріт-ефект, -у
 /+/ шріт-наслід, -у (*), шріт-на вплив, -у (*),
 шріт-учин, -у (*)
 е. зниження міцності адсорбційний,
 е. Ребіндера – *див.* зниження міцності
 адсорбційне
 е. інтегральний /+/ е. сукуповий
 е. Комптона, комптон-ефект, -у –
див. розсіяння комптонівське
 е. коронний, е. вінцевий [ел.] –
див. розряд коронний
 е. Коттона – *див.* дихроїзм коловий
 е. Люксембург-Горьківський [рад.] –
див. модуляція перехресна в іоносфері
 е. магнітопружний,
 е. магніострикційний,
 е. магніторозтяговий,
 е. Віллари
 е. Мессбауера –
див. γ-резонанс ядерний
 е. мікрофонний –
див. зв'язок зворотний акустичний
 е. п'єзомагнітний – *див.* п'єзомагнетизм, -у
 е. п'єзооптичний, е. еластооптичний –
див. фотопружність, -ості
 е. поверхневий, скін-ефект, -у
 /+/ скін-наслід, -у (*), скін-на вплив, -у (*),
 скін-учин, -у (*)
 е. поля, е. польовий
 е. Рамана – *див.* розсіяння світла
 комбінаційне
 е. розмірний радіочастотний,
 е. Гантмахера

е. Сена – *див.* рух іонів естафетний
 е. стробоскопічний
 /+/ е. виблискальний (*), е. висвіновий (*)
 е. супутний, е. побічний
 е. тепличний, е. оранжерейний
 е. тепловий, джонсон-ефект, -у
 е. термоелектричний, е. Зеєбека
 е. термомагнітний, е. Рігі – Ледюка
 е. фотоелектричний зовнішній –
див. фотоемісія
 е. фотоелектромагнітний,
 е. фотемагнітоелектричний,
 е. Кікоїна – Носкова
 е. фотоопоровий, е. фоторезистивний –
див. фотопровідність, -ості

ефективність, -ості /+/ наслідність, -ості (*),
 на впливність, -ості (*), учинність, -ості (*)

ефемеріда, денник, -а, денниця [астр.]

ефір 1, -у, ефір світловий, ефір світовий
 [гіпотетичне довкілля] /+/ просторище (*)

ефір 2, -у, летівець, -вцю (*) [хім.]
 /+/ летивень, -вню (*), летивиця (*)
 е. дієтиловий, е. сірчаний

ефлоресценція, вицвітання [техн.]
 /+/ зблякнення

ефузія /+/ перетікання

ехолокатор, -а [техн.] – *див.* лунолокатор, -а

ехолот, -а [техн.] – *див.* лунолот, -а

ешелет, -а /+/ трикутосітка (*)

ешелон, -а [опт.] /+/ драбиниця (*),
 драбінчатка (*)

е. Майкельсона –
див. решітка дифракційна ступінчаста

ешель, -я, ешеле, *невідм.*

Є

емність 1, -ості /+/ поємність 1, -ості
 є. пам'яті, обсяг пам'яті, об'єм пам'яті [обч.]

емність 2, -ості, емність електрична, елект-
 роємність, -ості [ел.]

є. взаємна – *див.* взаємоемність, -ості (*)

емність 3, -ості (посудини щодо речовини) –
див. місткість 1, -ості

єство 1 – *див.* субстанція

єство 2 – *див.* сутність, -ості

Ж

жаромір, -а – *див.* пірометр, -а
 жеврій, -ю (*) – *див.* розряд жеврійний
 желé, *невідм.* /+/- драгли́, -і́в, *мн.*
 желеподібність, -ості –
див. драглистість, -ості
 жело́метр, -а /+/- драгло́мір, -а (*)
 желюва́ння – *див.* драглюва́ння
 живи́льник, -а – *див.* фі́дер, -а

живосрі́блина – *див.* амальга́ма
 живоу́твір, -ору – *див.* біосінтез, -у
 жикле́р, -а, дифу́зор карбюра́тора,
 розсіювач карбюратора [техн.]
 жмуто́к, -тка – *див.* пучо́к, -чка
 жо́лоб, -а /+/- доло́к, -лка, ровéць, *род.* рівця́
 ж. кабельний, траншея кабельна [ел.]
 жоло́бити [техн.] – *див.* коро́бити
 жоло́бник, -а – *див.* галте́ль, -і, *ор.* -ллю

З

заба́рва – *див.* пігмента́ція
 забарвeнь, -вня (*) – *див.* скіатро́н, -а
 забарвлювач, -а – *див.* барвник, -а́
 забру́днення {Я/КРД} – забру́днювання {ТПД}
 з. катода (яке призводить до втрати
 емісії) – *див.* отруєння катода
 завадозахи́щеність, -ості,
 завадостійкі́сть, -ості
 завадопригні́чення [рад.] –
див. відшумлення
 завадопригні́чувач, -а [рад.] –
див. відшумлювач, -а
 завадопритлу́млення [рад.] –
див. відшумлення
 завадопритлу́млювач, -а [рад.] –
див. відшумлювач, -а
 завадотамува́ння [рад.] – *див.* відшумлення
 завадотамува́ч, -а [рад.] –
див. відшумлювач, -а
 завéдення, за́пуск, -у {Я} – завéдення,
 запу́щення {КРД} – заводження,
 запу́скання {ТПД} (двигуна)
 заверше́ння, закі́нчення {Я/КРД} –
 завершува́ння, закі́нчування {ТПД} (етапу)

за́вис, -у [фіз. хім.] – *див.* золь, -ю
 за́вись, -і [фіз. хім.] – *див.* суспензі́я
 завіхрені́сть, -ості, зві́реність, -ості (*),
 знуртовані́сть, -ості (руху)
 завірю́ха [метео] – *див.* хуртові́на
 заві́я [метео] – *див.* хуртові́на
 заві́са (тканинна) /+/- запóна
 завмира́ння, *мн.*, -нь, фе́динг, -у [рад.]
 заво́гнення – *див.* займа́ння
 заво́гнуваність, -ості –
див. займи́стість, -ості
 заво́д, -у
 з. лива́рний [мет.] – *див.* лива́рня
 загартува́ння, зага́рт, -у {Я} – загартува́ння
 {КРД} – загарто́вування {ТПД} [мет.]
 загартува́ння ступене́ве, загартува́ння
 ступі́нчасте, зага́рт ступене́вий,
 зага́рт ступі́нчастий
 загаса́ння {Я/ТПД} – зага́снення {КРД}
 [часткове]
 загаса́ння колива́нь, сла́бшання
 колива́нь {Я/ТПД} – зага́снення колива́нь,
 посла́бшання колива́нь {КРД}

з. хвиль у плазмі беззутикове, з. хвиль у плазмі беззіткненнєве, з. Ландау
/+/ з. хвиль у плазмі беззутикальне,
з. хвиль у плазмі беззіткнювальне

загата – *див.* гать, -і

загин, -у {Я} – загну́ття {КРД} – загина́ння {ТПД}

заглу́шка, за́гичка, чіп, *род.* чопа́

загра́ва

з. поля́рна – *див.* сйво́ поля́рне

загру́блення {Я/КРД} – загру́бляння {ТД} – загру́блювання {ПД} (реле)

загу́щення, підви́щення в'язко́сті, збі́льшення в'язко́сті {Я/КРД} – загу́стіння, підви́щування в'язко́сті, збі́льшування в'язко́сті {ТД} – загу́щування, підви́щування в'язко́сті, збі́льшування в'язко́сті {ПД}

задово́льняти, справді́жувати (рівня́ння) [мат.]

заже́стїнь, -і [опт.] – *див.* відста́нь фо́кусна

завича́йність, -ості – *див.* тривіа́льність 1, -ості

зазе́млення [ел.] – *див.* узе́млення

зазе́млювач, -а [ел.] – *див.* про́від узе́млюва́льний

заземля́ти [ел.] – *див.* уземля́ти

зазу́блина, зазу́бень, -бня, щербі́на, вищерб, -а, шерба, щербок, -бка [техн.]

зазу́блення, зазу́бнення, вищербле́ння {Я/КРД} – зазу́блювання, зазу́бнювання, вищерблю́вання {ТПД} [техн.]

займа́ння, заво́гнення {Я/КРД} – займа́ння, заво́гнування {ТПД}
займа́ння зворо́тне – *див.* відда́ча полум'я

займі́стість, -ості, заво́гнуваність, -ості /+/
запали́мість, -ості, палахли́вість, -ості

закіпа́ння {Я/ТПД} – закіпи́ння {КРД}

за́кис, -у, недо́кис, -у [хім.]

закі́нчення – *див.* заве́ршення

закон, -у

з. повно́го стру́му, з. Ампе́ра /+/
з. повно́го то́ку

з. електронно́ї емісії,

з. електронно́го висила́ння

з. збере́ження ене́ргії,

з. збере́ження повно́ї ене́ргії

/+/
з. збере́ження снаги́,

з. збере́ження повно́ї снаги́

з. змі́щення Ві́на, фо́рмула Ві́на

з. Кі́рхгофа – *див.* правило́ Кі́рхгофа

з. косинусів Ла́мберта,

з. Ла́мберта для дифузносві́тної пове́рхні

/+/
з. Ла́мберта для розсіяносві́тної пове́рхні

з. Ле́нца – *див.* правило́ Ле́нца

з. мали́х чисел, розпо́діл Пуассо́на

з. Пуазе́йля, з. Ха́гена – Пуазе́йля

з. раціо́нальних відно́шень,

з. раціо́нальності пара́метрів,

з. ціли́х чисел, з. Аю́ї

з. розпо́дільний, з. розпо́дільності,

з. дистрибу́тивний, з. дистрибу́тивності

з. синусів, умо́ва синусів

з. термо́динаміки –

див. заса́да термо́динаміки

з. трьох дру́гих, з. сте́пеня три дру́гих,

з. Ча́йлда – Ленгмю́ра – Богусла́вського,

з. Ча́йлда – Ленгмю́ра

за́коротка 1 [ел.] – *див.* за́мкнення на́коротко

за́коротка 2 [ел.] – *див.* пере́мичка

закрива́ч, -а, затво́р, -а, за́твір, -ора

закрива́ч го́лчастий, затво́р го́лчастий,

за́твір го́лчастий

/+/
закрива́ч шпича́стий,

закрива́ч шпича́кува́тий,

затво́р шпича́стий, затво́р шпича́кува́тий,

за́твір шпича́стий, за́твір шпича́кува́тий

закріплення

закріплення {Я/КРД} – закріплення {ТД} – закріплення {ПД}

закріплювач 1, -а, закріплювач, -а [техн.]
/+/- зміцнило

закріплювач 2, -а, фіксаж, -у [фото]

закріпник, -а [техн.] – див. фіксатор, -а

закруглення – див. галтель, -і, ор. -лю

закруть, -тя – див. гелікоїд, -а

закрутість, -ості (*) – див. гелікоїдність, -ості

залам, -у, рефракція {Я} – заламлення, зрефрактування {КРД} – заламлювання, рефрактування {ТД} – заламлювання, зрефрактування {ПД} (хвиль) [опт.]

заламлювач, -а, рефрактор, -а [опт.]

заламомір, -а, рефрактометр, -а [опт.]

- з. інтерференційний,
- р. інтерференційний,
- інтерферометр Жамена

заліжність, -ості

- з. обернено пропорційна,
- з. обернено домірна
/+/- з. обернено рівнозмінна,
- з. обернено рівнократна [мат.]
- з. показникова,
- з. експоненційна [мат.]
- з. пряма,
- з. безпосередня (від чинника)
- з. прямо пропорційна,
- з. прямо домірна [мат.]
/+/- з. прямо рівнозмінна,
- з. прямо рівнократна

залишок, -шку – див. післядія

залізняк, -у, руда залізна, карінь, -і, руда карніста [геол.] /+/- залізovina, балаш, -у

- з. рудий – див. лімоніт, -у
- з. червоний – див. гематит, -у

залісосплав, -у – див. феросплав, -у

залука (*) – див. включення

замерзання {Я/ТПД} – замерзнення {КРД}

замета [метео] – див. хуртовина

заметіль, -і [метео] – див. хуртовина

замикати

- з. в дужки [мат.] – див. брати в дужки

замикач, -а [ел.] – див. контактор, -а

заміна {Я} – замінення {КРД} –

заміняння {ТД} – замінювання {ПД}

замісник, -а, замісник, -а

заміщення {Я/КРД} – заміщення {ТД} – заміщування {ПД}

замкнення 1 {Я/КРД} – замикання {ТПД}

- з. кільця – див. циклізація
- замкнення накоротко,
- замкнення коротке, закоротка 1 {Я} –
- замкнення накоротко,
- замкнення коротке, закорочення {КРД} –
- замикання накоротко, замикання коротке, закорочування {ТПД} [ел.]

занепадати – див. дегенерувати

занурення – див. імєрсія

западина /+/- западень, -дня

- з. хвилі, долина хвилі

запалювання {Я/ТПД} – запалення {КРД} (дуги)

запас, -у, резерв, -у

запах, -у [ел. ч.] – див. аромат, -у

запірання [елн.] – див. защєплення

запірати (перехід) [елн.] –

див. защєплювати

запис 1, -у {Я} – записання {КРД} – записування {ТПД}

- з. даних, з. інформаційний
- з. звуку – див. звукозапис, -у
- з. неперервний, з. непереривний,
- з. поспільний
- з. сейсмічний – див. сейсмограма

запис 2, -у, нотація {Я} – записання, занотування {КРД} – записування, нотування {ТД} – записування, занотування {ПД} [обч.]

записувач, -а – *див.* рекордер, -а

запізнення 1 {Я/КРД} –

запізнювання {ТПД}

з. плинності, затримка плинності
/+/ з. пливності, затримка пливності

запізнення 2 – *див.* припізнення

запобіжник, -а [ел.] /+/ охоронник, -а,
застережник, -а

з. плавкий закритий,
з. плавкий патронний

запруда – *див.* гать, -і

запуск, -у {Я} – запуснення {КРД} –

запускання {ТПД}

з. двигуна – *див.* заведення

зародок, -дка

з. кристалізації –
див. ядро кристалізації

заряд, -у /+/ наснага, напруд, -у

з. баріонний – *див.* число баріонне
з. додатний, з. позитивний
з. затравковий, стала взаємодії
затравкова, константа взаємодії
затравкова
з. ініціювальний, з. збуджувальний
/+/ з. зачинальний
з. лептонний – *див.* число лептонне
з. просторовий, з. об'ємний

заряджати {РД} – заряджувати {ПД}

з. електрикою – *див.* наелектризувати

зарядка {Я} – зарядження {КРД} –

заряджання {ТД} – заряджування {ПД} [ел.]

засада 1, засновок, -вку (науки)

засада термодинаміки,
засновок термодинаміки,
закон термодинаміки
/+/ засада теплору́ху (*),
засновок теплору́ху (*),
начало теплору́ху (*),

закон теплору́ху (*),

засада теплола́ду (*),

засновок теплола́ду (*),

начало теплола́ду (*),

закон теплола́ду (*)

засада термодинаміки третя́,

засновок термодинаміки третій,

теорема Нернста /+/ засада

теплору́ху третя́ (*),

засновок теплору́ху третій (*),

засада теплола́ду третя́ (*),

засновок теплола́ду третій (*)

засада 2 – *див.* принцип, -у

заселеність, -ості, населеність, -ості
(рівня) [тв. т.]

засіб, -обу /+/ ярміс, -у

з. дезактивувальний, з. пасивувальний
[хім.] – *див.* дезактиватор, -а

з. денатурувальний

/+/ з. знеприроднювальний

з. освітлювальний [техн.] –

див. освітлювач, -а

з. протипінний – *див.* протиспінювач, -а

з. травильний, травитель, -я

/+/ склад травильний

засоби апаратні – *див.* апаратура

засікання {Я/ТПД} – засічення {КРД}

з. часу – *див.* вимірювання часу

засноуватися, базуватися, ґрунтуватися

заспокоєння (коливань) – *див.* гамування

заспокоювач, -а, гамівник, -а

застигання, твердіння, твёрднення,

ціпнення, схоплювання {Я/ТПД} –

застигнення, затвердіння, затверднення,

заціпнення, схоплення {КРД}

(цементного розчину) [буд.]

засяг, -у – *див.* діапазон, -у

затвір, -ора – *див.* закривач, -а

затвор, -а – *див.* закривач, -а

затемнення {Я} – затемняння {ТД} –

затемнювання {ПД}

за́тиск, -у {Я} – заті́снення {КРД} –
затискання {ТД} – заті́скування {ПД}

затиска́ти, заще́мляти {РД} – заті́скувати,
заще́млювати {ПД} (провід) [техн.]

затиска́ч, -а, пристосува́ння затиска́льне [техн.]
з. контактний –
див. контакт затиска́льний

за́тичка – див. за́глушка

зато́плювати

з. водою – див. наво́джувати 2

затра́вка

з. кристаліза́ції – див. ядро́ кристаліза́ції

за́трим, -а – див. арети́р, -а

затри́мка {Я} – затри́мання {КРД} –
затри́мування {ТПД}
з. плінності –
див. запі́знення плінності

затри́мник, -а – див. арети́р, -а

зату́плення {Я/КРД} – зату́плення {ТД} –
зату́плювання {ПД} (інструмента)

за́хист, -у {Я} – захи́щення {ТД} –
захи́щання {ТПД}
з. біологі́чний – див. біо́захист, -у
з. від зава́д, з. від шумові́х зава́д [рад.] –
див. відшумле́ння
з. магні́тний – див. екранува́ння магні́тне

захо́плення {Я/КРД} – захо́плювання {ТПД}
з. дейтро́на, з. дейтро́нне,
з. дейто́на, з. дейто́нне [яд. фіз.]

захо́плювач, -а, захо́пник, -а,
при́стрій захо́плювальний

заче́плення {Я/КРД} – зачі́плення {ТД} –
заче́плювання {ПД}

зачі́стка {Я} – зачі́щення {КРД} –
зачи́щення {ТД} – зачі́щування {ПД}
(кінця провoда) [техн.]

зачі́пка, оче́па [гачок]

зачі́пляти {РД} – заче́плювати {ПД}
(провід)

заще́млення {Я/КРД} – заще́млювання
{ТПД}

заще́мляти (провід) [техн.] – див. затиска́ти
заще́плення, запира́ння {Я} – заще́плення,
запертя́ {КРД} – заще́плювання, запира́ння
{ТПД} [елн.]

заще́плювати, запира́ти (перехід) [елн.]

защі́льник, -а [техн.] – див. са́льник, -а

збалансо́ваність, -ості, зрівнова́женість, -ості

збере́жність, -ості – див. консервативні́сть, -ості

збері́гання {Я/ТПД} – збере́ження {КРД}
з. да́них, пам'я́тання да́них [обч.]
з. трива́ле,
з. довгоча́сне
/+/ з. довготрива́ле

збира́ти 1, монтува́ти 1 {РД} –
збирати́, змонтовувати́ {ПД} [техн.]

збира́ти 2 (промені) – див. фокусува́ти

збі́ток, -тку – див. шко́да

збі́льшення {Я/КРД} – збі́льшування {ТПД}
з. амплі́туди [самоч.] –
див. нароста́ння амплі́туди
з. в'язко́сті – див. загу́щення

збі́жність, -ості [мат.] – див. конве́ргенція

збі́рка, монта́ж, -у {Я} – збі́рання,
змонтува́ння {КРД} – зби́рання,
монтува́ння {ТД} – зби́рання,
змонтовува́ння {ТПД} [техн.]

збува́тися

з. дужо́к [мат.] – див. розкрити́ти дужки́

збу́дження 1

з. вібро́нне, з. електро́нно-колива́льне
з. елементарне – див. квазіча́стинка

збу́дження 2 – див. на́гніт, -у

збурення, пертурбація {Я/КРД} –
збурювання, пертурбація {ТПД}
/+/ завируха, розрух, -у
з. нестійке – *див.* нестійкість 2, -ості
збурення первинні –
див. флуктуації первинні

збурювач, -а [техн.] – *див.* агітатор, -а

зварка, зварювання {Я} – зварення {КРД} –
зварювання {ТПД} [техн.] /+/- спогрів, -у
{Я} – спогріття {КРД} – спогрівання {ТПД}
зварка впритул, зварка щільна,
зварка встик, зварювання впритул,
зварювання щільне, зварювання встик
зварка газова, зварка автогенна,
зварювання газове,
зварювання автогенне
зварка дводугова, зварка розщепленою
дугою, зварювання дводугове,
зварювання розщепленою дугою
зварка опором, зварка опором
контактна, зварювання опором,
зварювання опором контактне
/+/ зварка опором стикова,
зварювання опором стикове

звернення {Я/КРД} – звертання {ТПД}
(до пам'яті) [обч.]

звив, -а – *див.* спіраль, -і

звивистість, -ості –
див. спіралеподібність, -ості

звивність, -ості [кв. мех.] –
див. спіральність, -ості

звіреність, -ості (*) (руху) –
див. завихреність, -ості

звід, -ода [техн.] – *див.* кран підйомний

звідання (явища) – *див.* дослідження

звільнення {Я/КРД} – звільняння {ТД} –
звільнювання {ПД}

звітрення {Я/КРД} – звітрування {ТПД}
[фіз. хім.]

звітруватися [фіз. хім.] /+/- летівіти

зводити
з. дробити до спільного знаменника,
зрівнювати знаменники [мат.]

зволоження, звогкнення {Я/КРД} –
зволожування, вогкнення {ТПД} [самоч.]

зволожувач, -а, пристрій зволожувальний
/+/- зволожник, -а

зворотниця (*) [елн.] – *див.* карцинонотрон, -а

звук, -у [коливання середовища]
з. стереофонічний – *див.* стереозвук, -у

звуківипромінювання –
див. випромінювання звуку

звуківідбивач, -а, екран звуківідбивальний
/+/- застувач звуківідбивальний,
заслін звуківідбивальний,
заслона звуківідбивальна,
застава звуківідбивальна

звуківідтворення – *див.* відтворення звуку

звукозапис, -у, запис звуку {Я} –
звукозаписання, записання звуку {КРД} –
звукозаписування, записування звуку {ТПД}

звукознімач, -а, адаптер 2, -а
/+/- пристосува́ч 2, -а (*), достосува́ч 2, -а (*),
пристосовник 2, -а (*), достосовник 2, -а (*)

звукомір, -а – *див.* сонометр, -а

звукопереда́ча, переда́ча звуку {Я} –
звукопереда́ння, переда́ння звуку {КРД} –
звукопередава́ння, передава́ння звуку {ТПД}
/+/- звукопересі́л, -у, пересі́л звуку {Я} –
звукопересла́ння, пересла́ння звуку {КРД} –
звукопересила́ння, пересила́ння звуку {ТПД}

звукопісець, -ся – *див.* фонограф, -а

звукопоглина́ч, -а, елемент звукопоглина́льний,
поглина́ч акустичний, поглина́ч звуковий
/+/- твóрень звукопоглина́льний (*)

звукопро́від, -ода, лі́нія акустична,
лі́нія звукова

зв'язень, -зня [буд.] – *див.* ферма

зв'язок 1, -зку

- з. безпровідний, з. безпроводовий,
- з. бездротовий –
див. радіозв'язок, -зку [рад.]
- з. валентний [мол. фіз.] /+/- з. вартісний
- з. взаємний – *див.* взаємозв'язок, -зку
- з. гальванічний, з. реостатний [ел.] /+/- з. опірничний
- з. голономний [мех.] /+/- з. інтегровний,
- з. простий,
- з. сукуповий (*), з. загаловий (*)
- з. далекий, далекозв'язок, -зку
- з. двосторонній, з. дуплексний [тлф.]
- з. донорно-акцепторний, з. семіполярний,
- з. координаційний,
- напівполярний [мол. фіз.]
- з. ємнісний, з. конденсаторний [ел.]
- з. зворотний акустичний,
- з. зворотний звуковий,
- ефект мікрофонний /+/- наслід мікрофонний (*), на вплив мікрофонний (*)
- з. зворотний від'ємний,
- з. зворотний негативний –
див. протизв'язок, -зку
- з. зворотний внутрішній,
- з. зворотний паразитний
- з. зворотний гнучкий,
- з. зворотний пружний [мех.]
- з. індуктивний,
- з. трансформаторний [ел.] /+/- з. навідний
- з. іонний,
- з. електровалентний, з. гетерополярний,
- з. різнополярний [мол. фіз.] /+/- з. різнопільний
- з. ковалентний,
- з. атомний, з. гомеополярний,
- з. міжатомний, з. електронний [мол. фіз.] /+/- з. співвартісний (*),
- з. однакопільний, з. однопільний
- з. кондуктивний,
- з. автотрансформаторний [ел.]
- з. містковий, з. поперечний
- з. недостатній, з. неповний
- з. нормальний, з. Рассела – Саундерса, LS-зв'язок, -зку [мол. фіз.]
- з. опоровий, з. резистивний [ел.]
- з. радіорелейний [рад.] /+/- з. радіозамичний (*),
- з. радіозамичниковий (*)

зв'язок 2, -зку (при русі тіла) [мех.] –
див. умова обмежувальна

зв'язок 3, -зка, в'язь, -і, пов'язь, -і,
стягель, -я [техн.]
з. поперечний
(балки коробчастого перерізу) [буд.] –
див. діафрагма 2

зв'язок 4, -зку, обмежник, -а [мат.]

зв'язувати

з. обмеженням – *див.* накладати зв'язок

зга́сання {Я/ТД} – зга́шення {КРД} –
зга́шування {ПД} (коливань) [повністю]

згин 1, -у {Я} – зі́гнення, зі́гнуття {КРД} –
згинання {ТДД}
з. знакозмінний, з. багатократний,
з. багаторазовий

згин 2, -у [техн.] – *див.* флексу́ра

згін, -ону [мат.] – *див.* апліка́та

згла́дження [геол.] – *див.* денуда́ція 1

згоря́ння {Я/ТД} – згорі́ння {КРД} [вимуш.]

згрома́джувати – *див.* скі́пчувати

здво́ювати [техн.] – *див.* спáрювати 1

здем́пфованість, -ості /+/- за́глушеність, -ості

зді́мати (стружку) [техн.] – *див.* зніма́ти 1

землеморфоло́гія – *див.* геоморфоло́гія

землетру́с, -у, колива́ння земної кори́

земля́ 1 – *див.* грунти́, -ів

земля́ 2

з. діатомова́, з. інфузо́рна [геол.] –
див. діатомі́т, -у

зерно́

з. кристаліза́ції – *див.* ядро́ кристаліза́ції

з'єднан́ня 1, сполу́чення 1 {Я} – з'єднан́ня,
сполу́чення {КРД} – з'єднува́ння, сполу́чання {ТД} – з'єднува́ння, сполучува́ння {ПД} [техн.]

з. поперече́, з. на́вхресне,
с. поперече́, с. на́вхресне
з. пряме́, з. безпосередне́

з'єднання 2 [мол. фіз.] – *див.* асоціація 2

з'єднання 3 {Я} – з'єднання {КРД} – з'єднування {ТПД} [ел.]
 з'єднання каскадне, каскадування {Я/КРД} – з'єднування каскадне, каскадування {ТПД}

з'єднання перемичкою – *див.* шунтування

з. послідовне, з. різноймєнне,
 з. низкове

з'єднувати (за допомогою муфти) [техн.] – *див.* зчепляти

з'єднувач, -а [техн.]
 з. кабельний, муфта кабельна [ел.]

зізо – *див.* навкосі

зім'яття – *див.* сплющення

зірниця, блискавиця

зірочка [обч.] – *див.* астеріск, -а

зірчанка (*) [мат.] – *див.* астроїда

зірчастість, -ості (*) [опт.] – *див.* астеризм, -у

зіниця [біол.] /+/- зінька

зіткнення, зутик, -у (*) {Я} – зіткнення {КРД} – зутикання (*) {ТПД},
 /+/- сутик, -у (*) {Я/КРД} – сутикання (*) {ТПД}

зіткнення електронів,
 зутик електронів (*),
 зіткнення електрон-електронне,
 зутик електрон-електронний (*)
 /+/- сутик електронів (*),
 сутик електрон-електронний (*) [ел. ч.]

зіштовхуватися – *див.* зутикатися

зйомка, знімання {Я/КРД} – знімання {ТПД} [кфт.]
 зйомка комбінована,
 знімання комбіноване
 /+/- зйомка посполучена (*),
 знімання посполучене (*),
 зйомка поз'єднана,
 знімання поз'єднане

зйомка швидкісна,
 знімання швидкісне – *див.* рапідзйомка

зледеніння – *див.* скрижаніння (*)

зливник, -а [техн.] – *див.* декантатор, -а

злипання – *див.* автогезія

злиття (крапель) – *див.* коалесценція

змагання – *див.* конкуренція

зменшення {Я/КРД} – зменшування {ТПД}
 з. тїску – *див.* зниження тїску

зміна {Я} – змінєння {КРД} – змінювання {ТПД}

з. адіабатична /+/- з. помала (*)
 з. докорінна, з. радикальна
 з. масштабу – *див.* масштабування
 з. полярності [ел.] – *див.* перемкєнення полюсів
 з. структурна, з. структури /+/- з. збудови, з. збудовна

змінна, -ої, величина змінна
 з. незалежна [мат.] – *див.* аргумент, -а

змішування (звуку) [ак.] – *див.* мікшування

зміщати {РД} – зміщувати {ПД}

зміщення (частоти) – *див.* зсув 1, -у

знак 1, -а [символ] – *див.* ознака 3

знак 2, -а [мат.]
 з. двійковий, одиниця двійкова
 з. ділення, з. відношення, двокрапка
 з. "мінус", з. віднімання
 з. "плюс", з. додавання
 з. прогалу, символ прогалу, знамень прогалу (*),
 з. пробїлу, символ пробїлу, знамень пробїлу (*)

знакозмїна – *див.* альтернація

знакування (*) – *див.* сигналізація

знакувати (*) – *див.* сигналізувати

знакувач, -а (*) – *див.* сигналізатор, -а

знамень, -єня (*) [мат.] – *див.* символ, -а

значення 1 [мат.]

- з. максимальне, з. найбільше (величини) – *див.* максимум, -у
- з. влаштоване стандартне,
- з. стандартне за промовчанням,
- з. безумовне стандартне (*),
- з. нормальне
- /+/- з. стандартне за налаштуванням,
- з. усталене за промовчанням,
- з. безумовне усталене,
- з. покладене стандартне (*),
- з. покладене усталене (*)
- з. головне, з. основне
- з. дійсне, з. фактичне
- з. дозволене, з. допустиме
- з. дозволене граничне,
- з. гранично допустиме
- з. максимальне,
- з. найбільше (струму) – *див.* максимум, -у
- з. межове, з. крайове
- з. опорне, з. еталонне (регульованої чи вимірюваної величини)
- з. числа абсолютне, з. числа цілковите – *див.* модуль числа

значення 2 – *див.* маркування 1

значка – *див.* маркування 2

зневодження 1, виневодження 1, видалення води {Я/КРД} – зневоджування, виневоджування, видалення води {ТПД}

зневодження 2, дегідратація 1, відщеплення води {Я/КРД} – зневоджування, дегідратування, відщеплення води {ТД} – зневоджування, дегідратування, відщеплювання води {ПД} [хім.]

зневодження 3, виневодження 2, дегідратація 2, втрата води {Я} – зневодження, виневодження, дегідратація, втрачення води {КРД} – зневоджування, виневоджування, дегідратування, втрачання води {ТПД}

зневоджувати 1, виневоджувати, видаляти воду

зневоджуватися, виневоджуватися, втрачати воду

зневоджувати 2, дегідратувати, відщепляти воду {РД} – зневоджувати, дегідратувати, відщеплювати воду {ПД} [хім.]

зневоднення, дегідрування, дегідрогенізація, відщеплення водню {Я/КРД} – зневоднювання, дегідрування, дегідрогенізування, відщеплення водню {ТД} – зневоднювання, дегідрування, дегідрогенізування, відщеплювання водню {ПД} [хім.]

зневоднювати, дегідрогенізувати, дегідрувати, відщепляти водень {РД} – зневоднювати, дегідрогенізувати, дегідрувати, відщеплювати водень {ПД} [хім.]

зневуглецювання – *див.* декарбонізація

знедіяльнювати 1 [техн.] – *див.* дезактивувати 1

знедіяльнювати 2 [хім.] – *див.* дезактивувати 2

знедіяльнювач, -а [хім.] – *див.* дезактиватор, -а

зnezараження – *див.* дезінфекція

зnezбудження – *див.* зняття збудження

знепиленість, -ості, знепорощеність, -ості

знепилення, знепорощення, пиловидалення, видалення пилу {Я/КРД} – знепилювання, знепорощування, пиловидалення, видалення пилу {ТПД}

знепопелення {Я/КРД} – знепопелення {ТД} – знепопелювання {ПД}

знерухомлювати (*) [техн.] – *див.* дезактивувати 1

знерушувати (*) [техн.] – *див.* дезактивувати 1

знесолення – *див.* десольвація

знеструмлювати – *див.* відключати живлення

знетіскувач, -а (*) [техн.] – *див.* декомпресор, -а

знетіснення (*) – *див.* декомпресія

знечутливлення (*) – *див.* десенсibiliзація

знечутлилювач, -а (*) –
див. десенсibiliзатор, -а

зниження {Я/КРД} – знижування {ТПД}
з. міцності адсорбційне,
ефект зниження міцності адсорбційний,
ефект Ребіндера +/- наслід зниження
міцності адсорбційний (*),
на вплив зниження міцності
адсорбційний (*), учин зниження
міцності адсорбційний (*),
наслід Ребіндера (*), вплив Ребіндера (*),
учин Ребіндера (*)
зниження тиску, падіння тиску,
зменшення тиску {Я/КРД} –
знижування тиску, падання тиску,
зменшування тиску {ТПД}
з. чутливості – *див.* десенсibiliзація
з. якостей – *див.* деградація

знижувач, -а
з. шумів, з. шуму [рад.] –
див. відшумлювач, -а

знищувати 1, ліквідувати {РД} –
знищувати, зліквідувати {ПД} (об'єкт)

знищувати 2 [мат.]
взаємно з. множники – *див.* скорочувати
з. члени в рівнянні,
зносити члени в рівнянні

знімати 1, здійсмати (стружку) [техн.]

знімати 2
з. ізоляцію – *див.* видаляти ізоляцію [ел.]
з. кальку (з чого) – *див.* калькувати (що)

знімок, -мка, фотографія 1, світлина,
фотознімок, -мка, фото, *невідм.* [фото]
з. моментальний,
з. миттєвий, фотографія моментальна,
фотографія миттєва,
с. моментальна,
с. миттєва, фотознімок моментальний,
фотознімок миттєвий
з. радіоавтографічний,
з. авторадіографічний,

с. радіоавтографічна,
с. авторадіографічна –
див. радіоавтограф, -а

знос 1, -у {Я} – зношення {КРД} –
зношування {ТПД} [техн.]
з. абразивний – *див.* стирання 2

знос 2, -у (витрачуваних деталей) [техн.] –
див. витрата 2

зносити
з. дужки [мат.] – *див.* розкривати дужки

знулення [мат.] – *див.* відкидання

згуртованість, -ості (руху) –
див. завихреність, -ості

зняття {Я/КРД} – знімання {ТПД}
з. блокування – *див.* розблокування
з. електричного заряду [ел.] –
див. розрядка
зняття збудження, незбудження
{Я/КРД} – знімання збудження,
знезбуджування {ТПД}
зняття шару металу,
видалення шару металу {Я/КРД} –
знімання шару металу,
видаляння шару металу {ТПД}

зображення 1 {Я/КРД} – зображення {ТД} –
зображування {ПД}

зображення 2 [образ]
з. вертикальне –
див. проєкція вертикальна
з. голографічне +/- з. обсяжне (*),
з. трисяжне (*) з. двовимірне,
з. плоске +/- з. пласке
з. залишкове [тлв.] – *див.* післязображення
з. кольороподілене +/- з. барвоподілене
з. контрастне +/- з. перепадне
з. повторне, з. паразитне, двоїння [тлв.]
з. тривимірне, з. стереоскопічне
з. хибне, з. побічне

зодіак, -у [астр.] +/- сузір'єць, -рцю (*),
звірокруг, -у, звірколо

золь, -ю, завис, -у [фіз. хім.]

зона 1

з. відсутності випромінювання,
з. мёртва [рад.]
з. заборонена, з. енергетична заборонена,
щіліна енергетична
/+/ з. снагова заборонена, щіліна снагова
з. неоднозначності, з. гістерезису
/+/ з. відставання, з. припізнення
з. нечутливості, з. мёртва [техн.]
з. рівносигнальна, з. рівновознакова (*)
(радіомаяка) /+/. з. однакосигнальна,
з. однаковознакова (*)

зонд, -а

з. раке́тний [метео] –
див. ра́кета метеорологічна

зондування {Я/ТД} – прозондування
{КРД} – прозондовування {ПД}
з. гравітаційне [геол.] –
див. гравіме́трія 1

зо́рення – *див.* візуаліза́ція

зори́ця (*) [астр.] – *див.* кваза́р, -а

зоря́, зі́рка [астр.] /+/. зори́на, зоряни́ця
зоря-ка́рлик, *род.* зори́-ка́рлика,
зі́рка-ка́рлик, *род.* зі́рки-ка́рлика,
ка́рлик, -а [астр.] /+/. зоря-ма́люк,
род. зори́-ма́люка, зі́рка-ма́люк,
род. зі́рки-ма́люка, ма́люк, -а
зори́ металеві, зі́рки металеві,
Ат-зори́, Ат-зі́рки

зо́рянець, -нця (*) [астр.] – *див.* астерої́д, -а

зосере́джувати (окремі частинки) –
див. концентрува́ти 1

зосере́дник, -а – *див.* концентра́тор, -а

зо́сяг, -у (діяльності) – *див.* сфе́ра 1

зразо́к 1, -зка́ – *див.* взіре́ць 1, -рця́

зразо́к 2, -зка́, взіре́ць 3, -рця́ [одиночний предмет]

зразо́к 3, -зка́, взіре́ць 4, -рця́, взі́р 1,
род. взору́ [спосі́б] /+/. кшталт, -у, копил, -у,
мані́р, -у, шти́б, -у

зразо́к 4, -зка́ – *див.* взіре́ць 2, -рця́

зразо́к 5, -зка́ [техн.] – *див.* шаблони́, -а

зрівнова́женість, -ості –
див. збалансо́ваність, -ості

зрівнюва́ння – *див.* компенса́ція 1

зрівнювати

з. знаме́нники [мат.] – *див.* зводи́ти
дроби́ до спільного знаменника

зрідже́ння, скра́плення 2 {Я/КРД} –
зріджува́ння, скра́плення {ТД} –
зріджува́ння, скра́плюва́ння {ПД} (газу)
/+/. стечення {Я/КРД} – стечнюва́ння {ТПД}

зріджува́ти, скра́пляти 2 {РД} – зріджува́ти,
скра́плюва́ти {ПД} (газ) /+/. стечнюва́ти

зрі́з, -у, стин, -у

зрозумі́лість, -ості (іде́ї, пояснення) –
див. прозо́рість 2, -ості

зручнообті́чність, -ості,
легкообті́чність, -ості [техн.]

зсіда́тися, ву́рдитися {РД} –
зсіда́тися, звурджува́тися {ПД}
[фіз. хі́м.; біол.]

зсув 1, -у, змі́щення {Я} –
зсу́нення, змі́щення {КРД} –
зсува́ння, зміща́ння {ТД} –
зсува́ння, зміщува́ння {ПД} (частоти)
зсув по фа́зі на 180 град [ел.] –
див. проти́фаза

зсув 2, -у {Я} – зсу́нення {КРД} –
зсува́ння {ТПД} [мех.; геол.]

зуда́р, -у, спі́вуда́р, -у {Я} –
зуда́рення, спі́вуда́рення {КРД} –
зуда́ряння, спі́вуда́ряння {ТПД}
з. електроні́в, с. електроні́в,
з. електрон-електронні́й,
с. електрон-електронні́й

зужива́ти (відходи) – *див.* утилизува́ти

зужи́ток, -тку (відходів) – *див.* утилиза́ція

зумовленість, -ості – *див.* детермінізм, -у
зути́катися, зіштовхуватися,
сти́катися /+/ сути́катися
зчі́плення – *див.* когезія
зчі́плювальність, -ості (*) –
див. міцність когезійна
зчі́пляти, з'є́днувати {РД} – зчі́плювати,
з'є́днувати {ПД} (за допомогою муфти) [техн.]

зчленування, сполучення 2 {Я/КРД} –
зчленовування, сполучання {ТД} –
зчленовування, сполучування {ПД} [техн.]
зшив́ка {Я} – зшиття {КРД} – зшивання {ПД}
(макромолекул) [мол. фіз.]
з'я́вище – *див.* фено́мен 1, -а
з'ясо́вувати (істину) – *див.* встано́влювати 3

I

I [мат.] – *див.* кон'ю́нкція
ігні́трон, -а, випря́мляч рту́тний,
венти́ль рту́тний [ел.] /+/ запальник, -а (*),
запальювач, -а (*)
ідеа́л, -у /+/ на́дум, -у (*), взіре́ць 6, -рця
ідеа́лізація {Я} – зідеа́лізува́ння {КРД} –
ідеа́лізува́ння {ТД} – зідеа́лізува́ння {ПД}
[спрощений опис] /+/ на́думання (*),
взірцюва́ння {Я/КРД} – на́думува́ння (*),
взірцюва́ння {ПД}
ідемпоте́нтність, -ості, рівнозмо́жність, -ості
[мат.] /+/ однакозмо́жність, -ості,
рівноспромо́жність, -ості,
однакоспромо́жність, -ості,
рівносі́льність, -ості, однакосі́льність, -ості
іде́нтифіка́тор, -а [обч.] – *див.* і́м'я,
род. і́мені, *ор.* і́м'ям, і́менем
іде́нтифіка́ція, тото́жнення {Я} –
зіде́нтифікува́ння, стото́жнення {КРД} –
іде́нтифікува́ння, тото́жнення {ТД} –
зіде́нтифікува́ння, стото́жнюва́ння {ПД}
іде́я /+/ на́думка (*)
ідіохрома́тичність, -ості,
однакоба́рвість, -ості (*)
ієра́рхія, супідрядність, -ості
(рівнянь, еталонів)
ізоба́р, -у [хім.] /+/ однава́г, -у (*)

ізоба́ра [термод.] /+/ рівноті́с, -у (*)
ізогона́льність, -ості –
див. рівнокутність, -ості
ізоентро́па [термод.] – *див.* адиа́бата
ізолі́нія, рівни́ця (*)
ізоля́тор, -а
і. а́нкерний, і. якірце́вий
і. на́тягови́й /+/ і. на́пінгови́й
ізоля́ція 1 {Я/КРД} – ізолюва́ння {ПД}
і. тепло́ва – *див.* теплоізоля́ція
ізоля́ція 2, покриття́ ізоля́ційне,
покриття́ ізолюва́льне
і. ка́беля, і. ка́бельна
і. лі́та, і. літва́рними смо́лами,
і. літтє́вими смо́лами
ізоме́р, -у [хім.] /+/ рівноскла́д, -у (*)
і. дзерка́льний, антипо́д, -у
/+/ проти́венець, -нцю (*)
і. опти́чний, енантіо́мер, -у, антипо́д
опти́чний /+/ дво́видець, -дця (*),
дзерка́лець, -льця (*),
проти́венець опти́чний (*)
ізоме́трія /+/ однакомі́рність, -ості,
рівномі́рність, -ості
ізомор́фність, -ості, рівнобудові́сть, -ості
/+/ однакофо́ре́мність, -ості,
однакобудові́сть, -ості

ізоспін, -у, ізотопспін, -у,
спін ізотопічний [яд. фіз.]

ізотермічність, -ості, рівнотеплість, -ості
/+/ однакотеплість, -ості

ізотоп, -у [яд. фіз.; хім.] /+/-/ одномоіст, -у (*)
і. довгоісновний, і. довговічний,
і. довгоживучий /+/-/ і. довгоживний
і. короткоісновний, і. коротковічний,
і. короткоживучий /+/-/ і. короткоживний

ізотропія, рівнозворот, -у /+/-/ однакозворот, -у

ізохора [термод.] /+/-/ рівносяга (*),
однакосяга (*)

ізохроматичність, -ості,
однакобарвність, -ості (*)

ізохронність, -ості, одночасовість, -ості,
рівночасовість, -ості

ікосаедр, -а, двадцятигранник, -а [мат.]

ілюзія, омана, облуда
і. зорова, і. оптична, омана зорова,
омана оптична, облуда зорова,
облуда оптична

ілюмінметр, -а [опт.] – див. люксметр, -а

імерсія, занурення {Я/КРД} – імерсія,
занурювання {ТД}

імітатор, -а /+/-/ наподібнювач, -а
і. рухомої цілі, і. доплерівський

імітація {Я} – зімітування {КРД} –
імітування {ТД} – зімітовування {ПД}
/+/-/ наподіб, -обу (*) {Я} – наподібнення
{КРД} – наподібнювання {ТД}

імітувати, наподібнювати {РД} –
зімітовувати, наподібнювати {ПД}

імла [метео] – див. туман, -у

імовірнісність, -ості (*) –
див. стохастичність, -ості

імовірність, -ості
і. довірча [стат.] –
див. рівень довірчий

імпеданс, -у, опір повний,
опір комплексний [ел.] /+/-/ опір поєднаний,
опір складений, опорень, -рню (*)

імплантація {Я} – зімплантування {КРД} –
імплантування {ТД} – зімплантовування {ПД}
і. багатократна, і. багаторазова
і. йонна, легування йонне

імпульс 1, -у /+/-/ порух, -у
і. вимірювальний, і. контрольний,
і. зондувальний /+/-/ і. звірювальний,
і. пробувальний
і. дзвоноподібний, і. острішквівий
і. защеплювальний, і. запиральний,
і. гасіння, і. блокувальний, і. гасильний,
і. гамувальний, і. бланкувальний,
імпульс-гасій, род. імпульсу-гасія (*)
і. збуджувальний, і. збудження
і. запускарний, і. запуску
і. короткий, і. малої тривалості
імпульс-луна, род. імпульсу-луни,
луноімпульс, -у, і. відбитий,
і. зворотний, ехо-імпульс, -у
/+/-/ порух-луна, род. поруху-луни,
лунопорух, -у, ехо-порух, -у
і. пускарний, і. спускарний,
і. відпиральний, і. тригерний
і. самітний, і. одиночний
і. фіксувальний /+/-/ і. утримувальний,
і. знерушувальний

імпульс 2, -у, кількість руху [мех.]
/+/-/ порух, -у
і. обертальний – див. момент імпульсу

ім'я, род. імені, ор. ім'ям, іменем,
ідентифікатор, -а, стотожнювач, -а,
тотожник, -а [обч.] /+/-/ імення, наймення
ім'я точки входу, ідентифікатор точки
входу, стотожнювач точки входу,
тотожник точки входу, ім'я входу,
ідентифікатор входу, стотожнювач
входу, тотожник входу (у програму) [обч.]

інваріант, -а /+/-/ незмін, -а
і. адіабатичний /+/-/ і. помалій (*)

інваріантність, -ості
і. масштабна, перезмін, -у (*),
перемірність, -ості (*), скейлінг, -у [ел. ч.]
і. релятивістська,
лоренц-інваріантність, -ості
і. трансляційна, і. перенесення

інверсія /+/ переверт, -у (*)

- і. заселеності, і. населеності
- і. комбінована [ел. ч.] –
- див. *СР*-перетворення

інвертор, -а /+/ перевертач, -а́, перекидач, -а́,
вивертач, -а́

інволюція /+/ зворотка (*)

інгібітор, -а, уповільнювач, -а,
антикаталізатор, -а, пасиватор 2, -а,
стабілізатор хімічний, каталізатор негативний,
каталізатор від'ємний, агент гальмувальний,
агент-гальмувач, *род.* агента-гальмувача
[хім.] /+/ устійнювач хімічний

інгібувати, уповільнювати, гальмувати
{*РД*} – зінгібувати, уповільнювати,
загальмовувати {*ПД*} (реакцію) [хім.]

індекс, -а, показень, -зня

- і. аксіальний, і. осьовий, і. вісьовий,
- п. аксіальний, п. осьовий, п. вісьовий
- і. критичний – див. показник критичний
- і. модуляції, п. модуляції
- індекси Міллера, індекси міллерівські,
- показні Міллера, показні міллерівські

інденування, дія інденторна {*Я*} –
зінденування, подіяння інденторне {*КРД*} –
інденування, діяння інденторне {*ТД*} –
зінденування, діяння інденторне {*ПД*}

індикатор 1, -а (величини)

- і. азимута, і. пеленга
- і. циферблатний, месюра
- і. цифровий, і. числівний (*),
- і. числовий
- нуль-індикатор, -а –
- див. прилад нульовий

індикатор 2, -а, виявник, -а́ (речовини, хвиль)

- і. звуковий, в. звуковий
- мацок-індикатор,
- род.* мацка-індикатора, мацок-виявник,
- род.* мацка-виявника – див. шукач, -а́
- і-ри ізотопні, атоми мічені, в-ки ізотопні

індикатриса [мат.] /+/ указниця (*)

індикація

- і. похибок, і. розузгодження

індиферентність, -ості /+/ байдужість, -ості

індуктивність, -ості, коефіцієнт самоіндукції
/+/ навідність, -ості (*),
коефіцієнт самонаводу (*)

- і. взаємна – див. коефіцієнт взаємоіндукції

індукція {*Я*} – зіндукування {*КРД*} –
індукування {*ТД*} – зіндукування {*ПД*}
/+/ навід, -оду {*Я*} – наведення {*КРД*} –
наводження {*ПД*}

- і. взаємна – див. взаємоіндукція

інерція /+/ рівнорух, -у (*), рівногін, -ону (*),
байдуж, -у (*), байдуж, -і (*), безвлада,
рівносил, -у (*), розгіння (*), саморуш, -і (*)

інжектор, -а /+/ нагнітник, -а, смок, -а

- і. плазми, гармата плазмова
- /+/ і. вогниці (*), гармата вогнична (*)

інжекція {*Я*} – наінжектування {*КРД*} –
інжектування {*ТД*} – наінжектування
{*ПД*} /+/ впорск, -у {*Я*} – впорснення
{*КРД*} – впорскування {*ПД*}

- і. біполярна /+/ і. двополярна

ініціація {*Я*} – зініціювання {*КРД*} –
ініціювання {*ТД*} – зініціюювання {*ПД*}
/+/ зачинання

інклінометр, -а /+/ нахиломір 2, -а

інклюдія – див. включення

інстантон, -а /+/ миттєвік, -а́ (*)

інструмент, -а [прилад] /+/ зняряд, -а

інтеграл, -а [мат.] /+/ первісник, -а (*),

суккуп, -а, поспільник, -а (*)

- і. Бернуллі – див. рівняння Бернуллі
- і. зіткнень, і. зіткнень Больцмана,
- і. зутиків (*), і. зутиків Больцмана (*),
- оператор зіткнень, оператор зутиків (*)
- і. функціональний
- /+/ і. залежничний (*), і. учинцевий

інтегрувати

інтегрувати (що), брати інтеграл (від чого) {РД} – проінтегрувати (що), зінтегрувати (що), брати інтеграл (від чого) {ПД} [мат.] /+/ первіснити (*) (що), сукупити (що)

інтелект, -у, розум, -у
і. штучний, р. штучний,
і. роблений, р. роблений

інтенсивність, -ості /+/ напруж, -у (*),
зусильність, -ості (*)

і. випромінювання –
див. густина випромінювання
і. опромінення – див. густина опромінення

інтенсіметр, -а –

див. вимірювач швидкості лічбі

інтервал 1, -у, прогалок 2, -лку
/+/ посередок, -дку

і. дискретизації, і. Найквіста

інтервал 2, -у – див. проміжок 2, -жку

і. густин [фото] – див. контрастність, -ості

інтермодуляція, модуляція взаємна,
модуляція перехресна, крос-модуляція

інтерполяція, продовження внутрішнє {Я} –
проінтерполювання, зінтерполювання,
продовження внутрішнє {КРД} –
інтерполювання, продовжування внутрішнє
{ТД} – проінтерпольовування,
зінтерпольовування, продовжування
внутрішнє {ПД} [мат.]

інтерпретація, тлумачення {Я} –
проінтерпретування, зінтерпретування,
розтлумачення {КРД} – інтерпретування,
тлумачення {ТД} – проінтерпретування,
зінтерпретування, розтлумачування {ПД}
і. коректна, і. правильна,
т. коректне, т. правильне

інтерпретувати, тлумачити {РД} –
проінтерпретувати, зінтерпретувати,
розтлумачувати {ПД}

інтерференція {Я/КРД} – зінтерферування
{КРД} – інтерферування {ТД} –
зінтерферування {ПД}
/+/ накладання, налягання

інтерферометр, -а /+/ накладомір, -а,
налягомір, -а

і. дифракційний /+/ і. огінний (*)

і. Жамена –

див. заламомір інтерференційний

і. конфокальний, і. співфокусний
/+/ і. співогнищний

і. Рождественського,

інтерферометр Маха – Цендера,

інтерферометр Цендера – Маха

інтерферометрія

спекл-інтерферометрія /+/ цяткування (*)

інтерферувати {РД} – зінтерферувати {ПД}
/+/ накладатися, налягати, давати хвилезбіг

інформація /+/ звідома, відомність, -ості

і. джерелова, і. вихідна

іншочасність, -ості, різночасність, -ості

іон, -а

і. адсорбований, і. наліплий –

див. адіон, -а

і. амфотерний, і. біполярний –

див. амфіон, -а

і. багатоатомний, і. комплексний,

і. складений /+/ і. поєднаний

і. гелію – див. альфа-частинка [яд. фіз.]

і. домішковий, і. сторонній,

і. домішки [тв. т.]

і. донора, і. донорний [тв. т.]

іони багатозарядні,

атоми високоїонізовані

іони кластерні, іони багатоатомні,

іони комплексні

іонізація {Я} – зіонізування {КРД} –

іонізування {ТД} – зіонізування {ПД}

і. зутикальна, і. зіткненнева,

і. зіткнювальна

і. питома, спроможність іонізувальна

і. польова, і. електричним полем,

і. полем, автойонізація, самоїонізація

і. ступенева, і. ступінчаста

і. теплова, і. термічна

і. фотоелектрична – див. фотойонізація

іпсілоній, -я, іпсілон-частінка [ел. ч.]
 іраст-лінія [яд. фіз.] /+/ ядростан, -у (*)
 ірраціональність 1, -ості [мат.]
 /+/ позазмістовість, -ості (*)
 ірраціональність 2, -ості, нерозумовість, -ості

іскрогасник, -а, іскровловлювач, -а
 іспит, -у – *див.* екзамен, -у
 ітерація {Я} – зітерування {РД} –
 ітерування {ТД} – зітеровування {ПД} [мат.]
 /+/ повторка (*)

К

кабель, -я, провід багатожильний [ел.]
 /+/ жильник, -а
 к. живильний – *див.* енергокабель, -я
 каверна, дупліна, порожнина /+/ дуплавіна,
 дупловина
каламутність, -ості
 к. середовища, непрозорість середовища,
 коефіцієнт екстинкції
 каламутномір, -а (*) – *див.* нефелометр, -а
 каламуть, -і /+/ каламута
 калібр, -а [техн.] – *див.* шаблон, -а
 калібрувати {РД} – прокалібровувати {ПД}
 (засоби вимірювань) /+/ мірувати (*)
 {РД} – проміривувати (*) {ПД}
 калоризатор, -а [техн.] – *див.* підігрівач 1, -а
 калориметр, -а, тепломір, -а
 к. іонізаційний, т. іонізаційний,
 спектрометр повного поглинання,
 спектромір повного поглинання
 калориметрія, тепломірювання
 калорифер, -а – *див.* обігрівач, -а
 калорійність, -ості (палива) –
див. теплотвірність, -ості
 калорія, кал /+/ ~~грам-калорія, калорія-мала~~
 к. термохімічна, к. теплохімічна
 калютрон, -а, сепаратор електромагнітний
 (ізотопів) /+/ розокремлювач електромаг-
 нітний (*)

калькулятор, -а, обчислювач, -а,
 пристрій обчислювальний,
 пристрій лічильно-розв'язувальний
 /+/ рахувач, -а, машина рахувальна
 калькувати (що), знімати кальку (з чого)
 {РД}, – скальковувати (що),
 знімати кальку (з чого) {ПД}
 калькулювати, обчислювати {РД} –
 прокалькулювати, обчислювати {ПД}
 кальцит, -у, вапняк, -у, вапнянець, -нцю,
 шпат вапняний, шпат вапняковий [геол.]
 /+/ скалинець вапняковий,
 скалець вапняковий
 камера /+/ уміщина
 к. бульбашкова, к. бульбашкова флотаційна
 к. вакуумна, вакуум-камера
 к. передавальна телевізійна –
див. телекамера
 к. ревербераційна,
 к. дзвінка, к. дифузна
 к. сушильна, сушилка
 камертон, -а, тонар, -я (*) [ак.]
 /+/ тонодавець, -вця (*)
камінь, -еню, зб.
 к. синій [хім.] – *див.* купорос мідний
 канал 1, -а
 к. з'єднувальний, к. сполучальний
 канал 2, -у
 к. вводу, к. вхідний
 к. виводу, к. вихідний
 каналізація
 к. кабельна [ел.] – *див.* траса кабеля

канат

канат, -а, лінва, кодола [техн.] /+/ ліна, швара
кандéла, кд [опт.] – див. свічка
каніфóль, -і, колофóнія
каолін, -у, білогліна [геол.] /+/ побіл, -у,
мула, глінка, порцеляниця, порцелянка
кабон, -а [ел. ч.] – див. К-мезон, -а
капалка – див. крапальниця
капальниця – див. крапальниця
капіляр, -а /+/ волоснік, -а, пажилок, -лка
капілярність, -ості /+/ волосниковість, -ості,
пажилковість, -ості
капсула, облатка
капула [опт.] – див. меніск, -а
карбід, -у, вугляк, -у [хім.]
карбогідрат, -у, вуглеводєць, -дцю [хім.]
карбоксіл, -у, вуглекісєнь, -сню [хім.]
карбонат, -у, вуглян, -у, сіль вуглекісла,
сіль вуглекісна [хім.]
к. кислий – див. бікарбонат, -у
карбонізація 1, вуглецювання 1 {Я} –
накарбонізування, науглецювання {КРД} –
карбонізування, вуглецювання {ТД} –
накарбонізовування, науглецювання {ПД}
карбонізація 2, вуглецювання 2 {Я} –
скарбонізування, зуглецювання {КРД} –
карбонізування, вуглецювання {ТД} –
скарбонізовування, зуглецювання {ПД}
кардіоїда [мат.] /+/ серцевиця (*)
карінь, -єні [геол.] – див. залізняк, -у
каркас, -а /+/ кістяк, -а, кадовб, -а
карлик, -а [астр.] /+/ малюк, -а
кармін, -у, червоніль, -і /+/ червєць, -ю, бакан, -у
карта
к. програми – див. блок-схема програми
картон, -у /+/ тектура

карцинотрон, -а, лампа зворотної хвилі,
ЛЗХ, НВЧ-генератор, -а, каркіноотрон, -а,
зворотниця (*) [елн.] /+/ НВЧ-витворник, -а,
світниця зворотної хвилі, СЗХ

касєта, платівниця

каскад, -у

к. передкінцевий, драйвер 2, -а,
збуджувач, -а [елн.] /+/ орудар 2, -я,
орудник 2, -а, проводир 2, -я, керувач 2,
-а, правник 2, -а

каскадування – див. з'єднання каскадне

касп, -у [астр.] /+/ сйвиця (*), лійка

каталіз, -у [хім.]

к. біологічний – див. біокаталіз, -у
к. гетерогенний, к. різностайний (*),
к. контактний, к. контактний
/+/ к. різнорідний, к. різновидий,
к. стиковий

каталізатор, -а [хім.]

к. біохімічно активний –
див. біокаталізатор, -а
к. негативний, к. від'ємний –
див. інгібітор, -а

ката́лог, -у

к. допоміжний, к. підсобний

катастрофа /+/ вігуба, загін, -у

категорія, віділ, -у

катеноїда [мат.] /+/ рєтязниця (*)

катєт, -а [мат.] /+/ бокови́к, -а (*),
прилежник, -а, прямка, ціва (*)

катіон, -а [фіз. хім.]

к. багатоатомний, к. комплексний,
к. складений – див. полікатіон, -а

катод, -а, електрод від'ємний,

електрод негативний [елн.]

к. вторинноелектронний [елн.] –
див. динод, -а

к. металопористий,

к. розподільний,

к. диспенсерний [елн.]

к. термоелектронний, термокатод, -а

катодолюмінесценція,
люмінесценція катодна /+/- катодосвіна

катодолюмінофосфор, -а, катодофосфор, -а,
катодосвітлоносець, -сця (*)

катодофосфореценція,
фосфоресценція катодна

каўстика – *див.* поверхня огинальна

квадрант, -а /+/- чвертьколо, чвѣртка (*)

квадрат, -а [мат.] – *див.* стѣпень другий

квадратувати, підносити до квадрата,
підносити до другого степеня {РД} –
проквдратовувати, сквдратовувати,
підносити до квадрата, підносити
до другого степеня {ЛД} [мат.]

квадратура [мат.] /+/- квадратівість, -ості (*)

квадруполь, -я /+/- четверик, -а (*),
чотириполь, -я (*), чотирипильник, -а (*)

квазар, -а, зорія (*), надзоря, надзірка,
квазізоря, квазізірка [астр.] /+/- майжезоря,
майжезірка

квазікоордината, квазісурядна, -ої [мат.]
/+/- квазізначник, -а, квазівизначна, -ої (*),
квазівідосина, квазівідосник, -а,
квазівідосниця, майжекоордината,
майжесурядна, -ої, майжезначник, -а,
майжевизначна, -ої (*), майжевідосина,
майжевідосник, -а, майжевідосниця

квазіпружність, -ості /+/- майжепружність, -ості

квазістаціонарність, -ості
/+/- стійнистість, -ості (*),
майжестійнистість, -ості,
майженезрушність, -ості,
квазістійнистість, -ості,
квазінезрушність, -ості

квазічастинка, збудження елементарне
/+/- майжечастинка

квазіядро [яд. фіз.] – *див.* баріоний, -ю

квант, -а
к. дії, стала Планка [кв. мех.]

к. інформації, одиниця інформації
/+/- к. звідоми, к. відомності, одиниця зві-
доми, одиниця відомності

квантування {Я/ТД} – проквантування
{КРД} – проквантовування {ЛД}
к. просторове.
к. моменту імпульсу /+/-
к. моменту поруху

кварц, -у, *ор.* -ом /+/- кремінка, кремінниця

кватерніон, -а [мат.] /+/- четвірник, -а (*)

кенотрон, -а, газотрон, -а,
випрямляч кенотронний,
випрямляч газотронний,
випрямляч газонаповнений,
випрямляч електровакуумний [ел.]

кермет, -у – *див.* металокераміка

керування, управління, правування {Я} –
скерування, управління, справування
{КРД} – керування, управління,
правування {ТД} – скеровування,
управління, правування {ЛД}
[щодо процесу, механізму]
к. дистанційне, у. дистанційне,
п. дистанційне, к. віддальне,
у. віддальне, п. віддальне –
див. телекерування
к. каскадне, у. каскадне,
п. каскадне, регулювання каскадне,
регулювання багатоланкове

кидок, -дка, сплеск, -у (напруги) [ел.]

кислота [хім.] /+/- кислота
к. сірчана /+/- к. сіркова

китиця 1 – *див.* ввід конденсаторний

кіаніт, -у, дистен, -у [геол.]

кізельгур, -у [геол.] – *див.* діатоміт, -у

кількість, -ості
к. опромінення –
див. експозиція енергетична
к. освітлення [фото] – *див.* експозиція
к. руху [мех.] – *див.* імпульс 2, -у

кімограф

кімограф, -а [мор.] /+/ хвилепісець, -сця (*)

кінематика /+/ рухорпис, -у (*), зрушність, -ості (*)

кінетика /+/ руховість, -ості

к. дифузійна /+/ к. розпоширова (*),

к. проникова (*)

кінокамера, кіноапарат, -а,

апарат кінознімальний [кфт.]

кінопроєктор, -а, апарат кінопроєкційний [кфт.]

/+/ кінопрокидник, -а (*), кінометник, -а (*),

апарат кінопрокидний (*)

кінопроєкція – див. проєкція динамічна

кіральність, -ості [ел. ч.] –

див. хіральність, -ості

кіш, род. кошá [техн.] – див. бункер, -а

клавіша

к. віртуальна, к. сенсорна, к. екранна

/+/ к. несутна, к. чутлицева (*)

клапан, -а [техн.]

к. мембранний – див. вентиль мембранний

кларифікатор, -а [техн.] – див. освітлювач, -а

класифікувати, підрозділяти {РД} –

прокласифіковувати, підрозділювати {ЛД}

кластер, -а, скупчення /+/ скупчак, -á (*),

скупчень, -еня (*), скупчїнь, -ені (*),

гроно, китиця 2, кім'ях, -а, кетяг, -а, волоть, -і

клеїкість, -ості – див. липкість, -ості

клепальце

к. електричного дзвінка –

див. молоточок електричного дзвінка

клин, -а [техн.]

к. градаційний, к. сірий,

к. ступневий, к. поділковий [тлв.]

клімат, -у /+/ підсоння

к. вологий, к. вогкий

клінометр, -а, похиломір, -а

клірфактор, -а, коефіцієнт гармонік,

коефіцієнт нелінійних спотворень

/+/ сучинник гармонік, сучинник нелінійних
спотворень, коефіцієнт поколивів (*),
сучинник поколивів (*)

клістрон, -а, високочастотник, -а [елн.]

клотоїда, спіраль Корню, звив Корню [мат.]

/+/ завітка Корню, звивниця Корню (*),

змійка Корню, скрутниця Корню (*)

ключ, -á (води) – див. джерело 1

коагуляція {Я} – скоагулювання {КРД} –

коагулювання {ТД} – скоагулювання {ЛД}

[фіз. хім.] /+/ вурдження, зсідання {Я} –

звурдження, зсідання {КРД} –

звурджування, зсідання {ЛД}

коаксіальність, -ості, співвісність, -ості

коалесценція, злиття {Я/КРД} – коалес-

ценція, зливання {ЛД} (крапель)

коамплітуда, співамплітуда

коваріант, -а, величина коваріантна [мат.]

/+/ співзмітник, -а (*), величина співзмінна

коваріантність, -ості [мат.]

/+/ співзміність, -ості (*)

коваріація [мат.]

/+/ момент другий змішаний, співзміна (*)

ковб'яна [геол.] – див. яма 2

ковзання, сковзання

к. критичне, с. критичне

/+/ к. переламове, к. зламове,

с. переламове, с. зламове

к. подвійне, к. трансляційне подвійне,

с. подвійне, с. трансляційне подвійне

[крис.]

когезія, зчіплення {Я/КРД} – когезія,

зчіплення {ТД} – когезія, зчіплювання {ЛД}

когерентність, -ості /+/ спільноджерелість,

-ості, співвідмінність, -ості (*)

код, -у /+/ таємнопис, -у

кодóла [техн.] – див. канат, -а

кодування {Я} – закодування {КРД} –
закодовування {ТПД} /+/ затаємнення
{Я/КРД} – затаємничування {ТПД}
к. стискальне, к. стискувальне (даних)
[обч.] – *див.* стиснення 3

кодувати {РД} – закодовувати {ПД}
/+/ затаємничувати

кофермент, -а, коензим, -а [біол.]
/+/ співзаквас, -а (*), співмус, -а

коерцитивність, -ості – *див.* сила коерцитивна

коерцитиметр, -а, коерциметр, -а

коефіцієнт 1, -а [величина] /+/ сучинник, -а
к. абсорбції, к. поглинання
к. взаємоіндукції, к. взаємної індукції,
взаємоіндуктивність, -ості,
індуктивність взаємна /+/ к. взаємо-
наводу (*), к. взаємного наводу (*),
взаємонавідність, -ості (*),
навідність взаємна (*)
к. використання струму,
вихід за струмом
/+/ к. використання току
к. випромінювання, к. чорноти
к. в'язкості – *див.* в'язкість 2, -ості
к. гармонік, к. нелінійних спотворень –
див. клірфактор, -а
к. діелектричних втрат,
тангенс кута діелектричних втрат
к. екстинкції –
див. каламутність середовища
к. електризації –
див. сприйнятливність діелектрична
к. заламу – *див.* показник заламу
к. зв'язку, к. спарювання
к. контрастності, фактор контраст-
ності, гама-фактор, -а (фотошару)
[кфт.] /+/ к. перепадності
к. корисної дії, ккд, к. видатності
/+/ кориснодійність, -ості (*),
видатнісіність, -ості (*)
к. корисної дії тепловий, ккд тепловий,
к. корисної дії термічний,
ккд термічний, к. видатності тепловий,
к. видатності термічний

/+/ кориснодійність теплова (*),
видатнісіність теплова (*),
кориснодійність термічна (*),
видатнісіність термічна (*)
к. розмагнічення,
фактор розмагнічувальний
к. розсіяного відбивання – *див.* альбедо
к. самоіндукції – *див.* індуктивність, -ості
к. теплопередачі, к. тепловіддачі
к. тертя спокою, к. статичного тертя
/+/ к. нерушного тертя (*)
к. ущільнення, к. стисливості
к. шуму – *див.* шум-фактор, -а

коефіцієнт 2, -а, множень, -жня (*),
множник, -а /+/ сучинник, -а
к. біноміальний, к. біномовий,
к. двочленовий, множень біномі-
альний (*), множень біномовий (*),
множень двочленовий (*)
к. модуляції – *див.* глибина модуляції
к. пакувальний –
див. множник пакувальний
к. підсилення, множень підсилення (*)
к. поправковий, множень поправковий (*),
к. корекції, множень корекції (*),
к. поправки, множень поправки (*)
к. пропорційності,
множень пропорційності (*),
к. домірності, множень домірності (*)
/+/ к. рівнозмінності,
множень рівнозмінності (*),
к. рівнократності,
множень рівнократності (*)

колайдер, -а [яд. фіз.] /+/ зутикач, -а (*),
сутикач, -а (*), зутичник, -а (*),
сутичник, -а (*)

колба /+/ ковба
к. мірна /+/ к. мірова, к. мірча

колєктор, -а, електрод збиральний [ел.]
/+/ перелучник, -а, електрод уловлювальний
к. циліндричний, к. вальцоватий

коливання 1, -нь, мн.
к. акустичні, к. звукові
к. вимушені, к. силувані

к. власні, к. вільні
 к. гармонічні, к. синусоїдні,
 к. синусоїдальні /+/- к. поколивні (*),
 к. коловічні (*)
 к. земної кори – *див.* землетрус, -у
 к. нормальні, моди нормальні
 к. парціальні, к. складовініні (*),
 к. частинні – *див.* гармоніка
 к. самозбуджувані –
див. автоколивання, -нь, *мн.*

коливання 2 [ел.] – *див.* осциляція

коливник, -а [ел.] – *див.* осцилятор, -а

коліматор, -а /+/- щілинник, -а (*),
 направник, -а

колінеарність, -ості,
 співнапрямність, -ості (*) [мат.]
 /+/- сунапрямність, -ості (*)

колір, -льору /+/- барва
 к. блакитний, к. голубий
 к. доповнювальний,
 к. комплементарний
 к. жовтогарячий, к. оранжевий
 /+/- к. помаранчевий
 к. коричневий, к. брунатний,
 к. бурий /+/- к. рудавий, к. барнястий,
 к. червіньковий
 к. пурпурний, к. шарлатний
 к. фіолетовий, к. фіалковий,
 к. масаковий

колірність, -ості, колоризація
 /+/- барвеність, -ості

коло 1 [мат.] /+/- окрúжина, кружéло,
 кружина, кружинь, -ені

коло 2 [ел.] – *див.* контур 1, -а

коло 3 [елн.] – *див.* схéма 1

колобiг, -у – *див.* цикл 1, -у

кологiн, -она (*) [яд. фіз.] – *див.* циклотрон, -а

колоiд, -у [фіз. хiм.] /+/- кару́к, -у, розпорóшня (*)

колона /+/- стóвпця (*)
 к. гексановiдiнна – *див.* дегексанiзатор, -а

колонiя /+/- осáда, засéля

колообiг, -у – *див.* циркуля́ція

колорiметр, -а /+/- барвомiр, -а (*)

колофóнiя – *див.* канiфóль, -i

колчадан, -у [геол.] /+/- iскриш, -у,
 iскринець, -нцю, ~~колчедан, -у~~
 к. магнiтний – *див.* пiротин, -у
 к. мiдний – *див.* халькопiрит, -у
 к. сiрчаний, к. залiзний – *див.* пiрiт, -у

кольоропередáча, передáча кольорiв {Я} –
 кольоропередáння,

передáння кольорiв {КРД} –

кольоропередáвання,

передáвання кольорiв {ТПД}

/+/- барвопередáча,

передáча барв, кольоропересил, -у,

пересил кольорiв, барвопересил, -у,

пересил барв {Я} – барвопередáння,

передáння барв, кольоропереслáння,

переслáння кольорiв, барвопереслáння,

переслáння барв {КРД} – барвопередáвання,

передáвання барв, кольоропересилáння,

пересилáння кольорiв, барвопересилáння,

пересилáння барв {ТПД}

кольоропóдiл, -у /+/- барвопóдiл, -у

кольорочутливiсть, -остi,

чутливiсть кольорова (ока)

/+/- барвочутливiсть, -остi, чутливiсть барвова

кóма, навскiска (*) [опт.]

комбiнаторика [мат.] /+/-

посполучнiсть, -остi (*), поeднiсть, -остi (*)

комбiнáцiя {Я} – скомбiнувáння {КРД} –

комбiнувáння {ТД} – скомбiнувóвання

{ПД} /+/- посполука (*), поз'eднанка (*),

сполучáнка (*) {Я} – посполучення (*),

поз'eднання (*), сполучáнка (*) {КРД} –

посполучування (*), поз'eднування (*),

сполучáння {ТПД}

комéта [астр.] /+/- хвóстиця (*)

комірка /+/ чарунка

к. двійкова, к. запам'ятовувальна двійкова,
к. пам'ятова двійкова, к. бінарна
к. Керра – *див.* конденсатор Керра
к. конвективна /+/ к. принесна (*)
к. об'ємноцентрована
/+/ к. об'ємноосередкована
к. пам'яті, елемент пам'ятовий,
елемент пам'яті, елемент запам'ятову-
вальний /+/ творень пам'ятовий (*),
творень запам'ятовувальний (*),
первень пам'ятовий,
первень запам'ятовувальний,
творень пам'яті (*), первень пам'яті
к. сита – *див.* отвір сита
к. сітки – *див.* отвір сітки

компактифікувати {РД} – скомпактифі-
кувати {ПД} /+/ щільнити {РД} –
ущільнювати {ПД}

компактність, -ості /+/ щільність, -ості

компа́ндер, -а, компре́сор-розши́рювач
динамічного діапазону,
 компре́сор-розши́рювач динамічного за́сягу,
нагнітач-розши́рювач динамічного діапазо́ну,
нагнітач-розши́рювач динамічного за́сягу
/+/ компре́сор-розши́рювач силору́хового
діапазо́ну (*), нагнітач-розши́рювач
динамічного діапазо́ну, нагнітач-розши́-
рювач силору́хового діапазо́ну (*),
нагнітач-розши́рювач силору́хового за́сягу (*),
 компре́сор-розши́рювач силору́хового
за́сягу (*), нагнітач-розши́рювач динамічної
па́смуги, нагнітач-розши́рювач
силору́хової па́смуги (*),
 компре́сор-розши́рювач силору́хової
па́смуги (*), нагнітач-розши́рювач
динамічного охо́пу (*), нагнітач-
розши́рювач силору́хового охо́пу (*),
 компре́сор-розши́рювач силору́хового охо́пу (*)

компа́ра́тор 1, -а, порі́внювач 1, -а,
прила́д порі́вня́ння, прист́рій порі́внюва́льний

компа́ра́тор 2, -а, порі́внювач 2, -а,
схе́ма порі́вня́ння, коло́ порі́вня́ння [елн.]
/+/ на́кид порі́вня́ння (*), за́гальник порі́вня́ння

ко́мпас, -а

к. схиле́ння – *див.* декліно́метр, -а

компа́унд, -у /+/ скла́дник, -у́ (*),
скла́дець, -нцю́ (*)

компенса́тор, -а, прист́рій компенса́ційний,
при́стрій компенса́вальний /+/ відшко́дувач,
-а (*), надолу́жувач, -а (*), прист́рій надолу́-
жува́льний, прист́рій відшко́довний

компенса́ція 1, зрі́внюва́ння {Я} –
ско́мпенсува́ння, зрі́вня́ння {КРД} –
ко́мпенсува́ння, зрі́внюва́ння {ТД} –
ско́мпенсо́вува́ння, зрі́внюва́ння {ПД}
/+/ надолу́ження, відшко́дова {Я} –
надолу́ження, відшко́дува́ння {КРД} –
надолу́жува́ння, відшко́до́вува́ння {ТДД}
к. автома́тична, з. автома́тичне
(зміни рівня вхідного сигналу) –
див. само́компенса́ція
к. за́гаса́ння, з. за́гаса́ння, к. за́вмира́ння

компенса́ція 2 {Я} – ско́мпенсува́ння
{КРД} – ко́мпенсува́ння {ТД} –
ско́мпенсо́вува́ння {ПД}

компенса́ція похи́бок вза́ємна,
зни́щення похи́бок вза́ємне,
виклю́чення похи́бок вза́ємне {Я} –
ско́мпенсува́ння похи́бок вза́ємне,
зни́щення похи́бок вза́ємне,
виклю́чення похи́бок вза́ємне {КРД} –
ко́мпенсува́ння похи́бок вза́ємне,
зни́щува́ння похи́бок вза́ємне,
виклю́чення похи́бок вза́ємне {ТД} –
ско́мпенсо́вува́ння похи́бок вза́ємне,
зни́щува́ння похи́бок вза́ємне,
виклю́чення похи́бок вза́ємне {ПД}

компенса́ція 3, нейтра́ліза́ція {Я} –
ско́мпенсува́ння, знейтра́лізува́ння {КРД} –
ко́мпенсува́ння, нейтра́лізува́ння {ТД} –
ско́мпенсо́вува́ння, знейтра́лізо́вува́ння
{ПД} (заря́дів)

компіля́тор, -а, спи́сувач, -а,
програ́ма компілюва́льна [обч.]
/+/ програ́ма спи́сува́льна,
про́пис компілюва́льний (*)

компланарність

компланарність, -ості, копланарність, -ості, співплощинність, -ості

комплекс, -у /+/ складня, поєднання
к. обчислювальний –
див. система обчислювальна

комплексоутвір, -ору, комплексування {Я} –
комплексоутворення, скоплексування
{КРД} – комплексоутворювання,
комплексування {ТД} – комплексоутво-
рювання, скоплексовування {ПД} [хім.]
+/+ складнеутвір, -ору {Я} – складнеутворення
{КРД} – складнеутворювання {ТПД}

комплексоутворювач, -а,
речовина комплексоутворювальна,
агент комплексоутворювальний [хім.]
+/+ складнеутворювач, -а,
речовина складнеутворювальна,
агент складнеутворювальний [хім.]

комплект, -у, набір, -ору
(деталей, приладів) [техн.]
к. опорів, н. опорів, декада опорів [ел.]
к. прийомопередавальний [рад.] –
див. прийомопередавач, -а
к. контактів, н. контактів (реле або пе-
ремикача) [ел.] – див. група контактна

комплектувати (що), добирати, підбирати 2
{РД} – укомплектовувати (що),
добирати, підбирувати {ПД} [техн.]

композиція [фіз. хім.] /+/ складанка (*),
посклад, -у (*)

компонент, -а, складник, -а, частина складова
компонента [мат.] – див. складова, -ої

компресія 1 (повітря) [техн.] –
див. стиснення 2

компресія 2 (даних) [обч.] – див. стиснення 3

компресор, -а, нагнітач, -а,
установка компресорна, агрегат компресорний,
установка нагнітальна, агрегат нагнітальний,
двигун-нагнітач, род. двигуна-нагнітача,
двигун-компресор,
род. двигуна-компресора [техн.]

/+/ стіскувач, -а, двигун-стіскувач,
род. двигуна-стіскувача, устава компресорна,
устава нагнітальна, облад компресорна (*),
облад нагнітальна (*)

компаунд-компресор, -а,
компаунд-нагнітач, -а,
компресор складений,
нагнітач складений

/+/ компаунд-стіскувач, -а,
стіскувач складений

к. відцентровий, к. відбіжний,
к. відосередковий, н. відцентровий,
н. відбіжний, н. відосередковий

/+/ к. відосередній, н. відосередній

компресор-розширювач динамічного
діапазону, компресор-розширювач
динамічного засягу,

нагнітач-розширювач

динамічного діапазону,

нагнітач-розширювач динамічного засягу –

див. компандер, -а

к. мембранний, н. мембранний

/+/ компресор напінковий (*),

нагнітач напінковий (*)

к. сталострумний, к. прямострумний,

н. сталострумний, н. прямострумний

/+/ н. сталотоковий, к. сталотоковий,

н. прямотоковий, к. прямотоковий

комптометр, -а, пристрій рахувальний

комутативність, -ості, переставність, -ості [мат.]

комутатор 1, -а, пристрій комутаційний [техн.]

к. електронний, к. електроннопроменевий

комутатор 2, -а, переставник, -а [мат.]

/+/ перестановник, -а

конвеєр, -а [техн.] /+/ самотяг, -а

конвекція /+/ принесення

конвергенція, збіжність, -ості [мат.]

/+/ східність, -ості

конвертор, -а, конвертер, -а [мат.]

конгломерат, -у /+/ зліпняк, -у, зліпленець, -нцю

конгруентність, -ості, пристайність, -ості [мат.]

конденса́т, -у, скра́плинь, -іні (*), флє́гма
 конденса́тор 1, -а [ел.] /+/-/ скупчу́вач 1, -а, згрома́джувач, -а
 к. взі́рцевий, к. еста́лонний
 к. двоста́торний, к. подві́йний
 к. диско́вий, к. кружа́льний
 к. за́рядний, к. нако́пичувальний
 к. змінно́емнісний (*), к. змінно́ї ємності
 к. зміннона́пруговий (*) –
див. ва́ріконд, -а
 к. Ке́рра, ко́мірка Ке́рра
 /+/-/ ча́рунка Ке́рра
 к. коректува́льний, к. корегува́льний,
 к. компенсува́льний
 /+/-/ к. надолу́жувальний,
 к. відшко́дувальний, к. попра́вний,
 к. зрівня́льний, конденса́тор-зрівнювач,
род. конденса́тора-зрівнювача
 к. куля́стий, к. сферичний, к. опу́клий
 к. підла́джувальний, к. підстро́ювальний,
 к. підла́штувувальний
 к. прямо́струмний /+/-/ к. прямо́тічний
 к. симетрува́льний, к. балансува́льний,
 к. зрівнова́жувальний,
 к. співпо́мірятьний (*) /+/-/ к. співвід-
 лёглюва́льний (*) к. циліндри́чний,
 к. ва́льцюва́тий
 к. шунтува́льний,
 к. узбі́чний /+/-/ к. узбо́чувальний
 конденса́тор 2, -а, скра́плювач, -а (вологи)
 /+/-/ скупчу́вач 2, -а
 конденса́ція, скра́плення 1 {Я} –
 сконденсува́ння, скра́плення {КРД} –
 конденса́вання, скра́плення {ТД} –
 сконденсо́вання, скра́плюва́ння {ПД}
 (пари в рідкий стан)
 к. па́рціа́льна, к. складо́винна (*),
 к. части́нна – *див.* дефле́гмація
 конде́нсер, -а, згусні́к, -а́
 конде́нсор 1, -а [техн.] /+/-/ збирні́к 1, -а́
 конде́нсор 2, -а [опт.] /+/-/ збирні́к 2, -а́,
 сві́тлозбира́ч, -а
 кондукта́нс, -у – *див.* про́відність акти́вна

ко́німетр, -а [техн.] – *див.* лічи́льник пи́лу
 конкуре́нція, змага́ння
 консервативні́сть, -ості, збере́жність, -ості
 консисте́нція /+/-/ складо́вість, -ості (*)
 консисто́метр, -а, густото́мір, -а
 консона́нс, -у, милозвуч́ця (*) [ак.]
 конста́нта – *див.* ста́ла, -ої
конструкція
 к. ста́тично визна́чима,
 к. не́рушно визна́чима (*) [мех.]
 конструо́вання, робо́ти до́слідно-
 конструкторські, ДКР,
 робо́ти проє́ктно-констру́торські, ПКР
 контаќт 1, -у [точкою] /+/-/ до́тик, -у
 контаќт 2, -у [площиною] /+/-/ сти́к, -у
 к. даремний, к. неробочий
 контаќт 3, -а [деталь] /+/-/ сти́к, -а
 к. го́фрований, к. зигза́гува́тий пружинний,
 к. зигза́гоподі́бний пружинний
 /+/-/ к. бри́жований, к. хвиля́стий,
 к. горба́стий
 к. замика́льний, к. увімкне́ння
 к. затиска́льний, затиска́ч контаќтний
 [техн.] /+/-/ затиска́ч стиковий
 к. роздво́єний, к. подві́йний, к. па́рний
 к. розмика́льний,
 к. норма́льнозамкнута́ –
див. розмика́ч, -а́
 к. рухо́мий, к. ко́взний,
 к. ско́взний, к. ко́взальний,
 к. ско́взальний, ші́тка [ел.]
 контаќтор, -а, замика́ч, -а́ [ел.]
 к. ма́гнітний, к. електрома́гнітний
 конте́йнер, -а [техн.] /+/-/ збі́рниця, збі́рня
 контине́нт, -у, мате́рик, -а́ [геол.]
 контину́ум, -у, суціль, -і, суцілья́ (*) [мат.]
 контраваріа́нт, -а, величина́ контраваріа́нтна
 [мат.] /+/-/ проти́змінник, -а (*),
 величина́ проти́змінна

контраваріантність

контраваріантність, -ості,
протизмінність, -ості (*) [мат.]

контра́кція, стіснення 4 {Я} –
сконтрагування, стіснення {КРД} –
контрагування, стискання {ТД} –
сконтраговування, стискування {ПД}
(газового розряду)

контра́стність, -ості, інтервал гу́стин [фото]
/+/ перепа́дність, -ості

контратипува́ння, протитипува́ння

контро́лер, -а (дисплея) /+/ наглядник, -а (*)

контролюва́ти (що) {РД} – проконтро-
лювати (що) {ПД} /+/ наглядати (за чим)

контро́ль, -ю {Я} – проконтролюва́ння
{КРД} – контролюва́ння {ТД} –
проконтролюва́ння {ППД}
/+/ нагляд, -у, звірка {Я} – нагляднення,
звірення {КРД} – наглядання,
звіряння {ТД} –
наглядання, звірювання {ПД}
к. візуальний, к. зоровий
/+/ к. візійний (*)
к. діагностичний –
див. виявлення несправностей

ко́нтур 1, -а, ко́ло 2 [ел.]
ко́нтур антирезонансний,
ко́нтур резонансний паралельний,
ко́ло антирезонансне,
ко́ло резонансне паралельне
/+/ ко́нтур резонансний суле́жний (*),
ко́нтур резонансний рівноле́жний,
ко́нтур резонансний суле́глий,
ко́нтур резонансний рівноле́глий,
ко́ло резонансне суле́жне (*),
ко́ло резонансне рівноле́жне,
ко́ло резонансне суле́гле,
ко́ло резонансне рівноле́гле
ко́нтур відкритий, ко́ло відкрито́е, ко́ло
розі́мкнуте, ко́нтур розі́мкнутий
ко́нтур внутрі́шній, ко́нтур пер́ший,
ко́ло внутрі́шне, ко́ло пер́ше
(двоконтурного двигуна)

ко́нтур голо́вний, ко́нтур стру́мовий,
ко́ло головне́, ко́ло стру́мове
(вимірюва́льного прилада),
/+/ ко́нтур то́ковий, ко́ло то́кове
ко́нтур задава́льний,
ко́нтур задава́льного генератора́,
ко́ло задава́льне,
ко́ло задава́льного генератора́ [рад.]
/+/ ко́нтур задава́льного витворника́,
ко́ло задава́льного витворника́
ко́нтур коаксіа́льний, ко́нтур співві́сний,
ко́ло коаксіа́льне, ко́ло співві́сне
ко́нтур стру́му, ко́ло стру́му,
ко́ло електри́чне /+/ ко́нтур то́ку, ко́ло то́ку
ко́нтур узе́млення, ко́ло узе́млення,
ко́нтур зазе́млення, ко́ло зазе́млення
/+/ ко́нтур узе́му (*), ко́нтур зазе́му (*),
ко́ло узе́му (*), ко́ло зазе́му (*)
ко́нтур шунтува́льний,
ко́ло шунтува́льне, ко́нтур узбі́чний,
ко́ло узбі́чне, ко́нтур паралельний,
ко́ло паралельне́ /+/ ко́нтур суле́жний (*),
ко́ло суле́жне (*), ко́ло рівноле́жне,
ко́нтур рівноле́жний, ко́нтур суле́глий,
ко́нтур рівноле́глий, ко́ло суле́гле,
ко́ло рівноле́гле, ко́нтур узбо́чувальний,
ко́ло узбо́чувальне

ко́нтур 2, -а [ел.] – див. схі́ма 1

ко́нтур 3, -у, про́філь, -ю [опт.]
к. спектра́льної лі́нії,
про́філь спектра́льної лі́нії

ко́нус, -а [мат.]

к. мовча́ння, к. ме́ртвий [рад.]

конусопо́дібність, -ості, конусова́тість, -ості
/+/ сті́жкува́тість, -ості, вістрякува́тість, -ості

конфа́йнмент, -у (кварків) [ел. ч.]
/+/ замкне́ння 2, защі́плення, утрима́ння
{Я/КРД} – замика́ння, защі́пання,
утримува́ння {ППД}

конфігура́ція 1 (предметів, елементів)
/+/ співрозташо́ва, співрозмі́ст, -у (*),
співрозташува́ння, співрозмі́щення

конфігура́ція 2, о́брис, -у [контур]

конфокальність, -ості, співфокусність, -ості [опт.] /+/ співогнищність, -ості

конформація, співподіб, -обу (*) [фіз. хім.] /+/ рівнокут, -у (*)

конформність, -ості, співподібність, -ості [мат.]

конфузор, -а, сопло прискорювальне, сопло пришвидшувальне (змішувальної камери пальника) [техн.]

конхойда [мат.] /+/ скойчанка (*), скойчаниця (*)

концентрат, -у /+/ зосеред, -у

концентратор, -а, зосередник, -а

концентрація 1, густина 1 (частинок, напружень) /+/ зосереда 1

к. акцепторів, г. акцепторів [тв. т.] /+/ к. приймачів, г. приймачів к. дефектів, г. дефектів [тв. т.] /+/ к. вад, г. вад к. дислокацій, г. дислокацій [тв. т.] /+/ к. розставок, г. розставок к. донорів, г. донорів [тв. т.] /+/ к. віддавачів, г. віддавачів к. йонів, г. йонів, г. йонізації к. напружень, г. напружень к. носіїв, г. носіїв, к. носіїв заряду, г. носіїв заряду

концентрація 2, вміст 2, -у (речовини) /+/ зосереда 2

к. гранично допустима, ГДК, вміст гранично допустимий, ГДВ (шкідливої речовини) к. пилу, вміст пилу

концентрація 3, насичення (розчину) /+/ зосереда 3

концентрація 4 (корисних компонентів) – див. виділення 2

концентричність, -ості, гомоцентричність, -ості, гомоцентровість, -ості [мат.]

/+/ співосередковість, -ості, одноосередковість, -ості

концентрувати 1, зосереджувати {*РД*} – сконцентровувати, зосереджувати {*ЛД*} (окремі частинки)

концентрувати 2 – див. виділяти 2

концептуалізація, розробка концептуальної моделі, розробка концепційної моделі {*Я*} – сконцептуалізування, розроблення концептуальної моделі, розроблення концепційної моделі {*КРД*} – концептуалізування, розроблення концептуальної моделі, розроблення концепційної моделі {*ТД*} – сконцептуалізування, розроблення концептуальної моделі, розроблення концепційної моделі {*ЛД*} /+/ розробка концептуального відтвору (*), розробка концепційного відтвору (*) {*Я*} – розроблення концептуального відтвору (*), розроблення концепційного відтвору (*) {*КРД*} – розроблення концептуального відтвору (*), розроблення концепційного відтвору (*) {*ТД*} – розроблення концептуального відтвору (*), розроблення концепційного відтвору (*) {*ЛД*}

кон'юнкція, операція *I, I*, множення логічне [мат.] /+/ множення мисливе (*), множення думне (*), діянка *I* (*)

кооперативність, -ості, співдіяльність, -ості /+/ коопераційність, -ості (*), взаємочинність, -ості, суспільність, -ості, взаємозв'язність, -ості

координата, сурядна, -ої [мат.] /+/ значник, -а, визначна, -ої (*), відосина, відосник, -а, відосниця

к. абсолютна, с. абсолютна, к. безумовна, с. безумовна *x*-координата, *x*-сурядна, -ої – див. абсциса *y*-координата, *y*-сурядна, -ої [мат.] – див. ордината *k*-ти кольору – див. складові кольору *k*-ти циліндричні, *k*-ти циліндрові, *k*-ти вальцеві, сурядні циліндричні, сурядні циліндрові, сурядні вальцеві

координато́граф

координато́граф, -а – *див.* плото́тер, -а
коорди́нація {Я} – скоорди́нування {КРД} –
коорди́нування {ТД} – скоорди́нування
{ПД} /+/- узго́да, спі́вузго́да {Я} –
узго́дження, спі́вузго́дження {КРД} –
узго́дження, спі́вузго́дження {ТД}

копа́льня – *див.* рудни́к, -а
копіюва́ння (примірни́ків) – *див.* розмно́ження
копіюва́ч, -а [обч.] – *див.* дупліка́тор, -а
кополімериза́ція – *див.* спі́вполімериза́ція

ко́ра
к. земна́ [геол.] – *див.* літосфе́ра

ко́рба [техн.] – *див.* лебі́дка

коре́ктність, -ості, пра́вильність, -ості
(міркува́нь, висновкі́в)

коре́ктор, -а
к. фа́зовий, фа́зозрівнюва́ч, -а
/+/- коре́ктор колоку́товий (*),
колоку́тозрівнюва́ч, -а (*)

коре́кува́ти (що), коре́гува́ти (що),
вводи́ти попра́вку (куди),
вно́сити попра́вку (куди),
підпра́вляти (що) {РД} – скоре́кто́вувати (що),
скоре́говува́ти (що),
вводи́ти попра́вку (куди),
вно́сити попра́вку (куди),
підпра́вляти (що) {ПД} [про пока́зи, траєкто́рію]

коре́кція, попра́вка {Я} –
скоре́кува́ння, скоре́гува́ння,
попра́влення {КРД} –
коре́кува́ння, коре́гува́ння,
попра́влення {ТД} – скоре́кто́вувати,
скоре́говува́ння, попра́влення {ПД}

к. ампліту́дна, п. ампліту́дна
/+/- к. ро́змахова, попра́вка ро́змахова
коре́кція фа́зова, коре́кція фа́зи,
зривня́ння фа́зи {Я} – скоре́кува́ння
фа́зове, скоре́гува́ння фа́зове, скоре́к-
тува́ння фа́зи, скоре́гува́ння фа́зи,
зривня́ння фа́зи {КРД} –
коре́кува́ння фа́зове, коре́гува́ння

фа́зове, коре́кува́ння фа́зи, коре́гува́ння
фа́зи, зривнюва́ння фа́зи {ТД} –
скоре́кто́вувати фа́зове, скоре́говува́ння
фа́зове, скоре́кто́вувати фа́зи,
скоре́говува́ння фа́зи, зривнюва́ння фа́зи
{ПД} /+/- коре́кція колоку́това (*),
коре́кція колоку́ту (*), зривня́ння
колоку́ту (*) {Я} – скоре́кува́ння
колоку́тове (*), скоре́гува́ння
колоку́тове (*), скоре́кува́ння
колоку́ту (*), скоре́гува́ння колоку́ту (*),
зривня́ння колоку́ту (*) {КРД} –
коре́кува́ння колоку́тове (*),
коре́гува́ння колоку́тове (*),
коре́кува́ння колоку́ту (*), скоре́гува́ння
колоку́ту (*), зривнюва́ння колоку́ту (*)
{ТД} – скоре́кто́вувати колоку́тове (*),
скоре́говува́ння колоку́тове (*),
скоре́кто́вувати колоку́ту (*),
скоре́говува́ння колоку́ту (*),
зривнюва́ння колоку́ту (*) {ПД}

коре́лятивні́сть, -ості, спі́ввідно́сність, -ості
[мат.]

коре́лятор, -а [мат.] – *див.* фу́нкція коре́ляці́йна

коре́нюва́ння [мат.] – *див.* добува́ння ко́рени

коре́стати (ві́дходи) – *див.* утилізува́ти

ко́рінь, -еня, радика́л 2, -а [мат.]
/+/- ро́день 2, -дня
к. квадрати́й, к. drúгого степеня
/+/- к. квадрати́й
к. кубі́чний, к. тре́тього степеня
/+/- к. кубо́вий

коре́бити, жо́лобити {РД} – скоре́блюва́ти,
зжо́лоблюва́ти {ПД} [техн.]

ко́рона 1, віне́ць 1, -ня́ [астр.]

ко́рона 2 [ел.] – *див.* ро́зряд коро́нний

короно́граф, -а, ві́нцепісець, -ця (*) [ел.]

короноста́йкість, -ості, ві́нцесті́йкість, -ості
(діеле́ктрика) [ел.]

коро́нува́ння [ел.] – *див.* ро́зряд коро́нний

коротро́н, -а, електро́д коронува́льний,
електро́д вінцюва́льний

короткоча́сність, -ості, нетрива́льність, -ості,
недовгоча́сність, -ості
/+/ недовготрива́льність, -ості,
скороми́нучість, -ості

коро́тшання {Я/ТПД} – покоро́тшання
{КРД} [самочинно]

коро́тшати, става́ти коро́тшим,
робі́тися коро́тшим

корпу́скула – див. ча́стинка

косі́на [мат.] – див. гіпотену́за

ко́синус, -а [мат.] /+/ підря́дник, -а

косинусо́їда [мат.] /+/ підря́дни́ця

космоге́не́з, -у /+/ світоу́твір, -ору,
Всесвітоу́твір, -ору

космоло́гія /+/ Всесвітозна́вство,
світозна́вство
к. фанта́мна, к. прима́рна

кососиметри́чність, -ості, кососпівмі́рність,
-ості, скісноспівмі́рність, -ості [мат.]

коспе́ктр, -у – див. спеќтр вза́ємний

кота́нгенс, -а [мат.] /+/ субі́чник, -а (*),
сути́чник, -а (*), відбі́чник, -а

кото́ушка 1 [ел.] /+/ мі́тниця
к. багатоша́рна, к. багатоша́рова
к. відхи́лювальна, к. відхи́лювальної
систе́ми, к. відхиля́льна, к. відхиля́льної
систе́ми [тлв.] /+/ к. відхи́лювального
укла́ду, к. відхиля́льного укла́ду
к. змінно́ї індукти́вності –
див. ва́ріометр, -а
к. послідо́вно вві́мкнута, к. різноyméнно
вві́мкнута, к. низкво́во вві́мкнута
к. шунтува́льна, к. узбі́чна
/+/ к. узбо́чувальна

кото́ушка 2, боби́на (кіноапарата, магнітофона)

кра́йка 1,okráйка 1

кра́йка 2 – див. фа́ска

кра́н, -а [техн.]
к. ка́бельний, ка́бель-кра́н, род. ка́беля-кра́на
к. підйо́мний, к. підйма́льний, звід, -ода
/+/ жураве́ль, -вля

кра́пальни́ця, ка́пальни́ця, кра́палка, ка́палка

краса́, прива́бливість, -ості [ел. ч.]

кра́тер, -а [геол.] /+/ глот, -а

кра́тність, -ості
к. стану – див. ва́га статисти́чна

кремени́ця [геол.] – див. хондри́т, -у

кременчу́к, -у́ [геол.] – див. хондри́т, -у

кремі́няк, -у́ [хім.] – див. силіка́т, -у

кресе́льник, -а, кресе́лення, рису́нок, -нка

крива́, -о́ї, лі́нія крива́
к. бала́стична, к. полі́тна,
крива́ полі́тнісна (*) –
див. траєкто́рія бала́стична
к. гіпербо́лічна /+/ к. оберне́нкова (*),
к. віді́йманкова (*)
к. намагі́тчення осно́вна, к. кому́таційна
к. норма́льного розпо́ділу, к. Га́усса
к. обві́дна, к. оги́нальна [мат.] –
див. обві́дна, -о́ї
к. пові́рча, к. пові́ркова, к. ка́лібрува́льна,
к. граду́ювальна, к. тарува́льна
/+/ к. зві́рча, к. зві́ркова, к. ступнюва́льна,
к. поді́лкувальна, к. полі́тропна
[термод.] – див. полі́тропа
к. почорні́ння, к. града́ційна,
к. характе́рична /+/ к. ступне́ва,
к. визна́чальна, к. вла́стива,
к. пито́мова (*), к. прита́мова (*),
к. прикме́това
к. стисне́ння [термод.] – див. лі́нія
стисне́ння (на *pv*-діаграмі)
к. теорети́чного кресе́льника,
к. теорети́чного кресе́лення,
к. теорети́чного рису́нка
/+/ к. подумово́го кресе́льника (*),
к. подумово́го кресе́лення (*),

крига

к. підумового рисунка (*),
к. погадового кресленика (*),
к. погадового креслення (*),
к. погадового рисунка (*)

крига – *див.* лід, *род.* льоду

крип, -у – *див.* повзучість, -ості

криптопроцесор, -а, процесор криптографічний, криптомікропроцесор, -а, мікропроцесор криптографічний /+/- процесор прихованописний, процесор прихованографічний, процесор утаєнографічний, обробник прихованописний (*), обробник прихованографічний (*), обробник утаєнографічний (*), мікрообробник прихованописний (*), мікрообробник прихованографічний (*), мікрообробник утаєнографічний (*)

криптокристалічність, -ості, прихованокристалічність, -ості /+/- утаєнокристалічність, -ості

кристал, -а (макроскопічний) [тв. т.]

/+/- твердень, -дня (*), рушець, -щя
к. голчастий /+/- к. шпичастий,
к. шпичакуватий
к. двійниковий, двійник, -а
к. керувальний, к. стабілізувальний,
к. устійнювальний
к. рідкий /+/- к. течивний
к-ли від'ємні, к-ли негативні
к-ли додатні, к-ли позитивні
к-ли ниткуваті, к-ли нитковидні,
к-ли ниткоподібні

кристалізація {Я} – скристалізування

{КРД} – кристалізування {ТД} –

скристалізовування {ПД}

к. електрохімічна –

див. електрокристалізація

кристалофізика, фізика кристалів

критерій, -ю, мірило 1 /+/- вартостеміра

крихкість, -ості /+/- крушність, -ості

криця, сталь м'яка [мет.]

кріонасос, -а, холодонасос, -а, насос кріогенний, насос холододовий, кріонагнітень, -тня (*), холодонагнітень, -тня (*), нагнітень кріогенний (*), нагнітень холододовий (*), кріогнітильник, -а (*), холодогнітильник, -а (*), гнітильник кріогенний (*), гнітильник холододовий (*), кріонасмोक, -а (*), насмोक кріогенний (*), холодонасмोक, -а (*), насмोक холододовий (*) /+/- кріонагнітниця (*), кріосмочка, кріопомпа, холодонагнітниця (*), холодоосмочка, холодопомпа, нагнітниця кріогенна (*), смочка кріогенна, помпа кріогенна, нагнітниця холодова (*), смочка холодова, помпа холодова

кріотехніка, холодогтехніка, техніка кріогенна, техніка низьких температур /+/- техніка холодова, техніка низьких теплин, техніка низьких теплорівнів (*), кріоприладдя, холодоприладдя, приладдя кріогенне, приладдя низьких температур, приладдя холодове, приладдя низьких теплин, приладдя низьких теплорівнів (*), кріознаряддя, холодознаряддя, знаряддя кріогенне, знаряддя низьких температур, знаряддя холодове, знаряддя низьких теплин, знаряддя низьких теплорівнів (*), кріооруддя, холодооруддя, оруддя кріогенне, оруддя низьких температур, оруддя холодове, оруддя низьких теплин, оруддя низьких теплорівнів (*), кріооснастка, холодооснастка, оснастка кріогенна, оснастка низьких температур, оснастка холодова, оснастка низьких теплин, оснастка низьких теплорівнів (*)

кріофізика, фізика низьких температур /+/- холодофізика, фізика низьких теплин, фізика низьких теплорівнів (*)

кронштейн, -а [техн.] /+/- підпора

кросування, перетинання [тлф.]

кружало – *див.* диск, -а

круже́чок, -чка

к. розмитості, к. нечіткості,
к. розсіяння [опт.]

кру́тень, -тня [техн.] – *див.* шків, -а

крути́зна, стрі́мність, -ості,
стрі́мча́стість, -ості (траєкторії польоту)

крути́ти, оберта́ти 1 [техн.] /+/- вереті́нити

крути́к, -а́ [техн.] – *див.* махові́к, -а́

кру́ча, у́рвище [геол.] /+/- круто́яр, -у,
у́рвисько, стро́ма

кручи́я (у воді) – *див.* вир, -у

куб 1, -а

к. перегі́нний, ле́мбик, -а

куб 2, -а [мат.] – *див.* сте́пінь трetíй

ку́бик, -а

к. фотометри́чний, к. Лю́ммера –
Бро́дхуна

кубо́їд, -а, паралелепі́пед прямоку́тний
[мат.] /+/- бру́с, -а, сулеглоплощи́нник
прямоку́тний, рівнолежноплощи́нник
прямоку́тний, субі́жноплощи́нник
прямоку́тний, рівнобі́жноплощи́нник
прямоку́тний

кубоокта́едр, -а, кубовосьми́гранник, -а [мат.]

кубува́ти, підно́сити до ку́ба, підно́сити
до трetí́ього сте́пеня {РД} – прокубу́вувати,
підно́сити до ку́ба, підно́сити до трetí́ього
сте́пеня {ПД} [мат.]

кулон, -а, Кл, ампе́р-секунда [ел.]

ку́ля

к. У́льбри́хта світловимі́рювальна –
див. фотометр ку́лястий

куля́с, -а – *див.* гак, -а

ку́лька

к. термо́метра, резервуа́р термо́метра
/+/- запáсник термо́метра, запáсник

тепломі́рника, к. тепломі́рника,
резервуа́р тепломі́рника

кульміна́ція /+/- верхови́ця (*)

кумулюва́ти {РД} – накумулю́вувати {ПД}
/+/- копичи́ти, грома́дити {РД} –
накопичува́ти, нагрома́джувати {ПД}

кумуля́нт, -а [мат.] – *див.* фу́нкція коре́ляційна

ку́пол, -а, ба́ня

к. небес́ний, б. небес́на – *див.* небосхі́л, -у

купоро́с, -у [хім.]

к. мідний, мідь сірча́на, синя́к, -у́,
камі́нь сині́й, вітріо́ль, -і

купри́т, -у, мідяне́ць, -нці́ю [геол.]

курві́метр, -а, вимі́рювач криві́зні

курс 1, -у – *див.* на́прямок ру́ху

курс 2, -у, ви́клад, -у (науки)

ку́р'ява, кура́, кушпе́ла

ку́т, -а́ [мат.]

к. відстава́ння, к. припі́знення,

к. запі́знення

к. впи́саний /+/- к. обводо́вий

к. двогра́нний, діе́др, -а, двогра́н, -а (*)

к. по́вної поляриза́ції, к. Брю́стера

/+/- к. по́вного розпі́лля (*), к. по́вного
розпо́лення (*)

к. по́ля зо́ру, по́ле куто́ве

к. розхо́дження про́меня,

к. розбі́гання про́меня

куті́ сумі́жні, куті́ приле́гли,

куті́ приле́жні

куте́сик, -а [мат.] –

див. трику́тник прямоку́тний

куто́мір, -а – *див.* гоніо́метр, -а

кущ, -а́ – *див.* вві́д конденса́торний

кюве́та, мийни́ця

Л

лабѣтка 1 (*) – *див.* па́стка 1

лабѣтка 2 (*) [тв. т.] – *див.* па́стка 2

лабѣльність, -ості – *див.* нестійкість 3, -ості

лабораторія +/- дослідня

ла́ва, га́мула (вулканічна) [геол.]

лавина

л. снігова́ [метео] – *див.* снігови́на

ла́зер, -а, генера́тор опти́чний, генера́тор

квантовий опти́чний +/- сві́тлян, -а (*)

га́ма-ла́зер, -а, гра́зер, -а, газер, -а

л. двопучковий, л. двошмуктовий,

л. двопроменевий

лак, -у

л. нітроцелюло́зний, л. цапо́новий –

див. цапонлак, -у

лама́тися, вихо́дити з ла́ду [техн.]

ла́мпа +/-сві́тниця

л. газонаповнена, л. газоповна

л. газорозрядна, л. газосвітна

л. генера́торна +/- л. витво́рникова

л. же́врийного розря́ду, л. же́врію (*),

л. тлію́чого розря́ду +/- л. же́вреню (*)

л. зворотно́ї хвилі – *див.* карцино́трон, -а

л. індікаторна, л. контро́льна,

л. сигна́льна, л. знакува́льна

+/- л. пока́зува́льна, л. наглядова́

л. освітлюва́льна переносна́, переноска́

л. підсві́ту, л. підсві́тки (шка́ли)

л. рухо́мої хвилі́, л. біжної́ хвилі́

л. холоднока́то́дна, л. автоемісі́йна,

л. холодноемісі́йна, л. автовисила́льна,

л. холодновисила́льна

ла́нка

л. розв'язува́льна, еле́мент розв'язки

+/- твóрень розв'язки (*),

перве́нь розв'язки

лантано́їди, -ів, *мн.*, лантани́ди, -ів, *мн.* [хім.]

ланцю́г, -а́ +/- лане́ць, -нця́, чеп, -а (*),

ре́тязь, -я, ре́тяз, -а, ре́тяг, -а

л. гір [геол.] – *див.* пасмо гір

ланцюжо́к, -жка́

л. протон-протонний – *див.* цикл во́днєвий

лапласі́ан, -а [мат.] – *див.* опера́тор Лапласа́

лату́нь, -і, мідь жо́вта (типу 60/40) [мет.]

+/- метал жо́втий, мосяж, -у

лауегра́ма – *див.* дифрактогра́ма криста́ла

лебідка, ко́рба [техн.] +/- тягло́, крут, -а,

катеринка

ле́гкість, -ості (розчину) – *див.* сла́бкість, -ості

легкообті́чність, -ості [техн.] –

див. зручнообті́чність, -ості

ле́гшання {Я/ТПД} – полéгшання {КРД}

[самочинно]

ле́гшати, ставати́ ле́гшим, робитися́ ле́гшим

лексиколо́гія

л. те́рмінна – *див.* терми́нологія 2

ле́мбик, -а – *див.* куб пере́гінний

лемніска́та [мат.] +/- мере́жка (*), за́в'язка

лепто́н, -а [ел. ч.] +/- ма́лець,

род. ма́льця, бе́зваг, -а (*)

лет, -у (частинок) – *див.* пробі́г, -і́гу

летіве́ць, -вцю́ (*) [хім.] – *див.* ефі́р 2, -у

лещата́, *род.* леща́т, *мн.*, щимкі́, -і́в, *мн.* [техн.]

ливарня́, гамарня́, заво́д ливарний́ [мет.]

лі́нва [техн.] – *див.* кана́т, -а

ліпкість, -ості, липу́чість, -ості,

кле́йкість, -ості +/- гле́йкість, -ості,

бе́ркість, -ості, глизя́вість, -ості

лискове́ць, -івцю́ [геол.] – *див.* я́шма

лискува́ти – *див.* полірува́ти

лістиця (*) – див. фольга

листуватість, -ості – див. шаруватість, -ості

листок, -стка
л. магнітний –
див. шар подвійний магнітний

лібрація [техн.] /+/ колив, -у (*)

ліганд, -у, аденд, -у [хім.]

лігатура, приплав, -у (*) [мет.]

лід, род. льоду, крига

лідер, -а [ел.] /+/ провідар, -я, вожай, -я

ліквация, сегрегація {Я} – ліквация, просегрегування {КРД} – ліквация, сегрегування {ТД} – ліквация, просегреговування {ПД} [мет.]
л. дендритна, с. дендритна,
л. внутрікристалічна дендритна,
с. внутрікристалічна дендритна
л. осьова, л. вісьова, с. осьова,
с. вісьова

ліквідація (недоліків) – див. усунення 2

ліквідувати (об'єкт) – див. знищувати 1

ліквідус, -у /+/ течівка (*)

лімб, -а, барабан відліковий,
шкала дискового типу [техн.]
/+/ шкала кружального типу (*)

лімоніт, -у, залізняк рудий,
мочаринець, -нцю [геол.]

лімфа, сукровиця [біол.]

лінеаризувати {РД} – злінеаризувати {ПД} [мат.] /+/ лінійнити (*) {РД} – злінійнювати (*) {ПД}

лінза [опт.]
л. багатошарна, л. багатошарова
л. двовгнута, л. подвійновгнута
л. двоопукла, л. двоовгнута,
л. подвійноопукла, л. двобічноопукла,
л. опукло-опукла /+/ сочівка, сочка,
л. двоїстогорбувата

л. двофокусна, л. біфокальна
/+/ л. двоогнищна
л. довгофокусна /+/ л. довгоогнищна
л. збиральна, л. позитивна, л. додатна
л. збільшувальна [опт.] – див. лупа
л. конденсорна /+/ л. збирникова
л. опукло-ввігнута – див. меніск, -а
л. плоско-опукла, л. плоско-ввігнута
/+/ л. плесковато-опукла,
л. плесковато-ввігнута,
л. плескато-опукла, л. плескато-ввігнута,
л. пліскувато-опукла,
л. пліскувато-ввігнута
л. розсіювальна, л. увігнута,
л. негативна, л. від'ємна
л. типу "риб'яче око", л. Максвелла

лінійка /+/ правілка

лінійність, -ості [мат.] /+/ односяжність, -ості

лінія

л. автоматизована, л. зв'язку незакріплена,
л. зв'язку перемична,
л. зв'язку комутівна [тлф.]
л. акустична, л. звукова –
див. звукопровід, -ода
л. багатокутна, л. полігональна [мат.]
л. Блоха, л. блохівська
л. вертикальна – див. вертикаль, -і
л. візирна, вісь візирна, напрямок візування /+/ л. прозора, вісь прозора
л. горизонтальна, л. позема –
див. горизонталь, -і
л. живильна, л. живлення [ел.]
л. зору, л. зорова, л. погляду,
л. спостереження, вісь зору,
л. візування
л. контакту, л. контактна,
л. контактна /+/ л. стику, л. стикова
л. крива – див. крива, -ої
л. передачі, л. передавальна [ел.]
л. передачі коаксіальна,
л. передачі співвісна [ел.]
л. передачі розсіювальна,
л. передачі дисипативна,
л. передавальна розсіювальна,
л. передавальна дисипативна [ел.]

ліофільність

/+/- л. довга розсіювальна,
л. довга дисипативна
л. поглинання спектральна,
л. спектру поглинання [опт.]
л. похила /+/- л. спади́ста
л. початку відліку, л. базисна
л. прямого зв'язку, "провід прями́й"
л. пунктирна, л. точкована –
див. пунктир, -у
л. рівносигнальна,
л. рівновізнакова (*)
/+/- л. однакосигнальна,
л. однаковізнакова (*)
л. розділу, л. розмежувальна, л. межова
л. стиснення (на *рv*-діаграмі),
крива стиснення [термод.]
л. штрих-пунктирна,
л. штрих-точкова, штрих-точкованка

ліофільність, -ості [мол. фіз.]
/+/- стійливість, -ості

ліофобність, -ості [мол. фіз.]
/+/- нестійливість, -ості

лі́тера, буква

літографія
л. кольорова, хромолітографія

літосфе́ра, ко́ра земна́ [геол.]

літраж, -у́ [техн.]
л. двигуна –
див. об'єм циліндрів робочий

ліфт, -а [техн.] /+/- підійма́ч, -а́

лічі́льник, -а /+/- лічба́р, -я́
л. Гейгера, трубка Гейгера лічі́льна,
л. Гейгера – Мюллера, трубка Гейгера –
Мюллера лічі́льна,
л. Гайгера, трубка Гайгера лічі́льна,
л. Гайгера – Мюллера,
трубка Гайгера – Мюллера лічі́льна
л. елементарних частинок
/+/- л. творневих частинок (*)
л. пилу, пиломір, -а, коніметр, -а [техн.]

ловни́ця 1 – *див.* па́стка 1
ловни́ця 2 – *див.* па́стка 2

логари́фм, -а [мат.] /+/- степе́нник, -а (*),
числопис, -а (*), числень, -еня (*)
л. десятковий, л. звичайний

логарифмува́ти {*РД*} – прологарифмува́ти,
злогарифмува́ти {*ПД*} [мат.]
/+/- степенникува́ти (*), числописа́ти (*),
численити (*) {*РД*} –
простепенникува́ти (*),
числописа́ти (*), прочисленюва́ти (*) {*ПД*}

ло́гіка /+/- ми́сливість, -ості (*),
ду́мність, -ості (*)

лого́метр, -а, вимірювач відно́шень
/+/- відносник, -а, відно́шувач, -а

ло́же (річки) [геол.] /+/- ло́жище, лори́то

лока́льність, -ості [ел. ч.] –
див. мікропричи́нність, -ості

локсодро́ма, навскі́сниця (*) [мат.]

лопа́тка [техн.]
л. поворо́тна, л. відхиля́льна,
л. відхилюва́льна, відхиля́ч 3, -а́,
дефле́ктор 3, -а

лощи́на, лощови́на, ви́ярок, -рка,
видолинок, -нка [геол.]

лощи́ти – *див.* полірува́ти

лоя́к, -у́ [геол.] – *див.* та́льк, -у

лу́да [геол.] – *див.* обма́нка

лу́жність, -ості [хім.] – *див.* осно́вність, -ості

луна́ 1 – *див.* відбива́ння хвиль

луна́ 2, сигна́л відби́тий, луна́-сигна́л,
род. луни-сигна́лу, е́хо-сигна́л,
род. е́хо-сигна́лу, ви́знак відбитий (*),
луна́-ви́знак (*), *род.* луни-ви́знаку (*),
е́хо-ви́знак (*), *род.* е́хо-ви́знаку (*)

луноі́мпульс, -у – *див.* і́мпульс-луна́,
род. і́мпульсу-луни

лунолока́тор, -а, ехолока́тор, -а [техн.]
/+/- лун, -а (*), луноло́в, -а (*),
лунач, -а́ (*), рун, -а (*)

луноло́т, -а, відлу́нник, -а, ехоло́т, -а [техн.]
/+/ луномі́р, -а

лу́па, скло збі́льшувальне,
лінза збі́льшувальна [опт.]

любрика́тор, -а [техн.] /+/
масти́лка, олі́йка

люк, -а [техн.] /+/
ля́да, шиб, -а

люксме́тр, -а, ілюміноме́тр, -а [опт.]

люмінесце́нція /+/
сві́на

л. катодна – *див.* катодолюмінесце́нція
л. параметри́чна –
див. розсі́яння світла параметри́чне
л. резона́сна, випромі́ювання резона́сне,
флуоресце́нція резона́сна

л. рекомбіна́ційна,
випромі́ювання рекомбіна́ційне
л. хімі́чна – *див.* хемолюмінесце́нція

люмінофо́р, -а, фосфо́р, -а, світлоно́сець, -ця (*)

л. багатоконпо́нентний,
ф. багатоконпо́нентний,
с. багатоконпо́нентний (*)
/+/ л. багатоскладнико́вий,
ф. багатоскладнико́вий,
с. багатоскладнико́вий (*)

л. кольоро́вий, л. кольоро́вого світі́ння,
ф. кольоро́вий, ф. кольоро́вого світі́ння,
с. кольоро́вий (*), с. кольоро́вого
світі́ння (*)

ля́піс, -у [геол.] /+/
ка́мінь пекельни́й

М

магази́н, -у

м. ємностей, скринька ємностей,
м. ємні́сний, скринька ємні́сна [ел.]

магнафлю́кс, -у, магнітофле́кс, -у

магнеті́зм, -у

м. земни́й – *див.* геомагнеті́зм, -у

магнетро́н, -а

м. багаторезона́торний,
м. багатоконра́мний,
м. багатоконту́рний,
м. багатокі́льний
м. неперервної ді́ї,
м. неперервного генерува́ння,
м. незагасних коливань
/+/ м. неперервного витво́рювання
м. трохо́їдний, м. трохо́їдальний –
див. трохотро́н, -а

магні́т, -а [техн.]

м. компенса́ційний,
м. коректува́льний,
м. корегува́льний
/+/ м. вирівня́льний,
м. надолужува́льний (*),
м. відшкодо́вний,
м. попра́вний

м. стержне́вий –

див. сте́ржень магні́тний

магнітогідро́динаміка,
гідро́динаміка магні́тна

магнітоме́тр, -а, гаусме́тр, -а, магнітомі́р, -а,
вимі́рювач магні́тної індукці́ї /+/
вимі́рювач магні́тного наво́ду (*)

м. кванто́вий, тесламе́тр, -а

магніторозві́дка, розві́дка магні́тна {Я} –
магніторозві́дання, розві́дання магні́тне
{КРД} – магніторозві́дування,
розві́дування магні́тне {ТПД}

магніостри́кція, магніторозтя́г, -у {Я} –
магніостри́кція, магніторозтя́гнення
{КРД} – магніостри́кція,
магніторозтя́гування {ТПД}

магнітофо́н, -а

магнітофо́н-приста́вка,
род. магнітофо́на-приста́вки –
див. приста́вка магнітофо́нна

ма́зер, -а, підси́лювач кванто́вий

м. багатомо́довий
/+/ м. багатопові́довий (*)

майстерня, робі́тня [техн.]

макет, -а [техн.] /+/ подібець, -бця (*)

маківка 1 – див. верхівка

маківка 2 [геол.] – див. вершина 1

макрозйомка, макрознiманнiя, макрофото-
зйомка, макрофотознiманнiя {Я/КРД} –
макрознiманнiя, макрофотознiманнiя {ТПД}

макрокосм, -у – див. Всесвіт, -у

макроскопiчнiсть, -остi
/+/ макроскопiйнiсть, -остi,
великорозмiрнiсть, -остi

максимум, -у, значеннiя максимiльне,
значеннiя найбільше (величини)
/+/ бiльшiнь, -енi (*)

м. рiзкий [на графiку] – див. пiк, -а

малакометр, -а, м'якометр, -а (*) [техн.]

малiсть, -остi, малiзна

малосилiсть, -остi (розчину) –
див. слабкiсть, -остi

мандрування – див. блукання

мановакуумметр, -а,
вакуумметр манометричний
/+/ вакуумметр тискомiрний

манометр, -а [техн.]

вакуум-манометр, -а – див. вакуумметр, -а

м. вакуумний – див. вакуумметр, -а

м. диференцiйний, м. рiзничний (*) –
див. дифманометр, -а

м. електророзрядний магнiтний,

м. Пеннiнга

м. iонiзацiйний радiоактивний,
альфатрон, -а

м. опору, м. Пірані

м. пружинний,

м. Бурдона, трубка Бурдона

м. радіометричний,

м. термомолекулярний радіометричний,

м. Кнудсена

м. свердловинний, м. забійний

ма́рево – див. міраж, -у́

ма́риво – див. міраж, -у́

маркування 1, значення 2

маркування 2, значка [знак]

марнохiд, -о́ду [техн.] – див. хiд даремний

ма́са

м. атомна /+/ вага́ атомна [заст.]

м. гравітацiйна, м. важка́, м. тяжiння

м. пито́ма, м. одини́ці об'єму –

див. густи́на 1

м. пластична – див. пла́стик, -у

масiв, -у /+/ шма́тень, -тню (*),

бу́ла, кімса, бука́т, -у

масти́ло /+/ масти́во, о́лій, -ю

мастиловiдбiвач, -а́, мастиловiдбiйник, -а

масшта́б, -у /+/ мiри́ло 2, кратномiр, -у

масштабування, змiна масштабу {Я} –

масштабування, змiнення масштабу {КРД} –

масштабування, змiнювання масштабу {ТПД}

/+/ змiна мiрила, змiна кратномiру, операцiя

масштабування, дiянка масштабування (*)

{Я} – змiнення мiрила, змiнення кратномiру,

операцiя масштабування,

дiянка масштабування (*) {КРД} –

змiнювання мiрила, змiнювання кратномiру,

операцiя масштабування,

дiянка масштабування (*) {ТПД}

матері́к, -а́ [геол.] – див. континент, -у

матері́ал 1, -у /+/ речови́ння (*),

м. абразивний – див. абразив, -у

м. багатощарний, м. багатощаровий

м. високоякісний, м. високосортний,

м. високоцiнний

м. вогнетривкий, м. вогнестійкий,

м. вогневiдпiрний – див. вогнетрив, -у

м. вологий, м. во́гий

м. джереловий 1, м. вихiдний 1

м. диелектричний – див. диелектрик, -а

м. завантажний, м. джереловий 2,

м. сировинний, сумiш реакцiйна

джерело́ва [хім.] /+/ м. вихiдний 2,

сумiш реакцiйна вихiдна́

м. магнiтножорсткий, м. магнiтнотвердий

м. металокерамічний,
 м. кераміко-металевий –
див. металокераміка
 м. напилюваний, м. напорішуваний
 м. поглинальний, абсорбент, -а
 /+/ *поглинач, -а*
 м. провідний – *див.* провідник, -а
 м. сегнетоелектричний,
 м. фероелектричний –
див. сегнетоелектрик, -а
 м. сипкий, м. сипучий
 м. сирий, м. необроблений
 м. сировий – *див.* сировина
 м. спечений – *див.* спік, -еку

матеріал 2, -у [інформація] /+/ *знадіб, -обу*

матриця [мат.] /+/ *матиця*
 м. блічна, м. складена
 м. густини, м. статистична, оператор
 густини, оператор статистичний
 м. декодувальна, дематриця (*)
 /+/ *дематиця (*)*
 м. діагональна /+/ *м. перекутна,*
 м. ускісна, м. розсіяння, S-матриця,
 оператор розсіяння

маховік, -а, розгінч, -а, крутнік, -а [техн.]

машина
 м. листогінна роликів, м. листогінна
 коліщана, м. крайкозагинальна,
 зиг-машина [техн.] /+/ *м. листогінна*
 котюшкова, м. листогінна коточкова
 м. підсумовувальна – *див.* арифмометр, -а
 м. повітрорудна [техн.] –
див. повітрорудка
 м. уніполярна, м. однополярна,
 м. електрична уніполярна,
 м. електрична однополярна [ел.]

маятник, -а /+/ *коливанець, -нця (*), коливало*
 м. тертьовий, м. Фруда, м. фрикційний

меандр, -а [техн.] /+/ *вігін, -а, коліно*

медіана, досередниця (*) [мат.]
 /+/ *рівнотінка (*), рівнокрайка (*),*

посередка (*), навіпка (*),
 середуша, -ої, середбічна

межа 1, грань 2, -і [лінія розділу]

межа 2, край, -ю [кінець]
 межі регулювання –
див. діапазон регулювання

межа 3 [поверхня]
 м. домінна – *див.* стінка домінна
 м. домінна бліхівська, м. бліхівська –
див. стінка Бліха
 м. міжфазова, п. міжфазова,
 м. розділу фаз, п. розділу фаз
 /+/ *м. розділу відмін, м. міжвідмінна,*
 м. розділу відмін, п. розділу відмін

мезон, -а [ел. ч.]
 К-мезон, -а, каон, -а
 пі-мезон, -а, п-мезон, -а, піон, -а

мембрана /+/ *напінка (*)*
 м. гармонікова [техн.] – *див.* сільфон, -а

меніск, -а, лінза опукло-ввігнута, капула [опт.]

меншання {Я/ТПД} – поміншання {КРД}
 [самочинно]

меншати, ставати меншим, робітися меншим

меншина [мат.] – *див.* мінор, -а

мережа, сітка 2 (каналів) [техн.]
 м. гібридна /+/ *м. суржева, м. суржена,*
 м. змішана

мерехтіння, миготіння 2, мигтіння 2 (світла)
 /+/ *мигкотіння, посвіт, -у, бликання*

мередрічність, -ості [мат.]
 /+/ *мередрійність, -ості (*),*
 дробоосновність, -ості (*), несповність, -ості (*)

мероморфність, -ості, дробоподібність, -ості,
 дробуватість, -ості [мат.]

месдоза – *див.* датник динамометричний (*)

месура – *див.* індикатор циферблатний

метадин, -а [ел.] –
див. генератор поперічного поля

метал

метал, -у /+/- ковань, -ю (*)

м. дорожчий, м. коштовний,
м. шляхетний, м. благородний
м. супутний, метал-супутник,
род. металу-супутника

металоїд, -у [тв. т.] – див. сполука металічна

металокераміка, кермет, -у, матеріал метало-
керамічний, матеріал кераміко-металевий
/+/- речовиння металокерамічне (*),
речовиння керамічно-металева (*)

металофізика, фізика металів

металургія, гамарство

метаморфізм, -у [геол.] /+/- ~~анаморфізм, -у~~

метаморфоза, перетвір 3, -ору, переобраз, -у

метанол, -у, спирт метиловий, спирт деревний

метастабільність, -ості
/+/- позаустійність, -ості (*),
переустійність, -ості (*),
перерівноважність, -ості (*)

метафізичність, -ості,
позафізичність, -ості
/+/- позаприродність, -ості

метглас, -у – див. скло металеве

метелиця [метео] – див. хуртовина

метеорологія /+/- погодіпис, -у

метіль, -і [метео] – див. хуртовина

метод, -у

м. Бріджмена,
м. вирощування монокристалів Бріджмена
м. варіацій, м. Ейлера, м. Ойлера
м. вимірювання нульовий, м. нульовий,
м. вимірювання компенсаційний,
м. компенсаційний, м. вимірювання
диференційний, м. вимірювання
різничний (*), м. диференційний,
м. різничний (*) /+/- м. вимірювання надолу-
жувальний (*), м. вимірювання відшко-
довний (*), м. надолужувальний (*),
м. відшкодовний (*)
м. графічний /+/- м. нарисний

м. комплексних кутових моментів,
м. полюсів Редже
м. луноімпульсний, м. ехо-імпульсний,
м. відбивання імпульсу,
м. луноімпульсовий,
м. ехо-імпульсовий, м. імпульсового
відбивання /+/- м. лунопоруховий,
м. ехо-поруховий, м. порухового
відбивання
м. плавних збурень, м. Рітова
м. подвійної дифузії, м. двократною ди-
фузією /+/- м. подвійного розпоширення (*),
м. двократного розпоширення (*),
м. подвійного проникнення,
м. двократного проникнення,
м. полікристала, м. Дебая – Шеррера
м. поляризаційно-оптичний,
м. фотопружності
м. простої ітерації, м. послідовних на-
ближень, м. повторних підстановок
/+/- м. простої повторки (*)
м. самоузгодженого поля,
м. Хартрі – Фока
м. статистичних випробувань, м. статис-
тичних випробувань, м. Монте-Карло
м. фазового інтеграла, м. Вентцеля –
Крамерса – Бріллюена, ВКБ-метод, -у,
м. Ліувілля – Гріна /+/- м. фазового пер-
вісника
шлірен-метод, м. Теллера

методика (обчислень) – див. техніка 2

метрика [мат.] /+/- мірка, відлєглиця (*),
відстанка (*), віддалиця (*)

механізм, -у

м. аксіальний, м. осьовий, м. вісьовий
м. керування, м. управління,
м. правування
м. подавальний [рад.] – див. фідер, -а
м. привідний [техн.] – див. привід, -оду
м. слідувальний копіювальний [обч.] –
див. дуплікатор, -а

механіка

м. квантова, м. хвильова
м. класична, м. ньютонівська
м. рідин і газів – див. гідроаеромеханіка

мехом, -а – *див.* ом механічний
 м'єчик, -а [ел.] – *див.* рубильник, -а
миготіння 1
 м. звуковé [ак.] – *див.* биття́ звуку
миготіння 2 (світла) – *див.* мерехтіння
мигтіння 1
 м. звуковé [ак.] – *див.* биття́ звуку
мигтіння 2 (світла) – *див.* мерехтіння
 мийниця – *див.* кюв'єта
 милозвучність, -ості, доброзвучність, -ості,
 евфонічність, -ості (терміна)
 милозвуччя (*) [ак.] – *див.* консонанс, -у
 мимовісник, -а [техн.] – *див.* ексцентрик, -а
 мимовісність, -ості [техн.] – *див.* ексцент-
 ричність, -ості
 мимовісся (*) [мат.] – *див.* ексцентриситет, -у
 миттєвість, -ості – *див.* моментальність, -ості
 миттємір, -а – *див.* хроноскоп, -а
 міграція, переміщення 2 {Я} – змігрування (*),
 переміщення {КРД} – мігрування,
 переміщення {ТД} – змігровування (*),
 переміщування {ПД} (частинок)
 м. деф'єктів, п. деф'єктів [тв. т.]
 /+/. м. вад, п. вад
 мідель, -длю – *див.* переріз мідлевий
 мід'як, -у́ [геол.] – *див.* руда мідна
 мідянець, -нцю́ [геол.] – *див.* куприт, -у
мідь, -і
 м. жовта (типу 60/40) [мет.] –
див. латунь, -і
 м. сірчана [хім.] – *див.* купорос мідний
 мікрокатор, -а, голівка пружинна вимірю-
 вальна [техн.]
 мікрóметр, -а /+/. дрібномір, -а
 мікропричинність, -ості, локальність, -ості
 [ел. ч.]

мікропроцесор, -а /+/. мікрообробник, -а (*)
 м. криптографічний –
див. криптопроцесор, -а
мікроскоп, -а
 м. електронний дзеркальний,
 м. електронний відбивальний,
 м. іонний польовий, м. автoйонний –
див. проєктор іонний
 м. лазерний, м. проєкційний лазерний
мікроскопія
 м. автoйонна, м. іонна польова
 мікросхема, чип, -а, схема інтегральна,
 ІС [елн.] /+/. схема цілкова, ЦС,
 накид цілковий, ЦН (*), схема сукупова,
 СС, накид сукуповий, СН (*),
 накид інтегральний, ІН (*),
 мікронакид, -у (*)
мікрофóн, -а
 м. п'єзоелектричний –
див. п'єзомікрофóн, -а
 мікрохвiлi, -ль, *мн.*, мікrorадіохвiлi, -ль, *мн.*
 мікшування, змішування {Я/ТД} –
 змікшування, змішання {КРД} –
 змікшовування, змішування {ПД} (звуку) [ак.]
 міліметрівка, папір міліметровий,
 папір діаграмний, папір діаграмовий
 /+/. папір числорисовий
 міліфлюксметр, -а, мілівеберметр, -а,
 гальванометр балістичний [ел.]
 /+/. напругомір балістичний
 мінерал, -у [геол.] /+/. круш, -у
 м. супутній, мінерал-супутник,
род. мінералу-супутника
 мінімальність, -ості, найменшість, -ості
 мініметр, -а /+/. дрібномірець, -рця (*)
 мінімум, -у, провал, -у (кривої,
 характеристики) /+/. меншінь, -ені (*)
 мінор, -а, меншина, підвизна́чник, -а,
 утинок, -нка [мат.]

міра

м. взірцева, м. еталонна

міраж, -у́, ма́рево, ма́риво /+/ наповид, -у, видиво

мірка, мірниця [посудина]

місткість 1, -ості, ёмність 3, -ості (посудини щодо речовини) /+/ поёмність 2, -ості

місткість 2, -ості, укладність, -ості (посудини щодо предметів)

місто́к, -тка́ [елн.] – див. схёма місткова

міст, род. моста́ [елн.] – див. схёма місткова

місце

м. з'єднання [ел.] – див. точка вузлова

м. гілкування, м. розгалуження

(в ланцюгах полімерів) –

див. точка гілкування

місцевізначення [рлк.] – див. виявлення 3

місцевизначати [рлк.] – див. виявляти 2

мітка, позначка /+/ значка, значанка (*)

міцність 1, -ості

м. прилипання, м. адгезії

м. когезійна, м. зчіплювальна, м.

зчіплення, зчіплювальність, -ості (*)

/+/ спійність, -ості

міцність 2, -ості (на електричний пробій) [ел.] – див. трівкість 2, -ості

мішанина, на́міш, -і

мішень, -і [елн.] /+/ ціль, -і

множення 1 {Я/ТПД} – помноження,

перемноження {РД} (чисел) [мат.]

м. логічне – див. кон'юнкція

множення 2 {Я/ТПД} – помноження {РД} (величин)

множень, -жня (*) [мат.] – див. коефіцієнт 2, -а

множина́ [мат.]

м. значень робоча, область робоча

м. нескінченна, безліч, -і

м. розмита, м. розмазана, м. нечітка

мно́жник, -а [мат.]

м. Ланде –

див. фактор магнітного розщеплення

м. обернення – див. форм-фактор, -а

м. пакувальний, коефіцієнт пакувальний

мо – див. сіменс, -а

мода, тип коливання /+/ повид, -у (*)

м. розірвання, розрив-мода (*)

/+/ тиринг-мода, розрив-повид, -у (*),

повид розірвання (*)

моди нормальні –

див. коливання нормальні

моделювати {РД} – змодельовувати {ПД}

/+/ відтворювати 4

модель, -і /+/ відтвір, -ору (*)

м. атома, м. атомна

м. гелію II двокомпонентна,

м. гелію II дворідінна

м. нуклонних асоціацій,

м. нуклонових асоціацій,

м. ядра кластерна

модём, -а [обч.] /+/ модулятор-демодулятор,

род. модулятора-демодулятора

модератор, -а /+/ ладник, -а, керма́ч, -а́,

упоміркувач, -а

модифікатор, -а /+/ різновидень, -дня (*),

різновидник, -а (*), модува́ч, -а́, інакшувач, -а (*)

модифікація /+/ різновид, -у

модифікувати {РД} – змодифіковувати

{ПД} /+/ різновиднити, інакшити (*) {РД} –

зрізновиднювати, зінакшувати (*) {ПД}

модуля́тор, -а

м. оптичний, обтюра́тор світловий,

перекривач світла

/+/ м. світловий

модуля́ція /+/ перерозмір, -у (*),

позмін, -у (*), позміна (*)

м. амплітудна, АМ /+/ м. розмахова, РМ

м. взаємна, м. перехресна, крос-модуляція – *див.* інтермодуляція
 м. недостатня, м. неповна
 м. перехресна в іоносфері,
 перебудова модуляції,
 ефект Люксембург-Горьківський [рад.]
 /+/ наслід Люксембург-Горьківський (*),
 вплив Люксембург-Горьківський (*),
 учин Люксембург-Горьківський (*)
 м. світла, м. оптичного випромінювання

модуль 1, -я, співчинник, -а
 м. об'ємної деформації,
 с. об'ємної деформації
 /+/ м. об'ємної знеправи,
 с. об'ємної знеправи
 м. поздовжньої пружності,
 м. Юнга, с. поздовжньої пружності,
 с. Юнга

модуль 2, -я [мат.]
 м. вектора – *див.* довжина вектора
 м. числа, значення числа абсолютне,
 значення числа цілковите

модуль 3, -я, блок 3, -а, вузол 2, -зла,
 елемент конструкції, елемент конструк-
 тивний [техн.] /+/ елемент будови,
 творень конструкції (*), творень будови (*),
 первень конструкції, первень будови,
 творень конструктивний (*),
 первень конструктивний

модульовність, -ості
 /+/ перерозмірність, -ості (*),
 позмінність, -ості (*)

можливість, -ості
 м. потенційна, м. прихована

молекула /+/ перводріб, -оба

молоток, -тка [техн.] /+/ клевець, -вця

молоточок, -чка
 м. електричного дзвінка,
 клепальце електричного дзвінка

молібденіт, -у, блиск молібденовий [геол.]

моль, -я [хім.] /+/ грам-молекула [заст.],
 грам-перводріб, -оба

момент, -у

м. атома магнітний,
 м. атома парамагнітний
 м. відцентровий, м. відбіжний,
 м. відосередковий /+/ м. відосередній
 м. імпульсу, м. кількості руху,
 м. кутовий, м. імпульсу сили,
 м. кінетичний, імпульс обертальний,
 м. орбітальний /+/ м. поруху,
 м. руховий
 м. інерції відцентровий, добуток
 інерції, м. інерції відбіжний,
 м. інерції відосередковий
 /+/ м. рівноруху відцентровий (*),
 м. рівногону відцентровий (*),
 м. байдужу відцентровий (*),
 м. байдужі відцентровий (*),
 м. безвлади відцентровий,
 м. рівносили відцентровий (*),
 м. розгіння відцентровий (*),
 м. саморуші відцентровий (*),
 добуток рівноруху (*),
 добуток рівногону (*),
 добуток байдужу (*),
 добуток байдужі (*),
 добуток безвлади, добуток рівносили (*),
 добуток розгіння (*),
 добуток саморуші (*),
 м. рівноруху відбіжний (*),
 м. рівногону відбіжний (*),
 м. байдужу відбіжний (*),
 м. байдужі відбіжний (*),
 м. безвлади відбіжний, м.
 рівносили відбіжний (*),
 м. розгіння відбіжний (*),
 м. саморуші відбіжний (*),
 м. інерції відосередній,
 м. рівноруху відосередній (*),
 м. рівногону відосередній (*),
 м. байдужу відосередній (*),
 м. байдужі відосередній (*),
 м. безвлади відосередній,
 м. рівносили відосередній (*),
 м. розгіння відосередній (*),
 м. саморуші відосередній (*),
 м. рівноруху відосередковий (*),

МОМЕНТАЛЬНІСТЬ

м. рівногону відосередковий (*),
м. байдужу відосередковий (*),
м. байдужі відосередковий (*),
м. безвлади відосередковий,
м. рівносилу відосередковий (*),
м. розгіння відосередковий (*),
м. саморухі відосередковий (*)
м. обертальний, м. обертання
м. пусковий, м. рушання
(електродвигуна)

моментальність, -ості, миттєвість, -ості
моноклінність, -ості, однохиловість, -ості
монокліноедричність, -ості,
монокліноедрийність, -ості (*),
односкісність, -ості /+/ скісноромбість, -ості
моноліт, -у /+/ одність, -ості
монолітність, -ості /+/ однісність, -ості (*)
мономер, -у [хім.] /+/ односклад, -у (*),
односкладень, -дню (*), односкладець, -дцю (*)
монополь, -я, однополь, -я (*) [ел. ч.]
/+/ одноплітник, -а (*)
м. магнітний, м. Дірака
монохроматичність, -ості,
однобарвість, -ості (*)
монохроматор, -а /+/ однобарвник, -а
м. дифракційний /+/ м. огінний (*)
моношар, -у – див. шар мономолекулярний

монтаж, -у – див. збірка [техн.]
монтувати 1 [техн.] – див. збирати 1
монтувати 2 (приладдя) [техн.] –
див. встановлювати 1
мотузок, -зка, мотузка, поворозка,
повороз, -а [техн.] /+/ курмей, -я,
курній, -я, курней, -я
мочаринець, -нцю [геол.] – див. лімоніт, -у
мультивібратор, -а [елн.]
м. бістабільний, м. двостійкий (*),
тригер, -а, фліп-флор, -а
/+/ спусковик, -а (*)
м. очікувальний – див. одновібратор, -а
мундштук, -а /+/ насадка 2
муран, -у [хім.] – див. перекис мангану
мусковіт, -у, слюда біла, лосняк білий
[геол.] /+/ лищак білий, лищик білий,
луца біла, блисняк білий
муфта
м. кабельна –
див. з'єднувач кабельний [ел.]
мюон, -а, мю-нуклон, -а [яд. фіз.]
/+/ ~~мю-мезон, -а~~ [заст.]
м'якомір, -а (*) [техн.] – див. малакометр, -а
м'яти {РД} – змінати {ПД} [техн.]
м. пару – див. дроселювати

Н

набір, -ору (деталей) [техн.] –
див. комплект, -у
наближення 1
н. квазістаціонарне, н. квазістатичне
/+/ н. квазістійне, н. майжестійне,
н. квазінезрушне, н. майженезрушне,
н. квазінерушне, н. майженерушне
наближення 2 – див. апроксимація

наблізність, -ості – див. приблизність, -ості
навантаження 1 {Я/КРД} – навантажування
{ТПД}
н. статичне, н. нерушне (*)
навантаження 2
н. катодне, вихід катодний [ел.]
н. настановлене, н. номінальне,
н. призначене

<p>н. рівномірне, н. рівномірно розподілене /+/- н. однакомірне, н. однакомірно розподілене н. робоче, н. експлуатаційне н. теплове (холодильного обладнання), витрата холоду [техн.]</p> <p>наве́дження {Я/КРД} – наво́дження {ТПД} наве́дження на ціль, наці́лення {Я/КРД} – наво́дження на ціль, наці́лення {ТД} – наво́дження на ціль, наці́лювання {ПД}</p> <p>наверле́ – <i>див.</i> назад</p> <p>на́верт, -у (*) – <i>див.</i> цикл 1, -у</p> <p>навива́ти (на котушку) [техн.] – <i>див.</i> намо́тувати</p> <p>навивка {Я} – навиття́ {КРД} – навива́ння {ТПД} [техн.]</p> <p>навіга́ція н. астрономічна, н. зоряна – <i>див.</i> астронавіга́ція</p> <p>навкі́лля – <i>див.</i> оточе́ння</p> <p>наво́джувати 1 – <i>див.</i> гідратува́ти</p> <p>наво́джувати 2, зато́плювати водо́ю</p> <p>наво́днювати – <i>див.</i> гідрогенізува́ти</p> <p>навскі́ска (*) [опт.] – <i>див.</i> ко́ма</p> <p>навскі́сниця (*) [мат.] – <i>див.</i> локсодро́ма</p> <p>навско́сі, зізо</p> <p>наву́глецьо́вувати, насі́чувати вуглеце́м</p> <p>навча́ння н. автоматизо́ване, н. маши́нне</p> <p>навча́ти {РД} – на́учувати {ПД}</p> <p>на́гніт 1, -у {Я} – на́гнічення {КРД} – на́гніта́ння {ТД} – на́гнічува́ння {ПД} /+/- на́гін 1, -ону (*), на́пруд, -у (*), на́сил, -у (*), на́пуст, -у (*) {Я} – на́гонення, на́пру́дження, на́слання, на́пущення {КРД} – на́ганя́ння, на́пру́джува́ння, на́силання, на́пуска́ння {ТД} – на́гонюва́ння, на́пру́джува́ння, на́силання, на́пуска́ння {ПД}</p>	<p>на́гніт 2, -у, збу́дження 2 {Я} – на́гнічення, збу́дження {КРД} – на́гніта́ння, збу́джува́ння {ТД} – на́гнічува́ння, збу́джува́ння {ПД} [елн.] /+/- на́гін 2, -ону {Я} – на́гонення {КРД} – на́ганя́ння {ТД} – на́гонюва́ння {ПД}</p> <p>на́гніта́ти, подава́ти {РД} – на́гнічува́ти, подава́ти {ПД} (рідину або газ) /+/- на́ганя́ти, на́пру́джувати, на́силати, на́пуска́ти {РД} – на́гонюва́ти, на́пру́джувати, на́силати, на́пуска́ти {ПД}</p> <p>на́гніте́нь, -тня (*) [техн.] – <i>див.</i> насо́с, -а</p> <p>на́грів, -у {Я} – на́гріття {КРД} – на́грива́ння {ТПД} н. високочасто́тний, н. стру́мами високо́ї частото́ї н. індукці́йний /+/- н. на́водо́вий</p> <p>на́грива́ч, -а, при́стрій на́грива́льний, при́лад на́грива́льний</p> <p>на́грівості́йкість, -ості – <i>див.</i> теплості́йкість, -ості</p> <p>на́грома́дження – <i>див.</i> нако́пичення</p> <p>на́дава́ти н. ру́ху, вво́дити в рух, урухо́млювати, впра́вляти в рух, пу́скати в рух, впрова́джувати в рух</p> <p>на́двиро́бніцтво – <i>див.</i> переви́робніцтво</p> <p>на́дгенера́тор, -а, супергенера́тор, -а</p> <p>на́дзірка [астр.] – <i>див.</i> кваза́р, -а</p> <p>на́дзоря́ [астр.] – <i>див.</i> кваза́р, -а</p> <p>на́димання́ – <i>див.</i> аспіра́ція</p> <p>на́дкі́льниця (*) [мат.] – <i>див.</i> епіцикло́їда</p> <p>на́длишок, -шку, на́дмір, -у</p> <p>на́до́кис, -у [хім.] – <i>див.</i> пере́кис, -у</p> <p>на́дпли́нність, -ості /+/- на́дтеку́чість, -ості, на́дпливни́сть, -ості</p> <p>на́до́літність, -ості (*) – <i>див.</i> гіперба́лістика</p>
--	--

надпровідник

надпровідник, -а́

н. іонний, електроліт твердий

надріза́ти {РД} – надрізувати {ПД}

надтя́жіння – див. супергравітація

надчутли́влення – див. гіперсенсibiliзація

наелектризу́вати, заряджа́ти електрикою {РД} – наелектризовувати, заряджувати електрикою {ПД}

наза́д, наверх

найме́ншість, -ості – див. мінімальність, -ості

накі́льниця (*) [мат.] – див. епіциклоїда

накладáти

н. зв'язок, зв'язувати обмеженням

накладáч, -а́ – див. коноско́п, -а

нако́пичення, нагрома́дження {Я/КРД} – нако́пичування, нагрома́джування {ТПД} (речовини, частинок, інформації)

нако́пичення заряду, нагрома́дження заряду, акумуля́ція заряду {Я/КРД} – нако́пичування заряду, нагрома́джування заряду, акумулюва́ння заряду {ТПД} нако́пичення носі́в заряду, нагрома́дження носі́в заряду, нако́пичення носі́в, нагрома́дження носі́в

нако́пичувач, -а, нагрома́дjuвач, -а

нала́годження, нала́дження {Я/КРД} – нала́годжування, нала́джування {ТПД} (апаратури)

нала́годжувати (зв'язок) – див. встановлювати 2

нала́дка – див. настро́єння

налипа́ч, -а́ – див. адсорбе́нт, -а

налі́т, род. нальо́ту, поволо́ка [нанесений шар]

намагні́ченість, -ості

н. спонтáнна, н. самові́льна

намагні́чення {Я/КРД} – намагні́чування {ТПД}

н. істинне, парапро́цес, -у

н. солено́їдне

/+ н. наві́ткове,

н. змійовико́ве

на́міш, -і – див. мішани́на

намо́тувати, навивáти (на катушку) [техн.]

намо́тувач, -а, при́стрій намо́тувальний [техн.] /+ моталка

наму́л, -у [геол.] – див. алюві́й, -ю

нане́сення

н. хро́мистого покриття –

див. хромува́ння

наноси́ти

н. поді́лки – див. граду́ювати

напе́вність, -ості – див. безсумні́вність, -ості

наперéд, невідм. – див. априо́рно

наперéдність, -ості (*) – див. априо́рність, -ості

напи́лення, напоро́шення {Я/КРД} – напи́лювання, напоро́шування {ТПД}

напи́лення ва́куумне, напоро́шення ва́куумне, парооса́дження, оса́дження ва́куумне, випаро́вування термова́куумне {Я} – напи́лення ва́куумне, напоро́шення ва́куумне, парооса́дження, оса́дження ва́куумне, випарува́ння термова́куумне {КРД} – напи́лювання ва́куумне, напоро́шування ва́куумне, парооса́джування, оса́джування ва́куумне, випаро́вування термова́куумне {ТПД}

напівпрові́дник, -а [тв. т.]

н. дірковий, н. р-типу

н. скла́дений, сполу́ка напівпрові́дникова,

н. змішаного ти́пу

н-кі напівмагні́тні,

н-кі магні́тні розбавлені

напівпрозо́рість, -ості, прозо́рчастість, -ості, просві́тчастість, -ості

напівфабрикат, -у /+/- недоробок, -бку
 напластування 1 {Я/КРД} –
 напластовування {ТПД} /+/- наверстування
 напластування 2 [геол.] – *див.* формація
 наповітрявання – *див.* аерація
 наподібнювати – *див.* імітувати
 напру́га, напру́га електри́чна [ел.]
 н. вимикальна, н. вимикання,
 н. відпуску (реле)
 н. відсічки,
 н. защіплення, н. запирання
 (польового транзистора або електрон-
 ної лампи)
 н. вторинна, н. вихідна, н. вторинної
 обмотки, н. вторинного кола
 /+/- н. вторинної навитки,
 н. вторинної обвитки,
 н. вторинного навою
 н. дифузії, н. дифузійна
 /+/- н. розпоширу (*), н. пронику,
 н. розпоширива (*), н. проникува
 н. дозволена, н. допустима
 н. завод, н. заводжувальна,
 н. перешкоджальна
 н. зарядна, н. заряду – *див.* потенціал заряду
 н. змінна, н. змінного струму
 /+/- н. змінного току
 н. компенсувальна /+/- н. надол-
 лужувальна, н. відшкодувальна
 н. комутовальна, н. перемикальна
 н. міжфазова, н. лінійна
 н. надлишкова, н. надмірна –
див. перенапруга
 н. найбільша, н. максимална
 н. опорна, н. взірцева, н. еталонна
 н. пиляста, н. пілкоподібна
 н. прискорювальна, н. пришвидшувальна
 н. протидійна, н. зустрічна, н. зворотна
 н. результувна, н. вислідова
 н. розрядна, н. розряду –
див. потенціал розряду
 н. характеристична /+/- н. властива,
 н. питомова (*), н. прикметова

напру́женість, -ості
 н. електричного поля, градієнт потенціалу,
 градієнт електричного потенціалу
 /+/- градієнт потугу (*), градієнт елект-
 ричного потугу (*), напруженість
 зарядового поля, похідник потенціалу (*),
 похідник електричного потенціалу (*),
 грядень потенціалу (*), грядень
 електричного потенціалу (*),
 похідник потугу (*), похідник
 електричного потугу (*),
 грядень потугу (*),
 грядень електричного потугу (*)
 н. поля розмагнічення –
див. сила коерцитивна

напру́ження, напру́ження механі́чне [мех.]
 н. дозволене, н. допустиме
 н. поздовжнє, н. осьове, н. вісьове,
 н. аксіальне [тимчасове]
 н. поздовжнє, н. осьове, н. вісьове,
 н. аксіальне [постійне]
 н. результувне, н. вислідове

напря́мленість, -ості, орієнто́ваність, -ості
 (деталі) /+/- наверненість, -ості,
 навернутість, -ості, наведеність, -ості

напря́мна, -о́ї, спря́мівка (*) [техн.]

напря́мник, -а – *див.* диполь пасивний

на́прямок, -мку

н. візування – *див.* лінія візирна
 н. защіплювальний, н. запиральний [елн.]
 н. опорний, пеленг, -у
 н. рівносигнальний, н. рівновизна-
 ковий (*) /+/- н. однакосигнальний,
 н. однаковизнаковий (*)
 н. руху, курс 1, -у (судна)

на́різність, -ості – *див.* окремість, -ості

наростання

наростання амплітуди, збільшення ам-
 плітуди {Я/КРД} – наростання амплі-
 туди, збільшування амплітуди {ТПД}
 [самоч.] /+/- наростання піврозмаху,
 збільшення піврозмаху, наростання
 піввеличині, збільшення піввеличині

наро́щувати

{Я/КРД} – нароста́ння півро́змаху,
збільшування півро́змаху, нароста́ння
піввеличіні, збільшування піввеличіні
{ТПД} [самоч.]

наро́щувати [техн.]

н. деталь, подовжувати деталь,
доточувати деталь

наса́дка 1

н. фракціонува́льна – див. дефлегма́тор, -а

насе́леність, -ості (рівня) [тв. т.] –

див. засе́леність, -ості

на́сит, -у – див. сатура́ція

насі́чення (розчину) – див. концентра́ція 3

наси́чувати

н. во́днем – див. гідрогенізува́ти

н. водо́ю – див. гідратува́ти

н. вуглеце́м – див. наву́глицьовувати

насна́ження – див. активіза́ція

насо́с, -а, на́смо́к, -а (*), гніти́льник, -а (*),
на́гніте́нь, -тя (*) [техн.] /+/- на́гнітни́ця (*),
смо́чка, помпа

ва́куум-насо́с, -а,

ва́куум-ві́дгніте́нь, -тя (*),

ва́куум-гніти́льник, -а (*),

ва́куум-смо́к, -а, насо́с ва́куумний,

ві́дгніте́нь ва́куумний (*),

гніти́льник ва́куумний (*),

ві́дсмо́к ва́куумний (*)

насо́с конденсаці́йний,

ві́дгніте́нь конденсаці́йний (*),

гніти́льник конденсаці́йний (*), ві́дсмо́к

конденсаці́йний (*),

насо́с скрапле́невий (*),

ві́дгніте́нь скрапле́невий (*),

гніти́льник скрапле́невий (*),

ві́дсмо́к скрапле́невий (*)

насо́с висо́кова́куумний,

насо́с висо́кого розрі́дження,

на́смо́к висо́кова́куумний (*),

на́смо́к висо́кого розрі́дження (*),

гніти́льник висо́кова́куумний (*),

гніти́льник висо́кого розрі́дження (*),

на́гніте́нь висо́кова́куумний (*),

на́гніте́нь висо́кого розрі́дження (*)

насо́с дозува́льний, насо́с-доза́тор,

род. насо́са-доза́тора, насо́с-дозува́ч,

род. насо́са-дозува́ча, на́гніте́нь дозу-

ва́льний (*), гніти́льник дозува́льний (*),

на́смо́к дозува́льний (*), на́гніте́нь-

доза́тор (*), род. на́гнітня-доза́тора (*),

на́гніте́нь-дозува́ч (*),

род. на́гнітня-дозува́ча (*),

гніти́льник-доза́тор (*),

род. гніти́льника-доза́тора (*),

гніти́льник-дозува́ч (*),

род. гніти́льника-дозува́ча (*),

на́смо́к-доза́тор (*), род. на́смо́ка-

доза́тора (*), на́смо́к -дозува́ч (*),

род. на́смо́ка-дозува́ча (*) /+/- на́гніт-

ни́ця дозува́льна (*),

смо́чка дозува́льна, помпа дозува́льна,

на́гнітни́ця-доза́тор (*),

род. на́гнітни́ці-доза́тора (*),

на́гнітни́ця-дозува́ч (*),

род. на́гнітни́ці-дозува́ча (*),

смо́чка-доза́тор, род. смо́чки-доза́тора (*),

смо́чка-дозува́ч (*),

род. смо́чки-дозува́ча (*),

помпа-доза́тор, род. помпи-доза́тора (*),

помпа-дозува́ч (*), род. помпи-дозува́ча (*),

насо́с да́ткува́льний, насо́с-да́ткува́ч,

род. насо́са-да́ткува́ча,

на́гніте́нь да́ткува́льний (*),

гніти́льник да́ткува́льний (*),

на́смо́к да́ткува́льний (*),

на́гнітни́ця да́ткува́льна (*),

смо́чка да́ткува́льна, помпа да́ткува́льна,

на́гніте́нь-да́ткува́ч (*),

род. на́гнітня-да́ткува́ча (*),

гніти́льник-да́ткува́ч (*),

род. гніти́льника-да́ткува́ча (*), на́смо́к-

да́ткува́ч (*), род. на́смо́ка-да́ткува́ча (*),

на́гнітни́ця-да́ткува́ч (*),

род. на́гнітни́ці-да́ткува́ча (*),

смо́чка-да́ткува́ч,

род. смо́чки-да́ткува́ча (*),

помпа-да́ткува́ч, род. помпи-да́ткува́ча (*)

насо́с е́жекторний, ва́куум-насо́с

е́жекторний, ва́куум-е́жектор, -а,

на́смок е́жекторний (*),
 гні́тільник е́жекторний (*),
 на́гнітьєнь е́жекторний (*),
 ва́куум-на́смок е́жекторний (*),
 ва́куум-гні́тільник е́жекторний (*),
 ва́куум-на́гнітьєнь е́жекторний (*),
 насо́с кріоге́нний, насо́с холодо́вий –
див. кріона́сос, -а
 насо́с промі́жний, насо́с бу́стерний
 [яд. фіз.] – *див.* бу́стер, -а
 насо́с сорбці́йно-йо́нний, насо́с ге́терно-
 йо́нний, на́смок сорбці́йно-йо́нний (*),
 на́смок ге́терно-йо́нний (*),
 гні́тільник сорбці́йно-йо́нний (*),
 гні́тільник ге́терно-йо́нний (*),
 на́гнітьєнь сорбці́йно-йо́нний (*),
 на́гнітьєнь ге́терно-йо́нний (*)
 насо́с поршне́вий, на́смок поршне́вий (*),
 на́гнітьєнь поршне́вий (*),
 гні́тільник поршне́вий (*)
 /+/- на́гнітниця поршне́ва (*),
 смочка поршне́ва, по́мпа поршне́ва,
 насо́с толочі́йний, на́смок толочі́йний (*),
 на́гнітьєнь толочі́йний (*),
 гні́тільник толочі́йний (*),
 на́гнітниця толочі́йна (*),
 смочка толочі́йна, по́мпа толочі́йна, насо́с
 толочничо́вий, на́смок толочничо́вий (*),
 на́гнітьєнь толочничо́вий (*),
 гні́тільник толочничо́вий (*),
 на́гнітниця толочничо́ва (*),
 смочка толочничо́ва, по́мпа толочничо́ва
 насо́с ро́торний, на́смок ро́торний (*),
 на́гнітьєнь ро́торний (*),
 гні́тільник ро́торний (*)
 /+/- насо́с оберта́льний,
 на́смок оберта́льний (*),
 на́гнітьєнь оберта́льний (*),
 гні́тільник оберта́льний (*),
 насо́с крути́льний, на́смок крути́льний (*),
 на́гнітьєнь крути́льний (*),
 гні́тільник крути́льний (*)
 насо́с форва́куумний,
 насо́с попе́реднього розрі́дження,
 на́смок форва́куумний (*),
 на́смок попе́реднього розрі́дження (*),
 гні́тільник форва́куумний (*),

гні́тільник попе́реднього розрі́дження (*),
 на́гнітьєнь форва́куумний (*),
 на́гнітьєнь попе́реднього розрі́дження (*)
 насо́с циркуля́ційний, циркуля́тор, -а,
 на́гнітьєнь циркуля́ційний (*),
 на́смок циркуля́ційний (*),
 гні́тільник циркуля́ційний (*)
 /+/- насо́с колообі́говий,
 на́гнітьєнь колообі́говий (*),
 колува́ч, -а́ (*), на́смок колообі́говий (*),
 гні́тільник колообі́говий (*),
 насо́с колобе́ртовий,
 на́гнітьєнь колобе́ртовий (*),
 на́смок колобе́ртовий (*),
 гні́тільник колобе́ртовий (*)

на́стїй, -о́ю [хім.] – *див.* елі́ксир, -у

на́строє́ння, нала́дка {Я} – на́строє́ння,
 нала́дження {КРД} – на́строюва́ння,
 нала́джува́ння {ТПД} /+/- нала́штува́ння,
 на́струнче́ння {Я/КРД} – нала́шту́вання,
 на́струнчува́ння {ТПД}

на́строє́ння авто́матичне,
 нала́дка авто́матична – *див.* само́на́строє́ння
 на́строє́ння го́стре, нала́дка го́стра,
 на́строє́ння то́чне, нала́дка то́чна {Я} –
 на́строє́ння го́стре, нала́дження го́стре,
 на́строє́ння то́чне, нала́дження то́чне
 {КРД} – на́строюва́ння го́стре,
 нала́джува́ння го́стре, на́строюва́ння то́чне,
 нала́джува́ння то́чне {ТПД} [техн.]
 на́строє́ння програ́ми, нала́дка
 програ́ми {Я} – на́строє́ння програ́ми,
 нала́дження програ́ми {КРД} –
 на́строюва́ння програ́ми,
 нала́джува́ння програ́ми {ТПД} [обч.]

на́трїй, -ю, Na [хім.] /+/- со́день, -дню (*),
 со́лець, -льцю, со́лень, -льню (*),
 со́дець, -дцю, со́д, -у

н. сі́рнуватисто́кислий,
 н. сі́рнуватисто́кисний
 /+/- підсі́рчин со́довий
 н. хлористий, хлорид на́трію,
 сі́ль кам'я́на /+/- кам'я́нка, льодя́нка,
 сі́ль льодо́ва, гло́дянка, сі́ль кру́хова,
 сі́ль ши́бцева

на́тяг, -у /+/
на́пин, -у

нау́ка

н. термінна – *див.* термінологія 1

на́фта /+/
о́лій земляний

нафтопро́від, -оду, нафтогі́н, -о́ну [техн.]

наці́льниця – *див.* аліда́да

небосхі́л, -у, сфе́ра небесна, ку́пол небесний,

ба́ня небесна, скле́піння небесне,

небозві́д, -о́ду, небові́д, -у

неваго́мість, -ості, безвагі́сть, -ості,

безва́жність, -ості

невідпо́відність, -ості

н. ко́дів, не́збіг ко́дів

/+/
н. таємно́писів, не́збіг таємно́писів

невпорядко́ваність, -ості – *див.* безла́дність, -ості

нега́тив, -а [фото] /+/
оберне́ць, -нця (*)

н. оригіна́льний, н. першотві́рний,

н. перві́сний /+/
н. перві́нний

негентро́пія, ентро́пія від'є́мна, ентро́пія

нега́тивна /+/
безла́дниця від'є́мна (*),

імові́рниця від'є́мна (*), ваго́вість від'є́мна (*),

безла́дниця нега́тивна (*),

імові́рниця нега́тивна (*),

ваго́вість нега́тивна (*)

недовгоча́сність, -ості –

див. короткоча́сність, -ості

недо́кис, -у [хім.] – *див.* за́кис, -у

недо́лік, -у /+/
ва́да 1, хи́ба, гандж, -у, ганч, -у

незале́жень, -жня (*) [мат.] – *див.* аргу́мент, -а

незале́жник, -а [мат.] – *див.* аргу́мент, -а

нейтра́лізація (зарядів) – *див.* компенса́ція 3

нейтро́н, -а [ел. ч.] /+/
беззаря́д, -а (*),

байду́жень, -жня (*)

н. припі́знений, н. за́пізнений

некорє́ктність, -ості, неправні́сть, -ості,

неправильні́сть, -ості (міркування)

немилозвуч́чя (*) [ак.] – *див.* дисона́нс, -у

неоднорі́дність, -ості

н. структуро́ва, дефе́кт структуро́вий

/+/
ва́да структуро́ва, ва́да збудовна,

дефе́кт збудовний

неорга́ніка, не́рість, -ості

неправильні́сть, -ості (міркування) –

див. некорє́ктність, -ості

неправні́сть, -ості (міркування) –

див. некорє́ктність, -ості

непрозо́рість, -ості

н. середови́ща –

див. каламу́тність середови́ща

непромока́льність, -ості, водоці́льність, -ості

нерегуля́рність, -ості, спорадичні́сть, -ості

нерозумо́вість, -ості –

див. ірраціона́льність 2, -ості

не́рух, -у – *див.* ста́тика

не́руш, -а (*) – *див.* то́чка нерухо́ма

неспівфа́зність, -ості, різнофа́зність, -ості,

несинфа́зність, -ості

/+/
неспівколоку́тність, -ості (*),

різноколоку́тність, -ості (*)

неспра́вжність, -ості (сигналу, явища) –

див. фальшиві́сть 1, -ості

неспрацюва́ння (механізму) [техн.] –

див. відмо́ва

неста́ча, бра́к, -у, дефіці́т, -у

несті́йкість 1, -ості, хі́ткість, -ості [рухливість]

/+/
хі́ткість, -ості, хитли́вість, -ості,

хи́бкість 2, -ості, хибли́вість 2, -ості,

похитні́сть, -ості, хитля́вість, -ості

несті́йкість 2, -ості, збу́рення несті́йке

н. жо́лобкова, н. переставна́

н. пла́зми, н. пла́змова

н. пучко́ва, н. пла́зми пучко́ва,

н. пото́кова, н. жмутко́ва,

н. пла́зми пото́кова, н. пла́зми жмутко́ва

нестійкість 3, -ості, хибкість 1, -ості,
хиблівість 1, -ості, лабільність, -ості
[мінливість]

несу́тість, -ості – *див.* фіктивність, -ості

нетрива́лість, -ості – *див.* короткочасність, -ості

нефеломе́тр, -а, турбідіме́тр, -а,
каламутно́мір, -а (*)

нефеломе́трія, турбідіме́трія

нечіткі́сть, -ості (контуру, зображення) –
див. розмитість, -ості

неявність, -ості – *див.* прихованість, -ості

неяскра́вість, -ості [про світло] –

див. тьмяність, -ості

низ, -у /+/- спід, *род.* споду, діл, *род.* долу

нітка

н. розжару біспіра́льна,

н. розжару двоспіра́льна

ніко́ль, -я – *див.* при́зма Ніко́ля

ніпель, -я [техн.] /+/- смочо́к, -чка́, нутре́ць, -еця́

нівелі́р, -а [техн.] /+/- спадомі́р, -а, рівніло

новато́р, -а, новач, -а́

но́ніус, -а, верне́р, -а

нітро́метр, -а – *див.* азо́томі́р, -а

нітрува́ння – *див.* азо́тува́ння

носій, -ія́

н. заря́ду, н. стру́му /+/- н. то́ку

н. інформа́ції, середови́ще пам'ято́ве,
середови́ще запам'ятовува́льне,
середови́ще збері́гання інформа́ції
[обч.] /+/- н. звідо́ми,

н. відомно́сті (*)

хви́ля-носі́й, *род.* хви́лі-носі́я (*) –

див. хви́ля носі́йна

частото́-носі́й, *род.* частоти́-носі́я (*) –

див. частото́а носі́йна

носі́йна 1, -ої (*) [рад.] – *див.* хви́ля носі́йна

носі́йна 2, -ої (*) [рад.] –

див. частото́а носі́йна

нукло́н, -а, нуклео́н, -а [яд. фіз.] /+/- ядре́нь, -я (*)

мю-нукло́н, -а – *див.* мюо́н, -а

нуле́вість, -ості (*) [мат.] –

див. тривіа́льність 2, -ості

нуль 1, -я́ /+/- о́ник, -а

н. температу́ри цілкови́тий,

н. температу́ри абсолю́тний

/+/- н. тепли́ни цілкови́тий,

н. теплорі́вня цілкови́тий (*),

н. тепли́ни абсолю́тний,

н. теплорі́вня абсолю́тний (*)

нуль 2, -я́ – *див.* то́чка нульова́

нумера́тор, -а /+/- числува́ч, -а́ (*)

нумера́ція, числува́ння (*)

нурт, -у (у воді) – *див.* вир, -у

нута́ція /+/- го́йданка (*), го́йдань, -і (*),

коливанка (*), коливань, -і (*)

нутро́щі, -ів, *мн.* (прилада) –

див. внутрі́шність, -ості

О

обві́д, -ода – *див.* пере́метр, -а

обві́дна, -ої́, крива́ обві́дна, оги́нальна, -ої́,
крива оги́нальна [мат.]

обві́дна сигна́лу, оги́нальна сигна́лу

обві́дниця (*) – *див.* пове́рхня оги́нальна

обгоря́ння {Я/ТПД} – обгорі́ння {КРД}
(контактів) [ел.]

обґрунтува́ння, узаса́днення {Я/КРД} –
обґрунто́вування, узаса́днювання {ТПД}

обернення

обернення {Я/КРД} – обертання {ТПД}
[зміна]

о. (на що) – *див.* перетворення 1
обернення часу, *T*-віддзеркалення
{Я/КРД} – обертання часу,
T-віддзеркалювання {ТПД}

обертання [поворот]

о. магнітне питоме, стала Верде

обертати 1 [техн.] – *див.* крутити

обертати 2 (на що) – *див.* перетворювати 1

обертон, -у – *див.* гармоніка

об'єднання – *див.* асоціація 1

об'єктив, -а, вічко [опт.]

о. дзеркально-лінзовий, о. дзеркальний,
в. дзеркально-лінзове, в. дзеркальне

об'єм, -у

о. пам'яті [обч.] – *див.* ємність пам'яті
о. циліндрів робочий, о. вальців робочий,
літраж двигуна [техн.]

об'ємність, -ості – *див.* стереоскопічність, -ості

обіг, -у – *див.* циркуляція

обігрівач, -а, калорифер, -а

обладнання 1, устаткування 1 [начиння]

обладнання 2, устаткування 2 {Я/КРД} –
обладнування, устатковування {ТПД}

обладнувати, устатковувати

область 1, -і, зона 2 (впливу)

о. вітокова (транзистора) [елн.] –
див. джерело 2

о. власної провідності,
о. власної електропровідності,
i-область, -і

о. джерел, з. джерел, джереловище
/+/ джереловисько

о. дії, з. дії

о. діркова, *p*-область, -і

о. довірча, з. довірча

о. електронна, *n*-область, -і

о. колекторного переходу,
з. колекторного переходу [елн.] –

див. бар'єр колекторний

о. лавинна, о. лавинного помноження [елн.]

о. пониженого тиску [метео] –

див. циклондепресія

о. робоча [мат.] –

див. множина значень робоча

о. стоку, з. стоку, сточище 2 [елн.]

/+/- сточисько 2, стокловище 2, стоківисько 2

області йонізованого водню, зони *НІІ*,

зони йонізованого водню

обла́тка – *див.* капсула

облу́да – *див.* ілюзія

обма́зувати, обма́щувати

(штукатурним розчином або глиною) [буд.]

обма́нка, лу́да [геол.]

о. цинкова, л. цинкова –

див. сфалерит, -у

обме́женість, -ості (руху) [мех.] –

див. фінітність, -ості

обме́ження (при русі тіла) [мех.] –

див. умова обмежувальна

обме́жувач, -а

о. перенапру́г [ел.] – *див.* розрядник
блокувальний

о. ходу [техн.] – *див.* зупинник, -а

обмі́н, -у {Я} – обміня́ння {КРД} –

обмі́нювання {ТПД}

о. місцями – *див.* перестановка

обмо́тка [ел.] /+/- наві́тка, обві́тка,
наві́й, -ою

о. вторинна, о. вихідна

о. змішаного збудження,

о. збудження змішана,

о. компа́ундна

о. компенса́йна, о. третинна
(трансформатора) /+/- о. надолужувальна,

о. відшко́довна, обмо́тка-компенса́тор,

род. обмо́тки-компенса́тора,

обмо́тка-надолужува́ч (*),

род. обмо́тки-надолужува́ча,

<p>обмотка-відшкодувач (*), <i>род.</i> обмотки-відшкодувача (*) о. ротора, о. роторна, о. роторова о. циліндрична, о. вальцювата о. шунтувальна, о. узбочувальна</p> <p>оболонка /+/ поволічка о. захисна, покриття захисне (реактора) [яд. фіз.]</p> <p>обопільність, -ості – <i>див.</i> амбіполярність, -ості</p> <p>обрис, -у [контур] – <i>див.</i> конфігурація 2</p> <p>обрій, -ю, горизонт, -у [навіл] о́. видимий, о́. географічний, виднокіл, -олу, видноколо, виднокрай, -ю, о́вид, -у, горизонт видимий /+/ виднокруг, -у, крайнебо, небокрай видимий, небокрай географічний о́. озорій, горизонт озорій о́. частинки, горизонт частинки</p> <p>обробка 1 {Я} – оброблення {КРД} – обробляння {ТД} – оброблювання {ПД} [техн.] обробка термічна, обробка теплова, термообробка, теплообробка {Я} – оброблення термічне, оброблення теплове, термооброблення, теплооброблення {КРД} – обробляння термічне, обробляння теплове, термообробляння, теплообробляння {ТД} – оброблювання термічне, оброблювання теплове, термооброблювання, теплооброблювання {ПД} о. травильним розчином – <i>див.</i> протравлення рідке</p> <p>обробка 2, опрацювання {Я} – оброблення, опрацювання {КРД} – обробляння, опрацьовування {ТД} – оброблювання, опрацьовування {ПД} (даних)</p> <p>обробляти {РД} – оброблювати {ПД}</p> <p>обсерваторія [астр.] /+/ спостережнія</p> <p>обсяг, -у о́. пам'яті [обч.] – <i>див.</i> ёмність пам'яті</p> <p>обсягомір, -а – <i>див.</i> волюметр, -а</p>	<p>обтікач, -а́, обтічник, -а обтікач антени, обтічник антени, укриття антени /+/ обтічник щоглиці, укриття щоглиці</p> <p>обтюра́тор, -а, переки́вач, -а́ [опт.] о. світловий, п. світла – <i>див.</i> модулятор оптичний</p> <p>обчислення, ви́значення 2 {Я/КРД} – обчислювання, ви́значання {ТД} – обчислювання, ви́значування {ПД} (значення) обчислення об'єму, ви́значення об'єму</p> <p>обчислювати – <i>див.</i> калькулювати</p> <p>обчислювач, -а – <i>див.</i> калькулятор, -а</p> <p>ова́л, -у /+/ довгокру́г, -у (*), о́круж, -і (*)</p> <p>ова́льність, -ості /+/ довгокру́глість, -ості, округлість, -ості, о́кружність, -ості</p> <p>о́вид, -у – <i>див.</i> о́брій ви́димий</p> <p>ові́сник, -а (*) – <i>див.</i> аксо́їд, -а</p> <p>оги́нальни́ця (*) – <i>див.</i> пове́рхня оги́нальна</p> <p>оги́нальна, -ої́ [мат.] – <i>див.</i> обві́дна, -ої́</p> <p>о́гляд, -у {Я} – о́гля́нення {КРД} – о́гляда́ння {ТД} о. коловий, о. навко́лий</p> <p>ого́лення – <i>див.</i> денуда́ція 2</p> <p>оде́ржання 2 (рівняння, формули) – <i>див.</i> виве́дення</p> <p>оди́ниця о. довжини радіаці́йна, о. каска́дна, о. зли́вова, <i>t</i>-оди́ниця о. інфо́рмації – <i>див.</i> квант інфо́рмації о. опти́чної змо́ги, о. опти́чної си́ли [опт.] – <i>див.</i> діоп́трія о. уя́вна /+/ о. несу́та, о. спо́видна, о. га́дана, о. помисли́ва</p> <p>однакоба́рвність, -ості (*) – <i>див.</i> ідіохрома́тичність, -ості</p> <p>однакоба́рвність, -ості (*) – <i>див.</i> ізохрома́тичність, -ості</p>
--	---

одновібратор

одновібратор, -а, релє часу,
тригер моностабільний, очікувач, -а,
мультивібратор очікувальний [елн.]
/+/ замичник часу (*), самопереривник часу (*)

одноймєнність, -ості, однознáчність, -ості
(заряду, сполучення) [ел.]

одноритник, -а – *див.* уніфіляр, -а

однопóль, -я (*) [ел. ч.] – *див.* монопóль, -я

одноріднити (*) – *див.* гомогенізувати

однорідність, -ості – *див.* гомогєнність, -ості

односкїсність, -ості –

див. монокліноєдричність, -ості

односхїловість, -ості – *див.* моноклінність, -ості

одночасóвість, -ості – *див.* ізохронність, -ості

одужкóувати (*) [мат.] – *див.* брати в дужкї

ожáрина [мет.] /+/ жу́желиця, ~~ни́дра~~

óзеро [геол.] /+/ бака́ль, -я

озна́ка 1, рїса, властївість, -ості,
особлївість 2, -ості /+/ ознак, -у, цїха 2

озна́ка 2, показник 3, -а, свїдчення (життя)
[біол.]

озна́ка 3, знак, -а, емблєма, позна́ка [символ]

озна́ка 4, прикмєта

озна́чення 1 {Я/КРД} – озна́чування {ТПД}
/+/ дефіні́ція {Я} – ~~здефіні́ювання~~ {КРД} –
~~дефіні́ювання~~ {ТПД}

озна́чення 2 {Я/КРД} – озна́чування {ТПД}
озна́чення меж, позна́чення меж
{Я/КРД} – озна́чування меж,
позна́чення меж {ТД} – озна́чування
меж, позна́чування меж {ПД}

озна́чувати, дава́ти озна́чення, дава́ти дефі́-
ні́цію, формулюва́ти озна́чення, формулюва́ти
дефіні́цію, окреслюва́ти {РД} – озна́чувати,
дава́ти озна́чення, дава́ти дефіні́цію,
сформулюва́ти озна́чення,

сформулюва́ти дефіні́цію,
окреслюва́ти {ПД} /+/ дефіні́юва́ти

о́кис, -у, о́кисень, -сню, оксїд, -у [хім.]
/+/ кисняк, -у́, киснід, -у
о́кис вуглецо́, о́кисень вуглецо́,
оксїд вуглецо́, газ чадний

окїльниця (*) [мат.] – *див.* циклоїда

окраїна – *див.* периферїя

о́край, -ю – *див.* периферїя

окраї́ка 1 – *див.* краї́ка 1

окраї́ка 2 – *див.* фа́ска

окре́мість, -ості, осїбність, -ості, на́різність,
-ості

о́крес, -у – *див.* габарїт, -у

окрї́хчення, підви́щення крї́хкості
{Я/КРД} – окрї́хчування, підви́щування
крї́хкості {ТПД} [тв. т.] /+/ окру́шення,
підви́щення кру́шності {Я/КРД} –
окру́шнювання, підви́щування кру́шності
{ТПД}

оксигóн, -а [мат.] – *див.* гостроку́тник, -а

октагóн, -а [мат.] – *див.* вoсьмикóтник, -а

окта́нт, -а, вoсьми́на, осьми́на

октє́т, -у, вісі́мка

октупóль, -я /+/ вoсьмипóль, -я (*),
вoсьмипї́льник, -а (*), вoсьмерїк, -а (*)

окуля́р, -а [опт.] /+/ очї́ця, о́чник, -а

окуля́ри, -їв, *мн.* /+/ очї́ці, -ць, *мн.*

олїві́н, -у, хризолї́т, -у, перидóт, -у [геол.]

ом, -а

ом акустї́чний, а́ком, -а

ом механї́чний, мехóм, -а

ома́на – *див.* ілю́зія

омбро́граф, -а [метео] – *див.* дощопїсець, -сця

омбро́метр, -а [метео] – *див.* дощомї́р, -а

ондулятор, -а, хвилезбуджувач, -а
 опадомір, -а [метео] – *див.* дощомір, -а
 опадопісець, -сця [метео] –
див. дощопісець, -сця
 опалесценція /+/ світлорозсі, -ю
 оператор, -а [мат.] /+/ чинець, -нця (*),
 дія́н, -а (*), чинівник, -а (*), дійовик, -а (*)
 о. випередження, випереджувач, -а (*),
 випередник, -а (*)
 о. Гамільтона, гамільтоніан, -а [кв. мех.]
 о. густини, о. статистичний –
див. матриця густини
 о. Даламбера, даламбертіан, -а
 о. інфінітезимальний, о. надмалого,
 о. нескінченно малого –
див. генератор групи
 о. зіткнень, о. зутиків –
див. інтеграл зіткнень
 о. Лапласа, о. дельта,
 дельта-оператор, -а, лапласіан, -а
 о. набла, набла-оператор, -а
 /+/ набла-чинець, -нця (*), набла-діян,
 -а (*), набла-чинівник, -а (*),
 набла-дійовик, -а (*)
 о. розсіяння – *див.* матриця розсіяння
 операція [мат.] /+/ діянка (*)
 о. арифметична – *див.* дія арифметична
 о. взяття похідної – *див.* диференціювання
 о. I – *див.* кон'юнкція
 о. симетрії, перетворення симетрії,
 перетвір симетрії,
 перетворення співоміру (*),
 перетвір співоміру (*)
 опір 1, -ору
 о. аеродинамічний, о. лобовий
 /+/ о. аеросилоруховий (*),
 о. повітросилоруховий (*)
 о. акустичний, о. звуковий
 о. матеріалу тимчасовий –
див. границя міцності матеріалу
 о. повзності (*), о. повзучості
 опір 2, -ору [ел.]
 о. диференційний, о. різничний (*)

о. контакту, о. контактний,
 о. перехідний (між щіткою та колектором)
 /+/ о. стиковий, о. стику
 о. повний, о. комплексний –
див. імпеданс, -у
 о. уземлення, о. заземлення
 /+/ о. узему (*), о. зазему (*)
 о. характеристичний (фільтра)
 /+/ о. властивий, о. питомий (*),
 о. притамовий (*), о. прикметовий
 опір 3, -ора, резистор, -а [ел.]
 о. великоомний, о. високоомний,
 р. великоопірний, р. великоомний,
 р. високоомний
 о. відшумлювальний, о. шумопри-
 гнічувальний, о. шумотамувальний,
 о. шумознижувальний,
 о. шумопритлумлювальний,
 о. завадопригнічувальний,
 о. завадотамувальний,
 р. відшумлювальний,
 р. шумопригнічувальний,
 р. шумотамувальний,
 р. шумознижувальний,
 р. шумопритлумлювальний,
 р. завадопригнічувальний,
 р. завадотамувальний
 о. композиційний,
 р. композиційний /+/ о. складанковий,
 р. складанковий, о. поскладовий,
 р. поскладовий
 о. паралельний, о. шунтувальний,
 о. узбічний /+/ о. сулежний (*),
 о. рівнолежний, о. узбічувальний
 о. підладжувальний, о. підстроювальний,
 о. підлаштовувальний,
 р. підладжувальний, р. підстроювальний,
 р. підлаштовувальний
 о. регулювальний, р. регулювальний –
див. реостат, -а
 опірник, -а [ел.] – *див.* реостат, -а
 опозиція, протистояння, протистава
 опонент, -а /+/ протистійник, -а (*),
 протиставник, -а (*)

опорожняти

опорожня́ти, випорожня́ти, спорожня́ти {РД} – опорожнявати, випорожнявати, спорожнявати {ПД}

опрацюва́ння – *див.* обрóbка 2

оприлю́днення – *див.* публіка́ція

опромі́нення {Я/КРД} – опромінювання {ТПД}

опромі́нювати, піддава́ти опроміненню

оптика

о́. промене́ва, о́. геометри́чна

о́. хвильова́, о́. фізи́чна

опти́катор, -а, голі́вка пружинно-опти́чна
вимірюва́льна [опт.]

опти́мальність, -ості /+/
найкра́чість, -ості,
найлі́пшість, -ості

оптрон, -а /+/
світні́к, -а́ (*)

опуска́ти (члени ряду) [мат.] –
див. відкида́ти

оранже́ра – *див.* теплі́ця

орби́та /+/
обі́жниця (*), на́вкіл, -олу
о. навколомі́сячна, о. селеноцентри́чна

орга́ніка, рі́сть, *род.* ро́сті

орди́ната, у-коорди́ната, у-су́рядна, -ої,
ві́дземна, відземна, -ої [мат.]
/+/
надря́дна, -ої (*), у-зна́чник, -а,
у-визначна, -ої (*),
у-відо́сина, у-відо́сник, -а, у-відо́сниця

орео́л, -у, ся́єво (зображення) [тлв.; фото]

оригіна́л, -у, першотві́р, -ору
/+/
пе́рвість, -і (*), пе́рвінь, -ені (*)

орієнта́ція

о. криста́ла, о. криста́лічна,

о. криста́лічної реші́тки,

о. криста́лічної гра́тки

орієнто́ваність, -ості (деталі) –
див. нап'ря́мленість, -ості

орт, *род.* орта [мат.] /+/
пря́м, -а (*),
сторч, -а (*), хре́щик, -а

ортогона́льність, -ості /+/
прямоку́тність, -ості,
сто́рчовість, -ості (*), хре́щатість, -ості

ортодро́мія /+/
прямошля́х, -у (*)

ортоно́рмованість, -ості
/+/
прямозв'е́деність, -ості (*),
сторчозв'е́деність, -ості (*),
прямомі́ровість, -ості (*),
сторчомі́ровість, -ості (*),
прямовмі́реність, -ості (*),
сторчовмі́реність, -ості (*)

ортотро́пізм, -у, ортотро́пічність, -ості,
прямо́ріст, -о́сту (*) /+/
сторчорі́ст, -о́сту (*)

оса́д, -у, відсти́й, -о́ю [у рідині]

о. дисперго́ваний, в. дисперго́ваний

/+/
о́. розпо́рошений, в. розпо́рошений

оса́дження 1 {Я/КРД} – оса́джування
{ТПД}

о. ва́куумне – *див.* на́пилення ва́куумне

оса́дження 2, ви́ділення 3 {Я/КРД} –
оса́джування, ви́діляння {ТПД} (з розчину)

осадоу́твір, -ору – *див.* ви́пада́ння оса́ду

осві́тленість, -ості

о. ене́ргети́чна, опромі́неність, -ості

/+/
о. снаго́ва

осві́тлення {Я/КРД} – осві́тлювання {ТПД}

о. відби́те, о. відби́тим сві́тлом

о. пря́ме, о. пря́мим сві́тлом

о. розсі́яне, о. розсі́яним сві́тлом,

о. дифу́зне

осві́тлювач, -а, клари́фікатор, -а,
за́сіб осві́тлюва́льний [техн.]

осе́рдя, осере́дник, -а /+/
осе́рдо́к, -дка

осе́рдя кильце́ве, осе́рдя торо́їдне,

осе́рдя магні́тне кильце́ве,

осе́рдя магні́тне торо́їдне,

осере́дник кильце́вий,

осере́дник торо́їдний,

осере́дник магні́тний кильце́вий,

осере́дник магні́тний торо́їдний

осе́рдя порошкóве, осере́дник

порошкóвий, осе́рдя фе́ритове

порошкове, осередник феритовий порошковий	особливість 4, -ості [астр.] – <i>див.</i> пекулярність, -ості
осередниця [мат.] – <i>див.</i> центрoїда	остійність, -ості, остійливість, -ості (*) /+/ стійливість, -ості (*), станівливість, -ості (*), станівність, -ості (*)
<i>осередок 1, -дку</i> о. землетрусу, гіпоцентр, -у, гіпоосередок, -дку, фокус землетрусу	осушення, дренаж, -у {Я} – осушення, продренування {КРД} – осушування, дренування {ТД} – осушування, продреноування {ПД} (грунту)
осередок 2, -дку [ділянка] – <i>див.</i> центр 4, -у	осцилограф, -а /+/ коливopiсець, -ся (*) о. двопрореневий, о. подвійний о. світлопрореневий, о. магнітоелектричний, о. шлейфовий, о. вібраторний
осесиметричність, -ості, аксіальносиметричність, -ості, симетричність відносно осі, осеспівпoмірність, -ості (*), співпoмірність відносно осі (*) /+/ осесиметрійність, -ості, симетрійність відносно осі, осеспіввідлеглість, -ості (*), співвідлеглість відносно осі (*)	осцилоскоп, -а /+/ коливозір, -oра (*), коливогляд, -а (*)
осібність, -ості – <i>див.</i> окремість, -ості	осцилятор, -а, коливник, -а [ел.] /+/ коливан, -а (*), коливець, -вця (*), коливень, -вня (*) о. п'єзоелектричний, к. п'єзоелектричний – <i>див.</i> генератор кварцовий
осідання – <i>див.</i> випадання осаду	осциляція, коливання [ел.]
осколок, -лка – <i>див.</i> уламок, -мка	осьмина – <i>див.</i> октант, -а
ослаблення {КРД} – ослабляння {ТД} – ослаблювання {ПД} /+/ спільження 1 {КРД} – спільжування {ТПД}	отвердження {Я/КРД} – отверджування {ТПД}
ослаблювач 1, -а [техн.] – <i>див.</i> атенуатор 1, -а	<i>отвір, -ору</i> о. анода [для підвішування] – <i>див.</i> вушко анода o. наскрізний, o. наскрізь /+/ o. крізний o. сита, комірка сита /+/ чарунка сита o. сітки, комірка сітки /+/ чарунка сітки о. спускний, о. зливний
ослаблювач 2, -а [кфт.] – <i>див.</i> розчин ослаблювальний	оточення, навкiлля
основа 1 – <i>див.</i> база	отримання 1, одержання 1 {Я/КРД} – отримування, одержування {ТПД} (результату)
основа 2, базис 2, -у [мат.] о. логарифма, б. логарифма /+/ залoга логарифма, основ логарифма (*)	отримання 2 (рівняння, формули) – <i>див.</i> виведення
основа 3, акцептор протона [фіз. хім.] /+/ приймач протона	отруєння {Я/КРД} – отруювання {ТПД} отруєння катода, забруднення катода {Я/КРД} – отруювання катода,
основність, -ості, лужність, -ості [хім.]	
особливість 1, -ості – <i>див.</i> специфіка	
особливісність, -ості (*) – <i>див.</i> специфічність, -ості	
особливість 2, -ості – <i>див.</i> ознака 1	
особливість 3, -ості [мат.] – <i>див.</i> сингулярність, -ості	

забрúднювання като́да {ТПД}
(яке призводить до втрати емісії)

отру́та /+/
тру́та, трути́на, трути́зна

отя́н, -а – див. труба́ зорова́

охоло́дження, охоло́да {Я} – охоло́дження
{КРД} – охоло́джування {ТПД}

охоло́дження випаро́вувальне,
охоло́дження випаро́вуванням,
охоло́да випаро́вувальна,
охоло́да випаро́вуванням
охоло́дження глибо́ке, охоло́дження
низькотемперату́рне, охоло́да глибо́ка,
охоло́да низькотемперату́рна
/+/
охоло́дження низькотепли́нне,
охоло́да низькотепли́нна

охоло́джувач, -а – див. холодоносі́й, -я́
охоло́доспромо́жність, -ості, теплозніма́льність,
-ості, спромо́жність охоло́джувальна,
продуктивні́сть теплозніма́ння, вида́тність
теплозніма́ння

оче́па 1 – див. зачі́пка

оче́па 2 – див. гак, -а

очи́стка {Я} – очи́щення {КРД} –
очища́ння {ТД} – очищува́ння {ПД} [техн.]
о. вогне́ва, о. газополу́мяна, фламбува́ння

очища́ти – див. рафінува́ти

очи́кувач, -а [елн.] – див. одновібра́тор, -а

П

пади́ння

п. ано́дне, п. напру́ги ано́дне
п. като́дне, п. напру́ги като́дне
п. тиску – див. зниження́ тиску

паз, -а /+/
уто́ра, бурт, -а, стул, -а, ушу́л, -а

па́ливня [техн.] – див. то́пка

па́ливо

п. біоге́нне – див. біопа́ливо

пальне́, -ого, па́ливо рідке́ [техн.]

пам'я́тання

п. да́них [обч.] – див. зберіга́ння да́них

пам'я́ть, -і [обч.] –

див. пристрій запам'ятовува́льний
п. бу́ферна – див. бу́фер обміну

пане́ль, -і /+/
плита́

п. багатоша́рна, п. багатоша́рова
п. індика́торна /+/
п. показува́льна

панто́граф, -а [елн.] – див. струмозніма́ч, -а́

папі́р, -е́ру

п. міліме́тровий, п. діагра́мний,
п. діагра́мовий – див. міліме́трівка
п. фотогра́фічний – див. фотопапі́р, -е́ру

па́пка, те́ка

па́ра /+/
дві́йка, дві́йко

п. гальва́нічна [елн.] –
див. еле́мент гальва́нічний
п. діодна [елн.] /+/
п. двоя́чна (*),
п. дві́йнична (*)
п. електронно-ді́ркова зв'язана,
п. електронно-ді́ркова [тв. т.] –
див. ексито́н, -а
п. конта́ктна, п. тертя́, п. тертьова́
/+/
п. сти́чна, п. фри́кційна

пара́бола [мат.] /+/
ду́жниця

параболо́їд, -а [мат.] /+/
ду́жничник, -а

парава́н, -а – див. ші́рма

парадо́кс, -у /+/
дивогля́д, -у, дивни́ця

п. гравітаці́йний, п. Неймана –
Зе́елігера

п. ча́су, п. бли́знюків, п. годи́нників
п. фотоме́тричний, п. О́льберса

паралелепі́пед, -а [мат.] /+/
сулеглоплощи́нник,
-а, рівнолежноплощи́нник, -а,

субіжноплощинник, -а,
рівнобіжноплощинник, -а
п. прямокутний – *див.* кубоїд, -а

паралелограм, -а [мат.] /+/ сулежник, -а (*),
рівнолежник, -а, рівнобіжник, -а

паралелоєдр, -а [мат.] /+/ сулеглогранник, -а (*),
рівнолежногранник, -а, субіжногранник, -а,
рівнобіжногранник, -а

паралель, -і, сулеж, -і (*), рівнолеж, -і
/+/ субіж, -і, рівнобіж, -і

паралельність 1, -ості (розташування)
/+/ сулежність, -ості (*), рівнолежність, -ості,
сулеглість, -ості, рівнолеглість, -ості,
уздовжність, -ості

паралельність 2, -ості (процесу, руху)
/+/ субіжність, -ості, рівнобіжність, -ості

параметр, -а, сумірник, -а
п. вислідовий, с. вислідовий,
с. результативний, сумірник-результат,
род. сумірника-результату,
сумірник-вислід, *род.* сумірника-вислиду,
параметр-вислід, *род.* параметра-вислиду
п. контрольовний, с. контрольовний
/+/ п. наглядівий, с. наглядівий
п. кристалічної решітки,
с. кристалічної решітки,
п. кристалічної ґратки,
с. кристалічної ґратки –
див. стала кристалічної решітки
п. прицільний, п. удару, с. прицільний,
с. удару – *див.* відстань прицільна
п. розрахунківий, с. розрахунківий,
п. проєктовий, с. проєктовий
п. характеристичний,
с. характеристичний
/+/ п. визначальний, с. визначальний,
п. властивий, с. властивий,
п. питомовий (*), с. питомовий (*),
п. прикметовий, с. прикметовий
п-три стану, п-три термодинамічні,
с-ки стану, с-ки термодинамічні
[термод.] /+/ п-три теплорухові (*),
п-три теплоладові (*), с-ки теплорухові (*),
с-ки теплоладові (*)

п-три основні, с-ки основні (прилада) –
див. характеристики основні

парапроцес, -у – *див.* намагнічення істинне

парафін, -у, ропан, -у (*), [геол.]
/+/ землевіск, -о́ску, ропух, -у

паргелій, -ю – *див.* сонце несправжнє

парність, -ості /+/ паристість, -ості
п. зарядова, С-парність, -ості [ел. ч.]
п. просторова, Р-парність, -ості [ел. ч.]

пароса́дження – *див.* напілення ва́куумне
пароперегрівач, -а́
п. випромінювальний, п. радіаційний

парорідино́вість, -ості (*) –
див. азеотропі́чність, -ості

паротя́г, -а [техн.] /+/ парово́з, -а, парові́к, -а́

партон, -а [ел. ч.] /+/ частинник, -а

парціа́льність, -ості, складови́нність, -ості (*),
частинни́сть, -ості /+/ парці́йність, -ості (*),
порозді́льність, -ості (*)

пасива́тор 1, -а [хім.] – *див.* дезактива́тор, -а

пасива́тор 2, -а [хім.] – *див.* інгібі́тор, -а

пасивни́сть, -ості /+/ безчи́нність, -ості,
безді́йність, -ості

пасивува́ти [хім.] – *див.* дезактивува́ти 1
пáсмо
п. гір, ряд гір, ланцю́г гір [геол.]
/+/ чеп гір (*)

па́стка 1, ловни́ця 1, лабе́тка 1 (*)

па́стка 2, ловни́ця 2, центр захо́плення,
лабе́тка 2 (*) [тв. т.]

патро́н, -а [ел.] /+/ ви́блик, -а

па́уза /+/ припи́нка (*)

педа́ль, -і [техн.] /+/ ступі́рка

пекуля́рність, -ості, особли́вість 4, -ості,
вирі́зненість, -ості [астр.]

пéленг

пéленг, -у – *див.* на́прямок опóрний
пеленгува́ти, бра́ти пéленг {РД} –
запеленго́увати, бра́ти пéленг {ПД}

пенетра́ція, про́никнення {Я/КРД} –
пенетра́ція, про́никання {ТПД}

пентаго́н, -а [мат.] – *див.* п'ятику́тник, -а

пентадекаго́н, -а [мат.] –
див. п'ятнадцятику́тник, -а

пентае́др, -а, п'ятигра́нник, -а [мат.]

пенто́д, -а [елн.]

п. подвійний – *див.* дуопенто́д, -а

перебува́ти

п. в рівнова́зі – *див.* рівнова́житися

перебудова́ {Я} – перебудува́ння {КРД} –
перебудовува́ння {ТПД}

п. теплова́, п. температу́рна
/+/ п. теплинна, п. теплорі́внева (*)

п. модуля́ції [рад.] –

див. модуля́ція перехре́сна в іоносфе́рі

перевипромі́нювання, випромі́нювання
вторинне, висила́ння вторинне {Я/ТПД} –
перевипромі́нення, випромі́нення вторинне,
висла́ння вторинне {КРД}

перевиробни́цтво, надвиробни́цтво,
перепро́дукція

переві́сся [мат.] – *див.* систе́ма координа́т

переворо́т, -у {Я} – перевер́нення {КРД} –
переверта́ння {ТПД}

п. багатокра́тний, п. багаторазо́вий,
вовчо́к, -чка [тлв.]

перегоро́дка [техн.]

п. спрямува́льна, п. ске́рува́льна,
дефлекто́р 2, -а, відхила́ч 2, -а [для газів]

передава́льник, -а [рад.] – *див.* трансмі́тер, -а

передава́ти (звучання, зображення) –
див. відтво́рювати 1

переда́ча 1 {Я} – переда́ння {КРД} –
передава́ння {ТПД} (інформа́ції, енергі́ї)

/+/- пере́сил, -у {Я} – пересла́ння {КРД} –
пересила́ння {ТПД}

п. звуку – *див.* звукопереда́ча

п. кольо́рів – *див.* кольоропереда́ча

переда́ча 2 (звучання, зображення) –
див. відтво́рення 2

переда́ча 3 [мех.]

п. тертьова́, п. фри́кційна

переза́пис, -у {Я} – перезаписа́ння {КРД} –
перезаписа́ння {ТПД}

перезмі́н, -у (*) [ел. ч.] – *див.* інваріа́нтність
масшта́бна

перейма́ [техн.] – *див.* вал трансмі́сії

перейма́ння (тепла) – *див.* відбі́р 2, -о́ру

перейма́ч, -а́ [техн.] – *див.* вал трансмі́сії

перéкис, -у, надóкис, -у [хім.]

п. мангану, н. мангану, мура́н, -у

/+/- ~~п. марганце́~~, ~~н. марганце́~~

переключе́ння, перекида́ння {Я} –
переключе́ння, переки́нення {КРД} –
переключа́ння, перекида́ння {ТПД}
(лі́нії абоне́нта на іншу ста́нцію) [тлф.]

перекра́п, -у [фіз. хім.] – *див.* дистиля́т, -у

перекра́плення [фіз. хім.] – *див.* дистиля́ція

перекра́плювач, -а [фіз. хім.] –

див. дистиля́тор, -а

перекрива́ч, -а́ [опт.] – *див.* обтю́ратор, -а

перемагні́чення {Я/КРД} –

перемагні́чування {ТПД}

перемика́ч, -а́

п. двопозиці́йний –

див. вимика́ч переки́дний

п. поля́рності, п. полюсо́в,

п. на́прямку стру́му [ел.]

/+/- п. на́прямку то́ку

перемі́чка, за́коротка,

вста́вка з'єднува́льна [ел.]

перемірність, -ості (*) [ел. ч.] –
див. інваріантність масштабна

перемішування {Я/ТПД} – перемішання {КРД}

переміщення 1 {Я/КРД} –
переміщення {ТД} – переміщування {ПД}
п. можливі, п. віртуальні [мех.]
/+/ п. несутні

переміщення 2 (частинок) – див. міграція

переміщення 3 – див. перенесення 2

перемкнення, перемика́ння {Я} –
перемкнення {КРД} – перемика́ння {ПД}
перемкнення полюсів,
перемика́ння полюсів, зміна полярності
{Я} – перемкнення полюсів,
змінення полярності {КРД} –
перемика́ння полюсів,
змінювання полярності {ПД}

перенапру́га, напру́га надлишко́ва, напру́га
надмірна [ел.]

перенесення 1, транспорт, -у (частинок)
п. електронів, т. електронів

перенесення 2, переміщення 3 {Я/КРД} –
перенесення, переміщення {ТД} – пере-
несення, переміщування {ПД} (зарядів)

перенесення 3 (величин)
перенесення від'ємне, позика,
перенесення негативне {Я} –
перенесення від'ємне, позичення,
перенесення негативне {КРД} –
перенесення від'ємне, позичання,
перенесення негативне {ТПД} [обч.]
п. каскадне, п. порозрядне [обч.]

перенесення 4 – див. трансляція 1

перенормування, ренормування

переноска –
див. лампа освітлювальна переносна

переобраз, -у – див. метаморфоза

переполовинення – див. ділення навіпіл

перепона, перешко́да

перепроду́кція – див. перевиробництво

перервність, -ості – див. дискретність, -ості

переривання {Я/ТПД} – перервання {КРД}

переривач, -а, переривник, -а

перері́з, -у [мат.] /+/- перекрій, -ою, стин, -у
п. горизонтальний, п. поземий
п. медіальний, п. внутрішній
/+/ п. середовий, п. середу́щий
п. мідлевий, п. міделевий, мідель, -длю,
п. поперечний найбільший
п. нейтральний, п. критичний
/+/ п. переламовий, п. зламовий
п. поперечний, поперечча
п. розсіяння, п. розсіяння ефективний
/+/ п. розсіяння наслідовий (*),
п. розсіяння на́впливовий (*),
п. скі́сний, повскі́сса

пересила́ч, -а́ [рад.] – див. трансмі́тер, -а

пересі́чність, -ості – див. тривіа́льність 1, -ості

пересму́га, сму́га поперечна

переставник, -а́ [мат.] – див. кому́татор 2, -а

переста́вність, -ості [мат.] –
див. кому́тативність, -ості

перестано́вка, переста́вка 1,
обмін місцями {Я} – переста́влення,
обмінання місцями {КРД} – переста́вляння,
обмінювання місцями {ТПД}

переста́вка 2, транспози́ція, перехре́ст, -у
{Я} – переста́влення, транспози́ція,
перехре́щення {КРД} – переста́вляння,
транспози́ція, перехре́щування {ТПД}
(проводів) [ел.]
переста́вка фа́зних проводів, т. фа́зних
проводів, перехре́ст фа́зних проводів

пересту́пність, -ості [мат.] –
див. трансценде́нтність, -ості

перетві́р 3, -ору – див. метаморфоза

перетво́рення 1, перетві́р 1, -ору,
обернення {Я} – перетворення,

перетворення

обертання {КРД} – перетворювання,
обертання {ТПД} (на що)

перетворення 2, перетвір 2, -ору,
трансформація {Я} – перетворення,
трансформація {КРД} – перетворювання,
трансформування {ТПД} [зміна]

СР-перетворення, СР-перетвір, -ору,
інверсія комбінована [ел. ч.]
/+/ інверсія посполучена (*),
інверсія поз'єднана

С-перетворення, С-перетвір, -ору –
див. спряження зарядове
перетворення симетрії, перетвір симетрії,
перетворення співміру (*), перетвір
співміру (*) – див. операція симетрії

перетворень, -рня (*) – див. анаморфот, -а

перетворювати 1, обертати 2 (на що)
п. на порошок,
о. на порошок, спорощкувати

перетворювати 2, трансформувати [змінювати]

перетворювач, -а

п. вимірювальний опоровий,
п. вимірювальний резистивний –
див. датник опору (*)
п. вимірювальний первинний –
див. датник, -а (*)
п. цифровий, п. числівний (*), п. числовий
п. функційний (*) – див. генератор функцій

перетинання [тлф.] – див. кросування

перетяжка (пучка) – див. шійка

перехід, -оду

p–n-перехід, -оду,
п. електронно-дірковий [елн.]
p–n-перехід світловипромінювальний,
p–n-перехід випромінювальний [елн.]
п. дифузійний +/- п. розпоширний (*),
п. проникний (*)
п. електрона, п. електронний
(з одного енергетичного рівня на інший)
п. колекторний, п. колектор – база [елн.]
п. сплавний, п. вплавний
п. стрибкоподібний – див. стрибок 2, -бка
п. тунельний – див. тунелювання

п. фазовий, перетворення фазове,
перетвір фазовий

п. фазовий орієнтаційний,
п. спін-переорієнтаційний
/+/ п. фазовий напрямнісний (*),
п. спін-перенаправнісний (*)

перехрест, -у (проводів) [ел.] –
див. переставка 2

перехрестя

п. осей – див. початок координат

перешкода – див. перепона

перигей, -я, призем, -а, доземень, -мня (*),
доземець, -мця (*), доземлець, -мця (*),
точка приземна [астр.]

перигелій, -я, досонень, -нця (*),
присонень, -нця (*), точка присонячна
[астр.] +/- досонь, -я (*), присонь, -я (*)

перидот, -у [геол.] – див. олівін, -у

периметр, -а, обвід, -ода

периферія, о́край, -ю, країна

перисентр, -а [астр.] +/- приосеред, -а (*),
доосеред, -а (*)

періастр, -а, дозір, -ора (*), призір, -ора (*) [астр.]

період 1, -у +/- наворот, -у

п. тактових імпульсів,
п. синхронізувальних імпульсів,
п. співчасновальних імпульсів
/+/ п. тактових порухів,
п. часозгódжувальних імпульсів,
п. водночасновальних імпульсів,
п. синхронізувальних порухів,
п. часозгódжувальних порухів,
п. співчасновальних порухів,
п. водночасновальних порухів

період 2, -у [проміжок часу] +/- часіна

пермеа́метр, -а +/- проникно́мір, -а (*)

перпендикуля́р, -а [мат.] +/- сторч, -а,
сторчак, -а, простопад, -а

перпендикулярно [мат.] /+/- сторч, простопадно
 перпéтуум мобіле, вічнорух, -у
 пертурбація – див. збурення
 першотвір, -ору – див. оригінал, -у
 петлянка (*) [мат.] – див. строфоїда
 п'єзовісь, -осі /+/- стисковісь, -осі (*),
 гнітовісь, -осі (*)
 п'єзомагнетизм, -у, ефект п'єзомагнітний
 /+/- наслід п'єзомагнітний (*),
 на вплив п'єзомагнітний (*),
 учин п'єзомагнітний (*),
 ефект стискомагнітний (*),
 наслід стискомагнітний (*),
 на вплив стискомагнітний (*),
 учин стискомагнітний (*),
 ефект гнітомагнітний (*),
 наслід гнітомагнітний (*),
 на вплив гнітомагнітний (*),
 учин гнітомагнітний (*)
 п'єзомікрофón, -а, мікрофón
 п'єзоелектричний /+/- стискомікрофón, -а,
 гнітомікрофón, -а, мікрофón стискоелект-
 річний, мікрофón гнітоелектричний
 пил, -у, порóх, -у /+/- порохня, порохнявина,
 порохнява
 пиловідалення – див. знепилення
 пиловловлювання, вловлювання пілу,
 пилотамування {Я/ТД} – пиловловлення,
 вловлення пилу, пиловтамування {КРД} –
 пиловловлювання, вловлювання пилу,
 пиловтамовування {ПД}
 пилозбирач, -а, пиловідділяч, -а
 пилозбирач відцентровий,
 пилозбирач відбіжний,
 пиловловлювач циклонний,
 пиловідділяч відцентровий,
 пиловідділяч відбіжний,
 пилозбирач відосередковий,
 пиловідділяч відосередковий
 /+/- пилозбирач відосередній,
 пиловідділяч відосередній, ~~циклон~~, -а

пилómір, -а [техн.] – див. лічильник пілу
 пірскання – див. бризкання 2
 піввісь, род. півосі, полувісок, -ска
 півграння (*) – див. гемієдрія
 півку́тниця (*) [мат.] – див. бісектріса
 півперіод, -у /+/- півна́ворот, -у
 півпóвень, -вня, півпóвня,
 чверть місяця пéрша [астр.]
 півсвітло, при́смерк 2, -у
 півтінь, -і, су́тінь, -і, при́тінь, -і,
 при́тінок, -нку
 пігмéнт, -у, барвина, ба́рвень, -вню
 пігмента́ція, забарва
 підби́рати 1 {РД} – підбі́рувати {ПД}
 п. попарно [техн.] – див. спарювати 2
 підби́рати 2 [техн.] –
 див. комплектувати (що)
 підва́лина 1 (конструкції, будівлі) [буд.] –
 див. фунда́мент 1, -у
 підва́лини 2, род. підва́лин, мн.
 (знань, ідей, висновків) – див. фунда́мент 2, -у
 підвизна́чник, -а [мат.] – див. мінóр, -а
 підви́щення {Я/КРД} – підви́щування {ТДД}
 п. в'язкості – див. загу́щення
 п. кри́жкості – див. окри́хчення
 підві́ска [техн.]
 п. контактна [ел.] – див. тролéй, -я
 підгні́т, -у (*), підсмо́к, -у (*), підсо́с,
 -у {Я} – підгні́чення, підсмо́ктання,
 підсиса́ння {КРД} – підгні́тання,
 підсмо́ктування, підсиса́ння {ТД} –
 підгні́чування, підсмо́ктування,
 підсиса́ння {ПД} (повітря)
 підгні́тник, -а (*) [яд. фіз.] – див. бусте́р, -а
 піддава́ти
 п. опромі́ненню – див. опромі́нювати
 п. стисне́нню – див. стискати

підігрівач

підігрівач 1, -а́, підігрівник 1, -а́,
калоризатор, -а [техн.]

підігрівач 2, -а́, підігрівник 2, -а́ [елн.]
підігрівач катода, підігрівник катода

підійом, -у, підняття {Я} – підняття {КРД} –
підіймання {ТПД} (характеристики)

підкільниця (*) [мат.] – *див.* гіпоциклоїда

підклада (плівки, екрана)
/+/ підклада, підкладень, -дня

підладка, підстроєння, підлаштування {Я} –
підладження, підстроєння, підлаштування
{КРД} – підладжування, підстроювання,
підлаштування {ТПД}

підмішувати, примішувати

підносити

п. до квадрата, п. до другого степеня [мат.]
– *див.* квадратувати

п. до куба, п. до третього степеня [мат.]
– *див.* кубувати

п. до степеня [мат.] – *див.* степенювати

підноситися [астр.] – *див.* сходити

підносійна, -ої (*) [рад.] – *див.* частота під-
носійна (*)

підоснова 1 (конструкції, будівлі) [буд.] –
див. фундамент 1, -у

підоснова 2 (знань, ідей, висновків) –
див. фундамент 2, -у

підоснова 3 – *див.* ґрунтівка

підоснова 4 – *див.* субстрат, -у

підповень, -вня, підповня,
чверть місяця друга [астр.]

підпотужнювач, -а (*) [елн.] – *див.* амплідин, -а

підправляти (що) [про покази, траєкторію] –
див. коректувати (що)

підрєктор, -а – *див.* прорєктор, -а

підрешітка, підґратка

підробленість, -ості (документа) –
див. фальшивість 2, -ості

підрозділяти – *див.* класифікувати

підсвітка, підсвіт, -у {Я} –

підсвічення {КРД} – підсвічування {ТПД}

підсилювач, -а

п. відбиральний, п. добиральний,

п. вибірковий, п. селективний

п. вхідний, п. попередній

п. вихідний, п. прикінцевий

п. електричної потужності,

п. електромашинний [ел.] –

див. амплідин, -а

п. квантовий – *див.* мазер, -а

п. поперечного поля електромашинний –

див. генератор поперечного поля

підсмोक, -у (*) – *див.* підгніт, -у (*)

підсос, -у – *див.* підгніт, -у (*)

підстроєння – *див.* підладка

підсумовувач, -а (*) – *див.* арифмометр, -а

підшипник, -а, вальник, -а (*) [техн.]

+/+ вальниця, підчіпник, -а

пік, -а, вершина 2, максимум різкий
[на графіку] /+/ більшінь різка (*)

піна, шумовіння

піновидаляч, -а́, агєнт піновидаляльний,
агєнт піновилучальний

піногасильник, -а – *див.* протиспінювач, -а

піногасій, -я – *див.* протиспінювач, -а

піногасіння – *див.* протиспінювання

пінозгашувач, -а – *див.* протиспінювач, -а

пінч, -у /+/ самостяг, -у (*), самостіск, -у (*)

піон, -а [ел. ч.] – *див.* пі-мезон, -а

піраміда /+/ роґівниця

пірометр, -а, жаромір, -а

п. колірний, ж. колірний,

п. мультиспектральний,

ж. мультиспектральний,
п. багатоспектральний,
ж. багатоспектральний,
п. спектрального відношення,
ж. спектрального відношення
/+/ п. барвовий, ж. барвовий,
п. багатоколивневий (*),
ж. багатоколивневий (*),
п. коливневого відношення (*),
ж. коливневого відношення (*)

пірофор, -а, вогненосець, -ся

пірит, -у, колчадан сірчаний,
колчадан залізний [геол.]
/+/ іскриш сірчаний, іскринець сірчаний,
іскриш залізний, іскринець залізний,
~~колчадан сірчаний, колчадан залізний~~

піротин, -у, колчадан магнітний [геол.]
/+/ іскриш магнітний, іскринець магнітний,
~~колчадан магнітний~~

післядія, післячін, -у, залишок, -шку, дія
залишкова
післядія магнітна, післячін магнітний,
залишок магнітний, в'язкість магнітна
післядія оптична, післячін оптичний,
залишок оптичний
післядія пружна, післядія еластична,
післячін пружний, післячін еластичний

післязображення, зображення залишкове [тлв.]

післясвітіння, світіння залишкове {Я/Т/П/Д} –
післясвічення, свічення залишкове {КРД}

піч, род. печі [мет.]
п. нагрівальна, п. розжарювальна
п. неперервної дії, п. методична
/+/ п. способова
п. ливарна тигельна, п. плавильна
тигельна /+/ п. ливарна бритвальна,
п. плавильна бритвальна

плазма /+/ вогниця (*)
п. беззутикова, п. беззіткненнева
/+/ п. беззіткнювальна
п. кварк-глюонна, хромоплазма

п. низькотемпературна, п. розрядна
/+/ п. низькотеплинна,
п. низькотеплорівнева (*)
п. струмовмісна (*) /+/ п. токовмісна (*)

планіметр, -а, площомір, -а

пласт, -у /+/ верства, плат, -у, верг, -у

пластик, -у, маса пластична /+/ угнітень, -тню (*)

пластинка
п. зонна, п. Сорé
п. півдовжини хвилі, п. $\lambda/2$
п. чвертьдовжини хвилі, п. $\lambda/4$

пластичність, -ості, деформовність, -ості
/+/ угнітливність, -ості

плата [елн.]
п. основна, п. базова
п. схемна /+/ п. накидна (*),
п. загальникова

платва [буд.] – див. ферма

платівка [техн.] – див. діафрагма дисківа

платівниця – див. касета

плато, невідм., полоніна /+/ високорівня

плече [мех.] /+/ рамено

плієка
п. багатшарна, п. багатшарова,
п. багаткомпонентна
/+/ п. багатоскладникова
п. дрібнозерниста /+/ п. дрібнозерниста,
п. дрібнозерна

плоско-опуклість, -ості,
плоско-вигнутість, -ості
/+/ плесковато-опуклість, -ості,
плесковато-вигнутість, -ості,
плескато-опуклість, -ості,
плескато-вигнутість, -ості,
плискувато-опуклість, -ості,
плискувато-вигнутість, -ості

плоскопаралельність, -ості
/+/ пласкопаралельність, -ості,
сулежноплощинність, -ості (*),

плóтер

сулеглоплощинність, -ості,
рівнолеглоплощинність, -ості,
рівнолежноплощинність, -ості,
субіжноплощинність, -ості,
рівнобіжноплощинність, -ості

плóтер, -а, графобудувач, -а́, координато́граф, -а,
при́стрій графічного виводу /+/ нарисник, -а (*),
суряднописець, -ся (*)

площина́

п. базисна, п. основи [крист.]
п. горизонтальна, п. позёма
п. різання, поверхня різання
п. симетрії, п. співоміру (*)
п. щільного упакування кристала,
п. кристала щільноупакована

площинка

п. контактна – див. поверхня контактна

площомі́р, -а – див. планіме́тр, -а

плювіо́граф, -а [метео] – див. дощопісець, -ся

плювіо́метр, -а [метео] – див. дощомі́р, -а

плюс, -а, знак додавання [мат.]

плющани́ця (*) [мат.] – див. цисо́їда

плющанка (*) [мат.] – див. цисо́їда

плющи́ця (*) [мат.] – див. цисо́їда

пля́ма

п. дифракці́йна, п. дифракці́ї
/+/ п. огино́ва (*), п. огини (*)
п. лапа́та, п. лапча́ста, п. лапаста

пля́мка – див. ця́тка

пневмо́ніка, пневмоавтомати́ка струменéва

пневмодви́гун, -а́, дви́гун пневмати́чний
/+/ повітродви́гун, -а́, дви́гун повітря́ний

по́вень, -вня, по́вня (місяця) [астр.]

по́верх, -у [геол.] – див. я́рус, -у

поверхня́

п. бокова́ – див. бічні́ця
п. ве́рхня, п. го́ришня
п. горизонтальна, п. позёма

п. дзерка́ла, п. відбива́льна
п. дзерка́льна, п. оптичногладéнька,
п. світлогладéнька (*)
п. конта́ктна, п. стикання́, ділянка
конта́ктна, площинка́ конта́ктна
/+/ п. стична́, ділянка стична́,
площинка́ стична́
п. ма́това, п. неблиску́ча,
п. молекул потенціа́льна,
п. потенціа́льної ене́ргії молекул
/+/ п. молекул по́тугова (*), п. по́тугово́ї
ене́ргії молекул (*)
п. оги́нальна, п. обві́дня, п. каусти́чна,
оги́нальниця (*), обві́дниця (*), каусти́ка
п. різання – див. площина́ різання
п. фо́кусна, п. фока́льна
п. хви́льова – див. фронт хви́лі

повзу́чість, -ості, крип, -у, по́взність, -ості (*)

пові́дня [техн.] – див. приві́д, -о́ду

пові́рка, ви́проба повіря́льна, ви́пробування
повіря́льне {Я} – пові́рення, ви́пробування
повіря́льне {КРД} – пові́рвання,
ви́пробування повіря́льне {ТД} –
пові́рювання, ви́пробування повіря́льне {ЛД}

пові́ряти {РД} – пові́рювати {ЛД}
(засоби вимірюва́нь)

пові́троаку́стика – див. аероаку́стика

пові́троду́вка, пові́троду́в, -а,
машина пові́троду́вна [техн.]

пові́тропла́в, -а – див. аероста́т, -а

пові́тропла́вання – див. аерона́втика

повногра́нність, -ості –
див. голоедри́чність, -ості

поволо́ка [нанесений шар] –
див. налі́т, род. нальо́ту

поворо́з, -а [техн.] – див. мотузо́к, -зка́

поворо́зка [техн.] – див. мотузо́к, -зка́

повскі́ся – див. перері́з скі́сний

погі́н, -о́ну [хім.] – див. фракці́я

погіршення (якостей) – *див.* деградація
поглиблення {Я/КРД} – поглиблювання {ТПД}

поглинання {Я/ТПД} – поглинення {КРД}
п. вимушене, п. індуковане
п. міжзор'яне, екстинкція міжзор'яна
п. сіре, п. нейтральне
п. характеристичне /+/. п. властиве,
п. питомове (*)
п. циклотронне, п. колоїдне (*)
/+/. п. колобіжничне (*)

поглинати – *див.* абсорбувати

поглинач 1, -а

п. вологи – *див.* вологопоглинач, -а
п. акустичний, п. звуковий –
див. звукопоглинач, -а

поглинач 2, -а, середовище поглинальне,
абсорбер, -а

п. сірий, п. нейтральний,
абсорбер сірий, абсорбер нейтральний

поглинність, -ості – *див.* абсорбційність, -ості

поглиномір, -а (*) – *див.* абсорбціометр, -а

поглиноспроможність, -ості (*) –
див. спроможність абсорбційна

подавач, -а – *див.* фідер, -а

подача 1, підвід, -о́ду

подача живлення, постачання енергії,
подача енергії, підвід енергії {Я} –
подання живлення, постачення
енергії, подання енергії, підведення
енергії {КРД} – подавання живлення,
постачання енергії, подавання
енергії, підводження енергії {ТПД}
/+/. подача снаги, постачання снагою {Я}
– подання снаги, постачення снагою,
підведення снаги {КРД} – подавання снаги,
постачання снагою,
підводження снаги {ТПД}

подача 2

подача насоса, подача на́смо́ка (*),
подача гнітільника (*), подача
на́гнітня (*), продуктивність насоса,

продуктивність на́смо́ка (*),
продуктивність гнітільника (*),
продуктивність на́гнітня (*),
видатність насоса, видатність
на́смо́ка (*), видатність
гнітільника (*), видатність на́гнітня (*)
[техн.] /+/. подача на́гнітніці (*),
подача смочки, подача помпи,
продуктивність на́гнітніці (*),
продуктивність смочки, продуктивність
помпи, видатність на́гнітніці (*),
видатність смочки, видатність помпи

подвійновгну́тість, -ості –
див. двовгну́тість, -ості

подвійноопу́клість, -ості –
див. двоопу́клість, -ості

подво́сння {Я/КРД} – подво́ювання {ТПД}
лямбда-подво́сння енергетичних рівнів
молекул, розщеплення енергетичних
рівнів молекул {Я/КРД} –
лямбда-подво́ювання енергетичних
рівнів молекул, розщеплення
енергетичних рівнів молекул {ТД} –
лямбда-подво́ювання енергетичних
рівнів молекул, розщеплювання
енергетичних рівнів молекул {ПД}
/+/. лямбда-подво́сння снагових рівнів
молекул, розщеплення снагових рівнів
молекул {Я/КРД} –
лямбда-подво́ювання снагових рівнів
молекул, розщеплення снагових рівнів
молекул {ТД} – лямбда-подво́ювання
снагових рівнів молекул,
розщеплювання снагових рівнів
молекул {ПД}

подво́ювач, -а – *див.* дуплікатор, -а

поді́бність, -ості – *див.* аналогія

по́ділка, штрих відлі́ковий (шкали)
/+/. ділімок, -мка

поді́лкува́ти – *див.* граду́юва́ти

поді́льник 1, -а, пристрій поді́лювальний

поді́льник 2, -а [мат.] – *див.* диві́зор, -а

подія

подія, -ї

п. іонізаційна –

див. акт іонізації події несумісні,

події взаємовиключальні

подоба [крист.] –

див. форма кристалізації характерна

подовження {Я/КРД} –

подовжування {ТПД} [частково]

подовжувати [техн.]

п. деталь – див. нарощувати деталь

поєднувати (у взаємній відповідності) –

див. сполучати

позадосвідність, -ості –

див. апіорність, -ості

позадосвідно – див. апіорно

позамежність, -ості [мат.] –

див. трансцендентність, -ості

позафізичність, -ості –

див. метафізичність, -ості

позбавлення {Я/КРД} – позбавляння {ТД} –

позбавлювання {ПД}

п. воліги – див. сушка

позем, -у – див. горизонталь, -і

поземина [мат.] – див. абсциса

позика [обч.] – див. перенесення від'ємне

познака [символ] – див. ознака 3

позначати, відмічати {РД} – позначувати,

відмічувати {ПД}

позначка – див. мітка

покажчик, -а, вказівник, -а

п. рівноваги – див. прилад нульовий

показ, -у {Я} – показання {КРД} –

показування {ТПД} (за шкалою)

показень, -зня – див. індекс, -а

показник 1, -а (степеня) [мат.] /+/- викладник, -а

показник 2, -а

п. заламу, коефіцієнт заламу

п. критичний, індекс критичний

показник 3, -а (життя) [біол.] – див. ознака 2

показниця [мат.] – див. експонента

показувач, -а

п. максимуму навантаження,

ватметр максимальний

покидати, полишати

пóклад, -у [геол.] – див. родовище

покладати

п. рівним [мат.] – див. прирівнювати

пóкладень, -дню (*) – див. постулат, -у

покликатися (на публікацію) –

див. посилатися

поко́лив, -у (*) – див. гармоніка

покривання {Я/ТПД} – покриття {КРД} (чим)

п. шаром чорні – див. чорніння

покриття 1 [матеріал]

п. ґрунтове – див. ґрунтівка

покриття 2 [шар, оболонка]

п. електролітичне, п. гальванічне,

п. електроосажене

п. захисне (реактора) [яд. фіз.] –

див. оболонка захисна

п. захисне – див. шар захисний

п. ізоляційне – див. ізоляція 2

п. протиреольне, п. протисяєвне

покрівець, -вця, покрива

пола́м, -у, пола́мка

по́ле

п. аксіальне, п. осьове, п. вісьове

п. акустичне, п. звукове

п. векторне /+/- п. напрямцеве (*)

п. внутрікристалічне, п. кристалічне

п. внутрішнє, п. локальне, п. місцеве

п. діюче, п. ефективне

п. електричне змінне, п. змінного

струму /+/- п. змінного току

п. електричне ста́ле, п. сталого струму,

п. простого струму

/+/- п. сталого току, п. простого току

п. кутове – див. кут поля зору

п. магнітне провідне,
 п. магнітне керувальне
 п. оптичної системи, п. зору
 п. потенціальне /+/
 п. потугове (*)
 п. псевдовекторне, *pv*-поле
 /+/
 п. нівекторне
 п. псевдоскалярне, *ps*-поле
 п. скалярне, *sc*-поле
 п. соленоїдне, п. соленоїдалне,
 п. вихрове
 п. сповільнювальне, п. гальмувальне
 п. тяжіння, п. гравітаційне
 /+/
 п. ваготіння
 п. хіральне, п. кіральне

полегшення {*Я/КРД*} – полегшування {*ТПД*}

полігенність, -ості, багатоджерельність, -ості

полігон, -а [мат.] – *див.* багатокутник, -а

полігонізація /+/
 визернювання (*)

поліедр, -а [мат.] – *див.* багатогранник, -а

поліедричність, -ості, багатогранність, -ості
 [мат.] /+/
 поліедрийність, -ості (*)

полікатіон, -а, катіон багатоатомний, катіон
 комплексний, катіон складений [фіз. хім.]

полімер, -у [хім.] /+/
 багатосклад, -у (*),
 багатоскладень, -дню (*),
 багатоскладаць, -дцю (*)
 п. біологічний – *див.* біополімер, -у

полімерія [хім.] /+/
 багатоскладдя (*)

полімеризація {*Я*} – сполімеризування
 {*КРД*} – полімеризування {*ТД*} –
 сполімеризування {*ПД*} [хім.]
 /+/
 багатоскладення (*) {*Я/КРД*} –
 багатоскладування (*) {*ТПД*}

п. спільна – *див.* співполімеризація

полімерність, -ості [хім.]
 /+/
 багатоскладність, -ості

полімерфність, -ості, багатофоремність, -ості

поліморфізм, -у [крист.] /+/
 багатовиддя (*)

поліном, -а, багаточлен, -а [мат.]
 п-ми гіпергеометричні, п-ми Якобі
 п-ми ультрасферичні, п-ми Гегенбауера

полірувати, лощити, лискувати {*РД*} –
 відполіровувати, лощити, відлисковувати {*ПД*}

поліспа́ст, -а, багатоколі́ш, -а (*) [техн.]

політро́па, крива́ політро́пна [термод.]
 /+/
 багатостан, -у (*), різностан, -у (*)

поліхрої́зм, -у, анізотро́пія поглина́ння,
 різнозворот поглина́ння (*)
 /+/
 нерівнозворот поглина́ння
 п. коловий, п. циркулярний

поліхрома́тичність, -ості,
 багатобарві́сть, -ості (*)

поліхрома́тор, -а /+/
 багатобарвник, -а (*),
 багатощі́линник, -а (*)

полоді́я [мат.] – *див.* центрої́да

поло́ження 1
 п. крайнє, п. кінце́ве
 п. статичне, п. нерушне (*)

поло́ження 2 – *див.* теза

полони́на – *див.* пла́то, *невідм.*

полу́вісок, -ска – *див.* півві́сь, *род.* піво́сі

по́лум'я /+/
 по́луми́нь, -еню,
 по́луме́нь, -мню, пло́ми́нь, -еню
 п. гостре, п. гостроверхе
 /+/
 п. вістрякувате, п. гострякувате,
 п. шпичасте, п. гострокінцеве
 п. дифузійне /+/
 п. розпоширене (*),
 п. проникне (*)

по́люс, -а
 п. від'ємний, п. негативний [ел.]
 п. геомагнітний, п. Землі магнітний
 п. додатний, п. позитивний [ел.]
 п. Померанчука, померон, -а [ел. ч.]
 п. рухомий, п. Редже, реджон, -а,
 реджеон, -а [ел. ч.]

поляриза́ція {*Я*} – споляризува́ння {*КРД*} –
 поляризува́ння {*ТД*} – споляризовува́ння
 {*ПД*} /+/
 розпі́лля (*), розпо́лення (*) {*Я*} –
 розпо́лення (*) {*КРД*} – розпо́люва́ння (*)
 {*ТПД*}

п. аксіа́льна, п. осьова́,
 п. вісьова́
 п. вертика́льна
 /+/
 п. відзе́ма, п. дозе́ма

поляризованість

п. густотна, п. концентраційна
п. електрохімічна, п. гальванічна
п. колова, п. циркулярна
п. пліска, п. лінійна
п. спонтанна, п. самовільна
п. хроматична /+/. п. барвена

поляризованість, -ості
/+/. розполненість, -ості (*)

поляризованість, -ості
/+/. розпильнісність, -ості (*)

поляроїд, -а,
світлофільтр поляризаційний [опт.]

померон, -а [ел. ч.] –
див. полюс Померанчука

помилка

п. багатократна, п. багаторазова
п. груба, промах, -у
п. неповторювана, п. нерегулярна
п. постійна, п. систематична
/+/. п. разпознава, п. разузнава

помічник, -а – див. асистент, -а

поміщення {Я/КРД} – поміщення {ТД} –
поміщення {ПД}

помножувач, -а

п. фотоелектронний, ФЕП –
див. фотопомножувач, -а

пониження {Я/КРД} – пониження {ТПД}
пониження тиску, депресія {Я/КРД} –
пониження тиску, депресія {ТПД}

понижувач, -а [техн.] – див. редуктор, -а

поняття (про що) [гадка] – див. уявлення 1

поперечина, траверса (преса) [техн.]

попереччя – див. переріз поперечний

поплавець, -вця, поплавок, -вкя

поправка – див. корекція

пористість, -ості, поруватість, -ості,
губчатість, -ості, губчастість, -ості
/+/. шпаруватість, -ості, шпарність, -ості,

шпаристість, -ості, дірчавість, -ості,
дірчастість, -ості, діркуватість, -ості

порівнювач 1, -а – див. компаратор 1, -а

порівнювач 2, -а [елн.] –
див. компаратор 2, -а

поріг, -ога /+/. перебий, -о́я, за́бора,
шипіт, -ота

п. больовий, п. больового відчуття
п. контрастової чутливості
/+/. п. перепадової чутливості

породжувати, створювати

порожни́на – див. каверна

пороутворювач, -а, порофор, -а, речовина
спінювальна, добавка пороутворювальна

порох, -у – див. пил, -у

порскання – див. бризкання 2

портрет, -а (фазовий) /+/. зобраз, -а (*)

порушення {Я/КРД} – порушення {ТПД}

п. балансу – див. дисбаланс, -у
п. орієнтації – див. розорієнтація
порушення стійкості, втрата стійкості
{Я} – порушення стійкості,
втрачення стійкості {КРД} –
порушення стійкості,
втрачення стійкості {ТПД}
п. фокусування – див. розфокусування

порцеля́на – див. фарфор, -у

поршень, -шня [техн.] /+/. толочій, -ія,
толочник, -а

порядкувати (члени) [мат.] –
див. розташовувати 2

посадка, пониження {Я} – посадження,
пониження {КРД} – посаджування,
пониження {ТПД} (напруги) [ел.]

посвідка – див. атестат, -а

посилатися, покликатися (на публікацію)

послаблювати, спільжувати

послідовність, -ості

п. упорядкування –
див. схема упорядкування

поставати – див. виникати

постання – див. виникнення

постеріорність, -ості, досвідність, -ості

постійність, -ості /+/- розпорозність, -ості,
повсякчасність, -ості, разуразність, -ості

постулат, -у, покладень, -дню (*)

поступ, -у – див. прогрес, -у

поступність, -ості [мат.] – див. прогресія

посудина

п. Дьюара – див. дьюар, -а

потенціал, -у /+/- функція потенціальна,
потуг, -у (*)

п. біоелектричний – див. біопотенціал, -у

п. дейонізації, п. дейонізаційний

п. дифузійний /+/- п. розпошировий (*),

п. прониковий (*)

п. електродний стандартний,

п. електродний нормальний

п. електрокінетичний, дзета-потенціал, -у

п. запізнений, п. загайний (*)

п. заряду, напруга зарядна, напруга заряду

п. Землі – див. геопотенціал, -у

п. ізохорно-ізотермічний,

п. Гельмгольца ізохорно-ізотермічний,

п. Гельмгольца [термод.] –

див. енергія вільна

п. кінетичний, функція Лагранжа

п. нульового заряду, точка металу нульова

п. розряду, напруга розрядна,

напруга розряду

п. седиментаційний, п. осідання,

п. падіння, ефект Дорна

/+/- наслід Дорна (*), на вплив Дорна (*),

учин Дорна (*)

потенціалоскоп, -а –

див. трубка запам'ятовувальна

потенціометр, -а /+/- потугомір, -а (*)

п. диференційний, п. різничний (*)

потік 1, -о́ку /+/- плив, -у

п. аксіальний, п. осьовий,

п. вісьовий

п. повітряний висхідний,

п. повітряний догірний,

п. повітряний відземний

п. повітряний низхідний,

п. повітряний додільний,

п. повітряний доземний

п. поперечний, п. перехресний,

п. на́вхресний

потік 2, -о́ка [геол.] – див. струмо́к, -мка

потокомір, -а [ел.] – див. флюксметр, -а

потоншення {Я/КРД} – потоншування
{ТТД} [частково]

потужність, -ості

п. вихідна позірна, п. вихідна повна,

п. позірна, п. повна

п. діюча, п. ефективна

/+/- п. наслідна (*), п. на́впливна (*),

п. учинна (*)

п. запасна, п. резервна

п. повна, п. комплексна,

п. векторна, п. позірна

п. тривала, п. довгочасна

/+/- п. довготривала

похибка

п. випадкова сумарна,

п. випадкова накопичена,

п. випадкова нагромаджена

/+/- п. випадкова сукупна,

п. випадкова сумова

п. допустима, п. дозволена

п. комплексна, п. складена

п. крайня, п. допустима найбільша,

п. дозволена найбільша,

п. максимально допустима

п. результувна, п. вислідова

похиломір, -а – див. кліно́метр, -а

поцілення (в ціль) – див. влучення

поцінка (*) – див. рецензія

поцінь, -і (*) – див. рецензія

почастиненість

почастиненість, -ості (*) –
див. фрагментарність, -ості

почáток, -тку

- п. координáт, п. сурядних,
перехрестя осей /+/. п. значників,
п. визначних (*), п. відосин,
п. відосників, п. відосниць

почіпка [техн.] /+/. причіпка, навіска,
навісок, -ска, дармовис, -а

поширеність, -ості –
див. розповсюдженість, -ості

поширення, розповсюдження {Я/КРД} –
поширювання, розповсюджування {ТПД}
(хвиль)

- п. радіохвиль заобрійне,
п. радіохвиль завиднокільне,
п. радіохвиль занебокrajне,
п. радіохвиль загоризонтне,
р. радіохвиль заобрійне,
р. радіохвиль завиднокільне,
р. радіохвиль занебокrajне,
р. радіохвиль загоризонтне [рад.]

пояс, -у

- п. Землі радіаційний,
п. ван Аллена радіаційний

правило

- п. свёрдлика, п. правого гвинта,
п. Ампера
п. дзеркальної симетрії, п. Льовшина,
п. дзеркального співпоміру (*)
п. Кірхгофа, закон Кірхгофа
п. Ленца, закон Ленца

правильність, -ості (міркувань, висновків) –
див. коректність, -ості

правити

- п. за причину (чого) –
див. спричиняти (що)

правування (процесом, механізмом) –
див. керування

пра́ктика 1 /+/. застосова (*)

пра́ктика 2, вправляння

практикувати /+/. застосовувати

практикуватися, вправлятися

працювати

- п. на згин, сприймати згинальний момент

пра́ця, робо́та 2 (друкована)

предста́влення, подання {Я/КРД} –
представля́ння, подава́ння {ТПД}

- предста́влення графічне,
пода́ння графічне
/+/. предста́влення на́рисне,
пода́ння на́рисне
предста́влення да́них візуа́льне,
відобра́ження да́них візуа́льне,
предста́влення да́них зоро́ве,
відобра́ження да́них зоро́ве {Я/КРД} –
предста́вля́ння да́них візуа́льне,
відобра́жання да́них візуа́льне,
предста́вля́ння да́них зоро́ве,
відобра́жання да́них зоро́ве {ТД} –
предста́вля́ння да́них візуа́льне,
відобра́жування да́них візуа́льне,
предста́вля́ння да́них зоро́ве,
відобра́жування да́них зоро́ве {ПД}
/+/. предста́влення да́них візі́йне (*),
відобра́ження да́них візі́йне (*)
{Я/КРД} – предста́вля́ння да́них
візі́йне (*), відобра́жання да́них
візі́йне (*) {ТД} – предста́вля́ння да́них
візі́йне (*),
відобра́жування да́них візі́йне (*) {ПД}
предста́влення двійко́ве, пода́ння двійко́ве
предста́влення і́мпульсне,
р–предста́влення
предста́влення конфігураці́йне,
предста́влення координáтне,
предста́влення су́рядне
/+/. предста́влення зна́чне,
предста́влення визначне
предста́влення спектра́льне подві́йне,
предста́влення Мандельста́ма

прес, -а /+/. пригні́ток, -тка, стиска́ч, -а́

претенде́нт, -а /+/. домага́ч, -а́

преце́сія /+/ осехі́т, -у (*), дообертáння (*),
осообертáння (*), колиха́ння

прецизі́йність, -ості – *див.* то́чність висо́ка

приблі́зність, -ості, набли́зність, -ості

прива́бливість, -ості [ел. ч.] – *див.* краса́

приві́д, -о́ду, пові́дня, механі́зм приві́дний,
припрові́д, -о́ду [техн.]

пригні́чення, тамува́ння 1,

притлу́млення {Я} – пригні́чення,

втамува́ння, притлу́млення {КРД} –

пригні́чування, втамо́вування,

притлу́млювання {ТЦД} (сигналі́в)

пригні́чення ну́ля, пригні́чення нульово́го

значення вимі́рюваної величини,

тamuва́ння ну́ля, тамува́ння нульово́го

значення вимі́рюваної величини,

притлу́млення ну́ля, притлу́млення

нульово́го значення

вимі́рюваної величини

пригні́чення шумі́в, пригні́чення шу́му,

пригні́чення зава́д, пригні́чення

шумові́х зава́д [рад.] – *див.* відшу́млення

пригні́чувати, тамува́ти, притлу́млювати

{РД} – пригні́чувати, втамо́вувати,

притлу́млювати {ЦД} [зменшувати]

пригні́чувач, -а, тамува́ч 1, -а́ (*)

п. шумі́в, п. шу́му, п. зава́д [рад.] –

див. відшу́млювач, -а

прида́тність, -ості /+/ догі́дність, -ості,

гожі́сть, -ості, зда́лість, -ості

приє́днання 1 {Я/КРД} – приє́днування {ТЦД}

п. паралельне, п. однойменне [ел.]

приє́днання 2 – *див.* акце́сія

при́зем, -а [астр.] – *див.* периге́й, -я

призе́мна, -ої [мат.] – *див.* абсци́са

при́зір, -ора (*) [астр.] – *див.* періа́стр, -а

при́зма /+/ гра́няк, -а́

п. Ніко́ля, ніко́ль, -я

п. пря́мого зо́ру,

п. пря́мого ві́зирува́ння,

п. Амі́чі

прийма́льник, -а [техн.; рад.] –

див. ресі́вер, -а

прийма́ч, -а́

п. гідроакусти́чний – *див.* гідрофо́н, -а

п. опти́чного випромі́нювання –

див. фотопри́ймач, -а́

прийо́мопередава́ч, -а́,

радіо́станція прийо́мопередава́льна,

радіо́станція дуплексна,

компле́кт прийо́мопередава́льний,

трансі́вер, -а [рад.]

/+/ радіо́станція прийо́мопередава́льна,

радіо́станція дуплексна

прикме́та – *див.* озна́ка 4

прила́д, -а

п. вимі́рювальний – *див.* вимі́рювач, -а

п. висо́кочутли́вий,

п. висо́кої чу́тливості

п. електро́вимі́рювальний

багатошка́льний,

п. електро́вимі́рювальний

багатогра́ничний [ел.]

п. електро́вимі́рювальний

універса́льний [ел.] – *див.* те́стер, -а

п. електро́ннопромене́вий –

див. тру́бка електро́ннопромене́ва

п. іо́нний, п. газорозря́дний

п. контро́льно-вимі́рювальний

/+/ п. наглядóво-вимі́рювальний

п. нагрі́вальний – *див.* нагрі́вач, -а́

п. нульові́й, нуль-інди́катор, -а,

пока́жчик рівнова́ги

п. напівпрові́дникові́й

гальваномагні́тний, да́тчик Холла (*)

п. порівня́ння – *див.* компара́тор 1, -а

п. самопі́сний, п. самопіса́льний –

див. самопісе́ць, -ся

прила́ддя – *див.* апарату́ра

прилипа́ння – *див.* адге́зія

прили́пність

прили́пність, -ості, прили́пливість, -ості
/+/ прили́пкість, -ості, липність, -ості

прима́ра – див. фанто́м, -а

примі́шувати – див. підмі́шувати

прінтер, -а – див. при́стрій дру́ку

прину́леність, -ості (*) –
див. аста́тичність, -ості

принци́п, -у, заса́да 2

п. взає́мності, теоре́ма взає́мності

п. Га́мільтона ва́ріаційний, п. Га́мільтона

п. зворотли́вості хо́ду про́менів сві́тла,

з. зворотли́вості хо́ду про́менів сві́тла –

див. теоре́ма зворотли́вості

п. можли́вих пере́міщень,

п. віртуальни́х пере́міщень,

з. можли́вих пере́міщень,

з. віртуальни́х пере́міщень

/+/ п. несутні́х пере́міщень,

з. несутні́х пере́міщень

п. найме́ншого приму́су,

п. Га́усса, з. найме́ншого приму́су,

з. Га́усса

п. найме́ншої кривизни́,

п. Ге́рца, з. найме́ншої кривизни́, з. Ге́рца

п. невизначеності –

див. співви́дношення невизначеностей

п. Онса́гера, з. Онса́гера –

див. теоре́ма Онса́гера

припа́й, -ю [мет.]

п. м'який, п. легкопла́вкий

п. скляний – див. склоприпа́й, -ю

п. твердий, п. тугопла́вкий

/+/ п. тяжкопла́вкий

припі́знення, за́пізнення 2 {Я/КРД} –

припі́знювання, за́пізнювання {ТПД}

припі́знення за фа́зою, за́пізнення

за фа́зою, відста́вання фа́зи, гістерезис

фа́зи {Я} – припі́знення за фа́зою,

за́пізнення за фа́зою, відста́ння фа́зи,

гістерезис фа́зи {КРД} – припі́зню-

вання за фа́зою, за́пізнювання за фа́зою,

відста́вання фа́зи, гістерезис фа́зи {ТПД}

/+/ припі́знення за колоку́том (*),

за́пізнення за колоку́том (*),

відста́вання колоку́ту (*),

гістерезис колоку́ту (*) {Я} –

припі́знення за колоку́том (*),

за́пізнення за колоку́том (*),

відста́ння колоку́ту (*),

гістерезис колоку́ту (*) {КРД} –

припі́знювання за колоку́том (*),

за́пізнювання за колоку́том (*),

відста́вання колоку́ту (*),

гістерезис колоку́ту (*) {ТПД}

припі́знятися, за́пізнюватися {РД} –

припі́знюватися, за́пізнюватися {ПД}

припла́в, -у (*) [мет.] – див. ліга́тура

при́провід, -оду [техн.] – див. приви́д, -о́ду

при́пуск, -у – див. гіпо́теза

припуска́льність, -ості –

див. гіпотети́чність, -ості

прирівнюва́ти, поклада́ти рівним [мат.]

приросто́мір, -а – див. аукса́нометр, -а

приса́дка [мет.]

п. легува́льна –

див. доба́вка легува́льна

приско́рення, при́швид, -у (*) {Я} –

приско́рення, при́швидше́ння {КРД} –

приско́рювання, при́швидшува́ння {ТПД}

приско́рення від'є́мне,

при́швид від'є́мний (*) –

див. спові́льнення

приско́рення відцентро́ве,

приско́рення відбі́жне,

приско́рення відосередко́ве,

при́швид відцентро́вий (*),

при́швид відбі́жний (*),

при́швид відосередко́вий (*)

/+/ приско́рення відосеред́не,

при́швид відосеред́ний (*)

приско́рення вільного па́діння,

при́швид вільного па́діння (*),

приско́рення си́ли ва́жіння (*),

при́швид си́ли ва́жіння (*)

прискорення доцентрове, прискорення добіжне, прискорення доосередкове, прискорення нормальне, пришвид доцентровий (*), пришвид добіжний (*), пришвид доосередковий (*), пришвид нормальний (*) /+/- прискорення доосередне, пришвид доосередній (*) прискорення поворотне, прискорення Коріоліса, пришвид поворотний (*), пришвид Коріоліса (*) прискорення тангенційне, прискорення дотичне, пришвид тангенційний (*), пришвид дотичний (*) /+/- прискорення добічне, пришвид добічний (*)

прискоромір, -а (*) – *див.* акселерометр, -а

прискорювати, пришвидшувати

прискорювач, -а, пришвидшувач, -а (*) прискорювач великострумовий, прискорювач сильнострумовий, пришвидшувач сильнострумовий, пришвидшувач великострумовий прискорювач електронів індукційний, прискорювач електронів циклічний нерезонансний, прискорювач електронів колобіжний нерезонансний, прискорювач електронів навертовий нерезонансний (*) [яд. фіз.] – *див.* бетатрон, -а прискорювач перезарядний, тандем, -а, пришвидшувач перезарядний [яд. фіз.] /+/- двійниця (*) прискорювач попередній [яд. фіз.] – *див.* бустер, -а

при́смерк 1, -у – *див.* сүтінки, -нок, *мн.*

при́смерк 2, -у – *див.* півсвітло

присо́нець, -нця (*) [астр.] – *див.* перигелій, -я

приста́вка

п. магнітофонна, магнітофон-приставка, *род.* магнітофона-приставки, *дека*

приставна́, -ої [мат.] – *див.* апліката

пристосо́ва – *див.* акомодация

пристосування 1 {Я/КРД} –
пристосовування {ТПД}

пристосування 2 [механізм]

п. відхилювальне, п. відхиляльне [техн.] – *див.* девіатор 1, -а
п. візирне – *див.* видошукач, -а
п. живильне [рад.] – *див.* фідер, -а
п. затискальне [техн.] – *див.* затискач, -а

при́стрій, -ою /+/- прила́да (*), о́снасть, -і (*), зна́рядя (*)

п. балансувальний,
п. зрівноважувальний,
п. симетрувальний,
п. співпоміряльний (*)
/+/- п. співвідлегувальний (*)
п. вводу, п. вводу даних,
п. вхідний

п. викликальний, викликач, -а (*)
п. випрямляльний [ел.] –
див. випрямляч, -а

п. відновлення голограм,
п. реконструкції голограм
/+/- п. відновлення обсяг (*),
п. відновлення трисяг (*),
п. відновлення трисягів (*),
п. відновлення об'ємок (*),
п. відновлення трисяжниць (*),

п. реконструкції обсяг (*),
п. реконструкції трисяг (*),
п. реконструкції трисягів (*),
п. реконструкції об'ємок (*),
п. реконструкції трисяжниць (*)
п. відображення – *див.* дисплей, -я
п. відхилювальний, п. відхиляльний (кінескопа) [тлв.] – *див.* система відхилу променя

п. графічного виводу – *див.* плóтер, -а
п. декодувальний – *див.* декодер, -а
п. диференціювальний,
блок диференціювальний

/+/- п. різницювальний,
блок різницювальний

п. дозувальний – *див.* дозатор, -а
п. друку, друкувач, -а (*), принтер, -а,
п. друкувальний /+/- п. друку вихідний,
п. друкувальний вихідний, тискувач, -а (*)

п. запам'ятовувальний, ЗП,
 п. пам'ятовий, ПП,
 п. пам'яті, пам'ять, -і [обч.]
 п. запам'ятовувальний буферний,
 п. пам'ятовий буферний [обч.] –
див. буфер обміну
 п. зарядний, агрегат зарядний,
 випрямляч зарядний, блок зарядний
 п. захоплювальний – *див.* захоплювач, -а
 п. зволіжувальний – *див.* зволіжувач, -а
 п. індикаторний +/- п. показувальний
 п. компенсаційний, п. компенсувальний –
див. компенсатор, -а
 п. комутаційний [техн.] –
див. комутатор 1, -а
 п. копіювальний [обч.] –
див. дуплікатор, -а
 п. коректувальний,
 п. корегувальний [обч.] –
див. блок корекції
 п. кріпильний, вузол кріплення [техн.]
 п. нагрівальний – *див.* нагрівач, -а
 п. намотувальний [техн.] –
див. намотувач, -а
 п. напрямляльний, п. напрямлю-
 вальний, п. спрямувальний
 п. обчислювальний,
 п. лічильно-розв'язувальний –
див. калькулятор, -а
 п. перехідний, п. спряження, адаптер 1,
 -а, п. супрягальний, п. спряжувальний,
 супрягач, -а, спряжувач, -а [мех.]
 +/- пристрій спряження,
 пристосував 1, -а (*), достосував 1, -а (*),
 пристосовник 1, -а (*),
 достосовник 1, -а (*)
 п. подільовальний – *див.* подільник 1, -а
 п. порівнювальний – *див.* компаратор 1, -а
 п. радіопередавальний –
див. радіопередавач, -а
 п. радіоприймальний –
див. радіоприймач, -а
 п. рахувальний – *див.* комптометр, -а
 п. розпізнавальний – *див.* розпізнавач, -а
 п. розподільний, п. розподільоваль-
 ний, п. розподільальний –
див. розподільник, -а

п. сигналізувальний, п. сигналізації,
 п. знакувальний (*), п. знакування (*) –
див. сигналізатор, -а
 п. струмознімальний [ел.] –
див. струмознімач, -а

прітінок, -нку – *див.* півтінь, -і

прітінь, -і – *див.* півтінь, -і

притлумлення – *див.* пригнічення

притлумлювати [зменшувати] –
див. пригнічувати

притлумлювач, -а

п. завад, п. шумів, п. шуму [рад.] –
див. відшумлювач, -а

приту́плення {ТД} – притупля́ння {ТД} –
 притуплюва́ння {ЛД} (окрайки)

прихованість, -ості, утаєність, -ості,
 неявність, -ості

прихованокристалічність, -ості –
див. криптокристалічність, -ості

приховувати, утаювати

при́швид, -у (*) – *див.* прискорення

пришвидомір, -а (*) – *див.* акселерометр, -а

пробі́г, -і́гу, лет, -у (частинок)
 п. вільний, лет вільний

пробі́й, -о́ю {Я} – пробиття́ {КРД} –
 пробива́ння {ТПД}

п. вакуумний,

п. вакууму

п. зінерівський –

див. тунелюва́ння міжзо́нне

пробі́рка, пробі́вка

прова́д, -у (кривої, характеристики) –
див. мінімум, -у

прові́д, -ода [ел.]

п. багатожильний – *див.* ка́бель, -я

п. живильний, п. підвідний –

див. струмовві́д, -о́да

"провiд прями́й" –
див. лiнiя прями́го зв'язку
 п. незаiзольований, п. оголений
 п. стру́мовий, п. струмови́сний
 /+/
 п. то́ковий, п. токови́сний
 п. узeмлювальний, п. узeмлення,
 п. заземлювальний, п. заземлення,
 узeмлювач, -а, заземлювач, -а
 /+/
 п. узeму (*), п. зазeму (*)

провiдка, провiдня [ел.]

провiдник, -а́, матерiал провiдний
 п. склоподiбний, п. скли́стий

провiднiсть, -остi, електропровiднiсть, -остi,
 провiднiсть електрична [ел.]
 п. дiркова,
 п. *p*-типу, електропровiднiсть *p*-типу
 п. активна, кондуктанс, -у
 п. повна,
 п. комплексна, адмитанс, -у,
 п. складена
 /+/
 п. поeднана

провiдень, -дня –
див. радiус-вектор, *род.* радiуса-вектора

прогальнiсть, -остi, шпаруватiсть, -остi
 (iмпульсiв)

програ́ма /+/
 про́пис, -у
 п. взаємодiї (з зовнiшнiм пристроєм)
 [обч.] – *див.* драйвер 1, -а
 (зовнiшнього пристрою)
 п. генерувальна [обч.] –
див. генератор 4, -а
 п. джерелова, текст джереловий,
 п. вихiдна, текст вихiдний [обч.]
 п. компiлювальна [обч.] –
див. компiлятор, -а

прогрeс, -у, по́ступ, -у /+/
 рoзвiй, -ою, -ою

прогрeсiя, по́ступнiсть, -остi [мат.]
 /+/
 розвiйнiсть, -остi
 прогрeсiя геометрiчна, по́ступнiсть
 геометрiчна, ряд геометрiчний

продoвження {Я/КРД} – продoвжування {ТПД}
 п. внутрiшнe [мат.] – *див.* iнтерполяцiя
 п. зовнiшнe [мат.] – *див.* екстраполяцiя

проду́кт 1, -у, ви́риб, -обу [виготовлений]

проду́кт 2, -у, ви́даток, -тку [результат]
 п. побiчний, в. побiчний –
див. спiвпродукт, -у
 п. розпаду, в. розпаду

продукти́внiсть, -остi, ви́датнiсть, -остi
 п. насо́са, п. на́смока (*),
 п. гнiти́льника (*), п. нагнíтня (*),
 в. насо́са, в. на́смока (*),
 в. гнiти́льника (*), в. нагнíтня (*) –
див. пода́ча насо́са
 п. теплознiмання, в. теплознiмання –
див. охолодоспроможнiсть, -остi

проéктор, -а
 п. дiаскопiчний – *див.* дiапроeктор, -а
 п. епiскопiчний – *див.* епiскоп, -а
 п. iонний, мiкроскоп iонний польовий,
 мiкроскоп автоiонний

прое́кувати, скла́дати проéкт {РД} –
 спрое́кувати, скла́дати проéкт {ПД}

проéкцiя [мат.] /+/
 про́кид, -у, мет, -у,
 про́клад, -у
 п. бокова́, ви́гляд збо́ку
 п. вертика́льна,
 зображення вертика́льне
 /+/
 проéкцiя ви́дзема, зображення ви́дземе
 п. динамiчна, п. рухова, кiнопроeкцiя
 п. дiаскопiчна – *див.* дiапроeкцiя
 п. рiвноку́тна, п. конфoрмна,
 п. спiвподiбна, п. iзогона́льна
 /+/
 п. однакоку́тна
 п. фронтальна,
 п. чолова́, ви́гляд спeреду
 п. цилiндри́чна, п. панора́мна,
 п. цилiндрова, п. вальцева

про́жар, -у (*), пропíкання {Я} –
 прожа́рення, пропéчення {КРД} –
 прожа́рювання, пропíкання {ТПД} [техн.]

про́зiрка – *див.* слайд, -а

прозíрниця (*) – *див.* слайд, -а

прозíрчастiсть, -остi –
див. напiвпрозoрiсть, -остi

прозорість

прозорість 1, -ості, проникність оптична
/+/ просвітність, -ості, просвічність, -ості,
прозірність, -ості, крізькість, -ості
прозорість земної атмосфери,
пропускання земної атмосфери

прозорість 2, -ості, зрозумілість, -ості
(ідеї, пояснення)

прозоріти, ставати прозорим,
робитися прозорим

промаха, -у – *див.* помилка груба

променезалам, -у {Я} – променезаламлення
{КРД} – променезаламлювання {ППД}
п. подвійний – *див.* двопроменезалам, -у

проміжок 1, -жку, відстань 2, -і
п. ізоляційний, в. ізоляційна
п. іскровий, п. розрядний, в. розрядна
п. міжелектродний, в. міжелектродна

проміжок 2, -жку, інтервал 2, -у
п. довірчий, і. довірчий
п. провідний, п. провідності,
і. провідний, і. провідності

проміжок 3, -жку, прогалок 1, -лку
проміжок повітряний,
прогалок повітряний, просвіт, -у
проміжок кільцевий,
прогалок кільцевий,
шпара кільцева

проміння – *див.* випромінювання 2

промінь, -еня

п. аксіальний, п. осьовий, п. вісьовий
п. незвичайний, п. особливий
п. параксіальний, п. привісний,
п. близьковісний, п. нульовий

промотор, -а /+/ пускач, -а (*),
розрухувач, -а (*)

проникнення – *див.* пенетрація

проникність, -ості

п. вакууму магнітна, стала магнітна
п. діелектрична, стала діелектрична
п. оптична – *див.* прозорість 1, -ості

прообраз, -у [техн.] – *див.* прототип, -у

пропагатор, -а, функція розповсюдження,
функція Гріна причинна
/+/ розпоширник, -а (*), розповсюдник, -а (*),
причинник, -а (*)

пропікання [техн.] – *див.* прожар, -у (*)

пропорційність, -ості,
домірність 1, -ості [мат.]
/+/ рівнозміність, -ості,
рівнократність, -ості

пропорція [мат.] /+/ домір, -у (*),
рівнозімна, рівнократь, -і
п. неперервна,
п. непереривна,
п. зімкнена

проректор, -а, підректор, -а

просвіт, -у – *див.* проміжок повітряний

просвітляти {РД} – просвітлювати {ПД}
(об'єктив) [опт.]

просвітчастість, -ості –
див. напівпрозорість, -ості

простір, -ору /+/ обшир, -у, осяга, обсяга
п. безмежний, безмір, -у, безмежище
п. векторний, п. лінійний [мат.]
/+/ п. напрямцевий (*)
п. навколишній, п. довколишній,
п. зовнішній, п. зокільний
п. нормований,
п. нормований лінійний [мат.]
п. нормований повний,
п. банаховий [мат.]
п. розшарований, розшарування 2 [мат.]
п. темний катодний другий,
п. темний круксів (жеврійного розряду)
п. темний катодний перший,
п. темний астонів (жеврійного розряду)
п. темний катодний третій, п. темний
фарадеїв (жеврійного розряду)

простість, -ості [мат.] –
див. симплексність, -ості

просування – *див.* рух поступальний

просумовування [мат.] – *див.* додавання

протектор, -а [деталь] /+/- захисник, -а

противага, вантаж зрівноважувальний

противипромінювання, випромінювання
зустрічне {Я/ТПД} – противипромінення,
випромінення зустрічне {КРД}

протидія, реакція 4 {Я} – протидія, відреагу-
вання {КРД} – протидіяння, реагування {ТД} –
протидіяння, відреаговування {ПД}

/+/- спротив, -у

протидія випромінювання,

реакція випромінювання,

тертя радіаційне

протидія опори, реакція опори,

протидія опорова, реакція опорова

протидія якоря, реакція якоря

(електричної машини) [ел.]

протидіяти, чинити протидію {РД} –

протидіяти, вчиняти протидію {ПД}

протиєрс, *невідм.* –

див. сила протиелектрошуїйна

проти зв'язок, -зку, зв'язок зворотний ві-

д'ємний, зв'язок зворотний негативний

проти змінність, -ості (*) [мат.] –

див. контраваріантність, -ості

проти лежно /+/- супротивно, проти легло,

проти вно, навбакир, навпачно

проти лежність, -ості /+/- супротивність, -ості,

проти леглість, -ості, противність, -ості,

навпачність, -ості

протиотрута, антидот, -у

проти співмір, -у (*) [мат.] –

див. антисиметрія

проти спінювання, піногасіння,

анти спінювання {Я/ТПД} – проти спінення,

піногашення, анти спінення {КРД}

проти спінювач, -а, піногасильник, -а,

анти спінювач, -а, піногасій, -я,

пінозгашувач, -а, засіб проти піний,

агент проти спінювальний

протистава – *див.* опозиція

протистояння – *див.* опозиція

протиструм, -у, струм зворотного
напряму [ел.] /+/- тік зворотного напрямку

протитечія, течія зворотна

протитипування – *див.* контратипування

протитиск, -у, тиск реактивний,

тиск протидійний

протитіла, -тіл, *мн.* [біол.] –

див. антитіла, -тіл, *мн.*

проти фаза, протилежність за фазою,

зсув по фазі на 180 град /+/- протиколокут,

-у (*), протилежність за колокутом (*),

зсув по колокуту на 180 град (*),

супротивність за фазою, протилеглість

за фазою, противність за фазою,

навпачність за фазою, супротивність

за колокутом (*), протилеглість

за колокутом (*), противність

за колокутом (*), навпачність

за колокутом (*)

протозоря, дозоря, протозірка,

дозірка [астр.]

прототип, -у, прообраз, -у, взірєць 5, -рця [техн.]

проти травлення {Я/КРД} – проти травлювання
{ТПД} [техн.]

проти травлення рідке, проти травлення

вологе, обробка травильним розчином

{Я} – проти травлення рідке,

проти травлення вологе, оброблення

травильним розчином {КРД} –

проти травлювання рідке,

проти травлювання вологе,

оброблення травильним розчином

{ТД} – проти травлювання рідке,

проти травлювання вологе, оброблювання

травильним розчином {ПД}

/+/- проти травлення течивне {Я/КРД} –

проти травлювання течивне {ТПД}

проти ягування [мет.] – *див.* волочіння

проти яжність, -ості, проти яглість, -ості

проходження

проходження

п. струму, протікання струму [ел.]
/+/ проходження току

процедура

п. діагностична, п. виявна

процес, -у

п. адиабатичний, п. теплосталий [термод.] /+/ п. адиабатовий, п. теплоутримний (*), п. помалий (*), п. випадковий, п. імовірнісний, п. стохастичний, п. динамічний /+/ п. силорухний (*), п. динамічний (*), п. залучальний, п. інклюзивний, п. інклюзійний (*) /+/ п. частинний, п. зворотливий, п. квазірівноважний /+/ п. майжерівноважний, п. ізентальпійний, п. ізентальпійний [термод.] /+/ п. рівнотепловмісний, п. рівнотеплівнісний (*), п. рівнотепловичний (*), п. однакотепловмісний, п. однакотеплівнісний (*), п. однакотепловичний (*), п. ізентропійний, п. ізентропійний, п. адиабатичний зворотливий [термод.] /+/ п. рівнобезладничний (*), п. рівноймовірничний (*), п. адиабатовий зворотливий, п. теплоутримний зворотливий (*), п. помалий зворотливий (*), п. однакобезладничний (*), п. однакоймовірничний (*), п. ізохорний [термод.] /+/ п. рівносяжний (*), п. однакосяжний (*) п. коловий – див. цикл термодинамічний, п. незворотливий, п. нестатичний, п. рівноважний, п. квазістатичний /+/ п. квазінерушний, п. майженерушний, п. непружний, розсіяння непружне, п. перекиду, *U*-процес, -у

процесор, -а /+/ обробник, -а (*)

п. векторний
/+/ п. напрямцевий (*)
п. криптографічний –
див. криптопроцесор, -а

про́ціл, -ола [геол.] – див. вершина 1

пружина [техн.] /+/ спружня, спружина

пряморіст, -о́сту (*) – див. ортотропізм, -у

псевдогра́фіка – див. гра́фіка символна

псевдотензор, -а, тензор відносний [мат.]
/+/ нібитензор, -а

психро́метр, -а /+/ во́гкомі́р, -а

псофо́метр, -а, вимірювач
відносного рівня шумів

публіка́ція, вида́ння, оприлю́днення {Я} –
опублікува́ння, вида́ння, оприлю́днення
{КРД} – публікува́ння, вида́ння,
оприлю́днюва́ння {ТД} – опубліку́вання,
вида́ння, оприлю́днюва́ння {ПД}

пульвериза́тор, -а [техн.] –
див. розпоро́шувач 2, -а

пульса́р, -а [астр.] /+/ висві́тник, -а (*)

пункти́р, -у, точко́ванка, лі́нія пункти́рна,
лі́нія точко́вана /+/ крапча́тка

пурга́ [метео] – див. хуртові́на

пуска́ти

п. в рух – див. надава́ти ру́ху

пу́тниця [астр.] – див. еклі́птика

пу́хкість, -ості, сукро́мість, -ості

пу́чність, -ості /+/ ви́дуга, ви́дим, -у

пучо́к, -чка́, жмуто́к, -тка́
[про потік частинок чи проміння]
п. відновлюва́льний,
п. реконструюва́льний,
ж. відновлюва́льний,
ж. реконструюва́льний

п. вузький, п. гострий,
ж. вузький, ж. гострий
п. електронів, п. електронний,
ж. електронів, ж. електронний

п'ятигранник, -а [мат.] – *див.* пентаедр, -а

радика́л 1, -у, ро́день 1, -дню [хім.]
радика́л вільний, ро́день вільний

радика́л 2, -а [мат.] – *див.* ко́рїнь, -еня

радіа́тор, -а, випро́мінник, -а
р. ко́мірчастий, в. ко́мірчастий,
р. сті́льниковий, в. сті́льниковий [техн.]

радіа́ція 1 /+/- промені́вість, -ості (*),
промі́нність, -ості (*)

радіа́ція 2 – *див.* випро́мінювання 2

радіоа́втограф, -а,
зні́мок радіоа́втографі́чний,
зні́мок авторадіографі́чний,
світлі́на радіоа́втографі́чна,
світлі́на авторадіографі́чна

радіоа́втографі́я – *див.* авторадіографі́я

радіоакти́вність, -ості
/+/- промені́стість, -ості,
випро́мінність, -ості

радіовисото́мір, -а, радіоальті́метр, -а,
висото́мір радіолокаці́йний

радіовідбівáння {Я/ТПД} – радіовідбиття
{КРД}

радіовідбівáння полярне, радіоавро́ра
{Я/ТПД} – радіовідбиття полярне,
радіоавро́ра {КРД}

радіографі́я, гамаграфі́я

радіозв'язо́к, -зку́, зв'язо́к безпро́відний,
зв'язо́к безпро́водовий, зв'язо́к бездрото́вий
[рад.]

радіолока́тор, -а /+/- радіознахі́дник, -а

п'ятику́тник, -а, п'ятику́т, -а, пентаго́н, -а [мат.]

п'ятнадцятику́тник, -а, п'ятнадцятику́т, -а,
пентадекаго́н, -а [мат.]

Р

радіолуна́, радіові́дгук, -у,
радіосигна́л відбі́тий,
радіові́знак відбі́тий

радіолюбі́тель, -я /+/- ~~радіоа́матор, -а~~

радіома́як, -а́
р. всенапрямлений,
р. ненапрямлений
р. рівносігна́льний,
р. рівновізнако́вий (*)
/+/- р. однакосігна́льний,
р. однаковізнако́вий (*)

радіо́метр, -а – *див.* дозі́метр, -а

радіо́мівня – *див.* ста́нція радіо́мівна

радіопереда́вач, -а́,
при́стрій радіопередава́льний [рад.]

радіоприйма́ч, -а́,
при́стрій радіоприйма́льний [рад.]
р. діапазо́ну НВЧ, р. за́сягу НВЧ,
прийма́ч НВЧ /+/- р. па́смуги НВЧ,
р. охо́пу НВЧ (*)

радіоста́нція [рад.] /+/- радіоста́ція
р. при́йомопередава́льна,
р. дуплексна –
див. при́йомопереда́вач, -а́

радіотрансла́ція, радіопереда́ча [рад.]

радіофі́зика
р. квантова – *див.* електро́ніка квантова

радіочастота́, РЧ, частота́ діапазо́ну 3 – 30 МГц,
частота́ за́сягу 3 – 30 МГц [рад.]
/+/- частота́ па́смуги 3 – 30 МГц,
частота́ охо́пу 3 – 30 МГц (*)

радіошум

радіошум, -у [рад.] /+/ радіогуд, -у

радіус, -а /+/ парос, -а
р. атомний, р. атома
радіус-вектор, *род.* радіуса-вектора,
проводень, -дня
/+/ р. провідний, ~~промінь~~ рухомий

райдуга, веселка [метео]

ракета
р. метеорологічна, зонд ракетний
[метео]

ракетодинаміка – *див.* динаміка ракет

рапідзйомка, рапідзнімання, зйомка
швидкісна, знімання швидкісне, швидко-
зйомка (*), швидкознімання (*), хуткоз-
йомка (*), хуткознімання (*) {Я/КРД} –
рапідзнімання, знімання швидкісне,
швидкознімання (*), хуткознімання (*) {ТПД}

рафінувати, очищати {РД} –
зрафінувати, очищувати {ПД}

раціональність, -ості, вимірність, -ості [мат.]

реагент, -а [хім.] /+/ взаємочинник, -а

реактор, -а, апарат реакційний
/+/ перетвірник, -а, апарат перетворювальний,
взаємочинець, -нця
реактор-конвертер,
род. реактора-конвертера,
реактор-перетворювач,
род. реактора-перетворювача [яд. фіз.; хім.]
р. нульовий,
р. нульової потужності [яд. фіз.]
реактор-розмножувач,
род. реактора-розмножувача,
брідер, -а [яд. фіз.]
р. ядерний гомогенний,
р. ядерний однорідний [яд. фіз.]

реакція 1 [хім.] /+/ взаємочин 2, -у,
перетвір 4, -ору
р. витіснення, р. заміщення
р. екзотермічна, р. тепловідільна
/+/ р. теплоvidaйна
р. зворотна, р. зустрічна

реакція 2 [яд. фіз.] /+/ перетвір 5, -ору
р. ланцюгова /+/ р. ланцева,
р. চেпова (*), р. ретязева,
р. ретязова (*), р. ретягова (*)

реакція 3, віддія [відгук]

реакція 4 – *див.* протидія

ребро, руб, -а [мат.] /+/ ріг,
род. рога, кло, аршиця

реверберація /+/ поголося (*),
відлуння, відгомін, -ону

реверберометр, -а /+/ відлуномір, -а (*)

реверс, -у /+/ зворот, -у

реверсувати {РД} – зреверсувати {ПД}
/+/ зворотнити (*)

регенератор, -а, відновлювач, -а

регенерація, віднова {Я} – регенерація,
відновлення {КРД} – регенерування,
відновлювання {ТПД}

регенерувати, відновлюватися

регістр, -у /+/ записень, -сню (*)
р. індексний, р. показневий,
індекс-регістр, -у, показень-регістр, -у
р. накопичувальний,
р. нагромаджувальний [обч.]

реголіт, -у [геол.] /+/ уламень, -мно (*),
уламник, -у (*)

регрес, -у, відступ, -у

регулювання {Я/ТД} – відрегулювання
{КРД} – відрегулювання {ПД} [техн.]
р. каскадне, р. багатоланкове –
див. керування каскадне
р. температури, терморегулювання
{Я/ТД} – відрегулювання температури,
терморегулювання {КРД} –
відрегулювання температури,
терморегулювання {ПД}
/+/ р. теплий, р. теплорівня (*),
теплорегулювання {Я/ТД} –
відрегулювання теплий,
відрегулювання теплорівня (*),

теплорегулювання {КРД} –
 відрегулювання теплоти,
 відрегулювання теплорівня (*),
 теплорегулювання {ПД}
 р. тонке, р. точне

регулятор, -а /+/- управник, -а, підладник, -а
 р. автоматичний – *див.* саморегулятор, -а
 р. барометричний – *див.* баростат, -а
 р. відцентровий, р. відбіжний,
 р. відосередковий /+/- р. відосередній
 р. інтегральний, I-регулятор, -а,
 р. астатичний /+/- р. сукуповий (*),
 р. низьких частот, р. нижніх частот
 р. центрування [тлв.]
 /+/- р. осереднення (*)

реджеон, -а [ел. ч.] – *див.* полюс рухомий

реджон, -а [ел. ч.] – *див.* полюс рухомий

редуктор, -а, понижувач, -а [техн.]

режим, -у, нала́д, -у (*) (роботи)

/+/- розпорядок, -дку

р. багатомодовий, н. багатомодовий (*)
 /+/- р. багатоповидовий (*),
 н. багатоповидовий (*),
 р. найкращий, н. найкращий (*),
 р. оптимальний, н. оптимальний (*),
 р. найліпший, н. найліпший (*),
 р. найвдаліший, н. найвдаліший (*),
 р. найсприятливіший,
 н. найсприятливіший (*),
 р. роботи найкращий,
 н. роботи найкращий (*),
 р. роботи оптимальний,
 н. роботи оптимальний (*),
 р. роботи найліпший,
 н. роботи найліпший (*),
 р. роботи найвдаліший,
 н. роботи найвдаліший (*),
 р. роботи найсприятливіший (*),
 н. роботи найсприятливіший
 р. неперервний,
 р. безупинний,
 н. неперервний (*),
 н. безупинний (*),
 р. неперервної роботи,

н. неперервної роботи (*),
 р. безупинної роботи,
 н. безупинної роботи (*),
 р. тривалий,
 р. довготривалий, н. тривалий (*),
 н. довготривалий (*),
 /+/- р. довготривалий,
 н. довготривалий (*)

резерв, -у – *див.* запас, -у

резервуар, -а /+/- запасник, -а

р. газовий, газгольдер, -а [техн.]

/+/- газозапасник, -а, запасник газовий

р. термометра – *див.* кулька термометра

резольвента, розв'язальна, -ої,

розв'язниця (*) [мат.]

резонанс 1, -у

γ-резонанс ядерний, ефект Мессбауера

р. гігантський,

р. мультипольний гігантський

р. діамантний,

р. циклотронний діамантний

/+/- р. колобіжничний діамантний (*)

р. паралельний – *див.* антирезонанс, -у

р. у металах циклотронний,

р. у металах кологінний (*),

р. Азбеля – Канера

/+/- р. у металах колобіжничний (*)

р. феромагнітний,

р. магнітний електронний

у феромагнетиках

р. циклотронний, р. кологінний (*)

/+/- р. колобіжничний (*)

резонанс 2, -а, частинка резонансна [ел. ч.]

резонатор, -а

р. акустичний,

р. звуковий,

р. Гельмгольца [ак.]

р. багатомодовий

/+/- р. багатоповидовий (*)

р. конфокальний,

р. співфокусний

/+/- р. співгощицний

р. порожнистий – *див.* ендовібратор, -а

результат

результат, -у, вислід, -у

- р. необроблений,
- р. чорновий,
- в. необроблений,
- в. чорновий

результівна, результатнт, -а, вислідова, -ої [мат.]

рейка [техн.]

- р. водомірна – див. глибиномір, -а

рейсфедер, -а /+/-/ риснік, -а

рейшина /+/-/ правілка

рекалесценція, відігрів, -у {Я} –
рекалесценція, відігріття {КРД} –
рекалесценція, відігрівання {ТПД}

рекомбінація {Я/КРД} –
рекомбінування {ТПД}

- р. випромінювальна,
- р. випромінювальна пряма,
- р. випромінювальна міжзонна пряма
- р. міжзонна, р. зоно-зонна
- р. ударна, р. Оже, Оже-рекомбінація

реконструкція (образу, уявлення) –
див. відтворення 3

реконструювати (образ, уявлення) –
див. відтворювати 3

рекордер, -а, записувач, -а

релаксація {Я} – зрелаксування {КРД} –
релаксування {ТД} – зрелаксовування {ПД}
/+/-/ спільження 2 {Я/КРД} –
спільжування {ТПД}

релé, невідм. [ел.] /+/-/ замичнік, -а (*),
самопереривник, -а (*)

- р. максимального струму,
- р. найбільшого струму
- /+/-/ р. максимального току,
- р. найбільшого току (*)
- р. розмикальне, р. деблокувальне
- р. сигнальне, р. знакувальне (*)
- /+/-/ р. гаслувальне, р. ясувальне,
- р. попереджальне
- р. струму, р. струмове
- /+/-/ р. току, р. токове

р. фотоелектричне – див. фоторелé
р. часу [елн.] – див. одновібратор, -а

релікт, -у [геол.] /+/-/ залишок, -шку

рентгенограма

- р. за Лауе, р. монокристала за Лауе –
див. дифрактограма кристала
- р. порошку, р. Дебая – Шеррера,
дебаєграма

ренормгрупа [мат.] –

див. група ренормалізаційна

ренормування – див. перенормування

реостат, -а, опірник, -а, опір регулювальний,
резистор регулювальний [ел.]

репер, -а – див. точка опорна

репліка, відбітка

репродукування (ядерного палива) –
див. відтвір, -ору

репродукувати (ядерне паливо) –
див. відтворювати 2

ресівер, -а, приймальник, -а [техн.; рад.]

респіратор, -а /+/-/ дихальник, -а (*)

ресурс, -у (прилада) – див. довговічність, -ості

рефлектор 1, -а – див. відбивач, -а

рефлектор 2, -а [опт.] –
див. телескоп дзеркальний

рефрактор, -а [опт.] – див. заламлювач, -а

рефрактометр, -а [опт.] – див. заламомір, -а

рефракція (хвиль) [опт.] – див. залам, -у

рефрижератор, -а, холоднік, -а [техн.]

рецензія, поцінка (*), поцінь, -і (*)

речовина

- р. абсорбована – див. абсорбат, -у
- р. адсорбована – див. адсорбат, -у
- р. активна,
- р. хімічно активна

р. біологічно активна –
див. біокаталізатор, -а
 р. діамагнітна – *див.* діамагнетик, -а
 р. діліма, р. розщепна [яд. фіз.]
 /+ р. подільна
 р. забарвлювальна – *див.* барвник, -а
 р. комплексоутворювальна [хім.] –
див. комплексоутворювач, -а
 р. основи, р. основна
 р. охолоджувальна – *див.* холодоносій, -я
 р. спінювальна – *див.* пороутворювач, -а

решітка, ґратка

р. гранецентрована,
 р. кристалічна гранецентрована,
 г. гранецентрована,
 г. кристалічна гранецентрована [тв. т.]
 /+ р. гранесередкована,
 р. кристалічна гранесередкована,
 г. гранесередкована,
 г. кристалічна гранесередкована
 р. дифракційна, г. дифракційна [опт.]
 /+ р. огинна (*), г. огинна (*)
 р. дифракційна ступінчаста,
 р. заламова ступінчаста (*),
 ешелон Майкельсона,
 г. дифракційна ступінчаста,
 г. заламова ступінчаста (*) [опт.]
 /+ драбинця Майкельсона (*),
 драбинчатка Майкельсона (*)
 р. антєнна колінеарна,
 р. антєнна співнапрямна (*),
 г. антєнна колінеарна,
 г. антєнна співнапрямна (*) [рад.]
 /+ р. антєнна сунапрямна (*),
 р. щоглицева колінеарна,
 р. щоглицева співнапрямна (*),
 р. щоглицева сунапрямна (*),
 г. антєнна сунапрямна (*),
 г. щоглицева колінеарна,
 г. щоглицева співнапрямна (*),
 г. щоглицева сунапрямна (*)
 р. просторова, р. тривимірна,
 р. кристалічна просторова,
 р. кристалічна тривимірна,
 г. просторова, г. тривимірна,
 г. кристалічна просторова,
 г. кристалічна тривимірна [тв. т.]

рикошет, -у, відскік, -оку, -оку /+ відбив, -у

рим, -у /+ берєг, -у

рїса – *див.* ознака 1

рисунок, -нка – *див.* кресленик, -а

рівень 1, -вня

р. відсічки, р. защєплення,
 р. запирання [ел.]
 р. вільний, р. енергетичний вільний,
 р. незаповнений, р. енергетичний
 незаповнений /+ р. снаговий вільний,
 р. снаговий незаповнений
 р. довірчий, імовірність довірча [стат.]
 р. донорний, р. донорної домішки
 [тв. т.] /+ р. віддавальний,
 р. віддавальної домішки
 р. енергетичний (електронної оболонки),
 терм, -а /+ р. снаговий
 р. енергії, запас енергії /+ р. снагі,
 запас снаги
 р. стаціонарний /+ р. стійний,
 р. незрушний
 р. Фермі, р. Фермі енергетичний –
див. енергія Фермі межова

рівень 2, -вня [техн.] – *див.* ватерпас, -а

рівниця (*) – *див.* ізолінія

рівнобудовість, -ості – *див.* ізоморфність, -ості

рівновага

р. динамічна /+ р. силорухова (*)
 р. мембранна, р. Доннана

рівноваження [техн.] – *див.* балансування

рівноважити [техн.] – *див.* балансувати

рівноважитися, перебувати в рівновазі

рівновартень, -тню (*) [хім.] –

див. еквівалент 2, -у

рівновіддаленість, -ості,

рівновіддєглість, -ості, рівнодалєкість, -ості,

рівновідступність, -ості, еквідистантність, -ості

/+ однаковіддєглість, -ості,

однаковіддаленість, -ості,

рівнозворót

однакодалекість, -ості,
однаковідступність, -ості
рівнозворót, -у – *див.* ізотропія
рівнозможність, -ості [мат.] –
див. ідемпотентність, -ості
рівнокраї, -я [мат.] –
див. трикутник рівносторонній
рівнокутність, -ості, ізогональність, -ості
/+/ однакокутність, -ості
рівнолеж, -і – *див.* паралель, -і
рівнотеплість, -ості – *див.* ізотермічність, -ості
рівнофазність, -ості – *див.* співфазність, -ості
рівночасність, -ості – *див.* тауохронність, -ості
рівночасовість, -ості – *див.* ізохронність, -ості
рівняння [мат.] /+/ рівновзір, -ору
р. Бернуллі, інтеграл Бернуллі /+/ пер-
вісник Бернуллі
р. біквдратне, р. четвёртого степєня
/+/ р. біквдратовє, р. двоквдратовє
р. віковє, р. секулярне
р. диференціальне
/+/ р. різничниковє (*)
р. електричної лінії, р. телеграфне
р. інтегральне /+/ р. первісничне (*),
р. сукуповє (*), р. поспільничне (*)
р. квадратне, р. другого степєня
/+/ р. квадратовє
р. кінетичне основне,
р. керувальне
р. коливань, р. коливального процесу
р. кубічне, р. третього степєня
/+/ р. кубовє
р. лінійне, р. першого степєня
р. перенесення, р. транспортне,
р. транспорту
р. стану ідеального газу,
р. Клапейрона – Менделєєва
/+/ р. стану надумного газу(*),
р. стану взірцевого газу
р. термоелектронної емісії,
р. Річардсона – Дашмана,

р. термоелектронного висилання
/+/ р. теплоелектронної емісії,
р. теплоелектронного висилання
р-ня механіки канонічні,
р-ня Гамільтона /+/ р-ня механіки
законні, р-ня механіки правні

рідина /+/ тєчиво
р. густа, балмус, -у
р. ідеальна, р. безтертьова
/+/ р. надумна (*), р. взірцева
р. магнітна, р. феромагнітна

рідкоплінність, -ості (металу)
/+/ рідкотєкучість, -ості,
рідкоплівність, -ості,
течивноплінність, -ості,
течивноплівність, -ості

різак, -а [техн.]
р. газовий, р. кисневий

різкість, -ості, чіткість 2, -ості (зображення)

різнобарвість, -ості, різноколірність, -ості

різнобарвність, -ості –
див. гетерохромність, -ості

різновага, важкі 1, -ів, *мн.*

різноймєнність, -ості,
різнозначність, -ості (зарядів) [ел.]

різноманіття /+/ розмаїття

різнополімер, -у [хім.] –
див. гетерополімер, -у

різнополярність, -ості –
див. гетерополярність, -ості

різнотривкість, -ості, різностійкість, -ості,
різновідпірність, -ості

різнофазність, -ості – *див.* неспівфазність, -ості

різночасність, -ості – *див.* іншочасність, -ості

рінь, -і [техн.] – *див.* гравій, -ю

рість, *род.* рости – *див.* органіка

річище [геол.] /+/ річисько, охаба

робіти

р. висновок – *див.* висновувати

робітися – *див.* ставати (яким)

робітня [техн.] – *див.* майстерня

робленість, -ості – *див.* штучність, -ості

робота 1

роботи дослідно-конструкторські, ДКР,
роботи проєктно-конструкторські, ПКР
– *див.* конструювання

робота 2 (друкована) – *див.* праця

родень 1, -дню [хім.] – *див.* радикал 1, -у

родимець, -мця [геол.] – *див.* самородок, -дка

родина 1, сніп, *род.* снопа (тракторій)
[мат.] /+/ *сімейство 1*

родина 2 [біол.; геол.] /+/ *сімейство 2*

родина 3 [хім.] – *див.* ряд 2, -у

родовище, поклад, -у [геол.]

розбаланс, -у – *див.* дисбаланс, -у

розбирати, демонтувати (конструкцію) [техн.]

розблокувати, деблокувати

розблокування, зняття блокування,
деблокування {Я/КРД} – розблокування,
знімання блокування, деблокування {ТПД}

розвідка {Я} – розвідання {КРД} –
розвідування {ТПД}

р. магнітна – *див.* магніторозвідка

р. сейсмічна – *див.* сейсморозвідка

розв'язальна, -ої [мат.] – *див.* резольвента

розв'язка – *див.* усунення зв'язку

розв'язниця (*) [мат.] – *див.* резольвента

розв'язок, -зку

р. тривіальний, р. нульовий,

р. нулевий (*) [мат.]

розгалуження, розгілка, розгілля {Я} –
розгалуження {КРД} – розгалужування {ТПД}

розгарт, -у (*) [мет.] – *див.* відпал, -у

розгонич, -а [техн.] – *див.* маховик, -а

розгортач, -а (*) [тлв.] – *див.* свіп-генератор, -а

розгортка, розклад 4, -у {Я} – розгортання,
розкладення {КРД} – розгортання,
розкладання {ТПД} [тлв.]

роздво́я (*) – *див.* біфуркація

розділяти {РД} – розділювати {ПД}

роздільність, -ості, сила роздільна,
спроможність роздільна
/+/ розділювальність, -ості,
розрізнювальність, -ості

розжарювання, розпикання {Я/ТПД} –
розжарення, розпечення {КРД} [мет.]

роз'їдання

р. корозійне – *див.* дія корозійна

розкиснювати [хім.] – *див.* відновлювати

розклад 1, -у, дезінтеграція {Я/КРД} –
розкладання, дезінтегрування {ТПД}

розклад 2, -у, розвіннення {Я} –
розкладення, розвіннення {КРД} –
розкладання, розвівання {ТПД} (в ряд) [мат.]

розклад 3, -у, розщеплення 2 {Я} –
розкладення, розщеплення {КРД} –
розкладання, розщеплення {ТД} –
розкладання, розщеплювання {ПД}
(світла) [опт.]

розкладність, -ості, розвівність, -ості [мат.]

розколюваність, -ості (матеріалу) [техн.] –
див. розщепність 1, -ості

розкраплювання – *див.* хвороба ртуті

розкрив, -у (*) [опт.] – *див.* апертура

розкривати

р. визначник, розвивати визначник,

р. детермінант,

розвивати детермінант [мат.]

р. дужки, зносити дужки,

збуватися дужок, роздужковувати [мат.]

розладка

розладка, розстроєння {Я} – розладження,
розстроєння {КРД} – розладжування,
розстроювання {ТПД} (механізму) [техн.]

розладнувати, розстроювати
(механізм) [техн.]

ро́змах, -у, амплітуда повна, амплітуда
подвійна, амплітуда подвоєна (коливань)

розми́вання, розпли́вання, розма́зування
{Я/ТПД} – розмиття, розпливання,
розмазаня {КРД} (зображення)

розмика́ти

р. контакти –
див. відключати контакти [ел.]

розмика́ч, -а, контакт розмика́льний,
контакт нормальноза́мкнутий
/+/ контакт звичайноза́мкнутий,
контакт природноза́мкнутий,
стик розмика́льний, стик звичайноза́мкнутий,
стик природноза́мкнутий,
стик нормальноза́мкнутий

розми́тість, -ості, розма́заність, -ості,
нечі́ткість, -ості (контур, зображення)

ро́зміри, -ів, *мн.* (зображення) –
див. формат, -у

розмі́рність 1, -ості,
ступінь багатомі́рності (простору)

розмі́рність 2, -ості

р. величини, р. фізичної величини,
р. одиниці фізичної величини

розмно́ження, копіюва́ння {Я/КРД} –
розмножування, копіюва́ння {ТПД}
(примірників)

розокре́млювати – див. сепарува́ти

розорієнта́ція, пору́шення орієнта́ції
{Я/КРД} – розорієнтува́ння,
пору́шення орієнта́ції {ТПД}

рози́лення, розпоро́шення {Я/КРД} –
рози́яння, розпоро́шування {ТПД}

рози́лювач, -а (для рідини) [техн.] –
див. розпорошувач 2, -а

рози́знавач, -а, пристрій розпи́знава́льний

рози́ка́ння [мет.] – див. розжа́рювання

розовсю́дженість, -ості, поши́реність, -ості

розовсю́дження (хвиль) – див. поши́рення

рози́поділ 1, -у {Я} – розподі́лення {КРД} –
рози́поділя́ння {ТД} – розподі́люва́ння {ПД}
р. стру́мів – див. струморозподі́л, -у

рози́поділ 2, -у [мат.]

р. біно́міальний, р. біно́мовий,
р. дво́членовий
р. Бо́льцмана, функція розподі́лу
Максвелла – Больцмана
р. норма́льний, р. зви́чайний,
р. Га́усса, р. га́уссів, р. га́уссовий
р. Пуассона – див. зако́н малих чисел
р. рівно́мірний, р. рівний,
р. прямоку́тний

рози́поді́льник, -а, при́стрій розподі́льний,
при́стрій розподі́люва́льний,
при́стрій розподі́ля́льний

рози́поді́льність, -ості,
дистрибу́тивність, -ості [мат.]

рози́поро́шувач 1, -а, розпоро́шник, -а,
рози́плювач, -а (частинок)

рози́поро́шувач 2, -а, пульвериза́тор, -а,
рози́плювач, -а, розпоро́скувач, -а (для рідини)
[техн.] +/- розпи́рскувач, -а, сі́кавка

розраху́нок, -нку {Я} – розрахо́вання {КРД} –
розрахо́вування {ТПД}

рози́рив, -у (функції) [мат.] –
див. стри́бок 1, -бка

рози́ривність, -ості – див. дискре́тність, -ості

рози́рідження 1 {Я/КРД} – розри́джування {ТПД}

рози́рідження 2 – див. ва́куум, -у

рози́ріння – див. дискри́мінація

рози́рні́ач, -а (*) [техн.] – див. дискри́міна́тор, -а

рози́рба́ 1, експлуата́ція {Я} –
рози́рблення, зексплуатува́ння {КРД} –
рози́рбля́ння, експлуатува́ння {ТД} –
рози́рблюва́ння, зексплуату́вання {ПД}
(родовища) [геол.]

розробка 2, випрацювання, розпрацювання {Я} – розроблення, випрацювання, розпрацювання {КРД} – розробляння, випрацювання, розпрацювання {ТД} – розроблювання, випрацювання, розпрацювання {ПД} (теорії)

розробляти, випрацювати, розпрацювати {РД} – розроблювати, випрацювати, розпрацювати {ПД} (теорію)

розрúхування – *див.* активація 2

розряд, -у [ел.]

р. газовий, р. у газі електричний
р. грозовий – *див.* блискавка
р. дуговий, дуга електрична, дуга вольтова
р. жеврійний, р. тліючий, жеврій, -ю (*)
/+/ р. сяйвовий, жеврінь, -еню (*)
р. китицевий, р. кистьовий
р. ковзний, р. сковзний
р. коронний, р. вінцевий, корона 2, вінець 2, -нця, ефект коронний, ефект вінцевий, явище корони, явище вінця, коронування, вінцювання [ел.]
/+/ наслід вінцевий (*),
наслід коронний (*),
на вплив коронний (*), вплив вінцевий (*)
р. помалий (*), р. неквапний, р. тихий

розрядка, зняття електричного заряду {Я} – розрядження, зняття електричного заряду {КРД} – розряджання, знімання електричного заряду {ТД} [ел.]

розрядник, -а [ел.] /+/- виснажник, -а
р. блокувальний, р. захисний,
р. захисту, р. блокування,
обмежувач перенапруг
р. грозозахисний, р. грозовий –
див. блискавичник, -а

розсіювач 1, -а [ак.] – *див.* діафрагма 3

розсіювач 2, -а [техн.]

р. карбюратора – *див.* жиклер, -а

розсіяння {Я/КРД} – розсіювання {ТД}

р. багаторазове, р. багатократне
р. звукових хвиль, р. акустичне,
р. звукове

р. когерентне, р. світла когерентне,
р. бреггівське /+/- р. спільноджереле,
р. співвідміннове, р. світла спільнодже-
реле, р. світла співвідміннове
р. комптонівське, ефект Комптона,
комптон-ефект, -у
р. міжелектронне, *еє*-розсіяння
р. світла комбінаційне, ефект Рамана
/+/- наслід Рамана (*), вплив
Рамана (*), учин Рамана (*)
р. світла параметричне, люмінесценція
параметрична /+/- р. світла сумірникове,
люмінесценція сумірникова,
свіна параметрична, свіна сумірникова
р. світла резонансне, р. світла вибіркове,
р. світла селективне

розстроєння (механізму) [техн.] –
див. розладка

розстроювати (механізм) [техн.] –
див. розладувати

розташовувати 1, розставляти
(в певному порядку)

розташовувати 2, порядкувати (члени) [мат.]

розтріскування – *див.* декрепітація

розтяг, -у {Я} – розтягнення {КРД} –
розтягування {ТД}

розум, -у, інтелéкт, -у

розуміння (чого) [гадка] –
див. уявлення 1 (про що)

розфокусувати, дефокусувати

розфокусування, дефокусування,
порушення фокусування {Я/КРД} –
розфокусування, дефокусування,
порушення фокусування {ТД}

розходження [мат.] – *див.* дивергенція

розчахувати (тріску) – *див.* розщепляти

розчин, -у

р. ослаблювальний, атенюатор 2, -а,
ослаблювач 2, -а [қфт.]
р. рудний висхідний,
р. рудний догріний,
р. рудний асцендентний [геол.]

розчинність

/+/ р. кру́ховий висхідний, р. кру́ховий догірний, р. круховий асцендентний
р. слабкий, р. розба́влений

розчи́нність, -ості, спро́можність
розчиня́льна, спро́можність розчиня́тися
/+/ розпуска́льність, -ості

розшарува́ння 1 {Я/КРД} –
розшаровува́ння {ПД}
р. емульсії – *див.* деемульса́ція

розшарува́ння 2 [мат.] –
див. простір розшарований

розши́рення {Я/КРД} – розширя́ння {ТД} –
розширюва́ння {ПД}

р. адиабати́чне, р. теплоста́ле
/+/ р. адиабато́ве, р. теплоутримне (*),
р. помале (*)
р. біко́мпактне – *див.* біко́мпактифіка́ція
р. лінійне, р. однові́мірне,
р. одно́сяжне – *див.* видовжен́ня
розши́рення динамі́чного діапазо́ну,
розши́рення динамі́чного за́сягу,
експандува́ння {КРД} – розширя́ння
динамі́чного діапазо́ну, розширя́ння
динамі́чного за́сягу, експандува́ння
{ТД} – розширюва́ння динамі́чного
діапазо́ну, розширюва́ння динамі́чного
за́сягу, експандува́ння {ПД} [рад.]
/+/ розши́рення силору́хового
діапазо́ну (*), розши́рення динамі́чної
па́смуги, розши́рення динамі́чного
охо́пу (*), розши́рення силору́хової
па́смуги (*), розши́рення силору́хового
охо́пу (*) {КРД} – розширя́ння
силору́хового діапазо́ну (*),
розширя́ння динамі́чної па́смуги,
розширя́ння динамі́чного охо́пу (*),
розширя́ння силору́хової па́смуги (*),
розширя́ння силору́хового охо́пу (*)
{ТД} – розширюва́ння силору́хового
діапазо́ну (*), розширюва́ння динамі́чної
па́смуги, розширюва́ння динамі́чного
охо́пу (*), розширюва́ння силору́хової
па́смуги (*), розширюва́ння
силору́хового охо́пу (*) {ПД}

ро́зширень, -рня (вентиля́ційної труби)
[техн.] /+/ вітроха́п, -а

розширо́мір, -а (*) [техн.] –
див. дилатоме́тр, -а

розши́рювач, -а [техн.] – *див.* детандер, -а

розширя́ч, -а́ [техн.] – *див.* детандер, -а

розширя́ти {РД} – розши́рювати {ПД}
/+/ широ́чити

розширя́тися {РД} – розши́рюватися {ПД}
/+/ широ́читися, роздава́тися

розшиф́рувати, дешиф́рува́ти
/+/ відчитува́ти, розга́дувати

розшиф́рува́ння, дешиф́рува́ння,
дешифра́ція {Я/КРД} – розшиф́рува́ння,
дешиф́рува́ння {ПД}

розще́плення 1 {Я/КРД} –
розщепля́ння {ТД} – розще́плюва́ння {ПД}
р. енергетичних рівнів молекул –
див. лямбда-подвоє́ння енергетичних
рівнів молекул
р. мультиплетне – *див.* структу́ра тонка́
р. ядра [яд. фіз.] – *див.* ділення́ ядра

розще́плення 2 (світла) [опт.] –
див. розклад 3, -у

розще́пність 1, -ості, розко́люваність, -ості
(матеріалу) [техн.] /+/ розще́пливість 1, -ості,
розщеплюва́ність 1, -ості

розще́пність 2, -ості [яд. фіз.] –
див. ділімі́сть, -ості

розщепля́ти, розча́хувати {РД} –
розщеплюва́ти, розча́хувати {ПД} (тріску)

ро́лик, -а, ко́ліща, -а́ти [техн.]
/+/ котюшо́к, -шка́, коточо́к, -чка

ромб, -а [мат.] /+/ скі́сник, -а

ромбоподі́бність, -ості, ромбові́дність, -ості,
ромбува́тість, -ості

ропа́н, -у (*) [геол.] – *див.* парафі́н, -у

росо́мір, -а [метео] – *див.* дрозоме́тр, -а

рота́тор, -а [техн.] /+/ оберта́нець, -нця (*)

ро́тор, -а (векторного поля) [мат.] –
див. вихор, -а

рубильник, -а, м'єчик, -а [ел.]

рудá [геол.] /+/- крух, -у

р. залізна, р. карниста – *див.* залізняк, -у

р. залізна червона – *див.* гематит, -у

р. мідна, мідяк, -у

рудник, -а, копáльня, рудня, рудокóпня,
рудокопальня

руйна́ція 2 – *див.* деструкція

руйнува́ння 1, руйна́ція 1 {Я} –

зруйнува́ння {КРД} – руйнува́ння {ТПД}

руйнува́ння емульсії, руйна́ція

емульсії – *див.* деемульсація

руйнува́ння 2 – *див.* деструкція

рука́в, -а (насоса) [техн.] /+/- кішка

рукі́в'я, рукоя́тка, держа́к, -а [техн.]

/+/- держало, держално, чепі́га

руко́пис, -у

р. чорновий – *див.* чорновік, -а

руле́тка /+/- мірострі́чка

руло́н, -у, сувій, -о́ю

рух, -у

р. броу́нівський, р. брау́нівський

р. вільного тіла, р. вільний

р. зворотний, р. назад /+/- р. наверх

р. іонів естафетний, ефект Сена

р. неперервний, р. безупинний

р. плоский, р. плоскопаралельний,

р. плоскокубіжний (*),

р. плоскорівнобіжний

/+/- р. плоский, р. плоскопаралельний,

р. плоскокубіжний (*),

р. плоскорівнобіжний

р. поступальний, р. уперед, просува́ння

р. хаотичний, р. безладний

руха́тися

р. за інерцією /+/- рівнору́хатися (*),

рівногони́тися (*), р. за рівнору́хом (*),

р. за рівногóном (*), р. за байду́жем (*),

р. за байду́жжю (*), р. за безвладою,

р. за рівносі́лом (*), р. за розгіння́м (*),

р. за саморушшо́ю (*)

руші́й, -я, дви́жник, -а, дви́гун перві́нний,

двигові́к, -а (*) /+/- дви́гач, -а, рухові́к, -а,

руха́ч, -а (*)

ряд 1, -у /+/- пері́я

р. геометри́чний –

див. прогресія́ геометри́чна

р. гір [геол.] – *див.* пасмо́ гір

р. калі́брів, р. мі́р

р. контактoвий (реле́ або перемикача)

[ел.] – *див.* група́ контактна

р. напру́г, р. потенці́алів електрохі́-

мі́чний [фіз. хім.] /+/- ряд по́тугів елек-

трохімі́чний (*)

ряд 2, -у, родина́ 3 [хім.]

ряд радіоактíвного розпаду́,

ряд радіоактíвний, родина́ радіоактíвна

/+/- ряд промені́стого розпаду́,

ряд промені́стий, родина́ промені́ста,

ряд випромінно́го розпаду́,

ряд випромінні́й, родина́ випромінна́,

ряд променездатно́го розпаду́,

ряд променездатні́й,

родина́ променездатна́

С

са́льник, -а, защі́льник, -а [техн.]

самі́тник, -а – *див.* соліто́н, -а

само... – *див.* авто...

самоба́рвність, -ості –

див. автохро́мність, -ості

самоблокува́ння –

див. блокува́ння автоматі́чне

самовзі́рцевість, -ості (*) –

див. автомоде́льність, -ості

самовисила́ння – *див.* емі́сія автоелектро́нна

самовільність

самовільність 1, -ості,
власновільність, -ості, самочинність, -ості

самовільність 2, -ості [яд. фіз.] –
див. спонтанність, -ості

самозаймання, самозаво́гнення,
самозагоря́ння {Я/КРД} – самозайма́ння,
самозаво́гнування, самозагоря́ння {ТПД}

самозлиття – *див.* автокоалесценція

самоіндукція /+/- самона́від, -оду (*)

самойоніза́ція – *див.* іоніза́ція польова́

самокомпенса́ція, самозрі́внювання,
автокомпенса́ція, компенса́ція автоматична,
зрі́внювання автоматичне {Я} –
самокомпенса́ція, самозрі́внювання,
автокомпенса́ція, скомпенсува́ння
автоматичне, зрі́внювання автоматичне {КРД}
– самозрі́внювання, самокомпенсува́ння, авто-
компенсува́ння, компенсува́ння
автоматичне, зрі́внювання автоматичне
{ТД} – самозрі́внювання,
самоскомпенсо́вування, автокомпенсува́ння,
скомпенсо́вування автоматичне,
зрі́внювання автоматичне {ПД}
(зміни рівня вхідного сигналу)
/+/- самонадо́луження, самовідшкодо́ва,
надолу́ження автоматичне,
відшкодо́ва автоматична {Я} –
самонадо́луження, самовідшкодува́ння,
надолу́ження автоматичне, відшкодува́ння
автоматичне {КРД} – самонадо́лужування,
самовідшкодо́вування, надолу́жування
автоматичне, відшкодо́вування
автоматичне {ТПД}

самонастро́єння, самонала́дка, настро́єння
автоматичне, нала́дка автоматична {Я} –
самонастро́єння, самонала́дження,
настро́єння автоматичне, нала́дження
автоматичне {КРД} – самонастро́ювання,
самонала́джування, настро́ювання автома-
тичне, нала́джування автоматичне {ТПД}
/+/- самоналаштува́ння, налаштува́ння
автоматичне {Я/КРД} – самоналашту́вання,
налашту́вання автоматичне {ТПД}

самоорганіза́ція, самозла́д, -у (*),
самовладна́ння (*), самовпорядкува́ння (*)
{Я} – самоорганіза́ція, самозла́дження (*),
самовладна́ння (*), самовпорядкува́ння (*)
{КРД} – самоорганізува́ння,
самозла́джування (*), самовладнува́ння (*),
самовпорядку́вання (*) {ТД} –
самоорганізо́вування, самозла́джування (*),
самовладнува́ння (*),
самовпорядку́вання (*) {ПД}

самопи́сець, -ця, при́лад самопи́сний,
при́лад самописальний

самопи́сець двокоорди́натний
/+/- самопи́сець двосу́рядниковий,
самопи́сець двозна́чниковий,
самопи́сець двовідо́сниковий,
самопи́сець двовідо́сницевий,
самопи́сець двовизна́чний

самоподі́бність, -ості –

див. автомоде́льність, -ості

самопу́ск, -у, автопу́ск, -у {Я} –
самопу́щення, автопу́щення {КРД} –
самопу́скання, автопу́скання {ТПД}

саморегуля́тор, -а, регуля́тор автоматичний

саморо́док, -дка, родімець, -мця [геол.]

саморо́зклад, -у – *див.* автолі́з, -у

самочинність, -ості – *див.* самовільність 1, -ості

сапфі́р, -у, шафі́р, -у [геол.]

сателі́т, -а, супу́тник, -а [мех.]

сатура́ція, на́сит, -у {Я} – сатура́ція,
на́сичення {КРД} – сатура́ція,
на́сичування {ТПД}

све́рдло, све́рдел, -дла, све́рдель, -для,
свіде́р, -а [техн.]

свисті́вка [рад.] – *див.* ві́стлер, -а

сві́дчення (життя) [біол.] – *див.* озна́ка 2

світі́ння {Я/ТПД} – сві́чення {КРД}

с. залишкове – *див.* післясвіті́ння
світі́ння коро́нне, випромі́нювання
коро́нне, світі́ння ві́нцеве,

випромінювання вінцёве {Я/ТПД} –
свічення коронне, випромінення
коронне, свічення вінцёве,
випромінення вінцёве {КРД} [ел.]
с. нічного неба, с. атмосфери власне

світліна [фото] – *див.* знімок, -мка

світло

с. біле, с. ахроматичне
с. полярне – *див.* сяйво полярне
с. природне, с. денне, с. неполяризоване
/+/ с. нерозполене
с. тьмяне, с. неяскраве
с. ультрафіолетове /+/ с. надфіолетове,
с. позафіолетове

світлові́д, -о́да, світлопро́від, -ода,
хвилевід оптичний

світлові́д багатомо́довий,
світлопро́від багатомо́довий
/+/ світлові́д багатоповидовий (*),
світлопро́від багатоповидовий (*)
світлові́д прихований,
світлові́д підповерхневий,
світлопро́від прихований,
світлопро́від підповерхневий

світловідбіток, -тка – *див.* фотокопія

світлодалеметрія, світлодалекометрія,
світлодалемірювання, світлодалекомірювання

світлодалемір, -а, світлодалекомір, -а,
далемір електрооптичний,
далекомір електрооптичний,
далемір електросвітловий,
далекомір електросвітловий

світлодіод, -а,
діод світловипромінювальний
/+/ дво́як світловипромінювальний (*),
двійниця світловипромінювальна (*)
с. органічний, с. рісний

світлодру́к, -у – *див.* фототипія

світлоно́сець, -ся (*), – *див.* люмінофо́р, -а

світлосіла, світлосмо́га [опт.]

світлофі́льтр, -а, фі́льтр світловий [опт.]
с. відбиральний, с. добиральний,
с. вибірко́вий, с. селективний
с. коректува́льний, с. корегува́льний,
с. компенсаці́йний, с. кольоро́вий
компенсаці́йний /+/ с. поправний,
с. надолужувальний,
с. відшкодовний (*), с. зрівня́льний,
с. кольоро́вий надолужувальний,
с. кольоро́вий відшкодовний (*),
с. кольоро́вий зрівня́льний
с. поляризаці́йний – *див.* поляро́їд, -а

світлува́ння – *див.* випромінювання світла

світність, -ості

с. енергетична інтегра́льна,
густина випромінювання,
інтенсивність випромінювання
(чорного тіла)
/+/ с. енергетична сукупова,
с. снагова інтегра́льна,
с. снагова сукупова
с. критична,
с. еддінгтонівська

сві́точ, -а – *див.* фа́кел, -а

сві́чка, канде́ла, кд [опт.]

свобо́да – *див.* вільність, -ості [мех.]

сво́лок, -а [буд.] – *див.* фёрма

сегме́нт, -а [мат.] /+/ ути́нок, -нка, відлу́ка

сегнетоела́стик, -а, фероела́стик, -а

сегнетоеле́ктрик, -а, фероеле́ктрик, -а,
матеріа́л сегнетоеле́ктричний,
матеріа́л фероеле́ктричний

сегрега́ція [мет.] – *див.* ліквіа́ція

седимента́ція /+/ осіда́ння

сейсмогра́ма, за́пис сейсмі́чний

сейсморо́звідка, ро́звідка сейсмі́чна {Я} –
сейсморозві́дання, розві́дання сейсмі́чне
{КРД} – сейсморозві́дування, розві́дування
сейсмі́чне {ТПД} /+/ землетрусоро́звідка
{Я} – землетрусорозві́дання {КРД} –
землетрусорозві́дування {ТПД}

сейсмостійкість

сейсмостійкість, -ості, сейсмостривкість, -ості
/+/ землетрусостійкість, -ості,
землетрусотривкість, -ості

секретар, -я, таємник, -а
с. науковий, т. науковий /+/ е. учений

сектор, -а [мат.] /+/ викинок, -нка

секунда

ампер-секунда [ел.] – див. кулон, -а, Кл
вольт-секунда [ел.] – див. вебер, -а, Вб

секція [буд.] – див. блок 2, -у

селективність, -ості (приймача) [рад.] –
див. відбиральність, -ості

селектор, -а /+/ відбірник, -а, добірник, -а

селекція (сигналу) [рад.] – див. відбір 1, -ору

селеніт, -у [геол.] /+/ місячень, -нцю

семігранник, -а [мат.] – див. гептаедр, -а

семікутник, -а, семікут, -а, гептагон, -а [мат.]

семіінваріант, -а [мат.] –
див. функція кореляційна

сендаст, -у – див. алсіфер, -у

сенсифікатор, -а –
див. барвник сенсифікувальний

сенсифікувати, учутливлювати (*)

сенситометр, -а, чутливімір, -а (*)

сенсор, -а, чутливець, -вця (*),
чутливень, -вня (*), чутливник, -а (*)

сепаратор, -а /+/ розокремлювач, -а (*)
с. електромагнітний (ізотопів) –
див. калотрон, -а

сепаратриса [мат.] /+/ розокремниця (*)

сепарувати, розокремлювати

серводвигун, -а, сервомотор, -а [техн.]

середник, -а – див. екватор, -а

середовище

с. газове – див. атмосфера
с. пам'ятове,

с. запам'ятовувальне,
с. зберігання інформації [обч.] –
див. носій інформації
с. поглинальне – див. поглинач 2, -а

серія /+/ низка

с. дифузна,

с. побічна перша [опт.]

с. різка, с. побічна друга [опт.]

с. фундаментальна, с. Бергмана [опт.]

серпанкування [фото] – див. вуалювання

серпанок, -нку [фото] – див. вуаль, -і

серпоподібність, -ості, серпуватість, -ості

сигнал, -у, візнак, -у (*) /+/ яса

с. акустичний, с. звуковий,

в. акустичний (*), в. звуковий (*)

с. вихідний, с. кінцевий, в. вихідний (*),

в. кінцевий (*)

с. відбитий,

луна-сигнал, род. луні-сигналу,

ехо-сигнал, род. ехо-сигналу,

в. відбитий (*), луна-візнак (*),

род. луні-візнаку (*), ехо-візнак (*),

род. ехо-візнаку (*) – див. луна 2

с. зображення – див. відеосигнал, -у

с. калібрувальний, с. повірляльний,

с. повірчий, с. еталонний,

в. калібрувальний (*),

в. повірляльний (*), в. повірчий (*),

в. еталонний (*) /+/ с. звірчий,

с. взірцевий, с. міровий, в. звірчий (*),

в. взірцевий (*), в. міровий (*)

с. колірності, в. колірності (*)

/+/ с. барвності, в. барвності (*)

с. модулювальний, в. модулювальний

/+/ с. перерозмірювальний (*),

с. позмінювальний (*), в. перероз-

мірювальний (*), в. позмінювальний (*)

с. носійної (*),

в. носійної (*) /+/ с. носійки (*),

в. носійки (*)

с. фальшивий, с. несправжній,
в. фальшивий, в. несправжній
/+/ с. несправдінний, с. недостемінний,
в. несправдінний, в. недостемінний

сигналізатор, -а, знакувач, -а (*), пристрій
сигналізувальний, пристрій сигналізації,
пристрій знакувальний (*),
пристрій знакування (*)

/+/ пристрій гаслівки, пристрій ясівки

сигналізація, знакування (*) [система]
/+/ гаслівка, ясівка

сигналізувати, знакувати (*) {РД} –
просигналізувати, прознаковувати (*)
{ПД} /+/ гаслувати, ясувати,
попереджати {РД} – прогаслювати,
ясувати, попереджувати {ПД}

сила 1 /+/ дужість, -ості
кілограм-сила, кілопوند, -а
с. міжмолекулярної взаємодії,
с. Ван-дер-Ваальса
с. відцентрова, с. відбіжна,
с. відосередкова /+/ с. відосередня
с. в'язкості, с. внутрішнього тертя
с. доцентрова, с. добіжна,
с. доосередкова /+/ с. доосередня
с. електрорушійна, ерс /+/ електрогінка
с. електрорушійна фотодифузійна,
ерс фотодифузійна, фотоерс Дембера
с. земного тяжіння, с. тяжіння Землі
/+/ с. земного ваготіння,
с. ваготіння Землі
с. коерцитивна, коерцитивність, -ості,
напруженість поля розмагнічення
/+/ затримність, -ості (*),
сила затримувальна
с. консервативна, с. збережна [мех.]
с. критична, с. ейлерова, с. ойлерова
с. магніторушійна, с. намагнічувальна
с. масова, с. об'ємна
с. підйомна, с. підйомальна
с. прилипання, с. прилипальна,
с. адгезії, с. адгезійна,

с. прилипальної взаємодії,
с. адгезійної взаємодії
с. прискорювальна, с. пришвидшувальна
с. протидії зв'язку, с. реакції зв'язку
/+/ с. спротиву зв'язку, с. протидії опори,
с. реакції опори /+/ с. спротиву опори
с. протиелектрорушійна, протиерс, *невідм.*
с. рівнодійна, с. рівночинна,
с. результувна, с. вислідова
/+/ с. рівновартна, с. однаковартна
с. роздільна – *див.* роздільність, -ості
с. рушійна, с. рухова, с. движна
с. спрямована, с. скерована
с. струму, с. електричного струму –
див. величина струму
с. термоелектрорушійна, термоерс,
невідм., с. теплоелектрорушійна,
теплоерс, *невідм.*

сили капілярні /+/ сили волосників,
сили пажилкові
сили консервативні, сили збережні
сили фіктивні, сили фікційні, сили не-
суті, сили удавані, сили сповідні
/+/ сили удані

сила 2, змога [опт.]
с. проникальна, з. проникальна,
добачання (*) (телескопа) [опт.]

сила 3, інтенсивність, -ості (звуку)
/+/ напруж, -і (*)

сила 4, поле
с. коерцитивна, п. коерцитивне

силікат, -у, кремніак, -у, сіль кремінна [хім.]
/+/ креман, -у, кремінник, -у

силомір, -а [техн.] – *див.* динамометр, -а

сильфон, -а, мембрана гармонікова [техн.]
/+/ злучник, -а, напінка гармонікова (*)

символ, -а, знамень, -еня (*) [мат.]
/+/ знамено, познак, -а

с. абстрактний, з. абстрактний (*)
/+/ с. відволіклий, с. умоглядний,
с. умозірний, з. відволіклий (*),
з. умоглядний (*), з. умозірний (*)

симетричність

симетричність, -ості, співпомірність, -ості (*)

/+/- симетрійність, -ості (*),

співвідлеглисть, -ості (*)

симетричність відносно осі,
співпомірність відносно осі (*) –
див. осесиметричність, -ості

симетрія, співпомір, -у (*)

симетрія аксіальна, симетрія осьова,
симетрія вісьова, співпомір аксіальний (*),
співпомір осьовий (*), співпомір вісьовий
симетрія перехресна,
співпомір перехресний (*), крiс-симетрія,
крiс-співпомір, -у (*), кросинг-симетрія,
кросинг-співпомір, -у (*)
симетрія унітарна, симетрія внутрішня,
співпомір унітарний (*),
співпомір внутрішній (*)
симетрія хіральна, співпомір хіральний (*),
симетрія кіральна, співпомір кіральний (*)
симетрія центральна, співпомір
центральний (*) /+/- симетрія осередкова,
співпомір осередковий (*),
симетрія осередня, співпомір осередній (*)

симетрувати, співпоміряти (*) {РД} –
просиметровувати, співпомірювати (*)
{ПД} /+/- співвідлегливати (*)

сiмплексність, -ості,
сiмплектичність, -ості,
простість, -ості [мат.]

сiнглет, -у /+/- оди́нець, -нцю́ (*)

сiнгонія, сiвкiття (*),
система кристалографічна [крист.]

/+/- уклад кристалографічний,
улад кристалографічний,
система кристалописна,
уклад кристалописний,
улад кристалописний

сiнгонія тетрагональна,
сiнгонія чотирикутна,
сiвкiття тетрагональне (*),
сiвкiття чотирикутне (*),

система тетрагональна,

сiнгонія тетрагонна,

сiвкiття тетрагонне (*),

система тетрагонна,

система чотирикутна

/+/- уклад тетрагональний,

улад тетрагональний,

уклад тетрагонний, улад тетрагонний,

уклад чотирикутний, улад чотирикутний

сiнгулярність, -ості,

особливість 3, -ості [мат.]

/+/- окремiшність, -ості, окремність, -ості (*)
с-ності ван Хо́ва, о-ності ван Хо́ва [сл. ч.]

сiнергетика, теорія автохвиль,

термодинаміка нерiвноважна нелiнійна

/+/- суспiльництво (*), сiвладдя (*),

сiвпорядкування (*), сiвладнання (*),

теплору́х нерiвноважний нелiнійний (*),

теплола́д нерiвноважний нелiнійний (*)

сiнергiзм, -у /+/- суспiльність, -ості,
сiвладність, -ості (*)

сiнерезис, -у /+/- порiдiнення (*),

вирiдження (*), витечення (*) {Я/КРД} –

порiдiнювання (*), вирiджування (*),

витечнювання (*) {ПД}

сiнець, -нцю [хім.] – *див.* сiан, -у

сiно́птика [метео] /+/- погодо́нагляд, -у,
погодозна́вство

сiнтез, -у /+/- зу́твор, -ору (*)

с. неорганічний, с. нерісний

с. органічний, с. рісний

сiнтеза́тор, -а /+/- зу́творювач, -а (*)

с. багатопетельний, с. багатоконтурний,

с. багатокiльний, с. гармонічний,

с. Фу́р'є /+/- с. поко́ливний (*),

с. коловiчний

сiнтезува́ти /+/- зу́творювати (*)

сiнтоніза́тор, -а /+/- сiвнастро́ювач, -а,

сiвналаджу́вач, -а, сiвналашту́вач, -а

синфа́зність, -ості – *див.* співфа́зність, -ості

синхрогенератор, -а [ел.] –
див. генератор тактовий

синхрокологін, -она (*) [яд. фіз.] –
див. фазотрон, -а

синхронізатор, -а, співчаснювач, -а (*)
/+/ часоузгоджувач, -а (*),
водночаснювач, -а (*)

синхронізація, співчаснення (*) {Я} –
просинхронізування, співчаснення (*)
{КРД} – синхронізування, співчаснювання (*)
{ТД} – просинхронізування,
співчаснювання (*) {ПД}
/+/ часоузгодження, водночаснення
{Я/КРД} – часоузгоджування,
водночаснювання {ППД}

синхронізм, -у, співчасся (*) /+/ часоузгода (*)

синхронність, -ості, співчасність, -ості (*)
/+/ часоузгодність, -ості (*)

синхротрон, -а [яд. фіз.] – *див.* беватрон, -а

синхроциклотрон, -а [яд. фіз.] –
див. фазотрон, -а

синяк, -у [хім.] – *див.* купорос мідний

синьйоритет, -у [мат.] /+/ високість, -ості,
значимість, -ості

сіпець, -пцю – *див.* тіло сипке

сірена, гучниця

сіравість, -ості – *див.* вологість 2, -ості

сировина, сирівіць, -вцю, матеріал сировий
/+/ речовиння сирове (*)

система /+/ уклад, -у, улад, -у
с. автоматичного регулювання
багатоконтурна, с. автоматичного
регулювання багатокільна,
с. авторегулювання багатоконтурна,
с. авторегулювання багатокільна,
с. саморегулювання багатоконтурна,
с. саморегулювання багатокільна

с. відхилу променя, пристрій
відхилювальний, пристрій відхиляльний,
с. відхилювальна, с. відхиляльна
(кінескопа) [тлв.] /+/ уклад відхилу
променя, уклад відхилювальний,
уклад відхиляльний, улад відхилу
променя, улад відхилювальний,
улад відхиляльний
с. гетерогенна, с. різностайна
с. гідравлічна – *див.* гідросистема
с. ізольована, с. замкнута,
с. термодинамічна замкнута [термод.]
с. інформаційна [обч.]
/+/ с. звідомна, с. відомнісна
с. коливна розподілена,
с. коливна суцільна
с. координат, хрестовісся, перевісся,
с. сурядних, с. осей координат, с. осей
сурядних [мат.] /+/ с. відмірних осей,
хрест відмірний
с. кристалографічна [крист.] –
див. сингонія
с. обчислювальна, комплекс
обчислювальний /+/ складня
обчислювальна
с. одиниць МКСА, с. Джорджи
с. самоприсосовна, с. автоматичної
адаптації, с. адаптивна
с. телескопічна, с. афокальна
с. уповільнювальна,
структура уповільнювальна

систематизувати {РД} –
просистематизовувати {ПД} /+/ уладнувати
с. дані – *див.* упорядковувати

систематика – *див.* таксономія

сифон, -а [техн.] /+/ духовік, -а

сі́ль, род. со́лі [хім.]

с. вуглекисла, с. вуглекісна –
див. карбонат, -у
с. вуглекісна кислота – *див.* бікарбонат, -у
с. двохромової кислоти – *див.* біхромат, -у
с. кам'яна – *див.* натрій хлористий
с. кремінна – *див.* силікат, -у

с. кухонна, с. кам'яна очищена
 /+/- кам'янка очищена, льодянка очищена,
 с. льодова очищена, глодянка очищена,
 с. крухова очищена, с. шибцева очищена
 с. сірнистокісла, с. сірнистокісна –
 див. сульфїт, -у
 с. сірчанокісла, с. сірчанокісна –
 див. сульфат, -у
 с. сірчанокісна кісла – див. бісульфат, -у
 с. сірчистокісна кісла –
 див. гідросульфїт, -у
 с. хлористоводнева – див. гідрохлорид, -у
 с. шавлекісла, с. шавлекісна, шаван, -у
 /+/- с. шавїйнокісла, с. шавїйнокісна

сіменс, -а, мо

сірковець, -вцю (*) [хім.] – див. халькоген, -у

сірчак, -у [хім.] – див. сульфїт, -у

сірчан, -у [хім.] – див. сульфат, -у

сірчень, -еню [хім.] – див. сульфід, -у

сітка 1 [елн.]

с. катодна – див. екран катодний

с. прискорювальна, с. пришвидшувальна

сітка 2 (каналів) [техн.] – див. мережа

скалїбина [техн.] – див. щїліна 1

скаляр, -а [мат.] /+/- числовік, -а (*),
 однознак, -а (*)

скейлінг, -у [ел. ч.] –

див. інваріантність масштаба

скерованість, -ості [про потїк, струмїнь] –
 див. спрямованість, -ості

скеровувати (потїк, струмїнь) –
 див. спрямовувати

скипидар, -у /+/- жигунець, -нцю,
 шпигинар, -у, скопитар, -у

скіатрон, -а, забарвень, -вня (*)
 /+/- забарвець, -вця (*)

скінченність, -ості (руху) [мех.] –
 див. фїнітність, -ості

скіс 1, род. скосу

с. потоку вниз, відхил потоку вниз

скіс 2, род. скосу [силових ліній] –
 див. шир, -у

скісноспївмїрність, -ості [мат.] –
 див. кососиметричність, -ості

складати

с. проєкт – див. проєктувати

складник, -а – див. компонент, -а

складова, -ої, компонента /+/- складовина

с. аксіальна, с. осьова, с. вісьова,

с. нормальна, к. аксіальна, к. осьова,

к. вісьова, к. нормальна [мат.]

/+/- с. стрїмна, к. стрїмна,

с. дійсна, с. активна, с. омїчна,

с. опорова (струму) [ел.]

с. синусоїдна, с. синусоїдальна,

с. гармонїчна – див. гармонїка

с. структурна /+/- с. збудовна

с. струму аперїодїчна /+/-,

с. току аперїодїчна,

с. струму неперїодна,

с. струму ненаворотна,

с. току неперїодна, с. току ненаворотна

с. струму стала /+/-, с. току стала,

с. струму незмїнювана,

с. току незмїнювана,

с. тангенційна, с. дотїчна [мат.]

/+/- с. добїчна,

складовї кольору,

компоненти кольору, координати

кольору, сурядні кольору, складовї

барви, компоненти барви,

координати барви, сурядні барви

/+/- значники кольору, значники барви

складовинність, -ості (*) –

див. парціальність, -ості

склепіння

с. небесне – див. небосхїл, -у

склерометр, -а, склероскоп, -а [техн.]

скло

с. багатошарне, с. багатошарове

с. збїльшувальне [опт.] – див. лупа

с. металеве, метглас, -у
с. покривне, с. захисне

склоподібність, -ості, склістість, -ості,
склуватість, -ості, скловідність, -ості

склоприпай, -ю, припай скляний [техн.]

склування – *див.* вітрифікація

скоротність, -ості, скоротливість, -ості,
спрошенність, -ості, спростимість (дробу) [мат.]

скорочувати, взаємно знищувати
(множники) [мат.]

скраплення 1 (пари) – *див.* конденсація

скраплення 2 (газу) – *див.* зрідження

скраплинь, -ені (*) – *див.* конденса́т, -у

скраплювач, -а (вологи) –
див. конденса́тор 2, -а

скрапляти 2 (газ) – *див.* зріджувати

скрижаніння (*), зледеніння

скринька
с. ёмностей, с. ёмнісна [ел.] –
див. магази́н ёмностей

скру́тень, -тня [техн.] – *див.* джгут, -а́

ску́пчувати, згрома́джувати

сла́бкість, -ості, лёгкість, -ості, малосілість,
-ості (розчину)

сла́бшання {Я/ТПД} – посла́бшання
{КРД} [частково]
с. коливáнь – *див.* загасáння коливáнь

слайд, -а, про́зірка, діа́позитів, -а,
про́зірниця (*) /+/- про́свічка (*),
про́світка (*)

слайдоско́п, -а – *див.* діапро́ектор, -а

слід 1, -у
с. конденса́ційний, с. інверсі́йний,
с. скра́пленевий (*)
(вихлопних газів двигуна)

слід 2, -у (матриці) [мат.] – *див.* шпур, -у

служува́ти
с. причи́ною (чого) –
див. спричиня́ти (що)

слюда́, лосня́к, -у́ [геол.] /+/- лища́к, -у́,
ли́щик, -у, лу́ща, бли́снюк, -у́, се́рце кам'яне́,
се́рце земля́не, се́рце ру́ське
с. бі́ла, л. бі́лий – *див.* мускові́т, -у

сме́ктик, -а /+/- шарува́нець, -нця (*)

смі́лка [геол.] – *див.* сургуч, -у́

смола́
с. резо́льна – *див.* бакелі́т, -у

сму́га, па́смуга 1 /+/- стя́га
с. дифра́кційна, с. дифра́кції
/+/- с. огино́ва (*), с. огини (*)
с. залі́за, п. залі́за
/+/- шта́ба залі́за, скаба́ залі́за
с. попере́чна – *див.* пересму́га
с. частот́ відеосигна́лу,
с. частот́ відеовізна́ку (*) –
див. діапазо́н відеочастот́

снігові́на, лаві́на сніго́ва [метео]

снігови́ця [метео] – *див.* хуртові́на

снігові́й, -ю [метео] – *див.* хуртові́на

снігові́йниця [метео] – *див.* хуртові́на

сніжни́ця [метео] – *див.* хуртові́на

сні́п, *род.* снопа́ (траекторі́й) [мат.] –
див. родина 1

сокі́рка
сокі́рка-площомі́р, *род.* сокі́рки-
площомі́ра, сокі́рка-плані́метр,
род. сокі́рки-плані́метра,
с. площомі́рна

солено́їд, -а [техн.] /+/- змі́йові́к, -а́

солі́тон, -а, самі́тник, -а,
хви́ля усамі́тнаєна /+/- хви́ля поокре́млена

СОЛЬВА́Т

сольва́т, -у [фіз. хім.] /+/ розчиня́к, -у́ (*),
розпусня́к, -у́ (*)

соно́метр, -а, звукомі́р, -а

со́нце

с. несправжнє, паргелій, -ю
/+/ с. несправдішне, с. недостемєнне

сонцезворо́т, -у, сонцестоя́ння [астр.]

со́пло [техн.]

с. прискорювальне, с. пришвидшувальне
(змішувальної камери пальника) –
див. конфузор, -а

сотна́р, -а, с – див. центне́р, -а, ц

спа́лах, -у

с. хромосферний [астр.] – див. флокула

спа́рювати 1, здво́ювати [техн.]

спа́рювати 2, підбира́ти попа́рно [техн.]

спектр, -у [опт.] /+/ коли́вня (*)

с. випромінювання, с. висила́ння,
с. емісійний, с. взаємний,
с. перехресний, коспéктр, -у,
взаємоспéктр, -у /+/ взаємоколи́вня (*),
с. дифракційний /+/ с. огино́вий (*),
с. дифракцієвий, с. лінійчастий,
с. перервний, с. дискретний,
с. розривний, с. смугастий
/+/ с. па́смовий, с. опти́чний,
с. ви́димого випромінювання,
с. опти́чного випромінювання,
с. стаціона́рний /+/ с. стійний,
с. незру́шний, с. суцільний,
с. неперервний, с. непереривний,
с. частот, с. частотний

спектроаналіза́тор, -а – див. аналіза́тор спéктру

спектро́граф, -а [опт.]

/+/ коли́внєпи́сець, -ся (*)

с. ва́куумний, ва́куум-спектро́граф, -а
/+/ ва́куум-коли́внєпи́сець, -ся (*)
с. дифракційний /+/ с. огинний (*)

спектрогра́фія [опт.]

мас-спектрографія – див. мас-спектроскопія

спектро́метр, -а, спектромі́р, -а [опт.]

/+/ коли́внємі́р, -а (*)

спектро́метр магні́тний,
спектромі́р магні́тний – див. асцитро́н, -а,
спектро́метр по́вного поглина́ння,
спектромі́р по́вного поглина́ння –
див. калоримéтр іонізаційний

спектроме́трія [опт.] /+/ спектромі́ряння,
коли́внємі́ряння (*)

мас-спектроме́трія – див. мас-спектроскопія

спектроскопі́я [опт.]

мас-спектроскопі́я, мас-спектроме́трія,
мас-спектрогра́фія,
аналі́з мас-спектра́льний
/+/ мас-спектромі́ряння,
мас-коли́внємі́ряння (*),
до́стеж мас-спектра́льний (*)
с. застосовна, с. прикладна, с. практи́чна

специ́фіка, особли́вість 1, -ості

специфі́чність, -ості, особли́вісність, -ості (*)

спирт, -у [фіз. хім.] /+/ вінець, -нцю

с. денатуро́ваний,
с. знеприроднений, денатура́т, -у
с. ка́мфорний, ка́мфорі́вка,
с. метило́вий, с. дере́вний – див. метано́л, -у

спі́сувач, -а [обч.] – див. компі́лятор, -а

спі́вамплі́туда – див. коамплі́туда

спі́вві́дності́сть, -ості [мат.] –

див. кореля́тивність, -ості

спі́вві́дноше́ння

с. взає́мності, с. Ма́ксвелла
с. невизначеностей,
принци́п невизначеності

спі́вві́сність, -ості – див. коаксіа́льність, -ості

спі́вдіа́льність, -ості –

див. коопера́тивність, -ості

спі́взвуч́я [ак.] – див. а́корд, -у

співмірність, -ості, сумірність, -ості,
спільномірність, -ості

співнапрямність, -ості (*) [мат.] –
див. колінеарність, -ості

співподіб, -обу (*) [фіз. хім.] –
див. конформація

співподібність, -ості [мат.] –
див. конформність, -ості

співполімер, -у, кополімер, -у [хім.]
/+/ співбагатосклад, -у (*)

співполімеризація, кополімеризація,
полімеризація спільна {Я} –
співполімеризація, кополімеризація,
сполімеризування спільне {КРД} –
співполімеризування, кополімеризування,
полімеризування спільне {ТД} –
співполімеризування, кополімеризування,
сполімеризування спільне {ПД}
/+/ співбагатоскладення (*),
багатоскладення спільне (*) {Я/КРД} –
співбагатоскладування (*),
багатоскладування спільне (*) {ТПД}

співпомір, -у (*) – див. симетрія

співпомірність, -ості (*) –
див. симетричність, -ості

співпоміряти (*) – див. симетрувати

співпродукт, -у, співвидаток, -тку,
продукт побічний, видаток побічний

співрозмірність, -ості, домірність 2, -ості

співудар, -у – див. зудар, -у

співфазність, -ості, синфазність, -ості,
еквіфазність, -ості, рівнофазність, -ості
/+/ співколомутність, -ості (*),
рівноколомутність, -ості (*),
однакоколомутність, -ості (*)

співфокусність, -ості [опт.] –
див. конфокальність, -ості

співчаснення (*) – див. синхронізація

співчасність, -ості (*) – див. синхронність, -ості
співчаснювач, -а (*) – див. синхронізатор, -а

співчасся (*) – див. синхронізм, -у

спідометр, -а /+/ швидкомір, -а

спік, -еку, матеріал спечений
/+/ речовиння спечене (*)

спільжувати – див. послаблювати

спільномірність, -ості –
див. співмірність, -ості

спін, -у [яд. фіз.] /+/ круж, -у (*),
обертівість, -ості (*)
с. ізотопічний – див. ізоспін, -у

спіно́р, -а [мат.] /+/ кружень, -жня (*),
кружан, -а (*), крутіж, -ежа (*),
обертан, -а (*), обертак, -а (*),
обертальник, -а (*)

с-ри кульові, функції кульові спіно́рні,
функції сферичні спіно́рні

спіралеподібність, -ості, спіралістість, -ості,
звивистість, -ості, спіралевидність, -ості,
спіралюватість, -ості /+/ завитковість, -ості,
змійкуватість, -ості, слимакуватість, -ості

спіраль, -і, звив, -а /+/ завітка, звивниця (*),
змійка, скрутниця (*)

с. Корно́, з. Корно́ [мат.] – див. кло́то́їда

спіральність, -ості, число квантове спіральне,
звивність, -ості [кв. мех.]

сплавлення {Я/КРД} – сплавлення {ТД} –
сплавлення {ПД} [мет.]

сплайн, -у [мат.] /+/ погляд, -у (*),
зглядка (*)

сплеск, -у (напруги) [ел.] – див. кидо́к, -дка́

спливати (на поверхню) – див. впливати

сплющення, зім'яття, деформація
контактна, деформація контактна
{Я/КРД} – сплющування, змінання,
деформування контактне, деформування

контактне {ТПД} /+/- знеправа контактна, знеправа контактна, деформація стикова, знеправа стикова {Я} – знеправлення контактне, знеправлення контактне, деформація стикова, знеправлення стикове {КРД} – знеправління контактне, знеправління контактне, деформування стикове, знеправління стикове {ТД} – знеправлювання контактне, знеправлювання контактне, деформування стикове, знеправлювання стикове {ПД}

сповзання

с. магнітне, с. несиметричної петлі гістерезису, с. неспівомірної петлі гістерезису (*) /+/- с. неспіввідлеглої петлі гістерезису (*), с. несиметричної петлі гістерезису (*), с. неспівомірної петлі припізнення (*), с. неспівомірної петлі відставання (*), с. неспіввідлеглої петлі припізнення (*), с. несиметричної петлі припізнення (*), с. неспіввідлеглої петлі відставання (*), с. несиметричної петлі відставання (*)
с. частоти – *див.* відхил частоти

сповідність, -ості – *див.* фіктивність, -ості

сповільнення, прискорення від'ємне, пришвид від'ємний (*) {Я} – сповільнення, прискорення від'ємне, пришвидшення від'ємне {КРД} – сповільняння, прискорювання від'ємне, пришвидшування від'ємне {ТД} – сповільнювання, прискорювання від'ємне, пришвидшування від'ємне {ПД}

сповільняти {РД} – сповільнювати {ПД} [вимушено, ззовні]

сполука [хім.]

с. внутрікомплесна, с. хелатна, с. комплесна циклічна, с. комплесна кільцева – *див.* хелат, -у с. воднева – *див.* гідрид, -у с. двомолекулярна, с. біомолекулярна с. карбоциклічна, с. вуглециклічна, с. карбокільцева, с. вуглекільцева

с. комплексна, с. координована /+/- с. складена, с. поєднана с. металічна, с. інтерметалічна, металоїд, -у [тв. т.] с. напівпровідникова [тв. т.] – *див.* напівпровідник складений

сполучальність, -ості [мат.] – *див.* асоціативність, -ості

сполучати, поєднувати (у взаємній відповідності)

сполучення 1 [техн.] – *див.* з'єднання 1

сполучення 2 [техн.] – *див.* зчленування

сполювати [ел.] – *див.* супрягати 1

спонтанність, -ості, самовільність 2, -ості [яд. фіз.]

спонука – *див.* стимул, -у

спорадичність, -ості – *див.* нерегулярність, -ості

спорідненість 1, -ості /+/- свояцтво с. до електрона, с. електронна

спорідненість 2, -ості [мат.] – *див.* афінність, -ості

спорідненість 3, -ості – *див.* ступінь споріднення

спорожняти – *див.* опорожняти

спорошкоувати – *див.* перетворювати на порошок

споряджати {РД} – споряджувати {ПД}

спосіб, -обу, ярміс, -у

спосібність, -ості (обчислень) – *див.* техніка 2

спостереження {Я/КРД} – спостерегання {ТПД}

с. візуальне, с. зорове /+/- с. візійне (*) с. пряме, с. безпосереднє

спостережувана, -ої, величина спостережувана, величина вимірювана, величина фізична

спотворення {Я/КРД} –

спотворювання {ТПД}

с. фазові, с. фазочастотні

с. частотні,

с. амплітудно-частотні,

с. лінійні

справджувати (рівняння) [мат.] –

див. задовольняти

спрацювання {Я/КРД} –

спрацювання {ТПД}

сприйма́ти

с. згинальний момент –

див. працювати на згин

сприйма́ч, -а – *див.* перцепієнт, -а

сприйня́тливість, -ості

с. діелектрична, коефіцієнт електризації

/+/- сучинник електризації

с. зворотлива, проникність зворотлива

спричиня́ти (що), бу́ти причино́ю (чого),

слугува́ти причино́ю (чого), пра́вити за

причи́ну (чого) {РД} – спричинювати (що),

бу́ти причино́ю (чого), слугува́ти причино́ю

(чого), пра́вити за причи́ну (чого) {ПД}

спромо́жність, -ості

с. абсорбційна, с. поглинальна,

поглиноспроможність, -ості (*)

с. випромінювальна, с. променювальна, с.

висилальна, с. емісійна –

див. випромінювальність, -ості

с. відбивальна – *див.* відбивальність, -ості

с. іонізувальна – *див.* іонізація питома

с. охолоджувальна –

див. охолодоспроможність, -ості

с. роздільна – *див.* роздільність, -ості

с. розчиняльна, с. розчинятися –

див. розчинність, -ості

с. теплотвірна (палива) –

див. теплотвірність, -ості

с. тіла поглинальна, коефіцієнт

поглинання монохроматичний

/+/- коефіцієнт поглинання однобарвний

с. тримальна, с. носійна –

див. тримкість, -ості

спря́ження {Я/КРД} – спря́жування {ТПД}

спря́ження зарядове, С-перетворення,

С-перетві́р, -ору {Я} – спря́ження

зарядове, С-перетворення {КРД} –

спря́жування зарядове,

С-перетворювання {ТПД}

спря́ження характеристик –

див. узгодження

спря́жувати 1 [ел.] – *див.* супряга́ти 1

спря́жувати 2 [мех.] – *див.* супряга́ти 2

спря́мівка (*) [техн.] – *див.* напрямна́, -ої

спря́мованість, -ості, скеро́ваність, -ості

[про потік, струмінь]

спря́мовувати, скеро́вувати (потік, струмінь)

стабіліза́тор, -а, усті́йнювач, -а

с. струму газорозрядний – *див.* баре́тер, -а

с. хімічний – *див.* інгібі́тор, -а

стабіліза́ція, усті́йнення {Я} –

зістабілізування, усті́йнення {КРД} –

стабілізування, усті́йнювання {ТД} –

зістабілізування, усті́йнювання {ПД}

стабілізо́ваність, -ості, усті́йненість, -ості

с. гіроскопічна, у. гіроскопічна –

див. гіростабілізо́ваність, -ості

стабілі́трон, -а, стабіліво́льт, -а

стабілі́трон газорозрядний,

стабілі́трон жев́рійного розря́ду,

стабілі́трон жев́рію (*),

стабілі́трон тлію́чого розря́ду –

див. баре́тер, -а

стабі́льність, -ості +/- усті́йність, -ості (*)

става́ти, робі́тися (яким)

с. більшим, р. більшим – *див.* більшати

с. важчим, р. важчим – *див.* важчати

с. ви́щим, р. ви́щим – *див.* ви́щати
 с. ву́жчим, р. ву́жчим – *див.* ву́жчати
 с. гли́бшим, р. гли́бшим – *див.* гли́бшати
 с. гу́стшим, р. гу́стшим – *див.* гу́стшати
 с. до́вшим, р. до́вшим – *див.* до́вшати
 с. ко́ротшим, р. ко́ротшим – *див.* ко́ротшати
 с. ле́гшим, р. ле́гшим – *див.* ле́гшати
 с. ме́ншим, р. ме́ншим – *див.* ме́ншати
 с. прозо́рим, р. прозо́рим – *див.* прозо́рїти
 с. ри́дкішим, р. ри́дкішим – *див.* ри́дкішати
 с. тве́рдішим, р. тве́рдішим –
див. тве́рдішати
 с. те́плішим, р. те́плішим – *див.* те́плішати
 с. то́ншим, р. то́ншим – *див.* то́ншати
 с. хо́лоднішим, р. хо́лоднішим –
див. хо́лоднішати
 с. ча́стішим, р. ча́стішим – *див.* ча́стішати
 с. шви́дшим, р. шви́дшим – *див.* шви́дшати
 с. ши́ршим, р. ши́ршим – *див.* ши́ршати

ставити

с. в дужки́ [мат.] – *див.* бра́ти в дужки́

ста́дія, ступі́нь, -е́ні

ста́ла, -ої, конста́нта, величина́ ста́ла,
 величина́ незмі́нна

с. Авога́дро, число́ Авога́дро [мол. фіз.]
 с. Верде́ – *див.* оберта́ння магні́тне пи́томе
 с. випромі́нювання, с. променюва́ння
 с. взаємоді́ затра́вкова, к. взаємоді́
 затра́вкова – *див.* заряд затра́вковий
 с. дисоціа́ції, к. дисоціа́ції [фіз. хім.]
 /+/- с. розпа́ду, с. роз'є́днання
 с. взаємоді́, с. зв'язку́,
 к. взаємоді́, к. зв'язку́
 с. га́зова універса́льна,
 с. га́зова моля́рна [мол. фіз.]
 с. гравіта́ційна, с. сили́ тяжі́ння
 с. діеле́ктрична –
див. про́никність діеле́ктрична
 с. електрохі́мічна, с. Фараде́я,
 число́ Фараде́я [фіз. хім.]
 с. космологі́чна, к. космологі́чна
 с. криста́лічної реші́тки,
 пара́метр криста́лічної реші́тки,

с. криста́лічної гра́тки,
 сумі́рник криста́лічної реші́тки,
 пара́метр криста́лічної гра́тки,
 сумі́рник криста́лічної гра́тки [тв. т.]
 с. Лошмі́дта, число́ Лошмі́дта [мол. фіз.]
 с. магні́тна – *див.* про́никність ва́кууму
 магні́тна
 с. Пла́нка [кв. мех.] – *див.* квант ді́ї
 с. пружна́, с. пружно́сті
 с. фізи́чна, с. універса́льна, с. світова́,
 к. фізи́чна, к. універса́льна, к. світова́

стале́мір, -а, стилóметр, -а [мет.]

сталь, -і [мет.]

с. загарто́вана – *див.* була́т, -у
 с. м'яка́ – *див.* кри́ця
 с. нелего́вана /+/- с. непокра́щена

ста́н, -у

с. в'язкоплі́нний, с. пласти́чний
 /+/- с. в'язкотекучи́й, с. в'язкопли́вний,
 с. угні́тливий
 с. зв'язаний, с. енергетич́ний зв'язаний
 /+/- с. снаго́вий зв'язаний
 с. основни́й, ста́н кванто́вий основни́й
 с. рівнова́ги, с. рівнова́жний
 с. склопо́дібний, с. скли́стий

станва́ [техн.] – *див.* цистерна́

станда́рт, -у /+/- уста́лень, -льню

ста́ніна, сто́вба [техн.]

ста́нція /+/- ста́ція

с. відсила́льна, с. відряджа́льна,
 с. відправна́
 с. радіомóвна, радіомóвня
 с. електри́чна, електрив́ня

ста́тика, не́рух, -у

ста́тистика /+/- облі́к, -у
 с. доста́тня, с. вичер́пна

ста́тор, -а [мех.] /+/- не́рушень, -шня (*)

стаціо́нарність, -ості /+/- стійність,
 -ості, незру́шність, -ості

ствóрювати – *див.* порóджувати

стенд, -а /+/- стоя́к, -а́
с. повіря́льний, устано́вка повіря́льна
/+/- уста́ва повіря́льна, обла́да повіря́льна (*)

степенюва́ти, підно́сити до сте́пеня [мат.]

сте́пінь, -еня [мат.]
с. друго́й, квадра́т, -а
с. тре́тій, куб 2, -а
с. четве́ртий, біквадра́т, -а

стереоба́зис, -у, стереоба́за,
ба́зис стереоскопі́чний

стереозвук, -у, звук стереофо́нічний
/+/- звук бінауральний, звук двову́шний

стереоскопі́чність, -ості, об'є́мність, -ості
/+/- стереоскопі́йність, -ості, обсяго́вість, -ості

сте́ржень, -жня [техн.]
с. като́дний, штанга като́дна
с. магні́тний, магні́т сте́ржне́вий

стигматі́чність, -ості, точко́вість, -ості
(зобра́ження) [опт.]

стика́тися – див. зути́ка́тися

стило́метр, -а [мет.] – див. стале́мір, -а

сти́мул, -у, спону́ка

стин, -у – див. зрі́з, -у

стира́ння 1 {Я/ТПД} – сте́ртя {КРД}
(запису)

стира́ння 2, знос абразі́вний {Я} – сте́ртя,
зно́шення абразі́вне {КРД} – сти́рання,
зно́шування абразі́вне {ТПД} [техн.]

стиска́ти, піддава́ти сті́сненню {РД} –
сти́скувати, піддава́ти сті́сненню {ПД}

сті́снення 1 {Я/КРД} – стиска́ння {ТД} –
сти́скування {ПД}
с. адиа́батичне, с. адиа́батове,
с. теплоста́ле [термод.]
/+/- с. теплоу́тримне (*), с. помале́ (*)
с. багатоступі́нне, с. багатоступене́ве
с. одно́вісне, с. лі́нійне [тв. т.]

сті́снення 2, компре́сія 1 {Я/КРД} –
стиска́ння, компре́сія {ТД} – сті́скування,
компре́сія {ПД} (пові́тря) [техн.]

сті́снення 3, компре́сія 2, упакува́ння,
кодува́ння стиска́льне,
кодува́ння сті́скувальне {Я} – сті́снення,
компре́сія, упакува́ння, закодува́ння стиска́льне,
закодува́ння сті́скувальне {КРД} –
стиска́ння, компре́сія, пакува́ння,
кодува́ння стиска́льне, кодува́ння
сті́скувальне {ТД} – сті́скування,
компре́сія, упако́вування, закодо́вування
стиска́льне, закодо́вування сті́скувальне
{ПД} (даних) [обч.]

сті́снення 4 (газового розря́ду) –
див. контра́кція

сті́снення 5, уса́дка {Я/КРД} –
стиска́ння, уса́дка {ТД} – сті́скування,
уса́дка {ПД} [техн.]

сті́йкість 1, -ості
с. радіа́ційна, с. до опромі́нення
с. термі́чна – див. тепло́стійкість, -ості

сті́йкість 2, -ості (витрива́лість) –
див. тривкі́сть 1, -ості

стіна́
с. акусти́чна, с. звукова́ –
див. екра́н акусти́чний
с. жо́рсткості вну́трішня [буд.] –
див. діафра́гма 2

сті́нка
с. Бло́ха, с. доме́нна бло́хівська,
межа́ доме́нна бло́хівська,
с. бло́хівська, межа́ бло́хівська
с. відбива́льна, с. відбі́йна,
дефле́ктор 1, -а, відхи́ляч 1, -а́
с. доме́нна, межа́ доме́нна

стіс, *род.* сто́су, стопа́ (пласти́н) [техн.]

сто́вба [техн.] – див. стани́на

сто́пор, -а [техн.] /+/- зупі́н, -а (*)

стотожнювач, -а [обч.] –
див. ім'я, *род.* імені, *ор.* ім'ям, іменем

стохастичність, -ості, імовірнісність, -ості (*),
 випадковісність, -ості (*)

сто́чище 1 [геол.] – *див.* водозбір, -ору

сто́чище 2 [елн.] – *див.* область сто́ку

стра́ти, *род.* страт, *мн.* /+/ про́шарки, -ів, *мн.*

стратифіка́ція /+/ шарува́ння, верствува́ння
 с. атмосфе́ри, с. атмосфе́рна

стрибкуча́гість, -ості, стрибкоподі́бність, -ості

стрибо́к 1, -ба́, розрив, -у (функції) [мат.]

стрибо́к 2, -ба́, перехід стрибкоподі́бний
 с. гідравлі́чний /+/ с. водоті́сний,
 с. ріди́нний, с. згу́щення –
див. хви́ля ударна

стри́мер, -а /+/ блискави́к, -а́ (*)

стри́мність, -ості (траєкторії польоту) –
див. крутизна́

стри́мча́стість, -ості (траєкторії польоту) –
див. крутизна́

стри́чка /+/ парти́ця
 с. магні́тна поро́жня,
 с. магні́тна незапо́внена

стробоско́п, -а /+/ вибли́скач, -а́ (*),
 висві́нець, -нця (*)

стро́к, -у /+/ ре́ченець, -нцю
 с. кінце́вий, те́рмін, -у,
 с. служби́ (прилада) –
див. довгові́чність, -ості

строфо́їда, петля́нка (*) [мат.]
 /+/ кручени́ця, круте́лиця

структу́ра /+/ збудова́
 с. атомного ядра́ –
див. будова́ атомного ядра́
 с. дрібнозерни́ста
 /+/ с. дрібнозерня́ста, с. дрібнозе́рна

с. гетерогéнна, с. різноста́йна (*),
 с. неоднорі́дна /+/ с. різнорі́дна,
 с. різнови́да
 с. клі́тинна, с. біологі́чна
 с. комі́рчаста, с. сті́льникова
 с. кри́птокристалі́чна,
 с. приховано́кристалі́чна
 /+/ с. утасно́кристалі́чна
 с. крупнозерни́ста /+/ с. крупнозерня́ста,
 с. великозе́рна
 с. магні́тна неспівро́змірна,
 с. магні́тна гвинтова́,
 с. магні́тна спіра́льна,
 с. магні́тна гелікої́дна,
 с. магні́тна гелікої́дальна,
 с. магні́тна довгопе́ріодна,
 с. магні́тна модульова́на
 с. розупоря́дкована,
 с. неупоря́дкована (кристалі́чної реші́тки)
 с. сі́тчаста, с. зшита́ (полі́меру)
 с. тонка́, розще́плення му́льтиплéтне
 с. упові́льнювальна –
див. систе́ма упові́льнювальна

структурува́ння, структуроу́твір, -ору, {Я} –
 зі́структурува́ння, структуроутво́рення {КРД} –
 структу́рування, структуроутво́рювання {ТД} –
 зі́структурува́ння, структуроутво́рювання
 {ТПД} /+/ збудовува́ння, збудовоу́твір, -ору
 {Я} – збудовува́ння, збудовоутво́рення {КРД} –
 збудовува́ння, збудовоутво́рювання {ТПД}

стру́м, -у, стру́м електри́чний [ел.] /+/ ті́к,
род. то́ку, ті́к електри́чний
 с. аксіа́льний, с. аксіа́льно-ве́кторний
 с. бази́, с. базо́вий
 с. вихрови́й, с. Фуко́
 с. дармохо́ду, с. марнохо́ду,
 с. даремного хо́ду, с. неробочого хо́ду,
 с. ненаванта́женого хо́ду
 с. двофа́зний /+/ с. двоколоку́тний (*),
 с. дифузі́йний /+/ с. розпоши́ровий (*),
 с. про́никовий (*)
 с. зарядже́ний, с. сла́бкий зарядже́ний
 с. зворотного на́пряму –
див. проти́стру́м, -у

с. земний, с. телуричний
 с. колектора, с. колекторний
 с. намагнічувальний, с. намагнічення
 с. насичення, с. насичувальний
 с. настановлений, с. номінальний,
 с. призначений, с. нейтральний,
 с. слабкий нейтральний
 с. паралельний /+/- с. субіжний,
 с. рівнобіжний
 с. перепаду (*), с. перепадовий (*),
 бустреп-струм, -у /+/- с. грядневий (*)
 с. переривчастий, с. пульсувальний,
 с. пульсаційний /+/- с. уривчастий,
 с. уриваний, с. поштовховий
 с. поглинання, с. абсорбції
 (діелектрика) /+/- с. вибрання
 с. прямий, с. прямого напрямку,
 с. однонаправлений
 (у напівпровідниковому лазері)
 с. розрядний, с. розряду
 с. сталий, с. простий
 с. трифазний, с. багатofазний

струмінь, -еня, струміна
 струмінь реактивний,
 струмінь віддійний,
 струміна реактивна,
 струміна віддійна

струмовід, -ода, провід живильний,
 провід підвідний /+/- токовід, -ода

струмовідвід, -оду, відвід струму {Я} –
 струмовідведення, відведення струму
 {КРД} – струмовідводження, відводження
 струму {ТД} /+/- токовідвід, -оду,
 відвід току {Я} – токовідведення,
 відведення току {КРД} – токовідводження,
 відводження току {ТД}

струмок, -мка, потік 2, -ока [геол.]
 /+/- бурчак, -а

струмознімач, -а, струмоприймач, -а,
 пантограф, -а, бугель, -я, пристрій
 струмознімальний [ел.] /+/- пристрій
 токознімальний, токознімач, -а,
 токоприймач, -а

струморозподіл, -у, розподіл струму {Я} –
 струморозподілення, розподілення струму
 {КРД} – струморозподіляння, розподіляння
 струму {ТД} – струморозподілювання,
 розподілювання струму {ТД}

/+/- токорозподіл, -у, розподіл току {Я} –
 токорозподілення, розподілення току {КРД} –
 токорозподіляння, розподіляння току {ТД} –
 токорозподілювання,
 розподілювання току {ТД}

ступінчатка (*) – див. гістограма

ступінь, -еня

с. багатовимірності (простору) –
 див. розмірність 1, -ості
 с. дисперсності, величина дисперсності
 /+/- дисперсність, -ості
 с. споріднення, спорідненість 3, -ості
 с. узгоди, с. узгодження,
 с. відповідності [стат.]

ступінь, -ені – див. стадія

субстанція, ество 1 /+/- істоття (*), іста 1

субстрат, -у, підоснова 4 /+/- щирець,
 род. щирцю

сувій, -ою – див. рулон, -у

суголос, -у [ак.] – див. унісон, -у

сукровиця [біол.] – див. лімфа

сукромість, -ості – див. пухкість, -ості

сукупність, -ості

с. термінів, с. термінна –
 див. термінологіка

сулеж, -і (*) – див. паралель, -і

сульфат, -у, сіль сірчанокісла,
 сіль сірчанокісна, сірчан, -у [хім.]

сульфід, -у, сірчень, -еню [хім.]

сульфит, -у, сіль сірнистокісла,
 сіль сірнистокісна, сірчак, -у [хім.]

сума /+/ сукупня

с. векторна, вектор результативний,
вектор вислідовий, вислідень, -дня (*)
/+/ сума напрямцева (*),
с. контрольна /+/ с. звірна

сумірник, -а – див. параметр, -а

сумірність, -ості – див. співмірність, -ості

суміш, -і

с. метано-повітряна – див. газ рудниковий
с. реакційна джерелова [хім.] –
див. матеріал завантажний

суперечність, -ості /+/ противенство

супергенератор, -а – див. надгенератор, -а

супергравітація, надтяжіння

суперечити /+/ противити

суперсиметрія, суперспівпомір, -у (*)

супостава – див. взаємовідношення

супрягати 1, спряжувати 1, сполювати [ел.]
/+/ супружити

супрягати 2, спряжувати 2 [мех.]
/+/ супружити

супутник, -а [мех.] – див. сателіт, -а

сургуч, -у́, смілка [геол.]

сурядна, -ої [мат.] – див. координата

суспінзія, завись, -і [фіз. хім.] /+/ завіса

суспензод, -у [фіз. хім.] /+/ зависень, -сню (*)

сутінки, -нок, *мн.*, при́смерк 1, -у

сутінь, -і – див. півтінь, -і

сутність, -ості, ество́ 2, есе́нція 2

суцілля (*) [мат.] – див. континуум, -у

суціль, -і [мат.] – див. континуум, -у

сушка, сушіння, позбавлення воло́ги,
видалення воло́ги {Я} – висушення,
позбавлення воло́ги, видалення воло́ги

{КРД} – сушіння, позбавляння воло́ги,
видаляння воло́ги {ТД} – висушування,
позбавлювання воло́ги, видаляння воло́ги {ДД}

сушилка – див. камера сушильна

сфалерит, -у, обманка цинкова,
луда цинкова [геол.]

сфера 1, царина, зо́сяг, -у (діяльності)

сфера 2 /+/ кулянка (*)

с. небесна – див. небосхил, -у
с. розсіяння – див. екзосфера

сфероїд, -а /+/ куляни́ця (*)

сфероїдизація /+/ кулянкува́ння (*)

схе́ма 1, ко́ло 3, ко́нтур 2, -а [елн.]

/+/ на́кид 1, -а (*), за́гальник 1, -а
с. бістабільна, с. двостійка (*),
коло бістабільне, коло двостійке (*)
с. блокува́ння, с. блокува́льна,
коло блокува́ння, коло блокува́льне
с. відпиральна, с. деблокува́ння,
с. деблокува́льна, коло відпиральне,
коло деблокува́ння, коло деблокува́льне
с. детекторна, с. детектува́ння,
с. виділя́ння, коло детекторне,
коло детектува́ння, коло виділя́ння
с. затримки, коло затримки,
лі́нія затримки /+/ коло сповільнювальне,
лі́нія за́гаю, лі́нія припізнення,
систе́ма сповільнювальна,
укла́д сповільнювальний,
ула́д сповільнювальний
с. інтегральна – див. мікросхе́ма
с. коректува́льна, коло коректува́льне,
контур коректува́льний,
с. корегува́льна, коло корегува́льне,
контур корегува́льний
/+/ с. попра́вна, коло попра́вне,
контур попра́вний
с. містко́ва, с. мосто́ва, с. схре́щена,
коло містко́ве, коло мосто́ве,
коло схре́щене, місто́к, -тка, міст,
род. моста́, X-схе́ма, схе́ма X-поді́бна,
X-коло, коло X-поді́бне

с. порівняння, ко́ло порівня́ння –
див. компаратор 2, -а
 с. розв'язки, с. розв'язувальна,
 ко́ло розв'язки, ко́ло розв'язувальне,
 контур розв'язки, контур розв'язувальний
 с. розгалужувальна, с. розгалуження,
 с. розділення, с. розділювальна,
 с. розділяльна, ко́ло розгалужувальне,
 ко́ло розгалуження, ко́ло розділення,
 ко́ло розділювальне, ко́ло розділяльне
 с. симетрувальна, с. співпоміряльна (*),
 ко́ло симетрувальне,
 ко́ло співпоміряльне (*)
 /+/
 с. співвідлегливальна (*)
 с. фазообертальна, с. фазоповертальна,
 ко́ло фазообертальне,
 ко́ло фазоповертальне –
див. фазообертач, -а
 схема 2 [кресленик] /+/
 на́кид 3, -а (*),
 на́рис, -а, за́гальник 3, -а
 с. структурна /+/
 збу́довна, блок-схе́ма
 блок-схема програми, карта програми
 [обч.] /+/
 блок-схе́ма пропису (*),
 карта пропису (*)
 схема 3 /+/
 на́кид 4, -а (*), за́гальник 4, -а
 схема упорядкування,
 послідовність упорядкування
 схемотехніка, схемоприладдя
 /+/
 схемознаряддя, на́кидотехніка (*),

накидоприладдя (*), на́кидознаряддя (*),
 схемооснастка, на́кидооснастка (*)

схил, -у

с. крути́й, с. стрімкий, с. у́рвистий

схиле́ння {Я/КРД} – схиля́ння {ТД} –
 схилюва́ння {ПД}

схили́ця (*) [мат.] – *див.* гіпотену́за

схило́мір, -а – *див.* декліно́метр, -а

схо́дина, східець, -дця

схо́дити, підно́ситися [астр.]

схо́плюва́ння (цементного розчину) [буд.] –
див. застига́ння

сцинтиля́тор, -а, ви́світень, -тня (*)

/+/
 ви́свінець, -нця (*), сві́тлоносі́й, -і́я

ся́єво (зображення) [тлв.; фото] –

див. ореол, -у

ся́жність, -ості (дії) – *див.* далекі́сть, -ості

сяйво

с. поля́рне, за́грава поля́рна,
 сві́тло поля́рне /+/
 ея́йво півні́чне,
 за́грава півні́чна

ся́яти /+/
 ясні́ти

T

та́ймер, -а – *див.* да́тчик ча́су (*)

та́йпотро́н, -а, тру́бка електроннопромене́ва
 знакодрукувальна, ЕПТ знакодрукувальна

таксоно́мія, систе́матика

такт, -у [техн.]

т. ви́пуску – *див.* хід ви́пуску

т. робо́ти, т. робо́чий

т. сти́снення – *див.* хід сти́снення

та́льк, -у, ло́як, -у́ [геол.]

тамува́ння 1 – *див.* пригні́чення

т. зава́д, т. шумі́в, т. шу́му, т. шумові́х
 зава́д [рад.] – *див.* відшумле́ння

тамува́ння 2 – *див.* гасі́ння 3

тамува́ння 3 – *див.* амортиза́ція

тамува́ти [зменшувати] – *див.* пригні́чувати

тамува́ч 1, -а́ (*) – *див.* пригні́чувач, -а

т. шумі́в, т. шу́му, т. зава́д [рад.] –

див. відшумлюва́ч, -а

тамува́ч 2, -а́ (*) [техн.] – *див.* амортиза́тор, -а

та́нгенс, -а [мат.] /+/
 до́тічний, -а, до́бічний, -а

т. ку́та діеле́ктричних втра́т –

див. коефіціє́нт діеле́ктричних втра́т

танде́м, -а [яд. фіз.] –

див. прискоро́увач переза́рядний

таутомерія

таутомерія – *див.* десмотропія

тахогенератор, -а /+/- таховитворник, -а

тахометр, -а /+/- хуткомір, -а, обертомір, -а

твердження

твердження сумісні,

твердження несуперечливі

твердіння, твёрднення {Я/ТПД} –

затвердіння, затвёрднення {КРД}

твердіння дисперсійне, тверднення

дисперсійне, старіння {Я/ТПД} –

затвердіння дисперсійне, затвёрднення

дисперсійне, постаріння {КРД}

твердіння цементного розчину,

твёрднення цементного розчину [буд.] –

див. застигання

твердість, -ості

т. за Брінеллем –

див. число твердості за Брінеллем

т. за Віккерсом –

див. число твердості за Віккерсом

твердішати, ставати твердішим,

робитися твердішим

твердомір, -а, дурометр, -а [техн.]

теза, положення 2

тека – *див.* папка

текстура /+/- тканиння (*), зв'язня (*)

телекамера, камера передавальна телевізійна

телекерування, телеуправління, телеправу-

вання, керування дистанційне, управління

дистанційне, правування дистанційне, ке-

рування віддальне, управління віддальне,

правування віддальне {Я} – телескеру-

вання, телеуправління, телесправування,

скерування дистанційне, управління диста-

нційне, справування дистанційне, скеру-

вання віддальне, управління віддальне,

справування віддальне {КРД} – телекеру-

вання, телеуправління, телеправування,

керування дистанційне, управління диста-

нційне, правування дистанційне, керування

віддальне, управління віддальне, праву-

вання віддальне {ТД} – телескерування,

телеуправління, телеправування, ске-

руювання дистанційне, управління диста-

нційне, правування дистанційне, ске-

руювання віддальне, управління віддальне,

правування віддальне {ПД} /+/- далекокеру-

вання, далекоуправління, далекоправування

{Я} – далекоскерування, далекоуправління,

далекосправування {КРД} – далекокеру-

вання, далекоуправління, далекоправування

{ТД} – далекоскерування, далекоуправ-

ління, далекоправування {ПД}

телеметрія, далекоміряння

телескоп, -а [опт.] /+/- далегляд, -а, далевід, -а,

далекозір, -ора

т. дзеркальний, т. відбивальний,

рефлектор 2, -а

т. менісковий, т. Максүтова

телефон, -а, апарат телефонний

температура 1 /+/- теплина 1,

теплорівень 1, -вня (*)

т. абсолютна, т. термодинамічна,

т. Кельвіна, т. безумовна [термод.]

т. займання, т. завогнення

т. колірна /+/- т. барвова

т. характеристична, т. дебаївська,

т. Дебая, т. характеристична Дебая

температура 2 (на графіку, діаграмі станів)

/+/- теплина 2, теплорівень 2, -вня (*)

т. замерзання – *див.* точка замерзання

т. випаровування холодильного агента,

т. кипіння холодильного агента –

див. точка випаровування

холодильного агента

т. краплепадіння –

див. точка краплепадіння

т. Кюрі – *див.* точка Кюрі

т. перетворення, т. перетвору,

т. критична – *див.* точка перетворення

т. розм'якшення –

див. точка розм'якшення

тензиметрія, тискоміряння

тензодатник, -а (*), датник тензометричний (*),

датник тензометрійний (*)

тензор, -а [мат.]

т. відносний – *див.* псевдотензор, -а

т. кривизни, т. Рімана

т. цілковито антисиметричний,

т. абсолютно антисиметричний,

т. цілковито протиспівомірний (*)

теорема [мат.]

т. СРТ, т. Людерса – Паулі,
т. Людерса – Паулі – Швінгера
т. взаємності – *див.* принцип взаємності
т. зворотливості, принцип
зворотливості ходу променів світла, за-
сада зворотливості ходу променів світла
т. Нернста –
див. засада термодинаміки трета
т. Онсагера, принцип Онсагера,
засада Онсагера
т. про перенесення осей інерції,
т. Штайнера, т. Штейнера
/+/ т. про перенесення осей рівноруху (*),
т. про перенесення осей рівногоу (*),
т. про перенесення осей байдужу (*),
т. про перенесення осей байдужі (*),
т. про перенесення осей безвлади,
т. про перенесення осей рівносилу (*),
т. про перенесення осей розгіння (*),
т. про перенесення осей саморуху (*)

теорія +/- подум, -у (*), погад, -у (*)

т. автохвиль – *див.* синергетика
т. відносності спеціальна,
т. релятивістська
т. збурень термодинамічна,
т. збурень статистична
т. протікання, т. перколяції,
т. просочування

теплиця, оранжерія

теплішати, ставати теплішим,
робитися теплішим

тепло +/- теплінь, -і

тепловидатність, -ості (палива) –
див. теплотвірність, -ості

тепловміст, -у [термод.] – *див.* ентальпія

теплоємність, -ості

т. ізохорна +/- т. рівносяжна (*),
т. однакосяжна (*)
т. молекулярна, т. мольна, т. молярна
т. решіткова, т. ґраткова

теплоізоляція, термоізоляція,
ізоляція теплова {Я/КРД} –
теплоізолювання, термоізолювання,
ізолювання теплове {ТПД}

теплотнімальність, -ості –
див. охолодоспроможність, -ості

тепломір, -а – *див.* калориметр, -а

тепломірювання – *див.* калориметрія

теплообмін, -у {Я} – теплообмінання
{КРД} – теплообмінювання {ТПД}
т. променистий, т. радіаційний

теплообмінник, -а, апарат теплообмінний

теплообробка – *див.* обробка термічна

теплопрозорість, -ості –
див. діатермічність, -ості

теплостійкість, -ості, нагрівостійкість, -ості,
термостійкість, -ості, стійкість термічна,
теплотривкість, -ості, термотривкість, -ості,
тепловідпирність, -ості

теплота

т. пароутворення, т. випаровування
т. прихована, т. утаєна
т. фазового перетворення, т. фазового
перетвору, т. фазового переходу

теплотвірність, -ості, тепловидатність, -ості,
калорійність, -ості, спроможність
теплотвірна (палива)

теплотривалість, -ості –
див. адіатермічність, -ості

терези, -ів, *мн.*, ваги шалькові

територія, терени, -ів, *мн.*

термалізація {Я} – стермалізування
{КРД} – термалізування {ТД} –
стермалізовування {ПД} +/- теплування (*)

термін, -у – *див.* строк кінцевий

терміна́л, -а

т. відображувальний – *див.* дисплей, -я
т. дисплейний – *див.* дисплей, -я

термінознавство

термінознавство, вчення термінне
термінолексика, термінолексикон, -у,
термінологія 3, сукупність термінів,
сукупність термінна /+/- назовництво
термінологія 1, наука термінна
термінологія 2, лексикологія термінна
термістор, -а, терморезистор,
теплоопір, -ора (*)
термобарокамера, теплобарокамера
термобарометр, -а, баротермометр, -а
/+/- гіпсотермометр, -а, термотискомірник, -а,
теплотискомірник, -а, тискотепломірник, -а
термограф, -а /+/- теплописець, -сця (*)
термодинаміка /+/- теплорух, -у (*),
теплолад, -у (*)
т. нерівноважна нелінійна –
див. синергетика
термодифузія, дифузія тепла,
дифузія термічна
термоелемент, -а, термопара,
елемент тепловий /+/- теплоелемент, -а,
теплопара, теплоперень, -вня,
термотворень, -рня (*), термоперень, -вня
термоелемент диференційний,
термоелемент різничний (*), термопара
диференційна, термопара різнична (*)
термоелемент хромель-алюмелевий,
термопара хромель-алюмелева
термокатод, -а –
див. катод термоелектронний
термометр, -а /+/- тепломірник, -а
т. дистанційний /+/- т. віддальний
т. метастатичний, т. Бекмана
т. розшировий, т. дилатометричний
/+/- розширотермометр, -а,
розширотепломірник, -а,
т. дилатометричний (*)
термообробка – див. обробка термічна
терморегулювання –
див. регулювання температури

термостійкість, -ості –
див. теплостійкість, -ості
термотривкість, -ості –
див. теплостійкість, -ості
тертя
т. внутрішнє – див. в'язкість 1, -ості
т. кінетичне, т. руху, т. рухове, т. динамічне
т. радіаційне –
див. протидія випромінювання
тертьоміряння – див. трибометрія
тесламетр, -а – див. магнітометр квантовий
тестер, -а, вимірч, -а,
прилад електровимірювальний
універсальний [ел.]
тетрагон, -а [мат.] – див. чотирикутник, -а
тетраедр, -а, чотиригранник, -а [мат.]
/+/- клиняк, -а
тетрод, -а [елн.]
т. подвійний – див. дуотетрод, -а
техніка 1 /+/- приладдя, знаряддя,
оруддя, оснастка
т. криогенна, т. низьких температур –
див. криотехніка
техніка 2, методика,
спосібність, -ості (обчислень)
технологія /+/- способівість, -ості (*),
орудівість, -ості (*), засобівість, -ості (*)
т. модернізована, т. осучаснена,
т. усучаснена
течія
т. зворотна – див. протитечія
т. спадна, т. низхідна, т. додільна
течі акустичні, вітер звуковий,
вітер акустичний
тігель, -гля [техн.; хім.] /+/- бритваль, -я
тиксотропія /+/- розтєчнюваність, -ості (*),
рідинність, -ості (*), течивність, -ості (*)
тип, -у /+/- порода
т. коливання – див. мода

тиратрон, -а [елн.] /+/ віснажень, -жня (*)

тиск, -у

- т. від'ємний, т. негативний
- т. гідростатичний, т. водонерушний – *див.* висота напору
- т. звукового випромінювання, т. звуку
- т. капілярний /+/ т. волосниковий,
- т. пажилковий
- т. насиченої пари,
- пружність насиченої пари
- т. реактивний, т. протидійний – *див.* протитиск, -у
- т. світла, т. світловий

тискоміряння – *див.* тензиметрія

титр, -у [хім.] /+/ повміст, -у (*)

тічка [знак] /+/ ціха 1

тіло

- т. сипке, сипець, -пцю
- т. цілковито чорне, т. абсолютно чорне,
- т. чорне, випромінювач повний,
- випромінювач ідеальний,
- випромінювач Планка
- /+/ випромінювач надумний (*),
- випромінювач взірцевий

тінь, -і

- т. глуха, т. повна

тлумачення – *див.* інтерпретація

тлумачити – *див.* інтерпретувати

товщина, грубізна

- т. оптична – *див.* густина оптична
- т. поверхневого шару, т. скін-шару – *див.* глибина поверхневого шару

токсичність, -ості, труйливість, -ості

тон, -у

- т. колірний [тлв.] /+/ тон барвовий
- т. основний, гармоніка основна
- /+/ складова основна, поколив основний (*)
- т. фальшивий, т. хибний [ак.]
- тони комбінаційні /+/ тони посполучні (*)

тона́р, -я (*) [ак.] – *див.* камертон, -а

то́ншання {Я/ПД} – пото́ншання {КРД}
[самочинно]

то́ншати, ставати то́ншим, робі́тися то́ншим

то́пка, па́ливня [техн.] /+/ жаровище,
пальня, вогневище

топогра́фія /+/ місцео́пис, -у (*)

тополо́гія [мат.] /+/ місце́вісність, -ості (*)

торе́ць, *род.* торця́ [техн.] /+/ іве́р, -а

торсіо́метр, -а, динамо́метр крути́льний,
силомі́р крути́льний /+/ скруто́мір, -а (*)

торсіо́н, -а [техн.] /+/ скру́чень, -еня (*),
скру́тник, -а (*)

торф, -у [геол.] /+/ лоботні́ння, дерні́ння

тота́льність, -ості, всеохо́пність, -ості

тото́жнення – *див.* ідентифіка́ція

тото́жник, -а [обч.] –

див. ім'я, *род.* імені, *ор.* ім'ям, іменем

точка

- т. Бло́ха, т. бло́хівська
- т. відзе́мна [астр.] – *див.* апоге́й, -я
- т. відсо́нячна [астр.] – *див.* апоге́лій, -я
- т. ві́льна, т. віддалена
- т. вузлова́, місце з'єднання [ел.]
- т. гілкува́ння, вузол гілкува́ння,
місце гілкува́ння, т. розгалу́ження,
вузол розгалу́ження, місце розгалу́ження
(в ланцюгах полімерів)
- т. замерза́ння, температу́ра замерза́ння
- т. випаро́вування холоди́льного аге́нта,
температу́ра випаро́вування холоди́льного
аге́нта, т. кипі́ння холоди́льного аге́нта,
температу́ра кипі́ння холоди́льного
аге́нта /+/ теплина́ випаро́вування
холоди́льного аге́нта, тепло́рівень
випаро́вування холоди́льного аге́нта (*),
теплина́ кипі́ння холоди́льного аге́нта,
тепло́рівень кипі́ння
холоди́льного аге́нта (*)
- т. кипі́ння, температу́ра кипі́ння,
т. початку́ кипі́ння, температу́ра початку́
кипі́ння /+/ теплина́ кипі́ння, тепло́рівень

кипіння (*), теплина початку кипіння,
 теплорівень початку кипіння (*)
 т. кінцева, т. крайня
 т. краплепадіння, температура
 краплепадіння /+/
 теплина краплепадіння,
 теплорівень краплепадіння (*)
 т. Кюрі, температура Кюрі, λ-точка
 т. металу нульова –
див. потенціал нульового заряду
 т. нерізка, т. розмита [опт.]
 т. нерухома, неруш, -а (*) /+/
 фікс-пункт, -а
 т. нульова, нуль 2, -я
 т. опорна, репер, -а, т. реперна,
 т. базисна /+/
 визначка, т. основи
 т. перекиду, т. критична, т. границі
 стійкості (на діаграмі)
 /+/
 т. переламова, т. зламова
 точка перетворення, точка перетвору,
 точка переходу, температура
 перетворення, температура перетвору,
 температура критична,
 точка температурної кривої критична
 /+/
 теплина критична, теплорівень
 критичний (*), т. температурної кривої
 переламова, т. температурної кривої
 зламова, т. теплинної кривої переламова,
 т. теплинної кривої зламова,
 т. теплорівневої кривої переламова (*),
 т. теплорівневої кривої зламова (*),
 температура переламова, теплина пере-
 ламова, теплорівень переламовий (*),
 температура зламова, теплина зламова,
 теплорівень зламовий (*),
 теплина перетворення,
 теплорівень перетворення (*),
 теплина перетвору,
 теплорівень перетвору (*)
 т. повернення, т. загострення [мат.]
 т. полікритична, т. мультикритична
 т. початкова /+/
 т. вихідна
 т. приземна [астр.] – *див.* перигей, -я
 т. присонячна [астр.] – *див.* перигелій, -я
 т. прикладання сили, т. силова
 т. рівноваги, т. тягінна
 т. рівноступнева –
див. центр радикальний

т. розм'якшення, температура розм'якшення
 т. самоперетину кривої,
 т. подвійна звичайна
 т. фокусна, т. фокальна – *див.* фокус, -а
 т. характеристична, т. визначальна
 /+/
 т. властива, т. питомова (*),
 т. прикметова
 т. центральна [мат.] – *див.* центр 1, -а

точкованка – *див.* пунктир, -у
 штрих-точкованка – *див.* лінія штрих-
 пунктирна

точковість, -ості (зображення) [опт.] –
див. стигматичність, -ості

точність, -ості

т. висока, прецизійність, -ості
 т. подвійна, т. подвоєна

траверса (преса) [техн.] – *див.* поперечина

травитель, -я – *див.* засіб травільний

траєкторія

т. балістична, крива балістична,
 т. політна, крива політна,
 т. політнісна (*), крива політнісна (*)
 т. положиста, т. настільна

трактриса, тяжна, -ої (*) [мат.]

транзистор, -а [елн.]

т. дифузійний /+/
 т. розпошировий (*),
 т. прониковий
 т. польовий, т. каналний, філдистор, -а

транзієнтність, -ості /+/
 свінність, -ості (*),
 спалаховість, -ості

трансверсальність, -ості,

трансверсність, -ості, упоперечність, -ості

трансівер, -а [рад.] –

див. прийомопередавач, -а

трансляція 1, перенесення 4

трансляція 2, передача {Я} – трансляція,
 передання {КРД} – транслявання,
 передавання {ТПД} [тлв.; рад.]

трансмiтер, -а, передавальник, -а,
пересилач, -а [рад.] /+/ відрядник, -а

транспозиція (проводів) [ел.] –
див. переставка 2

транспорт, -у (частинок) – *див.* перенесення 1

трансфока́тор, -а, варіоб'єктив, -а [опт.]
/+/ зміноб'єктив, -а, зміновічко

трансформа́тор, -а [ел.] /+/ перетворювач, -а
т. високовольний, т. високої напруги
т. живильний, т. блоку живлення силовий
т. симетрувальний, т. співпоміряльний (*) /+/
т. співвідглювальний (*)
т. сухий, т. повітряний

трансформа́ція [зміна] – *див.* перетворення 2

трансформувати [змінювати] –
див. перетворювати 2

трансцендентність, -ості, переступність, -ості,
поза межність, -ості [мат.] /+/ заступність, -ості,
закрайність, -ості (*), потойбічність, -ості,
невимірність переступна

траншея

т. кабельна [ел.] – *див.* жолоб кабельний

трапе́ція [мат.] /+/ ко́бня

тра́са

т. ка́беля, каналіза́ція ка́бельна [ел.]

тремті́ння 1 (силових ліній) – *див.* фла́тер 2, -у

трибо́метрiя, третьо́мірiння

трива́лість, -ості

т. житт́я (частинки) – *див.* час житт́я

тривіа́льність 1, -ості, зазвичайність, -ості,
пересічність, -ості

тривіа́льність 2, -ості, нуле́вість, -ості (*) [мат.]

триві́ксть 1, -ості, стійкість 2, -ості,
відпiрність, -ості (щодо екстремальних
чинників)

триві́ксть 2, -ості, міцність 2, -ості
(на електричний пробій) [ел.]
т. електрична, т. діелектрична,

т. пробивна́, м. електрична,
м. діелектрична, м. пробивна́

тригатро́н, -а [елн.] /+/ іскровисна́жник, -а (*)

три́гер, -а [елн.] –

див. мультивібра́тор бістабі́льний

т. моностабі́льний – *див.* одновібра́тор, -а

тригоно́метрiя, трику́тництво (*) [мат.]

триклі́нність, -ості, трисхи́ловість, -ості (*)

трику́тник, -а, трику́т, -а [мат.]

трику́тник ко́лірний, трику́тник

Ма́ксвелла, трику́т ко́лірний, трику́т

Ма́ксвелла /+/ трику́тник ба́рвений,

трику́т ба́рвений

трику́тник прямоку́тний,

трику́т прямоку́тний, ку́тесик, -а,

трику́тник прямоку́тний,

трику́т прямоку́тний

трику́тник рівносторо́нний,

трику́т рівносторо́нний, рівнокра́й, -я

/+/ трику́тник рівнокра́йній, трику́тник

рівнокра́й, трику́тник однакосторо́нний,

трику́тник однакокра́йній, трику́тник

однакокра́й, трику́т рівнокра́йній,

трику́т рівнокра́й, трику́т

однакосторо́нний, трику́т однакокра́йній,

трику́т однакокра́й

трикутува́тисть, -ості –

див. дельтоподі́бність, -ості

тримкі́сть, -ості, спромо́жність трима́льна,
спромо́жність носі́йна

три́плекс, -а /+/ потрíйник, -а (*)

триплéт, -у /+/ трíйча́к, -у́, трої́на (*)

трито́н, -а [ак.; яд. фіз.] /+/ тріе́ць, *род.* трі́йця (*)

триангуля́ція, трикутува́ння (*)

тріо́д, -а [елн.] /+/ тро́як, -а́

т. подві́йний – *див.* дуотріо́д, -а

тріпотíння [техн.] – *див.* фла́тер 1, -у

тріщина

тріщина

т. волосна́, волосовина
т. шліфува́льна /+/- т. вигла́джувальна,
т. лощи́льна, т. личкува́льна

троле́й, -я, підві́ска конта́ктна [ел.]
/+-/ підві́ска стична́

тропі́к, -а [геол.] /+-/ поворо́тник, -а

трохо́їда [мат.] /+-/ колі́сниця, колова́, -о́ї

трохотро́н, -а, магнетро́н трохо́їдний,
магнетрон трохо́їда́льний

труба́

т. з'єднува́льна, т. сполуча́льна [техн.]
т. зорова́, отя́н, -а [опт.]

тру́бка

т. Бурдо́на – див. маноме́тр пружинний
т. Венту́рі – див. витратомі́р Венту́рі
т. газорозря́дна, т. газосві́тна
т. Гей́гера лічи́льна, т. Гей́гера –
Мю́ллера лічи́льна, т. Гай́гера лічи́льна,
т. Гай́гера – Мю́ллера лічи́льна –
див. лічи́льник Гей́гера
т. електроннопромене́ва, ЕПТ,
прила́д електроннопромене́вий
тру́бка електроннопромене́ва
знакодрукува́льна, ЕПТ знакодруку-
ва́льна – див. тайпотро́н, -а
т. електроннопромене́ва передава́льна,
ЕПТ передава́льна,
т. електроннопромене́ва
передава́льна телевізі́йна,
ЕПТ передава́льна телевізі́йна
т. запам'я́товувальна,
т. електроннопромене́ва запам'я́товувальна,
ЕПТ запам'я́товувальна, т. пам'я́това,
т. електроннопромене́ва пам'я́това,
ЕПТ пам'я́това, потенціалоско́п, -а
т. індика́торна, т. електроннопромене́ва
індика́торна, ЕПТ індика́торна
/+-/ т. показува́льна, т. електроннопромене́ва
показува́льна, ЕПТ показува́льна
т. Прандтля́, т. Піто́ – Прандтля́
т. рентгені́вська двофо́кусна, т. двофо́кусна,
т. рентгені́вська біфо́кальна,

т. біфо́кальна /+-/ т. рентгені́вська
двоогни́щна, т. двоогни́щна
т. розря́дна, т. Конве́рсі, т. годоскопі́чна

труйли́вість, -ості – див. токсичні́сть, -ості

тря́м, -а [буд.] – див. фе́рма

тума́н, -у, імла́ [метео] /+-/ мла, юга́

тума́нність, -ості [астр.] /+-/ мря́ковина
т. крабопо́дібна, т. крабува́та,
т. крабови́дна

тунелюва́ння, перехі́д тунельний [кв. мех.]
т. міжзо́нне, пробі́й зіне́рівський {Я} –
т. міжзо́нне, пробиття́ зіне́рівське
{КРД} – т. міжзо́нне, пробива́ння
зіне́рівське {ТПД}

турбиді́метр, -а – див. нефеломе́тр, -а

турбидіме́трія – див. нефеломе́трія

турбі́на, вірлиця́ [техн.] /+-/ оберті́вка (*)
т. гідралі́чна, т. водоті́сна –
див. гідротурбі́на

турбодета́ндер, -а, вирлодета́ндер, -а [техн.]
/+-/ турборозширюва́ч, -а, вирлорозширюва́ч, -а

турбуле́нтність, -ості /+-/ бурхли́вість, -ості,
бурханка (*)

турбуліза́тор, -а (потоку) /+-/ збу́рхувач, -а (*)

турбуліза́ція {Я} – стурбулізува́ння {КРД} –
турбулізува́ння {ТД} – стурбулізо́вування
{ПД} (потоку) /+-/ збу́рхливлення,
збу́рхнення (*), звире́ння, знуртува́ння
{Я/КРД} – збу́рхливлюва́ння, бурхання,
звирюва́ння, знурто́вування {ТД} –
збу́рхливлюва́ння, збу́рхува́ння (*),
звирюва́ння, знурто́вування {ПД}

ту́ркус, -у [геол.] – див. бірюза́

тя́га, тя́гло [деталь]

тяга́р, -я, вага́р, -я

тягаромі́р, -а (*) – див. барі́метр, -а

тягучі́сть, -ості – див. в'язкоплі́нність, -ості

тяжіннемір, -а – *див.* гравіме́тр, -а
тяжіння, гравіта́ція /+/
ваго́тіння
тяжінь, -еня – *див.* центр ва́жіння (*)

тяжна́, -о́ї (*) [мат.] – *див.* трактри́са
тьмя́ність, -ості, неяскра́вість, -ості (світла)

У

удава́ність, -ості – *див.* фіктивні́сть, -ості
уда́р, -у {Я} – уда́рення {КРД} –
ударя́ння {ПДД}
у. любови́й, у. чоло́вий
у. полум'я зворотни́й –
див. віддача полум'я
удо́метр, -а – *див.* дощомі́р, -а
узаса́днення – *див.* обгрунтува́ння
узбо́чення [ел.] – *див.* шунтува́ння
узго́дження, спря́ження {Я/КРД} –
узгоджува́ння, спряжува́ння {ПДД}
(характеристик)
узго́джуватися (з чим), відпові́дати (чому)
узе́млення, зазе́млення {Я/КРД} –
уземля́ння, заземля́ння {ТД} –
узе́млюва́ння, зазе́млюва́ння {ПД} [ел.]
/+/
узем, -у (*), зазем, -у (*) {Я}
узе́млювач, -а [ел.] –
див. про́від узе́млюва́льний
узе́мляти, зазе́мляти {РД} – узе́млювати,
зазе́млювати {ПД} [ел.]
укла́дність, -ості (посудини щодо предметів) –
див. місткі́сть 2, -ості
укри́ття
у. антéни – *див.* обтіка́ч антéни
ула́мок, -мка, оско́лок, -лка, фрагме́нт 2, -а
/+/
ска́лка, окрушо́к, -шка, окруши́на
у. ділення, о. ділення (атомного ядра)
[яд. фіз.]
у. монокрис́тала, о. монокрис́тала
улого́вина [геол.] /+/
уло́га, што́ла
умо́ва
у. бетатро́нна, у. Відеро́е, умо́ва 2:1

у. межова́, у. крайова́
у. обмежува́льна, зв'язо́к, -зку́ 2,
обме́ження (при русі тіла) [мех.]
у. пласти́чності, у. пли́нності
у. синусі́в – *див.* зако́н синусі́в
умфо́рмер, -а, дви́гун-гене́ратор,
род. дви́гуна-гене́ратора /+/
дви́гун-вितво́рник,
дви́гун витво́рний
уни́варіантні́сть, -ості
/+/
одно́відміно́вість, -ості (*),
одно́тність, -ості
уни́версальні́сть, -ості /+/
всеося́жність, -ості,
зага́льність, -ості
унисо́н, -у, су́голос, -у [ак.]
уни́тарність, -ості [мат.] /+/
е́днісні́сть, -ості
уни́філя́р, -а, одно́нітник, -а
уни́фікува́ти, водноста́йнювати {РД} –
зуні́фікува́ти, водноста́йнювати {ПД}
упакува́ння (даних) [обч.] – *див.* сти́снення 3
упізна́вач, -а́ (*) – *див.* перцептро́н, -а
упові́льнювати (реакцію) [хім.] –
див. інгібува́ти
упові́льнювач, -а [хім.] – *див.* інгібі́тор, -а
уподі́бнення – *див.* асиміля́ція
упопере́чність, -ості –
див. трансверса́льність, -ості
упорядко́вувати, систе́матизува́ти {РД} –
упорядко́вувати, просисте́матизо́вувати
{ПД} (дані) /+/
уладнува́ти
управлі́ння (процесом, механі́змом) –
див. керува́ння

ураган

ураган, -у, буревій, -ю [метео]

/+/- борвій, -ю, борва

урвище [геол.] – див. кру́ча

ури́вок, -вку (викладу) – див. фрагме́нт 3, -у

урухо́млювати – див. надава́ти ру́ху

уса́дка [техн.] – див. сти́снення 5

устано́вка 1 [техн.] /+/- уста́ва, обла́да (*)

у. компресо́рна, у. нагніта́льна –
див. компресо́р, -а

у. напі́лювальна, у. напі́лення,
у. напоро́шувальна, у. напоро́шення,
у. термова́куумного випаро́вування
/+/- у. теплова́куумного випаро́вування

устано́вка 2 {Я} – устано́влення {КРД} –
устано́влення {ТД} – устано́влення {ПД}

устано́влювати – див. обля́днувати

устано́влення 1 [начиння] – див. обля́днання

устано́влення 2 – див. обля́днання

усти́йненість, -ості – див. стабілізо́ваність, -ості

усти́йнення – див. стабіліза́ція

усти́йнювач, -а – див. стабіліза́тор, -а

усу́нення 1 {Я/КРД} – усу́вання {ТПД}

у. зв'язку́, розв'язка {Я} –
усу́нення зв'язку́, розв'язання {КРД} –
усу́вання зв'язку́, розв'язування {ТПД}

усу́нення 2, ліквіда́ція {Я} – усу́нення,
зліквідува́ння {КРД} – усу́вання,
ліквідува́ння {ТД} – усу́вання,
зліквідува́ння {ПД} (недоліків)

ута́єність, -ості – див. прихо́ваність, -ості

ута́ювати – див. прихо́вувати

утво́рення, у́твір, -ору {Я} – утво́рення
{КРД} – утво́рювання {ТПД} (речовини)

утво́рення графі́ту, у́твір графі́ту –
див. графі́тиза́ція

утво́рення двійни́ків, у́твір двійни́ків

[крисст.] – див. двійни́кування
утво́рення кільця́, у́твір кільця́ –
див. цикліза́ція

утво́рення сітча́стої структу́ри,
у́твір сітча́стої структу́ри –
див. структу́рування

утво́рювати 1

у. наша́рува́ння – див. відкла́датися

утво́рювати 2 – див. формува́ти

ути́нок, -нка [мат.] – див. міно́р, -а

утиліза́ція, ви́користання, зу́житок, -тку {Я} –
зутилізува́ння, ви́користання, зу́життя {РД} –
утилізува́ння, кориса́ння, зу́жива́ння {ТД} –
зутилізо́вування, ви́користовува́ння,
зу́жива́ння {ПД} (відходів)

утилізува́ти, кориса́ти, зу́жива́ти {РД} –
зутилізо́вувати, ви́користовува́ти,
зу́жива́ти {ПД} (відходи)

утри́мник, -а [техн.] – див. фікса́тор, -а

у́хил 1, -у {Я} – ухи́лення {КРД} –
ухи́ляння {ТД} – ухи́лювання {ПД}

у́хил 2, -у

у. гідравлі́чний, градіе́нт гідравлі́чний
/+/- у. водотисни́й, у. ріди́нний,
градіе́нт водотисни́й, градіе́нт ріди́нний

учу́тливлюва́ти (*) – див. сенси́білізува́ти

учу́тливлювач, -а (*) –

див. барвни́к сенси́білізува́льний

уя́влення 1 (про що), розумі́ння (чого),
поня́ття (про що) [гадка]

уя́влення 2, відобра́ження в уяві,
відобра́ження в думці {Я/КРД} – уявля́ння,
відобра́ження в уяві, відобра́ження
в думці {ТД} – уявля́ння, відобра́жування
в уяві, відобра́жування в думці {ПД}

уявля́ти (що), ба́чити в уяві (що),
ба́чити в думці (що)

Ф

фа́за 1 (речовини) /+/ відміна, по́стань, -і (*)
ф. газова, ф. газоподібна /+/ ф. газувата

фа́за 2 (коливань) /+/ колоку́т, -у (*)
ф. носійної (*), ф. носійної частоти́ (*)
/+/ ф. носійки (*)
ф. стаціо́нарна /+/ ф. стійна́,
ф. незру́шна, постій, -о́ю

фазозрі́внювач, -а – *див.* коре́ктор фа́зовий
фазокомпенса́тор, -а /+/ фазонадо́лужувач, -а (*),
фазовідшко́дувач, -а́ (*)

фазооберта́ч, -а́, фазоповерта́ч, -а́, схе́ма
фазообертальна́, схе́ма фазоповерта́льна,
коло́ фазообертальне, коло́ фазоповерта́льне

фазотро́н, -а, синхроцикло́трон, -а,
синхроко́логін, -о́на (*) [яд. фіз.]
/+/ синхроко́лобіжник, -а (*)

фа́йл, -у [обч.]
ф. вхідний, ф. початко́вих даних

фа́кел, -а, світоч, -а
ф. хромо́сферний, с. хромо́сферний
[астр.] – *див.* фло́кула

фа́ктор 1, -а
ф. контра́стності, га́ма-фа́ктор, -а
(фотоша́ру) [кфт.] –
див. коефіціє́нт контра́стності
ф. магні́тного розщепле́ння, g-фа́ктор, -а,
мно́жник Ланде
ф. масшта́бний, ф. розши́рення
ф. розмагні́чувальний –
див. коефіціє́нт розмагні́чення
форм-фа́ктор, -а, мно́жник оберне́ння
шум-фа́ктор, -а, коефіціє́нт шуму

фа́ктор 2, -а [обставини] – *див.* чинник, -а
факторіа́л, -а [мат.] /+/ помно́жень, -жня (*),
добу́тник, -а (*)

фальші́вість 1, -ості, неспра́вжність, -ості
(сигналу, явища) /+/ неспра́вдішність, -ості,
недостеме́нність, -ості

фальші́вість 2, -ості, підробле́ність, -ості,
штука́цькість, -ості (документа)

фальші́вість 3, -ості, хи́бність, -ості
(звукового тону) [ак.]

фантастро́н, -а [елн.] /+/ зубча́н, -а (*),
зубча́к, -а (*), зубар, -я

фанто́м, -а, примара́ /+/ мара́, злу́да,
привид, -а, ма́на

фарбопу́льт, -а, фарборозпи́лювач, -а,
фарборозпо́рошувач, -а, фарбоду́в, -а [техн.]
/+/ фарборозпо́рошник, -а

фарфо́р, -у, порцеля́на

фа́ска, крайка 2, о́крайка 2

фая́нс, -у /+/ півпорцеля́на

фе́динг, -у [рад.] – *див.* завмира́ння, -нь, *мн.*

фено́мен 1, -а, з'я́вище, вия́ва

фено́мен 2, -а /+/ незвичай, -я (*)

феноменологі́чність, -ості, яви́щність, -ості,
вия́вність, -ості

феримагнетиз́м, -у,
антиферомагнетиз́м некомпенсо́ваний

фе́рма, сві́лок, -а, платва́, зв'язе́нь, -зня,
ба́нта, банти́на, трям, -а [буд.]

ферме́нт, -а, ензи́м, -а [біол.]
/+/ за́квас, -а (*), мус, -а, бро́дило

ферміо́н, -а, фе́рмі-частинка
ф. голдстоу́нівський, голдсти́но [ел. ч.]

фероела́стик, -а – *див.* сегнетоела́стик, -а

фероеле́ктрик, -а – *див.* сегнетоеле́ктрик, -а

ферозо́нд, -а, да́тник магні́тотмодуля́ційний

фероспла́в, -у, залізо́спла́в, -у

ферошпі́нель, -і, шпі́нель феромагні́тна

фі́бра 1, волокни́на [біол.]

фібра

фібра 2, волокниця (*) [техн.]

фібрила, волокénце

фігура /+/ візір, -ору, по́стать, -і

фідер, -а, подавач, -а́, живильник, -а,
пристосування живильне,
механізм подавальний [рад.]

фі́зика

ф. агрономічна – *див.* агрофізика
ф. вільної атмосфери – *див.* аерологія
ф. кристалів – *див.* кристалофізика
ф. металів – *див.* металофізика
ф. низьких температур –
див. криофізика
ф. прикладна, ф. застосовна

фікса́ж, -у́ [фото] – *див.* закріплювач, -а

фікса́тор, -а, закрі́пник, -а, утримник, -а [техн.]

фіктивність, -ості, фікційність, -ості,
несуті́сть, -ості, удаваність, -ості,
сповидність, -ості /+/ уда́ність, -ості

філдiстор, -а [елн.] –

див. транзистор польовий

фі́льтр, -а

ф. абсорбційний, ф. поглинальний
ф. акустичний, ф. звуковий
ф. верхніх частот, ф. конденсаторний [рад.]
ф. загороджувальний,
ф. загороджувальний електричний,
ф. режекторний,
ф. смуговозатримувальний,
ф. смуговозагороджувальний [рад.]
/+/ ф. відкидальний
ф. пиловий, ф. пиловловлювальний
ф. розгалужувальний,
ф. розділювальний, ф. розділяльний
[елн.] – *див.* коло розгалужувальне
ф. світловий [опт.] – *див.* світлофільтр, -а
ф. шумомірний, ф. психометричний,
ф. психометрійний

фіні́тність, -ості, обме́женість, -ості,

скінченність, -ості (руху) [мех.]

фламбування – *див.* очи́стка вогне́ва

фла́нець, -нця [техн.] /+/ сполу́чник, -а

фла́тер 1, -у, тріпоті́ння [техн.]

/+/ тремті́ння 2, дви́жання 2

фла́тер 2, -у, тремті́ння 1, дви́жання 1
(силових ліній)

фле́гма – *див.* конденса́т, -у

флексу́ра, згин 2, -у [техн.]

флі́нт, -у, флі́нтглас, -у

флі́п-фло́п, -а [елн.] –

див. му́льтивібра́тор бістабі́льний

флю́кула, фла́кел хромо́сферний,
сві́точ хромо́сферний,
спалах хромо́сферний [астр.] /+/ ця́та

флота́ція /+/ зрина́ння (*), сплива́ння

флуктуа́ції, -ій, *мн.* /+/ відхи́ли, -ей (*),
треми, *род.* трем, відхи́лля (*), хвилюва́ння
ф. електри́чні, шуми́ електри́чні
ф. первинні, збу́рення первинні

флуктуо́вати, флуктува́ти {РД} –

сфлуктуо́вувати, сфлукто́вувати {ПД}

/+/ відхи́люватися, тремати, хвилюватися

флуоресце́нція /+/ ви́світ, -у (*), ви́свін, -у (*)

ф. резона́сна –

див. люмінесце́нція резона́сна

флуори́т, -у, шпат пла́виковий [геол.]

/+/ скали́нець пла́виковий, скале́ць пла́виковий

флю́гер, -а, ві́тровка́з, -а [метео]

/+/ ві́тровказу́вач, -а

флюксме́тр, -а, веберме́тр, -а,

потоко́мір, -а, вимі́рювач пото́ку [ел.]

фо́кус 1, -а, то́чка фо́кусна, то́чка фока́льна
[опт.] /+/ збі́росві́т, -а, о́гнище, о́гнисько

фо́кус 2, -а, то́чка фо́кусна, то́чка фока́льна
[мат.; мех.] /+/ о́гнище, о́гнисько

ф. аеродинамі́чний,

центр аеродинамі́чний

/+/ ф. аеросило́руховий (*),

ф. пові́тросило́руховий (*),

центр аеросило́руховий (*),

- центр повітросилоруховий (*),
осередок аеросилоруховий (*),
осередок повітросилоруховий (*)
ф. землетрусу – *див.* осередок землетрусу
- фокусу́вання {Я/ТД} – сфокусу́вання {КРД} –
сфокусо́ування {ПД}
ф. електронного пучка́, ф. електронного
жмутка́ /+/
групування електронів
ф. сильно́е, ф. жорстке́
- фокусува́ти, збира́ти 2 {РД} –
сфокусо́увати, збира́ти 2 {ПД} (промені)
- фольга́, фолья́, листи́ця (*)
- фон, -у /+/
тло
- фоно́граф, -а, звукопи́сець, -ся
- фоно́метр, -а, аудіо́метр, -а
- форва́куум, -у, ва́куум попере́дній,
розри́дження попере́дне
- формалі́зм, -у /+/
описа́ння
- фо́рма*
ф. кристаліза́ції характе́рна, га́бітус, -у,
подо́ба [крист.]
/+/
ф. кристаліза́ції пи́томова
- форма́т, -у, ро́зміри, -ів, *мн.* (зображення)
ф. кадру, р. кадру
- форма́ція, напластува́ння 2 [геол.]
/+/
наверстува́ння
- формува́ти, утво́рювати 2 {РД} –
сформовува́ти, утво́рювати {ПД}
- фо́рмула /+/
взір 2, *род.* взору́
ф. Ві́на – *див.* зако́н зміщення Ві́на
ф. структу́рна, ф. структу́рова,
ф. структу́ри, ф. будо́ви
/+/
ф. збудови́, ф. збудовна́
ф-ли Кубо́, ф-ли Грі́на – Кубо́
- формулюва́ти {РД} – сформулю́увати {ПД}
ф. озна́чення, ф. дефіні́цію –
див. означа́увати
- форм-фа́ктор, -а [ел. ч.] /+/
розма́заність, -ості,
протя́жність, -ості
- форса́ж, -у /+/
підсил, -у
- фосфо́р, -а – *див.* люмінофо́р, -а
- фосфоре́сценція /+/
довгосві́тіння (*)
ф. като́дна – *див.* катодо́фосфоре́сценція
- фотоапа́рат, -а, апа́рат фотогра́фічний,
фотока́мера [кфт.]
фотоапа́рат дзерка́льний двооб'є́ктивний,
фотоапа́рат дзерка́льний дво́вічковий,
фотока́мера дзерка́льна двооб'є́ктивна,
фотока́мера дзерка́льна дво́вічкова
- фо́то, *невідм.* – *див.* зні́мок, -мка
- фотогра́фія 1 – *див.* зні́мок, -мка
- фотогра́фія 2 – *див.* фотозі́ймка
- фотографува́ння – *див.* фотозі́ймка
- фотоде́тєктор, -а, фотовия́вляч, -а́
- фотодисо́ціація – *див.* фоторо́зпад, -у
- фотоелектролюмінесце́нція –
див. електрофотолюмінесце́нція
- фотоелеме́нт, -а /+/
світлоелеме́нт, -а,
фотопе́рвень, -вня, світлопе́рвень, -вня
ф. кристалі́чний, ф. на́півпровідни́ковий
- фотоемі́сія, емі́сія фотоелектро́нна,
фотое́фект зовні́шній, е́фект фотоелектри́чний
зовні́шній, фотовисі́лання, висі́лання
фотоелектро́нне {Я} – фотоемі́сія, емі́сія
фотоелектро́нна, фотое́фект зовні́шній,
е́фект фотоелектри́чний зовні́шній,
фотовисі́лання, висі́лання фотоелектро́нне
{КРД} – фотоемі́тування, емі́сія
фотоелектро́нна, фотое́фект зовні́шній,
е́фект фотоелектри́чний зовні́шній, емі́тування
фотоелектро́нне, фотовисі́лання, висі́лання
фотоелектро́нне {ТПД} /+/
фотона́слід зовні́шній (*), фотона́вплив зовні́шній (*),
фотоу́чин зовні́шній (*), на́слід
фотоелектри́чний зовні́шній (*),
на́вплив фотоелектри́чний зовні́шній (*),
у́чин фотоелектри́чний зовні́шній (*),
на́слід світлоелектри́чний зовні́шній (*),
на́вплив світлоелектри́чний зовні́шній (*),
у́чин світлоелектри́чний зовні́шній (*)

фотоефект

фотоефект, -у /+/- фотонаслід, -у (*),
фотонавплив, -у (*), фотоучин, -у (*),
світлонаслід, -у (*), світловна́вплив, -у (*),
світлоучин, -у (*)

кристал-фотоефект, -у, ефект Дембера
ф. вентильний, ф. защеплювального шару,
ф. запирального шару
ф. зовнішній – *див.* фотоемісія

фотозйомка, фотознімання, фотографу-
вання, фотографія 2 {Я} – фотозйомка,
фотознімання, сфотографування {КРД} –
фотознімання, фотографування {ТПД}

фотознімок, -мка – *див.* знімок, -мка

фотойонізація, іонізація фотоелектрична

фотокамера [кфт.] – *див.* фотоапарат, -а

фотокопія, світловідбиток, -тка

фотометр, -а

ф. дифузійний /+/- ф. розпоширний (*),
ф. проникний (*)
ф. кулястий, куля Ульбріхта
світловимірювальна

фотоопір, -ора, фоторезистор, -а [елн.]

фотопапір, -еру, папір фотографічний

фотопомножувач, -а, помножувач
фотоелектронний, ФЕП

фотоприймач, -а, приймач оптичного
випромінювання /+/- світлоприймач, -а,
приймач світлового випромінювання

фотопровідність, -ості, ефект фотоопоровий,
ефект фоторезистивний
/+/- наслід фотоопоровий (*),
на́вплив фотоопоровий (*),
учин фотоопоровий (*),
на́слід фоторезистивний (*),
на́вплив фоторезистивний (*),
учин фоторезистивний (*)

фотопружність, -ості, ефект п'єзооптичний,
ефект еластооптичний
/+/- ефект стискооптичний,
на́слід стискооптичний (*),
на́вплив стискооптичний (*),

учин стискооптичний (*),
ефект гнітооптичний, на́слід гнітооптичний (*),
на́вплив гнітооптичний (*),
учин гнітооптичний (*),
на́слід п'єзооптичний (*),
на́вплив п'єзооптичний (*),
учин п'єзооптичний (*),
на́слід еластооптичний (*),
на́вплив еластооптичний (*),
учин еластооптичний (*)

фотореєстратор, -а, фотохронограф, -а

фоторелє, релє фотоелектричне
/+/- фотозамичник, -а (*),
замичник фотоелектричний (*),
самопереривник фотоелектричний (*)

фоторозпад, -у, фотоліз, -у, фотодисоціація,
дисоціація фотохімічна,
дисоціація світлохімічна {Я} – фоторозпад, -у,
фотоліз, -у, фотодисоціація, продисоціювання
фотохімічне, продисоціювання світлохімічне
{КРД} – фоторозпадання, фотоліз, -у,
фотодисоціювання, дисоціювання фотохі-
мічне, дисоціювання світлохімічне {ТД} –
фоторозпадання, фотоліз, -у,
фотодисоціювання, продисоціювання
фотохімічне, продисоціювання світлохімічне
{ПД} /+/- роз'єднання фотохімічне, роз'єднання
світлохімічне {Я/КРД} – роз'єднування
фотохімічне, роз'єднування світлохімічне
{ТПД}

фототаксис, -у, фоторух, -у

фототипія, світлодру́к, -у {Я/КРД} –
фототипія, світлодрукування {ТПД}
/+/- світлотис, -у (*)

фототріод, -а, фототранзистор, -а [елн.]
/+/- фототрояк, -а

фотошар, -у, шар фотографічний,
шар світлочутливий [фото] /+/- світлошар, -у

фрагмент 1, -а, частина 2 [складова, відділена]

фрагмент 2, -а – *див.* уламок, -мка
[відламаний, відбитий]

фрагмент 3, -у, частина 3, уривок, -вку (викладу)

фрагментарність, -ості, почастиненість, -ості (*)

фрактальність, -ості
/+/ частиноподібність, -ості (*)

фракція, вилучка, погін, -ону [хім.]

фронт, -у, чоло (хвилі)
ф. хвилі, ч. хвилі, поверхня хвильова

фугас, -у /+/- висадник, -у

фугативність, -ості, fugaційність, -ості (*), біжність, -ості (*)

фундамент 1, -у, підоснова 1, підвалина 1 (конструкції, будівлі) [буд.] /+/- підмурок, -рку, підмур, -у, підмур'я

фундамент 2, -у, підоснова 2, підвалини 2, род. підвалин, мн. (знань, ідей, висновків)

функціонал, -а [мат.] /+/- залежник, -а, учинець, -нця (*)

функція [мат.] /+/- учінка (*),
учинність, -ості (*)
дельта-функція, дельта-функція Дірака,
ф. Дірака
ф. аналітична, ф. голоморфна
ф. вершинна, частина вершинна
ф. випадкова нормальна,

ф. випадкова гауссова
ф. витворювальна – див. генератриса
ф. відгуку, ф. реакції, ф. віддії
ф. гіперболічна /+/- ф. оберненкова (*),
ф. відійманкова (*)
ф. джерела, ф. Гріна
ф. дисипативна, ф. Релєя дисипативна
/+/- ф. розсівна, ф. Релєя розсівна
ф. кореляційна, ф. кореляції, кумулянт, -а,
корелятор, -а, семіінваріант, -а
ф. кульова узагальнена, ф. сферична
узагальнена, *D*-функція, ф. Вігнера
ф. Лагранжа – див. потенціал кінетичний
ф. мероморфна, ф. дробоподібна,
ф. дробувата
ф. показникова, ф. експоненційна –
див. експонента
ф. розповсюдження, ф. Гріна причинна –
див. пропагатор, -а
ф. регулярна /+/- ф. правильна
ф. розподілу Максвелла – Больцмана –
див. розподіл Больцмана
ф. сингулярна, ф. особлива
ф. характеристична /+/- ф. властива,
ф. питомова (*), ф. прикметова
ф. циліндрична, ф. Бесселя, ф. вальцева
ф-ї кульові спірні, ф-ї сферичні спірні
– див. спірні кульові

фуор, -у /+/- нестань, -ю (*), нестій, -ою (*)

футшок, -а [техн.] – див. глибиномір, -а

X

халькогєн, -у, сірковєць, -вцю (*) [хім.]

халькопїрїт, -у, колчадан мїдний [геол.]
/+/- іскриш мїдний, іскринєць мїдний,
кољчедан мїдний

хаос, -у, бєзлад, -у

характерїстика 1, вїзначїнь 1, -енї (*)
/+/- питомовїсть 1, -остї (*)
х. амплїтудна, х. передачї, х. передавальна,
в. амплїтудна (*), в. передачї (*),

в. передавальна (*) /+/- х. рєзмахова,
в. рєзмахова (*)
х. амплїтудно-частєтна, АЧХ,
х. частєтна, в. амплїтудно-частєтна (*),
АЧВ, в. частєтна (*)
/+/- х. рєзмахово-частєтна, РЧХ,
в. рєзмахово-частєтна (*), РЧВ
х. модуляцїйна, в. модуляцїйна (*)
(ЕПТ) /+/- х. перерєзмірєва (*),
х. пєзмінова (*), в. перерєзмірєва (*),
в. пєзмінова (*)

характеристика

х. статична, х. нерухова, в. статична,
в. нерухова
х. фазова, х. фазочастотна,
х. фазово-частотна, в. фазова (*),
в. фазочастотна (*),
в. фазово-частотна (*)
х. фонова, х. темнова,
в. фонова, в. темнова
х-ки основні, параметри основні,
сумірники основні, визначені основні (*)
(прилада)

характеристика 2 – див. діаграма 2

характерність, -ості /+/ питомість, -ості

харалуж, -і [мет.] – див. булат, -у

хвилевід, -ода

х. компланарний, х. копланарний,
х. співплощинний
х. круглий, х. круглого перерізу
х. оптичний – див. світловід, -ода

хвилезбуджувач, -а – див. ондулятор, -а

хвиля

х. ведена, х. скеровувана,
х. спрямовувана
х. внутрішня, х. гравітаційна внутрішня
х. гармонічна, х. синусоїдна,
х. синусоїдальна /+/ х. монохроматична,
х. коловична (*), х. поколивна (*),
~~х. однобарва~~
х. зворотна, х. відбита
х. звукова, х. акустична
х. зсувна, х. зсуву
х. ймовірності, х. де Бройля
х. навальна [мор.] – див. бурун, -а
х. надхідна, х. упадна
х. нормальна, х. власна
х. носійна (*), хвиля-носій (*),
род. хвилі-носія (*), носійна 1, -ої (*)
[рад.] /+/ носійка 1 (*)
х. поляризована /+/ х. розпóлена (*)
х. припливна, бор, -у [мор.]
х. пружна, х. механічна,
х. пружно-пластична
х. рухома, х. біжна, х. поступальна

х. стійна, х. нерухома
/+/ х. стояча, х. небіжна (*)
х. ударна, стрибок згущення
х. усамітнена – див. солітон, -а
х. циліндрична, х. вальцовата
хвилі короткі, хвилі декаметрові [рад.]
хвилі плазмові, хвилі в плазмі

хвороба [техн.]

х. ртуті, розкраплювання

хелат, -у, сполука внутрікомплексна,
сполука хелатна, сполука комплексна
циклічна, сполука комплексна кільцева [хім.]
/+/ сполука складена циклічна,
сполука складена кільцева, сполука поєднана
циклічна, сполука поєднана кільцева

хемолюмінесценція, хімолюмінесценція,
хемілюмінесценція, хімілюмінесценція,
люмінесценція хімічна

хемосорбція – див. хімосорбція

хемотроніка – див. хімотроніка

хібкість 1, -ості – див. нестійкість 3, -ості

хйблівість 1, -ості – див. нестійкість 3, -ості

хйбність, -ості (звукового тону) [ак.] –
див. фальшивість 3, -ості

хйткість, -ості – див. нестійкість 1, -ості

хід, род. ходу

х. випуску, такт випуску [техн.]
х. даремний, х. неробочий, дармохід, -оду,
марнохід, -оду, х. ненавантажений [техн.]
х. зворотний, х. назад, х. реверсовий,
х. реверсивний (кінознімального апарата)
[кфт.] /+/ х. реверсійний, х. наверх
х. стиснення, такт стиснення [техн.]

хімілюмінесценція –
див. хемолюмінесценція

хімолюмінесценція –
див. хемолюмінесценція

хімосорбція, хемосорбція

хімотроніка, хемотроніка

хіра́льність, -ості, кіра́льність, -ості,
двови́дність, -ості (*), дзерка́льність, -ості (*)
[ел. ч.] /+/ обопі́лля (*)

хлоргідра́т, -у [хім.] – *див.* гідрохлорид, -у

хлорид, -у [хім.] /+/ соля́н, -у
х. на́трію – *див.* натрій хлористий

хлорні́сть, -ості, вміст хлору́ [хім.]

холодні́к, -а́ [техн.] – *див.* рефрижератор, -а

холодні́шати, става́ти холодні́шим,
робитися́ холодні́шим

холодноплі́нність, -ості /+/ холодноте-
ку́чість, -ості, холодноплі́вність, -ості

холодовида́тність, -ості,
холодору́бність, -ості (*),
холодопродукти́вність, -ості,
холодовиробні́сть, -ості
/+/ холодоотво́рність, -ості

холодогні́тильник, -а (*) – *див.* кріонасо́с, -а

холодона́гнітень, -тня (*) – *див.* кріонасо́с, -а

холодона́смók, -а (*) – *див.* кріонасо́с, -а

холодонасо́с, -а – *див.* кріонасо́с, -а

холодоносі́й, -я́, холодоаге́нт, -а,
охоло́джувач, -а, аге́нт охоло́джувальний,
речовина охоло́джувальна

холодотехні́ка – *див.* кріотехні́ка

хондрит, -у, кремєні́ця, кременчу́к, -у́ [геол.]

хо́рда [мат.] /+/ тя́тєва
х. діаметра́льна, х. діаметро́ва
/+/ х. проміро́ва, х. попере́чникова

хрестові́ся [мат.] – *див.* систе́ма координа́т

хризолі́т, -у [геол.] – *див.* оліві́н, -у

хроба́к, -а́ [техн.; біол.] – *див.* черв'я́к, -а́

хроматогра́ма /+/ барво́пис, -а

хроматогра́ф, -а /+/ барвопи́сець, -ся (*)

хроматогра́фія /+/ барвописа́ння

хромато́метр, -а, барвомі́р, -а (*)

хроматоме́трія, барвомі́рєння (*)
/+/ барвомі́рство

хромоге́нність, -ості /+/ барвотво́рність, -ості

хромолітогра́фія – *див.* літогра́фія кольоро́ва

хромопла́зма – *див.* пла́зма кварк-глюо́нна

хромува́ння, нане́сення хро́мистого покриття́

хроно́граф, -а, часопі́сець, -ся

хроноло́гія, часові́сть, -ості

хроно́метр, -а, часомі́р, -а

хронометра́ж, -у́ – *див.* вимі́рювання ча́су

хронометрува́ння – *див.* вимі́рювання ча́су

хроноско́п, -а, миттемі́р, -а

хуртові́на, заметі́ль, -і, завірю́ха, ві́хола,
хурдели́ця, метели́ця, меті́ль, -і, сніго́вий, -ю,
заме́та, снігови́ця, сніго́війниця, сні́жниця,
хуга, хуго́вий, -ю, хурди́га, хурте́ча, заві́я,
пурга́ [метео] /+/ віхте́лиця, хви́жа, хви́ща

Ц

цапонла́к, -у, лак нітроцелюло́зний,
лак цапо́новий

ца́рина (діяльності) – *див.* сфе́ра 1

целі́т, -у [геол.] – *див.* діатомі́т, -у

целюло́за /+/ клітні́на

цемент, -у [техн.] /+/ джмур, -у

центне́р, -а, ц, сотна́р, -а, с

центр 1, -а, то́чка центра́льна [мат.]
/+/ осере́док 3, -дка, точка осере́дкова,
то́чка осере́дня

центр 2, -а [мат.] /+/ осере́док 4, -дка
ц. аеродинамі́чний –
див. фо́кус аеродинамі́чний

- ц. важіння (*), центрóйд, -а, центр ваги, тяжінь, -еня
 ц. інерції, ц. мас /+/ ц. рівнорóху (*),
 ц. рівногону (*), ц. байдужу (*),
 ц. байдужі (*), ц. безвлади,
 ц. рівносилу (*), ц. розгіння (*),
 ц. саморуші (*)
 ц. радикальний, тóчка рівноступне́ва
- центр 3, -а [агент; атом] /+/ осередок 5, -дка
 ц. активації, ц. збудження
 /+/ ц. удіяльнення
 ц. домішковий (у напівпровідниках)
 [тв. т.] – *див.* дефéкт 2, -а
 ц. захоплення – *див.* пастка
 ц. кристалізації – *див.* ядрó кристалізації
F-цэнтри, цэнтри забарвлення
- центр 4, -у, осередок 2, -дку [ділянка]
 /+/ осереддя
 ц. галактичний, о. галактичний
 цэнтри дїї атмосфэри, о-дки дїї атмосфэри
- центрифóга, центрофóга, відосередни́ця
 центрифугувати, відосереднювати
- центрóйд, -а – *див.* центр важіння (*)
- центрóйда, полóдія, осередни́ця [мат.]
- центрувати {*РД*} – зцентровувати,
 відцентровувати {*ПД*}
 /+/ осередкувати {*РД*} – зосередковувати,
 відосередковувати {*ПД*}
- цикл 1, -у, на́верт, -у (*), коло́біг, -у
 ц. відкритий, ц. розімкнутий,
 н. відкритий (*), н. розімкнутий (*),
 к. відкритий, к. розімкнутий
 ц. водне́вий, ланцюжо́к протóн-протóнний,
 н. водне́вий (*), к. водне́вий
 ц. паросило́вий, ц. паротурбінний,
 ц. біна́рний, н. паросило́вий (*),
 н. паротурбінний (*), н. біна́рний (*),
 к. паросило́вий, к. паротурбінний,
 к. біна́рний /+/ ц. паровирли́чний, н. паровирли́чний (*), к. паровирли́чний
 ц. термодинамі́чний, ц. теплові́й,
- н. термодинамі́чний (*), н. теплові́й (*),
 к. термодинамі́чний, к. теплові́й,
 процес колові́й [термод.]
 /+/ ц. теплорухові́й (*), ц. теплоладо́вий (*),
 н. теплорухові́й (*), н. теплоладо́вий (*),
 к. теплорухові́й (*), к. теплоладо́вий (*)
- цикліза́ція, утво́рення кільця́, утві́р кільця́,
 за́мкнення кільця́ {*Я*} – цикліза́ція,
 утво́рення кільця́, за́мкнення кільця́
 {*КРД*} – циклізува́ння, утво́рювання кільця́,
 замика́ння кільця́ {*ТПД*} [фіз. хі́м.]
- циклогенéз, -у, циклоноутві́р, -ору,
 циклоноутво́рення {*Я*} – циклогенéз, -у,
 циклоноутво́рення {*КРД*} – циклогенéз, -у,
 циклоноутво́рювання {*ТПД*} [метео]
- циклогра́ма /+/ кологра́ма (*)
- цикло́граф, -а /+/ колопісець, -сця (*)
- цикло́да, окі́льниця (*) [мат.]
 /+/ обкру́жниця (*), кружа́льниця (*),
 крива́ по́котова
- циклондепрéсія, о́бласть пони́женого тиску
 [метео] /+/ знеті́с, -у (*)
- циклотро́н, -а, кологі́н, -о́на (*) [яд. фіз.]
 /+/ колобі́жник, -а (*)
 ц. ізохроні́йний, ц. релятиві́стський,
 к. ізохроні́йний (*), к. релятиві́стський (*)
- цилі́ндр, -а, ва́лець, *род.* ва́льця [мат.]
 /+/ ві́блень, -еня (*), ві́блець, -еця, ві́бло
- циркуля́тор, -а [техн.] –
див. насóс циркуля́ційний
- циркуля́ція, колоо́біг, -у, о́біг, -у {*Я*} –
 проциркулюва́ння, колоо́біг, -у, о́біг, -у
 {*КРД*} – циркулюва́ння, колообі́гання,
 обі́гання {*ТД*} – проциркулю́вання,
 колообі́гання, обі́гання {*ПД*} /+/ колува́ння,
 колобе́рт, -у {*Я/КРД*} – колува́ння,
 колоберта́ння {*ТПД*}
- ци́ркуль, -я /+/ колорі́с, -а
 ц. розміча́льний, ц. розмічува́льний

чисо́да, площі́ця (*), площáнка (*),
плошáниця (*) [мат.]

цистéрна, станва́ [техн.]

ці́фра, числі́вка (*) [мат.]
ц. контро́льна, ч. контро́льна
/+/ ц. зві́рна, ч. зві́рна (*)

ціáн, -у, сі́нець, -нцю [хім.]

ці́пнення (цементного розчину) [буд.] –
див. застига́ння

цо́коль, -я (електровакуумного прилада,
лампи) [ел.; елн.] /+/- огузник, -а

цуг, -у, ва́лка, череда́ (хвиль)

ця́тка, пля́мка

Ч

чаву́н, -у́ [мет.]

ч. дзерка́льний, шпі́гель, -ю

час, -у

ч. життя́, трива́лість життя́ (частинки)
[ел. ч.]

ч. експонува́ння, ч. насві́тлювання (*)
[фото] – *див.* витримка

ч. ефемері́дний, ч. де́нничний

ч. єди́ний, ч. всесві́тній,

ч. се́редній грі́нвіцький

ч. при́пізнення, ч. за́пізнення

ч. про́стою, ч. неробо́чий

ч. реа́льний, ч. дій́сний

ч. релакса́ції /+/- ч. спі́лження

часо́вість, -ості – *див.* хроноло́гія

часо́мір, -а – *див.* хроно́метр, -а

часо́міряння – *див.* вимі́рювання ча́су

часо́писець, -сця – *див.* хроно́граф, -а

части́на 1

ч. вагова́ – *див.* вмі́ст вагові́й

ч. верши́нна [мат.] –

див. фу́нкція верши́нна

ч. конта́ктна, еле́мент конта́ктний

/+/- твóренє конта́ктний (*),

первєнь конта́ктний

ч. складова́ – *див.* компо́нєнт, -а

части́на 2 [складова, відділена] –

див. фрагме́нт 1, -а

части́на 3 (викладу) – *див.* фрагме́нт 3, -у

часті́нка, корпу́скула

а́льфа-часті́нка, іо́н ге́лію,

ядро́ а́тома ге́лію [яд. фіз.]

бозе-часті́нка – *див.* бозон, -а

і́псілон-часті́нка – *див.* і́псілоні́й, -я [ел. ч.]

фе́рмі-часті́нка – *див.* ферміо́н, -а

ч. високоенергетична,

ч. великоенергетична [яд. фіз.]

/+/- ч. високосна́жна (*), ч. великосна́жна (*)

ч. елементарна /+/- ч. твóрне́ва (*),

ч. первене́ва, ч. зачаткова [ел. ч.]

ч. резонансна [ел. ч.] – *див.* резонанс 2, -а

ч-ки і́стинно́ нейтра́льні,

ч-ки ці́лковито́ нейтра́льні,

ч-ки абсолю́тно́ нейтра́льні [яд. фіз.]

ч-ки фанто́мні, ч-ки примарні [ел. ч.]

часті́нність, -ості – *див.* парціа́льність, -ості

часті́шати, ставáти часті́шим,

робі́тися часті́шим

ча́стка

ч. мо́льна, ч. моля́рна [фіз. хі́м.]

частота́

ч. акусти́чна, ч. звукова́

ч. власна, ч. власних колива́нь

ч. гібри́дна /+/- ч. су́ржева,

ч. су́ржена, ч. змішана

ч. гіромагні́тна, ч. циклотро́нна,

ч. кологі́нна (*) /+/- ч. колобі́жнична (*)

ч. дзерка́льна, ч. дзерка́льного каналу [рад.]

ч. діапазо́ну 3 – 30 МГц, ч. за́сягу

3 – 30 МГц [рад.] – *див.* радіочастота́, РЧ

ч. колова́, ч. кутова́

ч. лазерна, ч. випромінювання лазера
 ч. ларморова – *див.* гірчастота
 ч. носійна (*), ч. носійної (*),
 ч. носійної хвилі (*), частота-носій, *род.*
 частоти-носія (*), носійна 2, -ої (*)
 [рад.] /+ / ч. носійки (*), носійка 2 (*)
 ч. основна, ч. основної гармоніки
 /+ / ч. основного поколюву (*)
 ч. підносійна колірна (*), підносійна
 колірна (*) [рад.] /+ / ч. підносійна
 барвена (*), підносійна барвена (*),
 підносійка колірна (*), підносійка
 барвена (*)
 ч. порогова, ч. критична
 /+ / ч. переламова, ч. зламова
 ч. характеристична, ч. групава,
 ч. визначальна /+ / ч. властива,
 ч. питомова (*), ч. прикметова

частотомір, -а, герцметр, -а
 ч. абсорбційний, ч. поглинальний,
 ч. поглинального типу
 ч. подвійний, ч. двошкальний

чверть, -і

ч. місяця друга [астр.] –
див. підповень, -вня
 ч. місяця перша [астр.] –
див. півповень, -вня

чвіркання – *див.* бризкання 3

червінь, -ені – *див.* вохра червона

червониця – *див.* вохра червона

червоніль, -і – *див.* кармін, -у

червоняк, -у (*) [геол.] – *див.* гематит, -у

черв'як, -а, хробак, -а [техн.; біол.]

череда (хвиль) – *див.* цуг, -у

черлениця – *див.* вохра червона

чинити {РД} – вчиняти {ПД}

ч. протидію – *див.* протидіяти

чинник, -а, фактор 2, -а [обставини]

ч. головний, ч. визначальний,
 ф. головний, ф. визначальний

ч. потенційний, ч. можливий,
 ф. потенційний, ф. можливий

чип, -а [елн.] – *див.* мікросхе́ма

числення [мат.]

ч. векторне /+ / ч. напрямцеве (*)

ч. диференціальне

/+ / ч. різничникове (*)

ч. інтегральне /+ / ч. первісничне (*),

ч. сукупове, ч. поспільничне (*)

ч. операційне, ч. операторне

числівка (*) [мат.] – *див.* цифра

число

ч. А́ббе [опт.] – *див.*

величина відносної дисперсії обернена

ч. Авога́дро [мол. фіз.] –

див. стала Авога́дро

ч. баріонне, заряд баріонний [ел. ч.]

ч. квантове орбітальне,

ч. квантове азимутальне,

ч. квантове азимутне [кв. мех.]

ч. квантове спіральне [кв. мех.] –

див. спіральність, -ості

ч. комплексне [мат.] /+ / ч. складене

ч. лептонне, заряд лептонний [ел. ч.]

ч. Лошмідта [мол. фіз.] –

див. стала Лошмідта

ч. Лью́їса, ч. Лью́їса – Семёнова [мол. фіз.]

ч. Ма́ха, М-число [мех.]

ч. натуральне [мат.] /+ / ч. звичайне,

ч. природне

ч. обертів настановлене, ч. обертів

номінальне, ч. обертів призначене

ч. парне [мат.] /+ / ціт, -а

ч. твердості за Брінеллем,

твердість за Брінеллем

ч. твердості за Віккерсом,

твердість за Віккерсом

ч. Фараде́я [фіз. хім.] –

див. стала електрохімічна

числа взаємно прості,

числа взаємно первісні [мат.]

числа раціональні, числа вимірні [мат.]

числува́ння (*) – *див.* нуме́рація
 чіп, *род.* чопа́ – *див.* за́глушка
 чіткість 1, -ості, ви́разність, -ості (звука) [ак.]
 чіткість 2, -ості (зображення) –
див. рі́зкість, -ості
 член, -а (рівня́ння) [мат.] – *див.* дода́нок, -нка
 чорні́ння, покрива́ння ша́ром че́рні
 {Я/ТПД} – чо́рнення, покриття́
 ша́ром че́рні {КРД}
 чорнови́к, -а́, руко́пис чорнови́й

чотирику́тник, -а, чотирику́т, -а,
 тетраго́н, -а [мат.]
 чохо́л, -хла́ [техн.] /+/- покриве́ць, -вця́,
 сагайда́к, -а
 чу́тливень, -вня (*) – *див.* се́нсор, -а
 чу́тливець, -вця (*) – *див.* се́нсор, -а
чу́тливість, -ості
 ч. кольоро́ва (ока) –
див. кольоро́чутливість, -ості
 чу́тливник, -а (*) – *див.* се́нсор, -а
 чу́тливомі́р, -а (*) – *див.* сенсито́метр, -а

Ш

шабло́н, -а, ка́лібр, -а, зразо́к 5, -зка́ [техн.]
 /+/- мі́ра
 шамо́т, -у, глинопа́л, -у (*) [техн.]
шар, -у
 ш. атмосфе́ри межови́й, ш. тертя́,
 ш. планета́рний межови́й, ш. атмосфе́ри
 примежови́й, ш. планета́рний примежови́й
 ш. бар'е́рний, ш. заще́плювальний,
 ш. запира́льний [елн.]
 ш. захисни́й, покриття́ захисне́
 ш. збага́чений, ш. проти́запірний,
 ш. антизапі́рний [елн.]
 ш. збі́днений, ш. запі́рний [елн.]
 ш. кипни́й, ш. кипі́ння
 ш. колекто́ра межови́й [елн.] –
див. бар'е́р колекторни́й
 ш. межови́й, ш. примежови́й,
 ш. приповерхне́вий
 ш. мономолекуля́рний, моноша́р, -у,
 ш. моноато́мний
 ш. напиле́ний, ш. напоро́шений
 ш. пласти́чний, ш. плинно́сті
 /+/- ш. текучо́сті, ш. пливно́сті
 ш. подвійни́й магні́тний, листо́к магні́тний
 ш. протиорео́льний,
 ш. протися́євний [фото]
 ш. стру́мовий нейтра́льний,
 ш. нейтра́льний [ел.]

ш. фотографі́чний, ш. світлочу́тливий
 [фото] – *див.* фотоша́р, -у
 шарні́р, -а [техн.] /+/- পেঁтниця, су́став, -а,
 сугло́б, -а
 шарува́тість, -ості, листкува́тість, -ості
 шафі́р, -у [геол.] – *див.* сапфі́р, -у
швидкі́сть, -ості
 ш. дре́йфова, ш. дре́йфу
 ш. космо́чна друга, ш. парабо́лічна
 ш. космо́чна перша, ш. колова́
 ш. о́бертання /+/- ш. до́вкільна,
 ш. на́вкільна
 швидша́ння {Я/ТПД} – пошвидша́ння {КРД}
 [самочинно]
 швидшати, ставати́ швидшим,
 робитися́ швидшим
 шереха́тість, -ості (поверхні) [техн.] –
див. шо́рсткість, -ості
 ше́рхкість, -ості (поверхні) [техн.] –
див. шо́рсткість, -ості
 ше́рхлість, -ості (поверхні) [техн.] –
див. шо́рсткість, -ості
 шести́гранник, -а [мат.] –
див. гексае́др, -а

шестикутник

шестикутник, -а, шестикут, -а, гексагон, -а [мат.]

шійка, перетяжка (пучка)

шир, -у, скіс 2, *род.* скосу [силових ліній]

шірма, параван, -а

шіршання {Я/ПД} – поширшання {КРД}
(спектру) [самочинно]

шіршати, ставати шіршим,
робитися шіршим

шкала

ш. барабанна, ш. барабанного типу
ш. градуйована, ш. поділкована
/+/ ш. ступньована, ш. розміряна
ш. дискового типу [техн.] – *див.* лімб, -а
ш. кольорів, ш. колірна, ш. кольорового
діапазону, ш. кольорового засягу,
ш. барв /+/
ш. кольорової пасмуги,
ш. кольорового охопу (*)
ш. піргеліографічна, ш. актинометрична
ш. стоградусна, ш. Цельсія,
ш. Цельсія температурна
ш. температурна, ш. температур
ш. температурна абсолютна,
ш. температурна термодинамічна
абсолютна, ш. Кельвіна, ш. Кельвіна
температурна, ш. температурна
безумовна, ш. температурна
термодинамічна безумовна /+/
ш. теплінна безумовна, ш. теплорівнева безумовна (*),
ш. теплінна термодинамічна безумовна,
ш. теплорівнева термодинамічна
безумовна (*), ш. температурна
теплорухова абсолютна (*),
ш. температурна теплорухова
безумовна (*), ш. температурна
теплоладова абсолютна (*),
ш. температурна теплоладова безумовна (*)
ш. Фаренгейта, ш. Фаренгейта
температурна

шків, -а, крутень, -тня [техн.]

шкюда, збіток, -тку, втрата

шліф, -а [техн.] /+/
гладка (*), гладінь, -і,
лощінь, -і (*)

шліфувати {РД} – вишліфувати {ПД}
/+/
вигладжувати, личкувати

шлях, -у

ш. Чумацький, ш. Молочний [астр.]

шнур, -а

ш. плазмовий /+/
ш. вогничний (*)

шомпол, -а [техн.] – *див.* гвинт затискальний

шорсткість, -ості, шерехатість, -ості,
шерхлість, -ості, шерхкість, -ості (поверхні)
[техн.] /+/
шерехкість, -ості, коропавість, -ості,
рапавість, -ості, рапатість, -ості

шпара

ш. кільцева – *див.* проміжок кільцевий

шпаруватість, -ості (імпульсів) –
див. прогальність, -ості

шпат, -у [геол.] /+/
скалінець, -нцю,
скалець, -льцю

ш. вапняний, ш. вапняковий –

див. кальцит, -у

ш. цинковий – *див.* гальман, -у

ш. плавіковий – *див.* флуорит, -у

шпінгель, -ю [мет.] – *див.* чавун дзеркальний

шпінель, -і

ш. феромагнітна, ферит-шпінель, -і –

див. ферошпінель, -і

шпування – *див.* бризкання 1

шпур, -у, слід 2, -у (матриці) [мат.]

/+/
трейс, -у

штанга [техн.]

ш. катодна – *див.* стержень катодний

штиль, -ю, бал за Бофорттом нульовий [мор.]

штифт, -а, шпєник, -а [техн.]

штифт Нєрнста, лампа Нєрнста

шторм, -у /+/
бурха

штрих, -а

ш. відліковий (шкали) – *див.* поділка

штукацькість, -ості (документа) –
див. фальшивість 2, -ості

штучність, -ості, робленість, -ості

шукане, -ого, вимагане, -ого

шукач, -а, мацок-індикатор,
род. мацка-індикатора, мацок-виявник,
род. мацка-виявника

шум, -у

ш. флукуаційний власний,
ш. Джонсона /+/
ш. відхилевий власний (*), ш. трёмовий власний (*),
шуми електричні – див. флукуації електричні

шумовіння – див. піна

шумозніження [рад.] – див. відшумлення

шумозніжувач, -а [рад.] –
див. відшумлювач, -а

шумомір, -а, вимірювач рівня шуму [техн.]

шумопригнічення [рад.] – див. відшумлення

шумопригнічувач, -а [рад.] –
див. відшумлювач, -а

шумопритлумлення [рад.] –
див. відшумлення

шумопритлумлювач, -а [рад.] –
див. відшумлювач, -а

шумотамування [рад.] – див. відшумлення

шумотамувач, -а [рад.] – див. відшумлювач, -а

шунт, -а [ел.] /+/
узбічник, -а

шунтування, з'єднання перемичкою, уз-
бочення {Я} – шунтування, з'єднання пере-
мичкою, узбочення {КРД} – шунтування,
з'єднання перемичкою, узбочування
{ТТД} [ел.]

Щ

щаван, -у [хім.] – див. сіль щавлекісла

щавель, -влю [біол.] /+/
щавій, -ю, щав, -у,
щавець, -вцю

щадник, -а [техн.] – див. економайзер, -а

щерба [техн.] – див. зазублина

щербина [техн.] – див. зазублина

щербок, -бка [техн.] – див. зазублина

щимкі, -ів, мн. [техн.] –
див. лещата, род. лещат, мн.

щипці, род. щипців, мн., брачки,
род. брачок, мн. [техн.]

щитність, -ості – див. герметичність, -ості

щілина 1, скалубина [техн.]

щілина 2

щ. енергетична – див. зона заборонена

щільність, -ості (станів) – див. густина 2

щітка [ел.] – див. контакт рухомий

щогла

щ. А-подібна, щ. розногувата

Ю

юстування {Я/ТД} – від'юстування {КРД} –
від'юстовування {ПД} [техн.] /+/
підладка, направка {Я} – підладження, направлення
{КРД} – підладжування, направляння
{ТД} – підладжування, направлювання {ПД}

ю. додаткове, регулювання
підладжувальне, регулювання
підстроювальне, регулювання
підлаштувальне /+/
підладка додаткова,
направка додаткова {Я} – підладження

явище

додаткове, направлення додаткове {КРД} – підладжування додаткове, направлення додаткове {ТД} – підладжування додаткове, направлення додаткове {ПД}

юстувати {РД} – від'юстовувати {ПД} [техн.] /+/ підладжувати, направляти {РД} – підладжувати, направлявати {ПД}

Я

явище, -а

я. корони, я. вінця [ел.] – див. розряд коронний
явища колективні, явища загалові
явища кооперативні, явища співдіяльні /+/ явища коопераційні, явища взаємочинні, явища суспільні, явища взаємозв'язні
явища магнітомеханічні, явища гіромагнітні

явищність, -ості –

див. феноменологічність, -ості

ядро

я. атома гелію – див. альфа-частинка [яд. фіз.]
я. вторинне, я. дочірнє [яд. фіз.]
я. кристалізації, зародок кристалізації, затравка кристалізації, зерно кристалізації, центр кристалізації /+/ осередок кристалізації
я. полум'я, я. факела, я. світоча

я. проміжнє, я. складене, компаунд-ядро [яд. фіз.]

якір, род. якоря [техн.] /+/ кітва, кітвиця
якоріць, род. якірця [техн.] – див. анкер, -а

якірцювати [техн.] – див. анкерувати

яма 1 /+/ баюра

яма 2, ковб'я, бакай, -я (в річці, озері) [геол.] /+/ калабана

ямка /+/ дучка, дучайка

янта́р, -ю́, буршти́н, -у́ [геол.]

ярі́ти – див. блища́ти

ярус, -у, по́верх, -у [геол.] /+/ оса́д, -у

яскра́вість, -ості /+/ я́сність, -ості, ося́йність, -ості, світе́льність, -ості

яскравомі́р, -а, вимі́рювач яскра́вості

я́шма, лискове́ць, -івцю́, я́спіс, -у [геол.]

Джерела

1. *Александрова З. Е.* Словарь синонимов русского языка : около 9000 синонимических рядов / З. Е. Александрова ; под ред. Л. А. Чешко. – 4-е изд., репрод. – М. : Русский язык, 1975.
2. *Вакуленко Максим.* Російсько-український словник фізичної термінології / Максим Вакуленко ; за ред. проф. О. В. Вакуленка. – К. : ВПЦ Київ. ун-ту імені Тараса Шевченка, 1996.
3. *Вакуленко М. О.* Тлумачний словник із фізики. 6644 статті. / М. О. Вакуленко, О. В. Вакуленко. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2008.
4. *Вакуленко М. О.* Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз : монографія / М. О. Вакуленко. – Івано-Франків. : Фоліант, 2015.
5. *Вакуленко Максим.* Українсько-російсько-англійська віртуалізована система фізичних термінів: нові обрії науки і технологій : зб. наук. пр. / Максим Вакуленко // Американські та британські студії : мовознавство, літературознавство, міжкультурна комунікація ; за заг. ред. А. Г. Гудманяна, О. Г. Шостак. – К. : Талком, 2016. – С. 148–153.
6. *Василенко П.* Словник гірничої термінології : проект / П. Василенко, І. Шелудько // Харків, 1931.
7. *Вікул М.* Російсько-український словник термінів фізики і хімії / М. Вікул. – Гадяч, 1918.
8. *Грінченко Б.* Словарь української мови. У 4 т. / Б. Грінченко. – К. : Наук. думка, 1996–1997.
9. *Даниленко В. П.* Лингвистические требования к стандартизуемой терминологии / В. П. Даниленко // Терминология и норма. – М., 1972. – С. 5–32.
10. *Дармороси М. і Л.* Словник технічної термінології / Л. Дарморос, М. Дарморос. – Київ : Горно, 1926.
11. *Дубняк К.* Короткий російсько-український словничок термінів природознавства та географії / К. Дубняк. – Кобеляки, 1917. – Вид. 3.
12. *Дубровський В.* Російсько-український технічний словник / В. Дубровський. – К., 1926. – Вид. 2.
13. *Інтегрована* лексикографічна система "Словники України" 3.1 : близько 254000 слів [Електронний ресурс] / В. А. Широков, О. Г. Рабулець, І. В. Шевченко та ін. – К. : Довіра, 2007. – 1 CD-ROM.
14. *Калинович Ф.* Термінологія чистої математики / Ф. Калинович. – Київ : ДВУ, 1925.
15. *Калинович Ф.* Термінологія теоретичної механіки / Ф. Калинович. – Київ : ДВУ, 1926.
16. *Калинович Ф.* Астрономічна термінологія й номенклатура / Ф. Калинович, Г. Холодний. – Харків : Радянська шк., 1931.
17. *Караванський С.* Практичний словник синонімів української мови : близько 15000 синонімічних рядів / С. Караванський. – К. : Кобза, 1993.
18. *Клюева В. Н.* Краткий словарь синонимов русского языка / В. Н. Клюева. – М. : Учпедгиз, 1961.
19. *Козирський В.* Проблеми наукового перекладу: українська софістика / Володимир Козирський, Володимир Шендеровський // Українська наукова термінологія : зб. мат. наук.-практ. конф. "Українська наукова термінологія. Проблеми перекладу (11 грудня 2009 р.). – К. : Наук. думка, 2009. – № 2– С. 142-190.

20. *Курило О.* Словник української фізичної термінології : проект / О. Курило. – Київ, 1918.
21. *Кутина Л. Л.* Формирование терминологии физики в России / Л. Л. Кутина. – М. ; Л. : Наука, 1966.
22. *Лесин В. М.* Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Пулинець. – К. : Радянська шк., 1965.
23. *Лотте Д. С.* Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и термиозлементов / Д. С. Лотте. – М. : Наука, 1982.
24. *Нікішов В. В.* Словник походження математичних термінів / В. В. Нікішов. – Харків-Київ, 1935.
25. *Полонський Х.* Словник природничої термінології : проект / Х. Полонський. – Київ : ДВУ, 1928.
26. *Риндик С.* Міцність матеріалів / С. Риндик. – Прага, 1924.
27. *Російсько-український* словник радіотехніки, радіоелектроніки та радіофізики / Укл. В. С. Калашник та ін. – К. : Наук. думка, 2006.
28. *Російсько-український* словничок математичної термінології та фразеології. Алгебра / [Склала термінологічна комісія Одеської науково-дослідної кафедри математики. Погоджено з математичною секцією Природничого Відділу ІУНМ УАН]. – Одеса, 1927. 2 + 46 с.
29. *Російсько-українсько-англійський* словник з механіки : Словники України / Укл. : В. М. Бастун, Я. М. Григоренко, В. А. Широков. – К. : Наук. думка, 2008.
30. *Русско-украинский* словарь / под ред. акад. И. К. Белодеда. – Т. I–III. – К., 1968.
31. *Світличний І.* Дивні метаморфози "перекладацької мови" / І. Світличний // *Сучасність*, 1994. – № 2. – С. 151–168.
32. *Секунда Т.* Матеріяли до української технічної термінології південно-західньої Чернігівщини / Т. Секунда. – Харків, 1926.
33. *Секунда Т.* Про принципи складання української термінології // *Вісн. Ін-ту укр. мови, ВУАН.* – Київ, 1930. – Вип. 2.
34. *Селецький І.* Проект метеорологічної термінології : російсько-український словник / І. Селецький. – Київ, 1928.
35. *Словник* механічної термінології. Ч. I. Силові : проект. – Київ : ДВУ, 1929.
36. *Словник* синонімів української мови. У 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головашук та ін. // НАН України; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К. : Наук. думка, 1999–2000.
37. *Словник* української мови. В 11 т. / гол. ред. І. К. Білодід. – К. : Наук. думка, 1970-1980. – Т. I -XI.
38. *Словник* фізичної термінології : проект / за ред. В. В. Фаворський. – Харків : УРЕ, 1932.
39. *Суперанская А. В.* Общая терминология: вопросы теории / А. В. Суперанская, Н. В. Подольская, Н. В. Васильева. – М. : Наука, 1989.
40. *Термінологічний* українсько-російсько-англійський словник-довідник зі зварювання // В. А. Широков, О. А. Мазур, О. К. Маковецька та ін. // *Словники України: науково-технічна термінологія*, 2013.
41. *Тимковський В.* Словник радіо-термінології російсько-український / В. Тимковський. – Миколаїв, 1930.

42. *Тутковський П. А.* Словник геологічної термінології : проєкт / П. А. Тутковський. – Київ : ДВУ, 1923.
43. *Український* орфографічний словник : близько 165 тис. слів / Уклад. : В. В. Чумак та ін. – 5-е вид., перероб. і доп. / за ред. В. М. Русанівського // Словники України. – К. : Довіра, 2005.
44. *Український* правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. – 4-те вид., випр. й доп. – К. : Наук. думка, 1993.
45. *Українсько-російський* словник наукової термінології : близько 100000 термінів і термінів-словосполучень / уклад. М. П. Годована та ін. ; за заг. ред. канд. філол. наук Л. О. Симоненко. – К. ; Ірпінь : ВТФ "Перун", 2004.
46. *Физическая* енциклопедия. У 5 т. / гл. ред. А. М. Прохоров. – М. : Большая Рос. энциклопедия, 1992–1998.
47. *Физический* энциклопедический словарь / под ред. А. М. Прохорова. – М. : Сов. энциклопедия, 1983.
48. *Фізична* термінологія (російсько-українська) : словник. – Вінниця, 1918.
49. *Хведорів М. М.* Московсько-українська термінологія елементарної математики / М. М. Хведорів. – Кам'янець-Подільський, 1919.
50. *Чайковський М.* Систематичний словник української математичної термінології з поазбучним українсько-російсько-німецьким словником. Ч. 1. Елементарна математика / М. Чайковський. – Берлін, 1924.
51. *Шелудько І.* Словник технічної термінології. Електротехніка : проєкт / І. Шелудько. – Київ : ДВУ, 1928.
52. *Шелудько І.* Словник технічної термінології (загальний) / І. Шелудько, Т. Садовський : проєкт. – Київ : ДВУ, 1928.
53. *Шелудько І. М.* Радіословник / І. М. Шелудько. – Київ, 1932.
54. *Штепа П.* Словник чужослів. Знахідки / П. Штепа. – Торонто, 1977.
55. *Яворницький Д. І.* Московсько-Український термінологічний словник / Д. І. Яворницький, 1918.

Наукове видання

ВАКУЛЕНКО Максим Олегович
ВАКУЛЕНКО Олег Васильович

СЛОВНИК ФІЗИЧНИХ ТЕРМІНІВ-СИНОНІМІВ

Близько 5000 синонімічних рядів

Оригінал-макет виготовлено ВПЦ "Київський університет"

Формат 70x100^{1/16}. Ум. друк. арк. 15,5. Наклад 100. Зам. № 217–8213.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний. Друк офсетний. Вид. № Фз5.
Підписано до друку 01.09.17

Видавець і виготовлювач
ВПЦ "Київський університет"
01601, Київ, б-р Т. Шевченка, 14, кімн. 43
☎ (044) 239 32 22; (044) 239 31 72; тел./факс (044) 239 31 28
e-mail: vpc_div.chief@univ.net.ua, redaktor@univ.net.ua
http: vpc.univ.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1103 від 31.10.02